

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA SEŽANA

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

GORIŠKO

2022–2031

Štev.: 14 – 01/22

OSNUTEK

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	1
UVOD	4
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	6
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	6
1.1.1 Lega	6
1.1.2 Relief	7
1.1.3 Podnebne značilnosti	7
1.1.4 Hidrološke razmere	7
1.1.5 Matična podlaga in tla	8
1.1.5.1 Matična podlaga	8
1.1.5.2 Tla	8
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	9
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	11
1.1.8 Živalski svet	13
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	14
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	16
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	16
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	17
1.5.1 Lovstvo	17
1.5.2 Kmetijstvo	17
1.5.3 Poselitev	18
1.5.4 Infrastruktura	18
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru	18
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	19
1.6.1 Protipožarne preseke	20
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	21
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	22
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	23
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE GOZDOV	25
2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	25
2.1.2 Hidrološka funkcija	25
2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	26
2.1.4 Klimatska funkcija	31
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE GOZDOV	32
2.2.1 Zaščitna funkcija	32
2.2.2 Higiensko-zdravstvena funkcija	32
2.2.3 Obrambna funkcija	33
2.2.4 Rekreacijska funkcija	33
2.2.5 Turistična funkcija	33

2.2.6	Poučna funkcija.....	33
2.2.7	Raziskovalna funkcija	34
2.2.8	Funkcija varovanja naravnih vrednot	34
	<i>Prepovedano je:</i>	34
2.2.9	Funkcija varovanja kulturne dediščine	36
2.2.10	Estetska funkcija.....	38
2.3	PROIZVODNE FUNKCIJE GOZDOV	38
2.3.1	Lesnoproizvodna funkcija	38
2.3.2	Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	38
2.3.3	Lovnogospodarska funkcija	39
3	OPIS STANJA GOZDOV	40
3.1	GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	40
3.2	LESNA ZALOGA.....	42
3.2.1	Način ugotavljanja lesne zaloge	44
3.2.2	Način ugotavljanja tarif.....	45
3.3	PRIRASTEK	46
3.4	RAZVOJNE FAZE OZIROMA ZGRADBE SESTOJEV.....	47
3.5	TIPI SESTOJEV	48
3.6	OHRANJENOST GOZDOV.....	49
3.7	KAKOVOST DREVJA.....	50
3.8	POŠKODOVANOST DREVJA	50
3.9	OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA.....	51
3.10	ODMRLO DREVJE	54
4	ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI.....	55
4.1	KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GGE	55
4.2	GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU.....	56
4.2.1	Posek	56
4.2.1.1	Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim.....	57
4.2.1.2	Posek po vrstah sečenj.....	57
4.2.1.3	Posek po skupinah drevesnih vrst	59
4.2.1.4	Posek po debelinskih razredih	60
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	60
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic.....	62
4.2.4	Opravljenjena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	63
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012 - 2021.....	63
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2012 – 2021	64
5	ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	65
5.1	RAZVOJ GOZDNIH FONDOV	65
5.1.1	Površina	65
5.1.2	Lesna zaloga, prirastek in možni posek.....	65

5.1.3	Kontrolni izračun lesne zaloge.....	67
5.1.4	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev.....	68
5.1.5	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	69
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	70
6.1	SPLOŠNI CILJI.....	70
6.2	USMERITVE.....	71
6.2.1	Splošne usmeritve.....	71
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....	73
6.2.2.1	Ekološke funkcije gozdov.....	73
6.2.2.2	Socialne funkcije gozdov.....	76
6.2.2.3	Proizvodne funkcije gozdov.....	89
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.....	90
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	90
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	91
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	93
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	94
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	98
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih.....	99
6.3	UKREPI.....	99
6.3.1	Možni posek.....	99
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela.....	101
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali.....	102
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov.....	103
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	103
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	104
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE.....	105
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI.....	107
9.1	UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	107
9.2	NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH.....	107
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih - 12043.....	108
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša (12045).....	116
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije (12046).....	125
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev (12050).....	133
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi (12051).....	141
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh (12054).....	149
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi (20000).....	158
9.2.8	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati (21000).....	164

10VIRI	168
11NAČRT SO IZDELALI	170
12PRILOGE	171
12.1 SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	172
12.2 SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	174
12.3 PRIKAZ PREOBLIKOVANIH ODSEKOV Z NOVIM NAČRTOM GGE	175
12.4 POMEN ŠIFER RGR-JEV	177
12.5 SEZNAM JAM	179
12.6 OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	183
12.7 OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RASTIŠČNOGOJITVENEGA RAZREDA	187
12.8 OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH	212
13PROSTORSKI DEL NAČRTA	218
13.1 STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	218
13.2 VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	218
13.2.1 Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje	218
13.2.2 Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov	219
13.3 INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	219
13.4 OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	220
13.5 GOZDOVI ZA SANACIJO	220
13.6 OBMOČJA GOZDOV	220
13.6.1 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali	220
13.6.2 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti	221
13.7 VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH	221
13.8 OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	222
13.8.1 Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno	222
13.8.2 Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno	222
13.9 PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH PROSTORSKIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU	222
13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami	222
13.9.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest	223
13.9.3 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak	223

KAZALO PREGLEDNIC

<i>Preglednica: Površina gozdov po lastniških kategorijah – LP</i>	1
<i>Preglednica: Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov – D-KG</i>	2
<i>Preglednica: NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah – NGDL</i>	2
<i>Preglednica: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE – D-F</i>	3
<i>Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih</i>	6
<i>Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE</i>	9
<i>Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin</i>	10
<i>Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE</i>	11
<i>Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE</i>	15
<i>Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov v GGE</i>	15
<i>Preglednica 7/ D-LS: Razvoj posestne strukture v GGE v obdobju 2012 – 2022</i>	15
<i>Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE</i>	16
<i>Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere s potencialnimi vrstami spravila lesa v GGE</i>	16
<i>Preglednica 10/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE</i>	17
<i>Preglednica 11: Vzroki požarov po površini in številu v obdobju 2012 – 2021</i>	19
<i>Preglednica 12: Seznam protipožarnih presek v GGE Goriško</i>	20
<i>Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE</i>	24
<i>Preglednica 14/N-SPA: Natura SPA območje v GGE</i>	26
<i>Preglednica 15/N-SCI: Natura SCI območje v GGE</i>	27
<i>Preglednica 16: Upravljalvske cone Natura 2000 v GGE Goriško</i>	28
<i>Preglednica 17/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi v GGE</i>	28
<i>Preglednica 18/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE</i>	28
<i>Preglednica 19: Pregled zavarovanih območij v GGE</i>	34
<i>Preglednica 20: Pregled naravnih vrednot v GGE</i>	35
<i>Preglednica 21: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE</i>	35
<i>Preglednica 22: Pregled objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru GGE</i>	36
<i>Preglednica 23/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]</i>	40
<i>Preglednica 24/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih</i>	41
<i>Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih</i>	43
<i>Preglednica 26/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah</i>	44
<i>Preglednica 27/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge</i>	44
<i>Preglednica 28: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste</i>	45
<i>Preglednica 29/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih</i>	46
<i>Preglednica 30/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah</i>	47
<i>Preglednica 31/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev</i>	47
<i>Preglednica 32/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst</i>	48
<i>Preglednica 33/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev</i>	48

KAZALO

<i>Preglednica 34/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov .....</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 35/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov .....</i>	<i>49</i>
<i>Preglednica 36/K: Struktura drevja po kakovostnih razredih .....</i>	<i>50</i>
<i>Preglednica 37/PSD: Poškodovanost drevja .....</i>	<i>51</i>
<i>Preglednica 38/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno .....</i>	<i>52</i>
<i>Preglednica 39/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah .....</i>	<i>53</i>
<i>Preglednica 40: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po pos. dr. vrstah za razrede R1-R4 .....</i>	<i>53</i>
<i>Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha) .....</i>	<i>54</i>
<i>Preglednica 42/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.....</i>	<i>56</i>
<i>Preglednica 43/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1995 do 2021.....</i>	<i>56</i>
<i>Preglednica 44/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE .....</i>	<i>57</i>
<i>Preglednica 45/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah .....</i>	<i>58</i>
<i>Preglednica 46/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst .....</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 47/PDR: Posek po debelinskih razredih .....</i>	<i>60</i>
<i>Preglednica 48/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE.....</i>	<i>61</i>
<i>Preglednica 49 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2012-2021 po namenu.....</i>	<i>63</i>
<i>Preglednica 50: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1995 in 2022.....</i>	<i>65</i>
<i>Preglednica 51/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 do 2022 .....</i>	<i>65</i>
<i>Preglednica 52/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1995 do 2022 .....</i>	<i>66</i>
<i>Preglednica 53/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka [%].....</i>	<i>66</i>
<i>Preglednica 54/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah .....</i>	<i>67</i>
<i>Preglednica 55/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>68</i>
<i>Preglednica 56: Smernice za enote arheološke kulturne dediščine v GP .....</i>	<i>84</i>
<i>Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah [m³] .....</i>	<i>100</i>
<i>Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....</i>	<i>101</i>
<i>Preglednica 59/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....</i>	<i>105</i>
<i>Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE.....</i>	<i>105</i>
<i>Preglednica 61/D-LZ: Lesna zaloga, njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek .....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 62/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12043.....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 63/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah .....</i>	<i>109</i>
<i>Preglednica 64/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....</i>	<i>110</i>
<i>Preglednica 65/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 66/D-GRF2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1995 do 2022.....</i>	<i>111</i>
<i>Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12043 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>112</i>
<i>Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12043.....</i>	<i>114</i>
<i>Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12043.....</i>	<i>115</i>
<i>Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12043.....</i>	<i>115</i>
<i>Preglednica 71/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek.....</i>	<i>117</i>

KAZALO

<i>Preglednica 72/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12045.....</i>	<i>117</i>
<i>Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah .....</i>	<i>118</i>
<i>Preglednica 74/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>119</i>
<i>Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12045 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>120</i>
<i>Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12045.....</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12045.....</i>	<i>123</i>
<i>Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12045.....</i>	<i>124</i>
<i>Preglednica 81/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek....</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 82/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12046.....</i>	<i>126</i>
<i>Preglednica 83/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah .....</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 84/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12046 .....</i>	<i>127</i>
<i>Preglednica 85/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 86/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>128</i>
<i>Preglednica 87/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12046 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>129</i>
<i>Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12046.....</i>	<i>131</i>
<i>Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12046.....</i>	<i>132</i>
<i>Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12046.....</i>	<i>132</i>
<i>Preglednica 91/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek....</i>	<i>133</i>
<i>Preglednica 92/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12050.....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 93/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12050 .....</i>	<i>134</i>
<i>Preglednica 94/ZNS: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12050 .....</i>	<i>135</i>
<i>Preglednica 95/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 96/D-GRF2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (%) v obdobju 1995 do 2022.....</i>	<i>136</i>
<i>Preglednica 97/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12050 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>137</i>
<i>Preglednica 98/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12050.....</i>	<i>139</i>
<i>Preglednica 99/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12050.....</i>	<i>140</i>
<i>Preglednica 100/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12050.....</i>	<i>140</i>
<i>Preglednica 101/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek...</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 102/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12051.....</i>	<i>142</i>
<i>Preglednica 103/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12051 ....</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 104/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12051 .....</i>	<i>143</i>
<i>Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>144</i>
<i>Preglednica 106/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obd. 1995-2012.</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12051 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>145</i>
<i>Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12051....</i>	<i>147</i>
<i>Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12051 .....</i>	<i>148</i>

<i>Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12051.....</i>	<i>148</i>
<i>Preglednica 111/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek...</i>	<i>150</i>
<i>Preglednica 112/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12054.....</i>	<i>150</i>
<i>Preglednica 113/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12054 ....</i>	<i>151</i>
<i>Preglednica 114/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12054 .....</i>	<i>152</i>
<i>Preglednica 115/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 116/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obd. 1995-2022.</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 117/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12054 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>153</i>
<i>Preglednica 118/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12054....</i>	<i>156</i>
<i>Preglednica 119/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12054.....</i>	<i>156</i>
<i>Preglednica 120/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....</i>	<i>157</i>
<i>Preglednica 121/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek...</i>	<i>158</i>
<i>Preglednica 122/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 20000.....</i>	<i>159</i>
<i>Preglednica 123/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 20000 ....</i>	<i>159</i>
<i>Preglednica 124/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR .....</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 125/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2005 do 2022.....</i>	<i>160</i>
<i>Preglednica 126/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju od 2005 do 2022.....</i>	<i>161</i>
<i>Preglednica 127/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 20000 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>161</i>
<i>Preglednica 128/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 20000....</i>	<i>163</i>
<i>Preglednica 129/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 20000.....</i>	<i>163</i>
<i>Preglednica 130/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 20000.....</i>	<i>163</i>
<i>Preglednica 131/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek...</i>	<i>164</i>
<i>Preglednica 132/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 21000.....</i>	<i>165</i>
<i>Preglednica 133/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 21000 ....</i>	<i>165</i>
<i>Preglednica 134/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR .....</i>	<i>166</i>
<i>Preglednica 135/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022.....</i>	<i>166</i>
<i>Preglednica 136/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%].....</i>	<i>166</i>
<i>Preglednica 137/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 21000 in primerjava z modelnim stanjem .....</i>	<i>167</i>
<i>Preglednica 138: Stanje in razvoj gozdnih površin.....</i>	<i>218</i>
<i>Preglednica 139: Večfunkcionalna območja.....</i>	<i>219</i>
<i>Preglednica 140: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.....</i>	<i>220</i>
<i>Preglednica 141: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v GGE.....</i>	<i>220</i>
<i>Preglednica 142: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....</i>	<i>221</i>
<i>Preglednica 143: NATURA 2000 v GGE .....</i>	<i>221</i>
<i>Preglednica 144: EPO v GGE.....</i>	<i>221</i>
<i>Preglednica 145: Verjetnost pojavljanja plazov .....</i>	<i>222</i>

PREGLEDNICE V PRILOGAH

<i>Obrazec E1: LP, F2, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD .....</i>	<i>183</i>
<i>Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PŠD, D-PGR, PDV, PDR, D-GFR2, EVP, EVGD .....</i>	<i>187</i>
<i>Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD .....</i>	<i>212</i>

KAZALO GRAFIKONOV

<i>Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja .....</i>	<i>59</i>
<i>Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>69</i>
<i>Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>112</i>
<i>Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>121</i>
<i>Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>129</i>
<i>Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>137</i>
<i>Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>145</i>
<i>Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev .....</i>	<i>154</i>

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Popisne enote objedenosti na območju Primorskega LUO .....</i>	<i>52</i>
--	-----------

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Goriško obsega goriški Kras in flišnato območje ob levem bregu spodnjega toka reke Vipave in Branice. Matično podlago predstavljata apnenec na kraškem platoju in fliš ob vznožju t. i. Črnih hribov. V reliefnem pogledu prevladuje na flišu zelo razgiban svet, na apnencu pa raven do valovit z vrtačami. Na podlagi gozdnih rastiščnih tipov, stanja gozdov in kategorij gozdov, je gozdnogospodarska enota Goriško razdeljena na 8 rastiščno gojitvenih razredov.

Med lastniškimi kategorijami prevladujejo zasebni gozdovi (76 %). Delež državnih gozdov znaša 11 %, gozdov lokalnih skupnosti pa 13 %. Višina načrtovanega možnega poseka je odraz stanja gozdov, majhne intenzitete gospodarjenja v preteklosti in težnje po izravnavi razmerja razvojnih faz ter negovanosti sestojev. Dopolnitev možnega poseka predstavljajo gojitvena in varstvena dela. Med gojitvenimi ukrepi je poudarek na naravni obnovi gozdov. Varstvena dela so usmerjena k protipožarnemu varstvu gozdov ter zaščiti mladja.

Gozdovi so razporejeni v tri gospodarske kategorije, in sicer večnamenske gozdove, ki jih je 98,7 %, varovalne gozdove (0,9 %) ter gozdove s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (0,4 %). Glavni graditelji sestojev so črni bor, graden, robinija, puhasti hrast in črni gaber. Heterogenost reliefnih razmer in pestra raba določata tudi poudarjenost gozdnih funkcij, med katerimi izstopajo funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Glede lesnoproizvodne funkcije, ki se odraža v višini lesne zaloge in prirastka je gozdnogospodarska enota Goriško pod povprečjem Kraškega gozdnogospodarskega območja. Večina gozdov v gozdnogospodarski enoti je požarno zelo ogroženih.

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda [ha]	4.721,61	712,52	785,31	6.219,44
Delež [%]	75,9	11,5	12,6	100,0

Preglednica D-KG: Gozdni fondii po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina [ha]	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	4.710,71	24,3	71,9	96,3	0,59	2,09	2,68	21,8	23,6	23,2	83,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,57	117,5	66,7	184,2	2,81	2,56	5,44	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	10,33	2,4	47,0	49,5	0,11	1,28	1,38	32,0	13,8	14,7	52,4
Skupaj zasebni gozdovi	4.721,61	24,3	71,9	96,2	0,59	2,09	2,68	21,8	23,6	23,1	83,0
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	673,06	56,3	63,5	119,8	1,18	1,93	3,11	31,3	21,4	26,1	100,0
GPN brez načrtovanega poseka	25,86	153,3	67,7	221,0	3,68	2,38	6,06	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	13,60	10,1	47,0	57,1	0,22	1,26	1,49	46,0	14,1	19,7	75,7
Skupaj državni gozdovi	712,52	58,9	63,4	122,3	1,25	1,94	3,19	28,4	20,4	24,3	93,2
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	753,04	73,0	21,5	94,5	1,60	0,63	2,23	26,0	13,6	23,2	98,1
Varovalni gozdovi	32,27	22,9	52,8	75,8	0,45	1,35	1,79	35,4	13,5	20,2	85,1
Skupaj občinski gozdovi	785,31	70,9	22,8	93,7	1,55	0,66	2,21	26,1	13,6	23,1	97,7
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	6.136,81	33,8	64,8	98,6	0,78	1,90	2,68	24,6	23,0	23,5	86,8
GPN brez načrtovanega poseka	26,43	152,6	67,7	220,2	3,66	2,39	6,05	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	56,20	16,0	50,4	66,4	0,33	1,31	1,64	36,9	13,7	19,3	78,1
Skupaj vsi gozdovi	6.219,44	34,1	64,7	98,9	0,79	1,89	2,68	24,2	22,8	23,3	85,9

Lesna zaloga v gozdnogospodarski enoti znaša le 98,9 m³/ha, letni prirastek pa 2,68 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci s 65,5 %, iglavcev je 34,5 %. Skupni možni posek znaša 143.206 m³. Pomladitvene sečnje predstavljajo 41 %, izbiralna redčenja pa 40 % celotnega možnega poseka, . Možni posek v gozdnogospodarski enoti znaša 85,9 % od prirastka ter je znatno višji pri iglavcih (105,1 %) kot pri listavcih (77,9 %). Višina načrtovanega možnega posek odraža doseženo stanje gozdov in težnjo po izboljšanju razmerja razvojnih faz oziroma pomladitvi gozdov ter izboljšanju negovanosti sestojev.

Preglednica NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	79,69	23,52	17,00	120,21
Priprava tal	ha	1,36	0,96	4,83	7,15
Sadnja	ha	8,51	2,68	17,96	29,15
Obžetev	ha	4,88	2,05	12,49	19,42
Nega mladja	ha	28,06	3,27	3,24	34,57
Nega gošče	ha	17,96	0,51	2,41	20,88
Nega letvenjaka	ha	12,12	1,79	22,68	36,59
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,81	1,29	13,22	19,32
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	1,60	1,43	3,03
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	16,95	80,30	228,75	326,00
Zaščita z ograjo	m	3.050,00	250,00	0,00	3.300,00
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	300,00	0,00	300,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,86	0,00	0,10	1,96
Vzdrževanje travinj	ha	31,33	0,00	0,00	31,33
Vzdrževanje vodnih površin	dni	121,00	25,25	0,00	146,25

Predviden obseg gojitvenih in varstvenih del zagotavlja izboljšanje zasnove in negovanosti mlajših razvojnih faz in predvsem zagotavljanju protipožarnega varstva. Nega mlajših razvojnih faz gozda je predvidena na 92,04 ha površin in je predvidena predvsem v mladovjih z nekoliko boljšo zasnovo. Na 120,21 ha površin je načrtovana priprava sestojev za uspešnejšo naravno obnovo gozdov. Umetna obnova je predvidena na 29,15 ha, predvsem na območjih neuspešne naravne obnove gozda na nekdanjih požariščih. Vzdrževanje protipožarne infrastrukture je s ponovitvami predvideno na 326 km. Za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali je predvideno vzdrževanje travinj s ponovitvami na 31,33 ha ter vzdrževanje vodnih površin v količini 146,25 dni.

Preglednica D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	649,92	10,0	9,7	5.524,02	84,9	82,7	332,32	5,1	5,0	6.506,26
Hidrološka funkcija	-	-	-	5.432,05	81,3	81,3	1.246,08	18,7%	18,7%	6.678,13
Ohranjanje biotske raznovrstnosti	33,91	0,5	0,5	6.438,22	96,4	96,4	206,00	3,1	3,1	6.678,13
Klimatska funkcija	51,15	0,8	0,8	7,95	0,1	0,1	6.619,03	99,1	99,1	6.678,13
Zaščitna funkcija	2,60	100,0	0,0	-	-	-				2,60
Higiensko-zdravstvena funkcija	-	-	-	108,14	1,6	1,6	6.569,99	98,4	98,4	6.678,13
Obrambna funkcija	-	-	-	256,69	100,0	3,8				256,69
Rekreacijska funkcija	8,47	0,1	0,1	17,56	0,3	0,3	6.652,1	99,6	99,6	6.678,13
Turistična funkcija	18,98	0,3	0,3	-	-	-	6.659,15	99,7	99,7	6.678,13
Varovanje naravne dediščine	80,35	70,2	1,2	34,03	29,8	0,5				114,38
Poučna funkcija	26,59	25,1	0,4	79,47	74,9	1,2				106,06
Raziskovalna funkcija	-	-	-	-	-	-	6678,13	100,0	100,0	6678,13
Estetska funkcija	26,59	100,0	0,4							26,59
Lesnoproizvodna funkcija	12,34	22,7	0,2	41,96	77,3	0,6				54,28
Funkcija prid. drugih gozdnih dobrin	1201,79	19,4	18,0	723,36	11,7	10,8	4.267,7	68,9	63,9	6.192,85
Lovnogospodarska funkcija	-	-	-	317,02	100,0	4,7	-	-	-	317,02
Varovanje kulturne dediščine	-	-	-							-

* GP – gozdni prostor,

** Lesnoproizvodna funkcija se vedno prikazuje na površini gozda.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (dalje GGN) gozdnogospodarske enote (dalje GGE) Goriško je četrti zaporedni načrt, ki obravnava gozdove na tem območju. Do sedaj so bili izdelani ureditveni načrt za obdobje 1995-2004 [1], 2005-2014 [2], 2012-2021 [3] in sedanji, za obdobje veljavnosti 2022-2031.

Meje gozdnogospodarske enote Goriško ostajajo z novim ureditvenim obdobjem nespremenjene. Gozdnogospodarski načrt je izdelan na podlagi Zakona o gozdovih [4], Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [6] in internih pravilih Zavoda za gozdove Slovenije. Upoštevane so bile usmeritve območnega načrta za Kraško GGO, Naravovarstvene smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave [15], Usmeritve varstva kulturne dediščine Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije [14] in Usmeritev s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN Direkcije RS za vode [16]. Vsi podatki so bili pridobljeni s popisi sestojev in z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah.

GGN obravnava vse gozdove GGE Goriško ne glede na lastništvo. Obsega splošni opis GGE, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisano je tudi stanje, cilji, usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitvenih razredih (dalje RGR). V nadaljevanju bomo uporabljali naslednje okrajšave, in sicer:

MKGP	(Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano)
ZGS	(Zavod za gozdove Slovenije),
OE	(Območna enota Sežana),
KE	(Krajevna enota Sežana),
GGO	(gozdnogospodarsko območje),
GGE	(gozdnogospodarska enota),
GGN	(gozdnogospodarski načrt),
GP	(gozdni prostor),
LZ	(lesna zaloga),
PR	(prirastek),
RGR	(rastiščnogojitveni razred),
SVP	(stalne vzorčne ploskve),
Pravilnik	(Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [6]),
PE	(popisna enota)
k.o.	(katastrska občina),
LUO	(lovsko upravljavsko območje),
LD	(lovska družina),
NV	(naravna vrednota),
ZRSVN	(Zavod Republike Slovenije za varstvo narave),
ZVKDS	(Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije).

GGN GGE Goriško je v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 (2015 – 2020) (sprejet na 30. seji Vlade, dne 9.4.2015, popravek na 38. seji Vlade RS z dne 28. 5. 2015 ter

24.3.2016); pomemben za varstvo in ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatnih vrst na območjih Natura 2000.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov so vključene v poglavjih 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in 6.2.3. Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela in 6.3.3. Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov. Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so vključene v poglavji 6.2.1 splošne varstvene usmeritve in 9 rastiščnogojitveni razredi.

Usmeritve in ukrepi v GGN GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 kot tudi širše v celotni GGE.

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Goriško leži na severozahodnem delu Kraškega gozdnogospodarskega območja. Obsega goriški Kras, spodnji del Vipavske doline - južno od reke Vipave in del Braniške doline - južno od reke Branice. Na severu poteka meja GGE po reki Vipavi, na jugu meji na občino Komen, zahodna meja sovпада s slovensko-italijansko mejo, na vzhodu pa poteka meja po reki Branici.

V upravno-administrativnem pogledu zavzema GGE skoraj celotno občino Miren-Kostanjevica, južni del Mestne občine Nova Gorica in južni del občine Renče-Vogrsko, ozemlje občin južno od reke Vipave in reke Branice.

Detajlna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta).

GGE zavzema en revir. Ta obsega 13 katastrskih občin in 111 oddelkov. GGE leži v naslednjih katastrskih občinah: Gradišče, Renče, Vrtoče, Opatje selo, Nova vas, Sela na Krasu, Vojščica, Kostanjevica na Krasu, Temnica, Lipa in del k.o. Miren, Dornberk in Branik. V spodnji preglednici so prikazane katastrske občine s skupno in gozdno površino.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Katastrska občina		Površina [ha]		Opomba
	Šifra	Naziv	k.o. v GGE	gozda k.o. v GGE	
Miren - Kostanjevica	2323	Vrtoče	267,67	226,82	
	2325	Miren	114,18	23,04	del
	2328	Opatje selo	957,91	597,34	
	2329	Nova vas	291,54	242,01	
	2330	Sela na Krasu	620,76	430,68	
	2331	Vojščica	938,51	469,72	
	2332	Kostanjevica na Krasu	1.398,03	989,57	
	2333	Temnica	702,32	446,09	
	2334	Lipa	612,61	382,42	
		Skupaj občina Hrpelje - Kozina		5.903,52	3.807,69
Nova Gorica	2321	Gradišče	115,26	66,92	
	2335	Dornberk	823,43	479,96	del
	2336	Branik	1.155,78	887,82	del
		Slupaj občina Nova Gorica		2.094,47	1.434,70
Renče-Vogrsko	2321	Gradišče	110,67	28,59	
	2322	Renče	1.188,22	726,03	
	2335	Dornberk	263,64	222,43	del
		Skupaj občina Renče - Vogrsko		1.562,53	977,05
Skupaj GGE			9.560,52	6.219,44	

1.1.2 Relief

Za GGE Goriško sta značilni kraški in flišni tip reliefa. Kraški tip predstavlja kraška planota, ki jo gradi matična kamenina apnenec. Ta oblikuje valovit in hribovit teren, v katerega se zajedajo številne kraške doline in vrtače. V predelih z večjo količino radiolitnih apnencev je več značilnih kraških pojavov, kot so kraške jame, kjer pa je več kremenca, ki so tla globlja in je posledično tudi kraških pojavov manj. Na prehodu med kraško planoto in južnim delom Vipavske doline se dvigujejo hribovi »Črni hribovi«. Nadmorska višina teh hribov, ki so svoje ime verjetno dobili po izgledu (večinoma jih poraščajo sestoji črnega bora, ki na severni strani v senci izgledajo črni), se vztrajno viša od zahoda, od meje z Italijo, proti vzhodu ter doseže najvišjo točko na Trstelju z 643 m nadmorske višine.

Povprečna nadmorska višina v GGE znaša okrog 250 m. Na flišnatem delu prevladujejo severne lege, na kraškem delu pa južne ter lege brez izrazite ekspozicije (planota Kras).

Kraški del GGE je povsem brez površinskih voda, zato pa so le-te toliko bolj zastopane na flišnem delu, saj je severno pobočje Črnih hribov zelo prepredeno s ponekod skoraj neprehodnimi žlebi in jarki. Ti dobijo v času velikih padavin pravi hudourniški značaj.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Za GGE Goriško je značilno zmerno sredozemsko podnebje. Poletja so dolga, vroča in suha, zime pa precej vlažne.

Podnebje je milejše na severnem delu GGE, kjer se Vipavska dolina na široko odpira in prevladuje vpliv morja. Tako klimo imenujemo modificiran mediteransko obmorski tip klime. Spodnji del Vipavske doline je bolj topel in ne tako obilen s padavinami kot zgornji del ter dolina Branice.

Značilna vetrova sta burja in jugo. Burja je suh, mrzel in sunkovit veter, ki piha čez vse leto, predvsem pa pozimi. Z izsuševanjem plitvih, skeletnih karbonatnih tal pospešuje fiziološko sušnost vegetacije. Zahodni vetrovi na območje GGE prinašajo z industrializirane Padske nižine smog in onesnaženje. V prekomernih koncentracijah se v poletnih mesecih velikokrat pojavlja ozon, takrat je na Primorskem največja onesnaženost zraka z ozonom v Sloveniji.

Povprečna letna temperatura na Goriškem Krasu znaša več kot 11°C, v vegetacijskem obdobju pa čez 16°C. Dolgoletno povprečje je na Goriškem Krasu 12°C, v Vipavski dolini 12,2°C. Vegetacijsko obdobje traja na Goriškem Krasu v povprečju 7 mesecev na leto, v Vipavski dolini pa je za cel mesec daljša. V povprečju več kot 50 dni na leto temperatura preseže 25°C, v Vipavski dolini pa je manj kot 80 dni na leto temperatura pod lediščem. Na splošno so za GGE značilne pomladanske pozebe, saj vegetacija že precej zgodaj odžene.

1.1.4 Hidrološke razmere

Kraški del GGE je brez površinskih vodotokov, hidrografska mreža je razvita pod zemeljskim površjem. Sklenjena razpoklinska prepustnost apnenca omogoča ponikanje padavin v podzemlje in polnjenje kraškega vodonosnika.

Ker na kraškem delu GGE ni stalnih tekočih voda, je vodna oskrba prebivalstva v preteklosti temeljila na zbiranju padavinske vode. Ob vaseh so ohranjene številne lokve, kjer so se z vodo oskrbovali ljudje, in kali, kjer so napajali živino. Danes so naselja v GGE priključena na vodovod.

Največji vodotok GGE je reka Vipava, ki razmejuje Območno enoto Sežana in Tolmin in v katero se stekajo reka Branica, potoki Renc in Potok. Vodostaj reke Vipave ne niha zelo, poveča pa se le ob močnejših nalivih. Bolj hudourniškega značaja je reka Branica.

1.1.5 Matična podlaga in tla

1.1.5.1 Matična podlaga

Matično podlago v največji meri gradijo apnenci in dolomiti, nastali iz krednih in terciarnih karbonatnih usedlin plitvih, toplih obkontinentalnih morij.

Po podatkih Osnovne geološke karte SFRJ v merilu 1:100.000 (1967) v GGE prevladujejo apnenci zgornje krede: temno siv, gost, skladovit apnenec v menjavi z rudistnim apnencem. Razprostirajo se od vznožja Črnih hribov v pasu od vzhoda proti zahodu v okolici naselij Lipa, Temnica, Kostanjevica na Krasu in Lokvica. Zgornjekredni apnenci porivajo slabih 35 % površine GGE. Spodnjekredni skladi se nahajajo v širši okolici Sel na Krasu, Korit na Krasu ter v širšem območju Vojščice. Apnenec in dolomit lateralno in vertikalno prehajata drug v drugega. Dolomit je masiven in postane skalovit le blizu kontakta z apnencem. Apnenec je temno siv, gost s školjkastim lomom in skalovit. Apnenec in dolomit spodnje krede gradi 21 % matične podlage v GGE.

Matično podlago severnih pobočij Črnih hribov in okolico Branika gradijo apnenci iz terciarja. Apnenci so svetlo sivi, včasih tudi beli, običajno so debelo skaloviti. Vzhodno od Branika se nahaja ozek pas svetlo sivega do rjavkasto sivega, gostega lapornatega apnenca z rožencem. Apnenec terciarja gradi dobrih 19 % matične podlage v GGE.

Severna pobočja in vznožje Črnih hribov se z Vipavske doline zajedajo terciarni fliši. Pri Braniku preide lapornat apnenec, ki vsebuje rožence, postopoma v debelejši plasti trdnega flišnega laporja. V flišu se menjavajo laporji, peščenjaki, argiliti in alevroliti, vmes pa nastopajo še vložki breč in konglomeratov. Peščenjaki so srednje in drobnozrnati z velikostjo zrn od 0,3 do 0,08 mm. Fliš sestavlja slabih 19 % matične podlage GGE.

Ob reki Vipavi in njenih pritokih se nahajajo aluvilani nanosi. Sestavljajo jih predvsem prodniki peščenjaka, laporja in alevrolitov z vmesnim drobnim peskom, ki nastaja kot produkt razpadanja peščenjakov. Aluvij sestavlja dobrih 5 % matične podlage GGE.

Porečje reke Vipave v okolici Mirna gradijo terasni sedimenti. Med komponentami v produ prevladujejo karbonati, kjer se menjavajo debelejši plasti proda s plastmi peska. Sedimenti gradijo dobre 1 % matične podlage GGE.

1.1.5.2 Tla

Po podatkih Digitalne pedološke karte Slovenije v merilu 1:25.000 - DPK25 (2001) v GGE prevladujejo tla na apnencu in dolomitu (75 %), v manjši meri so prisotna tla na flišni matični podlagi (19 %). Ob strugah rek pa se pojavljajo tla na aluvialnih nanosih in sedimentih (6 % površine GGE). Na karbonatih so najbolj razširjene rendzine, sledijo rdeče rjava tla (terra rossa) v manjšem obsegu so prisotna rjava pokarbonatna tla in litosol. Na flišu prevladujejo evtrična rjava tla, ta ob vznožju Črnih hribov preidejo v psevdoglejna evtrična rjava tla. Ob strugah stalnih vodotokov prevladujejo obrečna globoko oglajena evtrična tla, ki prehajajo v psevdoglejna evtrična in hipoglejna evtrična tla.

Avtomorfna tla

Litosoli ali kamnišča so prisotna na izpostavljenih vrhovih in grebenih Črnih vrhov od Vrtovke, preko Fajtega hriba do Cerja. To so ekstremna rastišča na razgaljenem, trdem in razdrobljenem drobirju apnenca, kjer se mestoma pojavljajo zaplate trave in pred sušo odporne grmovnice. V GGE je 11,76 ha takšnih površin.

Rendzine ali humusno – karbonatna tla se razvijejo na karbonatnih matičnih podlagah (na trdih kamninah – apnenec in dolomit, ter mehkih kamninah – laporji, ipd.). Zanje so značilna plitva skeletna tla z razvitim horizontom A, ki prehaja v C horizont. Po svojih lastnostih so rendzine rahle in večinoma dobro propustne za vodo in zrak. So temno rdeče do rjave barve. Delež humusa v njih znaša od 5-10 %. Vsebujejo velik delež glinenih delcev, manj pa je

peščenih. Sodijo med degradirane tipe tal, saj vroča klima in pomanjkanje organskih snovi tla siromaši s humusom. Reakcija tal je povečini nevtralna, zaradi poroznosti je izpostavljena suši, kar slabi biološko aktivnost in ustvarjanje organske substance. V GGE so prisotne na Komensko kraški planoti ter na južnih pobočjih in grebenu Črnih vrhov. Rendzine so prisotne na 57 % površine GGE.

Evtrična rjava tla imajo pod humusno akumulativnim horizontom prisoten še značilen (diagnostični) kambični horizont tipa B_v, ki je močno nasičen z bazičnimi kationi. V podtipu evtrična rjava tla delimo glede na vrsto matične podlage, v varieteti pa na tipična, izprana, oglejna in psevdoglejna. Evtrična rjava tla nastajajo na karbonatnih matičnih podlagah oziroma na podlagah bogatimi z bazami, a nikoli na apnencu ali dolomitu. V GGE so razvita na flišni matični podlagi na severnih pobočjih Črnih hribov ter na višje ležečih delih Vipavske doline (v okolici naselij Gradišče nad Prvačino, Lukežiči, Oševljek, Tabor). Predstavljajo 23 % tal v GGE. vzdolž struge reke Vipave in njenih večjih pritokov se pojavljajo obrečna globoko oglajena evtrična rjava tla, ki pokrivajo 8 % tal v GGE. Pod Mirenskim gradom pa se evtrična rjava tla pojavljajo tudi na rečnih nanosih in pokrivajo dobre 3 % tal v GGE.

Rdeče rjava tla (terra rossa) imajo pod humusno akumulativnim horizontom prisoten še značilen (diagnostični) kambični horizont tipa B_{rz}, za katerega je značilna srednja in visoka nasičenost sorptivnega kompleksa z bazičnimi kationi. V GGE nastaja na apnencih in dolomitih. Večji kompleksi terre rosse se pojavljajo v okolici naselij Vojščica, Sela na Krasu, ter od Kostanjevice na Krasu preko Temnice do naselja Lipa. V GGE so tla te vrste večinoma v bližini naselij ter pretežno v kmetijski rabi. Gozdovi se pojavljajo kot posamične zaplate in kot posledica zaraščanja kmetijskih površin.

Rjava pokarbonatna tla spadajo v razred kambičnih tal, za katere je diagnostičen kambični horizont B_{rz}, ki nastaja pretežno iz preperine matične podlage. Pojavljajo se na zelo čistih in trdih apnencih in dolomitih, ki dajejo manj kot 1% netopnega ostanka. Rjava pokarbonatna tla pokrivajo slaba 2 % površine GGE in se prepletajo s spreteninastimi rendzinami. Razvita so na južni strani vznožja Trstelja vzhodno od naselja Lipa. Imajo ugodno zračnost in vlažnost ter so skoraj brez skeleta. Zaradi razpok in vdolbin v matični podlagi so različno globoka.

V manjšem obsegu so v dolini Vipave prisotni tudi **evtričen psevdoglej in evtričen hipoglej rigolana tla**, ki niso porasla z gozdom in skupaj pokrivajo manj odstotek tal GGE.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Glede na skupno površino lahko GGE Goriško uvrstimo med večje GGE. S 9.560,52 ha površine je po velikosti sicer tretja najmanjša v Kraškem GGO (od 10) oz. na 15. mestu v slovenskem merilu (od 250). Gozd pokriva 6.219,44 ha, kar predstavlja 65,0 % gozdnatost. Na podlagi gozdnatosti sta izločena dva krajinska tipa. Prevladuje gozdnata krajina, ki predstavlja 88 % površine GGE. Gozdnata krajina zajema tudi t. i. Črne hribe, ki predstavljajo največji strnjen kompleks gozdne površine v GGE. Preostala površina GGE je izločena kot kmetijska krajina (12 %).

Preglednica 2: Gozdnatost po tipih krajin v GGE

Tip krajine	Površina [ha]		Gozdnatost [%]	Delež tipa [%]
	Gozda	Skupaj		
Gozdnata krajina	5.902,11	8.419,56	70,1	88,0
Kmetijska krajina	317,33	1.145,60	27,7	12,0
Skupaj	6.219,44	9.560,52	65,0	100,0

Površina GGE se je v primerjavi z prejšnjim ureditvenim obdobjem nekoliko spremenila. Razlog je korekcija in prilagoditev meje GGE in posledično sestojne karte na državno mejo z

Republiko Italijo. S tem se je nekoliko spremenila meja GGE Goriško na meji z Republiko Italijo glede na do sedaj vodene evidence. Površina GGE je tako večja za 0,30 ha. Po prilagoditvi sestojne karte se je površina gozdov v prejšnjem ureditvenem obdobju nekoliko povečala in je znašala 6.257,87 ha. Površina gozda (6.219,44 ha) se je v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem zmanjšala za 38,43 ha oziroma 0,6 %. Razlogi za spremembo so nekoliko spremenjena raba tal MKGP [10], [11] izločitev nekaterih pogorelih površin iz gozda zaradi nepomlajevanja in krčitve gozdov v kmetijske namene.

Površina gozdnega prostora znaša 6.678,13 ha oziroma 69,9 % skupne površine GGE. Zaraščajoče površine znašajo skupaj 641,38 ha oziroma 6,7 % skupne površine GGE. V prejšnjem ureditvenem obdobju je bilo teh površin skoraj za polovico manj, kar nakazuje na trend povečevanja zaraščanja kmetijskih površin.

Preglednica 3a/D: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina [ha]	Delež [%]
Površina gozdnogospodarske enote:	9.560,52	100,0
Gozd:	6.219,44	65,1
Ostala gozdna zemljišča:	86,48	0,9
- daljnovodi	86,48	0,9
- obore	-	-
- rušje	-	-
Ostali gozdni prostor:	372,21	3,9
- močvirja	-	-
- pobočni grušči	11,76	0,1
- skalovja in površine nad gozdno mejo	-	-
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	152,83	1,6
- zaraščajoče površine	154,62	1,6
- infrastrukturni objekti	33,81	0,4
- drugo (vodotoki...)	19,19	0,2
Skupaj gozdni prostor:	6.678,13	69,9
Negozdni prostor:	2.394,50	25,0
- zaraščajoče površine	486,76	5,1
- ostale površine znotraj gozda	2.394,50	25,0
- drugo	-	-

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih združb v GGE

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	13,79	0,2
52101	Nižinsko črnojelševje	13,79	0,2
23	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	249,98	4,0
54401	Primorsko belogabrovje in gradnovje	247,49	4,0
54402	Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških dolin	2,49	0,0
25	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	363,80	5,8
55501	Primorsko bukovje na flišu	363,80	5,8
32	Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	5.591,87	90,0
56401	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	838,65	13,5
56407	Primorsko gradnovje z gozdno šašulico	59,86	1,0
56501	Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	2.707,88	43,5
56502	Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	1.249,40	20,1
56503	Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	726,10	11,7
56901	Primorsko cerovje na flišu in apnencu	9,98	0,2
	Skupaj	6.219,44	100,0

Zaradi pestre geološke podlage je tudi pestrost gozdnih rastiščnih tipov precejšnja. Glavo skupino gozdnih rastiščnih tipov tvori skupina toploljubnih listnatih gozdov z 90 % površine. Opisi gozdnih rastiščnih tipov in njihova proizvodna sposobnost so povzeti po Gozdnih rastiščnih tipih Slovenije [7].

Karta rastišč v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

1. Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu

Aristolochio luteae-Quercetum pubescentis

Površina v GGE: 4.683,38 ha ali 75,3 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 2,1 m³/ha/leto.

Je najbolj zastopana združba v GGE. Pojavlja se na zelo različnih legah in nagibih na karbonatni matični podlagi. Zavzema pretežno planotast, rahlo valovit, vrtačast kraški svet, z bolj ali manj izrazito površinsko skalovitostjo (predvsem ob robovih vrtač in na vrhovih ter grebenih). Na apnencih so se razvile pretežno rendzine, mestoma pa slabše razvita rjava pokarbonatna tla (žepasto). Le izjemoma se ta združba pojavlja tudi na flišu (talni profil A-C). Značilnice med drevesnimi vrstami so: črni gaber, mali jesen, cer, hrast puhavec, mokovec in lipovec, med grmovnimi vrstami pa: rumeni dren, enovratni glog, ruj, skalna krhlika, črni trn in kalina. Gozd primorskega hrastovja in črnogabrovja je nizki gozd. Sestojne oblike so različne, pretežno gre za prepletanje sestojev panjevca in semenovca. Drevesna plast je navadno visoka med 5 in 15 m in ima pokrovnost med 80 in 90 %. V sestojih s pretrganim sklepom je dobro razvita grmovna plast. Zeliščna plast je po večini bujna, medtem ko je mahovna pogosto slabo razvita. Gozd primorskega hrastovja in črnogabrovja je s stališča pridobivanja lesnih sortimentov nepomemben, les je uporaben predvsem za drva. Na teh rastiščih najbolje izkorišča rastiščni potencial črni bor. Vseeno pa ta gozd opravlja pomembno varovalno vlogo, saj ščiti območje pred ujmami in tla pred erozijo. Zaradi opuščanja kmetijskih površin se travniška vegetacija pospešeno razvija proti tej združbi. Zaradi velikosti in heterogenosti tega rastiščnega tipa, smo na najbolj sušnih in skalovitih območjih izločili rastiščni tip primorskega hrastovja in črnogabrovja s terebintom, na osojnih in vlažnejših legah pa primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom.

2. Primorsko gradnovje z jesensko vilovino

Seslerio autumnalis – Qercetum petraeae

Površina v GGE: 838,65 ha ali 13,5 %. Proizvodna sposobnost rastišča: ocenjeno 5,0 m³/ha/leto.

To so boljša rastišča GGE. Najdemo jih predvsem na globljih in nekoliko vlažnejših tleh z razvitim kambičnim horizontom (talni profil A-B-C), na ravninah in položnejših pobočjih, tako na karbonatni kot na silikatni matični podlagi. Na teh rastiščih je vpliv submediteranske klime zaradi geološke podlage in tal spremenjen – rastišča so bolj vlažna, temperaturni ekstremi pa niso tako izraziti. Povprečna sestojna višina drevesne plasti se giblje med 15 in 20 m. V njej prevladujejo graden, cer in hrast puhavec. Črnega gabra je malo. V grmovnem sloju so značilni leska, rumeni in rdeči dren, kostanj, mali jesen, brek, glog in kalina. Značilnica v zeliščni plasti je jesenska vilovina, ki se v strnjem gozdu lahko precej razredči. Tam se značilno pojavljajo še: podlesna vetrnica, navadni čistec, sladki mleček in mali zimzelen. Gozdovi, ki jih poraščajo so različnega nastanka, večinoma pa so to kmečko prebiralni gozdovi, ki so bili v preteklosti pretirano izkoriščani in degradirani s steljarjenjem, panjevsko sečnjo in pašo. Večina tega rastiščnega tipa se nahaja na flišnih pobočjih na vznožju Črnih hribov. Na grebenskih in burji izpostavljenih legah smo izločili gozdni rastiščni tip primorskega gradnovja z gozdno šašulico.

3. Primorsko belogabrovje in gradnovje

Ornithogalo pyrenaici - Carpinetum

Površina v GGE: 247,49 ha ali 4,0 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 6,1 m³/ha/leto.

Večina gozdov tega rastiščnega tipa je bila v preteklosti izkrčena v kmetijske namene. Ostanke teh gozdov se nahajajo v Vipavski dolini in večinoma ob hudourniških jarkih na flišni matični podlagi na kateri so razvita globoka in sveža rjava pokarbonatna tla. V drevesnem sloju dominirata beli gaber in graden, ki sta jima primešana maklen, češnja in kostanj. Značilnice v grmovni plasti so: leska, navadna trdoleska, bršljan, navadni glog ter njivski šipek. Značilnice v zeliščni plasti so: podlesna vetrnica, pirenejsko ptičje mleko, lasasti beluš, pomladanski žafran, smrdljivi regrat, kopitnik, tevje, mali zimzelen, trobentica ter navadni pljučnik.

4. Primorsko bukovje na flišu

Ornithogalo pyrenaici - Fagetum

Površina v GGE: 363,80 ha ali 5,8 %. Proizvodna sposobnost rastišča: 7,6 m³/ha/leto.

Gozd primorskega bukovja na flišu je oblika podgorskih bukovih gozdov ilirske florne province, ki je ekstraconalno razširjena v submediteranskem prostoru. Zaradi toplega podnebja bukovni gozdovi ne gradijo strnjene vegetacijskega pasu, temveč se umikajo na osojne lege, kjer so za njihovo rast ugodnejše vlažnostne razmere. V GGE se pojavlja na strmih, osojnih pobočjih nad dolino Branice, na nadmorskih višinah od 100 - 400 m. Matično podlago gradijo flišne plasti, pretežno sestavljena iz laporja in apnenca. Na njih so srednje globoka evtrična rjava tla. Prevladujejo relativno visoke povprečne letne padavine in relativno visoka temperatura, zato izbira bukev najhladnejša rastišča na tem območju. V drevesni plasti je prisotna bukev z večjim deležem plemenitih listavcev (javor, češnja, veliki jesen) ter

s primesjo kostanja in belega gabra. V grmovni plasti so prisotni srobot, leska, navadni volčin, alpski nagnoj, bršljan. Pionirska vegetacija na opuščeni kmetijskih površinah na potencialnem rastišču združbe primorskega bukova na flišu so plemeniti listavci, predvsem veliki jesen in javor, pojavlja pa se tudi črna jelša.

1.1.8 Živalski svet

Vrstna sestava prostoživečih divjih živali je v GGE zelo pestra. Prisotnih je veliko vrst divjadi, veliko je tudi zaščitene vrste živali. Podrobnejši opisi populacij divjadi in upravljanje z njimi je opisano v Lovsko upravljalnih načrtih Primorskega lovsko upravljalnega območja.

Pomembnejše habitate divjadi v GGE predstavljajo večji gozdni kompleksi, ki so skupaj z zaraščajočo površino velikost nekaj sto ha: pobočja in vrhovi Črnih hribov. Značilna habitata spodaj naštetih živalskih vrst so panjevci črnega gabra in malega jesena ter drogovnjaki hrasta puhavca. V slednjih je značilna velika zaraščenost gozda z robidovjem in grmičevjem, v katerem primanjkuje pašnih – travnih površin. V panjevcih črnega gabra in malega jesena je malo podrasti, z veliko jesenske vilovine kar dodatno zmanjšuje prehrabeno kapaciteto rastlinojede divjadi. Prehrabena kapaciteta gozdov se poveča v jesenskem času ob obrodu plodonosnega drevja. Na področju z apneno matično podlago je velika hiba pomanjkanje vode.

Glavne vrste živali v GGE:

Srnjad je za divjim prašičem najštevilčnejša in prostorsko najbolj razširjena vrsta v GGE. Prostorsko je porazdeljena enakomerno po celotnem območju GGE. Vrsta številčno izkazuje izrazito padajoč trend. Zlasti to opazimo v zadnjih letih, ko se pozna negativni vpliv naravnih dejavnikov (sprememba okolja, večja zaraščenost – manj razpoložljive hrane, pojav plenilcev – predvsem evrazijskega šakala...). Splošno zdravstveno stanje srnjadi je dobro. Škode, ki jo povzročajo so prisotne, vendar so izredno majhne in ne predstavljajo večjih problemov v prostoru. Največkrat so škode le lokalne, na manjših pomlajenih površinah listnatih gozdov in na nezaščitene kmetijskih površinah, kjer objedajo mlade poganjke rastlin. Cilj upravljanja je ohraniti številčnost, starostno in spolno strukturo ter kakovost srnjadi, ki bo uravnotežena s prehranskimi zmoglostmi okolja.

Jelenjad v GGE izkazuje izrazit trend naraščanja številčnosti in pospešeno zapolnjuje območje. V GGE so območja s povečano številčnostjo jelenjadi zlasti na območju Črnih hribov, od koder se širijo v braniško dolino in proti Renčam oz. Mirnu. V GGE ima jelenjad ugodne življenjske pogoje, kar narekuje zlasti ugodna klima, zelena paša skoraj preko cele zime ter neprizotnost velikih plenilcev. Najpogosteje je prisotna v obliki skupin jelenjadi ali posameznih osebkov, v zimskem času tudi že večjih tropov. Cilj upravljanja je preprečiti širitev jelenjadi v Vipavsko dolino ter doseči številčnost usklajeno s prehranskimi zmoglostmi okolja.

Divji prašič je najštevilčnejša in najpomembnejša lovno gospodarska vrsta divjadi. Njegova številčnost je v posameznih letih nihajoča, v povprečju pa naraščajoča - visoka. Prašiči se pojavljajo v vseh loviščih v GGE, vendar močnejše v območju t.i. Črnih hribov (Fajti hrib, Branik). Z zaraščanjem krajine, prisotnostjo plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, kombinacijo gozda in kmetijskih površin ima v GGE zelo ugodne pogoje za življenje. Divji prašič je največji povzročitelj škod na kmetijskih kulturah v GGE. Uravnavanje številčnosti (nižanje) populacije ter zagotavljanje socialne zgradbe v populaciji sta cilja upravljanja s to vrsto.

Gams, posamezni gamsi in manjše skupine gamsov se pojavljajo že nekaj let. Opažajo se na posameznih lokacijah v lovišču Tabor Dornberk kot manjše skupinice ali posamezni osebk, ki v ta lovišča pridejo iz Nanosa ter na območju Brestovice na Krasu kot posamezni osebk ali manjše skupine kolonije v Italiji izpuščenih gamsov. Gamsa v območju opredeljujemo kot vrsto, ki nima tradicije upravljanja. Realizacija odstrela je splet srečnih

naključij, ne pa zavestnega in načrtovanega posega v populacijo, kar je ob nizki številčnosti vrste tudi razumljivo. Tekom let se številčnost ne spreminja, pojavljajo se zlasti posamezni osebki. Številčnost bi lahko bila nekoliko večja le v primeru dolge zime z veliko snežne odeje, ko bi se gamsi iz Nanoške planote spuščali v dolino.

Zveri, po nam znanih podatkih v GGE ni znakov prisotnosti velikih zveri, čeprav sta se rjavi medved in volk v sosednjih GGE že videla. Apnena matična podlaga je primerna za skrivališča – brloge, v območju je številčnost rastlinojede divjadi velika, zato je ob nadaljevanju večanja gozdnate (nenaseljene) krajine, območje GGE v bodoče lahko tudi primerno za pojav ter naselitev velikih zveri. Od malih zveri je najštevilčnejša lisica. Prav tako je veliko kune belice, kuna zlatica pa na celotnem območju ostaja redka. Številčnost jazbeca je na nivoju zadnjega desetletja. Od ostalih zavarovanih vrst so v območju prisotne še podlasica, dihur ter divja mačka. Šakal je prisoten v celotni GGE. Predvsem se prisotnost šakala kaže v obliki oglašanj opažanj ter znakov prehranjevanja. Dejanski vpliv šakala na divjad še ni povsem znan. Ocenjuje se, da je njegov vpliv na številčnost srnjadi precejšen. Večje škode ali konflikti niso beležene, so pa registrirani napadi tudi na domače živali, zlasti drobnico, katerih frekvenca se povečuje.

Mala divjad je v zadnjih desetletjih zelo upadla, predvsem se tu misli na poljskega zajca, fazana in poljsko jerebico, pa tudi gozdnega jereba. Vzroke za to gre iskati predvsem v spremenjenih življenjskih okoljih - zaraščajoče kmetijske površine, prevelika in vse večja uporaba pesticidov in herbicidov, bolezni in navsezadnje tudi porasti plenilcev. Naravna številčnost teh vrst je danes majhna. Morda lahko govorimo le o nekoliko bolj optimističnih ocenah za številčnosti poljskega zajca, saj so v zadnjih dveh letih njegova prisotnost in opažanja vse pogostejša. Ohranitev omenjenih vrst male divjadi je v določenih predelih odvisna le od umetnega dodajanja, pri čemer velja opomniti, da vlaganja v nepripravljeno okolje ne dosega zelenih rezultatov dviga številčnosti.

Ptice v GGE so številčne in raznovrstne. Od zanimivejših, ogroženih vrst naj omenimo populacijo smrdokavre (*Upupa epops*), skalnih golobov in skalnih plezalčkov (*Tichodroma muraria*), raznih hudournikov. V GGE so dokaj ugodni pogoji za gnezdenje prepelice (*Coturnix coturnix*) in katorne (*Alectoris graeca*). Od sov so prisotne lesna sova (*Strix uralensis*), velika (*Bubo bubo*) in mala (*Asio otus*) uharica, veliki skovik (*Otus scops*), čuk (*Athene noctua*) in pegasta sova (*Tyto alba*) ter ujede, med katerimi je najpogostejša kanja (*Buteo buteo*), orel kačar (*Circaetus gallicus*). V preletu sta planinski orel (*Aquila chrysaetos*) in beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*), najde se tudi sršenar (*Pernis apivorus*), kragulj (*Accipter gentilis*), sokol selec (*Falco peregrinus*) in skobec (*Acipiter nisus*). Od vrst lovnih ptic se opaža porast številčnosti družine vranov (srake, šoje, sive vrane), v zadnjem času pa najbolj narašča številčnost krokarja.

Živalske vrste, ki so vezane na območja Nature 2000 znotraj GGE in so tudi kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine so predstavljene v poglavju 2.1.3.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Celotna površina GGE Goriško znaša 9.560,52 ha, od tega je 6.219,44 ha gozdov (65,0 %). Gozdni prostor obsega 6.678,13 ha ali 69,9 % površine. Površin v zaraščanju je skupaj 641,38 ha od tega 154,62 ha v gozdnem prostoru in 486,76 ha izven njega. Največji del (5.903,52 ha) GGE leži v občini Miren – Kostanjevica (3.807,69 ha gozdov), sledi občina Nova Gorica z 2.094,47 ha (od tega 1.434,70 ha gozda) ter manjši del (1.562,53 ha) pa v občini Renče – Vogrsko (977,05 ha gozdov).

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah v GGE

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovih lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda [ha]	4.721,61	712,52	785,31	6.219,44
Delež [%]	75,9	11,5	12,6	100,0

V zadnjem ureditvenem obdobju se je delež zasebnih gozdov nekoliko znižal (- 4,5 %), povečal pa delež državnih gozdov (+ 3,1 %) in gozdov lokalnih skupnosti (+ 1,4 %). K spremembam deležev lastniških kategorij je večinoma prispevalo urejanje lastništev v zemljiški knjigi, kjer so določene parcele, ki so prej lastniško bile pisane pod različne pravne osebe prešle na Republiko Slovenijo ali Občino. Posledično se je število lastnikov v zadnjem desetletju zmanjšalo.

Preglednica 6/ LS: Posestna sestava zasebnih gozdov v GGE

Velikost gozdne posesti	Sestava po številu posestnikov		Sestava po gozdni površini	
	[%] v razredu	kumulativa [%]	[%] v razredu	kumulativa [%]
do 1 ha	67,9	67,9	15,8	15,8
1 do 5 ha	26,8	94,7	45,7	61,5
5 do 10 ha	3,8	98,5	19,6	81,1
10 do 30 ha	1,5	100,0	18,9	100,0
30 do 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
nad 100 ha	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	100,0		100,0	

V strukturi velikostnih razredov gozdne posesti opažamo v primerjavi s stanjem pred desetimi leti spremembe v smeri zaokroževanja posesti v večje celote. Gozdnim posestim v velikostnem razredu do 1 ha je v zadnjem desetletju delež s 75 % padel na slabih 68 %, v razredu od 1 do 5 ha pa narasel s slabih 22 % na slabih 27 %. Prav tako se je povečal delež posesti 5 do 10 ha z slabih 2 % na slabe 4 % ter posesti od 10 do 30 ha s 0,3 % na 1,5 %. Pričakujemo, da se bo v prihodnje delež večjih gozdni posesti ter državnih gozdovi in gozdov lokalnih skupnosti še povečeval.

Preglednica 7/ D-LS: Razvoj posestne strukture v GGE v obdobju 2012 – 2022

Velikostni razred gozdne posesti	Delež [%] leto 2012	Delež [%] leto 2022	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	74,9	67,9	2.508	2.508
1 - 5 ha	22,9	26,8	989	3.497
5 - 10 ha	1,8	3,8	139	3.636
10 - 30 ha	0,3	1,5	55	3.691
30 - 100 ha	0,1	0,0	0	3.691
nad 100 ha	0,0	0,0	0	3.691

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 8/DC: Odprtost gozdov s cestami v GGE

Vrsta cest	Produktivne	Povezovalne	Skupaj	Gostota cest *
	[km]	[km]	[km]	[m/ha]
Gozdne ceste	30,51		30,51	3,2
Javne ceste	32,74		85,24	8,9
Protipož. prom.	66,10		66,10	6,9
Skupaj	129,35		181,85	19,0

* Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste, ter samo gozdove z možnim posekom.

Vir podatkov za zgornjo preglednico sta evidenca gozdnih prometnic in katalog prostorskih podatkov ZGS (2022). Transport lesa poteka po gozdnih cestah, protipožarnih presekah prve kategorije in javnih cestah. Gostota gozdnih cest je 3,2 m/ha. Skupna odprtost prostora z gozdnimi cestami, javnimi cestami in protipožarnimi preseki je 19 m/ha in je enaka preteklemu ureditvenemu obdobju. GGE Goriško je nadpovprečno odprta s prometnicami v primerjavi z ostalimi GGE v GGO.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere s potencialnimi vrstami spravila lesa v GGE

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	3.467,98	93,8	13,4	48,1	28,5	9,1	0,9	0,0
Z žičnico	28,43	0,8	0,0	77,1	22,9	0,0	0,0	0,0
Kombinirano I	199,98	5,4	14,8	50,3	33,5	1,4	0,0	0,0
Skupaj	3.696,39	100,0	13,4	48,5	28,7	8,6	0,8	0,0
Zaprto	2.523,05	40,6						

Kljub relativno veliki zaprtosti gozdov (40,6 %) je v prostoru prisotnih relativno veliko drugih predvsem poljskih poti, ki služijo tudi spravilu lesa. Poti so sicer zaraščene in potrebne popravil, vendar obstajajo in so relativno gosto razmeščene, ker je bil večji del GGE nekoč brez gozda oziroma se je s pojavom gozda spravilo opravljalo večinoma ročno. Tudi danes se sortimente listavcev (prostorninski les) izdelava ob panju, ročno spravi do prometnice in nato vozi iz gozda do skladišča v bližini vasi. Spravilo s traktorjem in uporabo vitle je praviloma omejeno na iglavce, čeprav je manjši delež traktorskega spravila, na določenih območjih, izveden tudi pri listavcih. Dobra tretjina lesa se spravlja v razdaljah med 400 in 800 m. Slabih 10 % spravilnih razdalj je daljših od 600 m, pri čemer velja poudariti, da se les praviloma vozi na traktorskih prikolicah in ne vlača. Na dejstvo, da se les vozi, vpliva tradicija (ni vitle) pa tudi vrsta prometnice. Večja odprtost z vlakami je v državnih gozdovih, kjer se vlake tudi dodatno gradijo, medtem ko v zasebnih gozdovih večinoma uporabljajo obstoječe prometnice.

Cestno omrežje in površine potencialno najugodnejših načinov spravila so prikazane na **KARTI 11** v kartnem delu načrta.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Območje, ki ga pokriva GGE Goriško, je predstavljalo v zgodovini kar nemirno območje. Po naselitvi Rimljanov je sledila naselitev Slovencev, ki so kmalu prešli pod Frankovsko gospodstvo. Sledila mu je vladavina devinskih in goriških grofov, od šestnajstega stoletja pa so gospodarili Habsburžani. Območje je bilo kasneje tarča pogostih turških vpadov.

Med prvo svetovno vojno se je veliko prebivalstva iz tega območja izselilo, saj je tu potekala Soška fronta (maj 1915 - oktober 1917). Ta je zelo zaznamovala območje. V tistem času se je veliko ljudi odselilo v tujino za vedno. Poznejšemu odseljevanju je botrovala industrijska kriza. Ljudje so začeli odhajati v tujino dobesedno s trebuhom za kruhom. Tudi čas II. svetovne vojne je prinesel na to območje veliko nemirov, ki so vplivali predvsem na nihanje števila prebivalstva.

Danes so prisotne opazne razlike v številu prebivalstva med kraškim in flišnim delom GGE. Število je na flišnem delu GGE v zadnjih petdesetih letih v stalnem porastu, medtem ko se v kraškem delu GGE število prebivalstva zmanjšuje. V zadnjih letih pa se je trend vseeno nekoliko začel obračati. Gostota prebivalstva znaša sedaj pod 80 ljudi na km², na kraškem delu pa celo pod 30 ljudi na km². Na flišnem delu GGE živi skoraj 80 % vseh prebivalcev GGE. Največji kraji v spodnjem delu GGE so Miren, Renče, Dornberk in Branik v spodnjem delu GGE, na Goriškem Krasu pa Opatje selo in Kostanjevica na Krasu.

Na območju GGE Goriško lesnopredelovalna industrija v GGE ni razvita; le nekaj je obrtnikov, ki se ukvarjajo z lesarstvom in mizarstvom (Opatje selo, Branik). Posek in spravilo lesa se od lastnikov gozdov seli na izvajalska podjetja. Navezanost oz. boljše odvisnost prebivalstva od gozda je vse manjša in tudi pripravljenost na vlaganje v gozd v obliki gojitvenih del je vse manjše.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

GGE Goriško zajema lovišča Fajti hrib, Trstelj - Kostanjevica ter del Tabor - Dornberk. Vse lovske družine so del Primorskega LUO.

Preglednica 10/D-LD: Pregled lovskih družin v GGE

Šifra LD	Ime lovišča	Površina gozda v lovišču [ha]	Opomba
0501	Fajti hrib	1.829,76	
0502	»Trstelj« Kostanjevica	2.992,89	
0503	»Tabor« Dornberk	1.396,79	Del
Skupaj		6.219,44	

Nelovnih površin v GGE je 336,63 ha. To so površine naselij in zaselkov, javni infrastrukturni objekti, z ograjo obdani industrijski objekti, parki in drugi tovrstni objekti, ki jih določa 10. člen Zakon o divjadi in lovstvu [5].

1.5.2 Kmetijstvo

Leta 2021 je bilo na območju GGE v kmetijski rabi 1.903,97 ha ali 19,9 % zemljišč (Raba tal[10], [11]).

V GGE Goriško sta od kmetijstva najbolj razvita vinogradništvo in sadjarstvo, saj ima flišni, severni del (spodnja Vipavska dolina ob reki Vipavi in Branici) zelo ugodne pogoje za njen razvoj. Osnovanih je približno 240 ha vinogradov, 150 ha sadovnjakov in 168 ha njiv.

Na kraškem delu GGE naravne razmere za kmetijstvo niso najboljše. Obdelovalnih površin je malo, v glavnem le na dnu vrtač, po dolinah in zakraselih uravninah. Poljedelstvo je ekstenzivno, za domače potrebe se obdelujejo manjše njive in vrtovi. Na planoti – goriški

Kras pa se je posledično z zmanjševanjem števila prebivalstva, zmanjševala tudi kmetijska proizvodnja, zato se danes srečujemo s problemom površin v zaraščanju kot posledica opuščanja pašnikov in travnikov. Od živinoreje je najbolj prisotna reja drobnice, medtem ko sta reja govedi in prašičev v GGE prisotni v manjšem obsegu in večinoma omejeni na samooskrbo. V zadnjem desetletju je v porastu oljkarstvo, predvsem v območju vasi Lokev.

1.5.3 Poselitev

GGE Goriško je v demografskem pogledu zelo heterogeno poseljena. Večina prebivalstva je skoncentrirana na flišnem delu GGE, v občinah Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica ter majhnem deležu Mestne občine Nova Gorica. Ljudje so se že v preteklosti naselili ob najboljša kmetijska in vinorodna območja ob reki Vipavi in Branici, zato je v tem delu razumljivo delež prebivalstva večji.

Na Goriškem Krasu je opaziti vse večje zmanjševanje števila prebivalstva, zaradi staranja letega in vse pogostejšega odhajanja mlajših generacij v mesta.

Danes so v GGE naslednja naselja: Renče z zaselki (Tureli, Žigoni, Merljaki, Martinuči, Arčoni, Lukežiči, Mohorini in Oševljek), Gradišče nad Prvačino v občini Renče-Vogrsko; Draga, Dornberk, Potok, Branik, Preserje v Mestni občini Nova Gorica; Lipa, Temnica, Novelo, Sela na Krasu, Hudi log, Kostanjevica na Krasu, Opatje selo, Lokvica, Vrtoče in Miren pa v občini Miren-Kostanjevica.

Po obliki poselitve se v GGE prepletata dva tipa. Na spodnjem, flišnem delu je značilna poselitev v obliki strnjenih vzdolžnih naselij, na t. i. kraškem pa v gručastih naseljih.

Gostota poselitve v GGE je 73,7 prebivalca/km², kar je $\frac{3}{4}$ povprečja za Slovenijo (99,2 prebivalcev/km²). Podatke o prebivalstvu smo črpali iz podatkovnega portala SI-STAT [8].

1.5.4 Infrastruktura

Skozi območje GGE Goriško poteka odsek t. i. bohinjske železnice. Enotirna železniška proga Nova Gorica-Sežana, ki poteka skozi Dornberk in Branik in se od tu vzpne v Štanjel po najstrmejšem delu proge v Sloveniji z vzdolžnim naklonom 26 ‰. Skozi GGE potekata regionalna cesta Nova Gorica-Sežana Miren-Komen, in Branik-Komen ter več občinskih cest: Renče-Temnica in Potok-Lipa. Lokalne ceste so skoraj povsod asfaltirane, nanje pa se navezujejo gozdne ceste in protipožarne preseke. Gozdne ceste so večinoma na flišnem, severnem delu GGE. Omrežje protipožarne infrastrukture oz. protipožarnih presek je zgoščeno na območju goriškega Krasa, saj je tu požarna ogroženost največja.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

GGE prečka visokonapetostni 400 kV daljnovod Divača – Redipuglia (Italija) in visokonapetostni 110 kV daljnovod Gorica - Divača, oba v skupni dolžini več kilometrov.

Omrežje srednje napetostnih daljnovodov v GGE obsega del elektroenergetskega omrežja Elektro Primorske. Na območju GGE poteka več linij 35 kV in 20 kV daljnovodov. Širina preseke za 35 kV daljnovod znaša 20 m, za 20 kV daljnovod pa 8 m.

V GGE poteka oskrba z vodo iz treh vodovodov: Hubelj in Mrzlek oskrbujeta spodnji flišni del GGE, celoten predel goriškega Krasa pa napaja vodovod Brestovica.

Preseke vodovoda so široke od 3 do 5 m.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Večina gozdov v GGE je požarno ogroženih. Pogostnost požarov je največja v zimskih in poletnih sušnih obdobjih – februarja, marca, julija in avgusta. Požari povzročajo največjo škodo v gospodarsko pomembnih borovih sestojih na apnencu.

Po sistematiki ogroženosti gozdov po požarih razvrščamo odseke v štiri stopnje ogroženosti:

- I.- gozdovi z zelo veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je stalna,
- II. - gozdovi z veliko požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je občasna,
- III. - gozdovi s srednjo požarno ogroženostjo: nevarnost požarov je minimalna,
- IV. - gozdovi z majhno požarno ogroženostjo: nevarnosti požarov praktično ni.

V GGE Goriško so gozdovi izločeni v prve tri stopnje ogroženosti; zelo veliko (I.), veliko (II.) ter srednjo (III.) požarno ogroženostjo. Stopnjo požarne ogroženosti se je določilo z upoštevanjem stanja gozdov v odsekih, in sicer: drevesno sestavo, razvojne faze in starost gozdov, matično podlago, vrsto tal, ekspozicijo, nadmorsko višino, nagib terena, srednjo letno temperaturo ter srednjo količino padavin iz najbližje meteorološke postaje (Pravilnik o varstvu gozdov [23]).

Preglednica 11: Vzroki požarov po površini in številu v obdobju 2012 – 2021

Naziv	Površina (ha)	Število
A. Vsi požari skupaj	153,41	89
---1. Znani vzroki, od tega:	44,83	26
-----1.1. Človek	41,33	17
-----1.1.1. Namerni požig	30,69	2
-----1.1.2. Nepazljivost	10,64	15
-----1.2. Naravni vzroki (strela)	3,50	9
---2. Neznani vzroki	108,58	63
B. Dodatna razčlenitev požarov zaradi nepazljivosti	10,64	15
-----1. Kmetijska opravila	0,00	0
-----2. Gozdarska opravila	0,03	1
-----3. Industrijska dejavnost	0,00	0
-----4. Komunikacije (vlaki, el. vodi, itd.)	3,01	10
-----5. Obiskovalci gozda (turisti, otroci, ipd.)	7,60	4
-----6. Drugo (vojska, ipd.)	0,00	0

Požarno najbolj ogroženi so RGR gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi, gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh, gozdovi toploljubnih listavcev ter gozdna rezervata, od katerih je v enem borov gozd, v drugem pa listavci panjevskega nastanka na apnencu. Ti sestoji poraščajo najbolj sušna rastišča, poleg tega so dodatno ogroženi zaradi preteklega načina gospodarjenja (panjevska zgradba – nizki gozd). Nekoliko manj požarno ogroženi so Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša in varovalni gozdovi, ki pretežno poraščajo osojne lege na apnencu. Najmanj ogroženi so RGR gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih in gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije.

V GGE Goriško je dobra polovica gozdov (3.487 ha) uvrščenih v gozdove z zelo veliko požarno ogroženostjo (I. stopnja). Slaba četrtnina gozdov (1.460 ha) je uvrščenih v gozdove z veliko požarno ogroženostjo (II. stopnja), dobra petina gozdov (1.272 ha) pa v gozdove s srednjo požarno ogroženostjo (III. stopnja). Karta požarne ogroženosti gozdov je v kartnem delu načrta (KARTA 12).

V obdobju 2012 – 2021 smo na območju GGE zabeležili 89 požarov v katerih je pogorelo 153 ha površin.

Najobsežnejši požar v preteklem ureditvenem obdobju je bil 21. avgusta 2019 na Cerju, ki je opustošil 85 ha površin (Požar »Cerje 2019«, oddelek: 53).

1.6.1 Protipožarne preseke

Protipožarna preseka je v Pravilniku o gozdnih prometnicah [20] opredeljena kot protipožarna gozdna cesta ali protipožarna pot, ki odpira požarno ogrožen prostor I. in II. kategorije v skladu z GGN in je v situacijskem poteku prilagojena zahtevam protipožarnega varstva. Tehnični elementi protipožarne ceste ustrezajo gozdni cesti, tehnični elementi protipožarne poti pa gozdni vlaki. Protipožarna preseka opravlja vlogo prometnice, ki omogoča dostop do mesta požara in obenem predstavlja oviro za širitev požara, ob predpostavki, da je ustrezno vzdrževana. Vzdrževanje zagotavljamo podobno kot za druge gozdne ceste, to je z nasipanjem ustreznega materiala na vozišče ter obcestnim obsekovanjem in mulčanjem vegetacije.

Skupaj je na območju GGE zgrajenih 75,1 km protipožarnih gozdnih prometnic, od tega 67,0 km protipožarnih presek I. kategorije (89 %) in 8,1 km presek II. kategorije (11 %).

Omrežje protipožarnih prometnic se je od prejšnjega ureditvenega obdobja podaljšalo za 10,4 km ali 18 %. Dolgoročno je na območju GGE načrtovanih še za 11,44 km protipožarnih gozdnih prometnic.

Preglednica 12: Seznam protipožarnih presek v GGE Goriško

Protipožarna gozdna prometnica			Dolžina v m	
šifra	naziv	kat.	GGE	Skupaj
14p001	Cirje	1	2.206	2.206
14p002	Vrtovka	1	881	881
14p003	Stol	1	677	677
14p004	Lesenjaki	1	727	727
14p005	Črni vrh	1	2.402	2.402
14p006	Karavla II	1	3.769	3.769
14p007	Krapence	1	1.127	1.127
14p008	Grižnik	1	2.027	2.075
14p009	Bršljanovec	1	1.936	1.936
14p010	Strelišče	1	1.327	1.327
14p011	Bršljanovci	1	1.053	1.053
14p012	Stara Loka	1	1.444	1.444
14p013	Vrtavka	1	1.414	1.414
14p014	Digora	1	1.787	1.787
14p015	Korita	1	1.746	1.746
14p016	Županov vrh	1	2.157	2.157
14p017	Temnica - Zagrajec	1	1.337	3.043
14p018	Kraje	1	1.543	1.543
14p019	Lipa - Ivanji Grad	2	1.431	3.348
14p020	Kranjčev hrib	1	1.225	1.225
14p021	Doli	1	1.537	1.537
14p022	Vale	1	1.537	1.537
14p023	Francoska 2	2	1.134	1.134
14p024	Segeti	1	824	824
14p026	Železna vrata	1	505	633
14p028	Rovni	1	2.030	2.030

Protipožarna gozdna prometnica			Dolžina v m	
šifra	naziv	kat.	GGE	Skupaj
14p029	Figovca	1	915	915
14p030	Dolce	1	966	966
14p038	Žanji dorč	1	1.112	1.112
14p040	Mali Dol	1	23	1.846
14p054	Lipa	1	2.190	2.621
14p058	Zajčevcevec - Lukovec	1	522	2.097
14p084	Za Gradom - Lukovec II	1	803	1.186
14p089	Medvejšče I	1	327	327
14p090	V Pedrovo	2	770	770
14p133	Doli	1	825	825
14p134	Varda	1	341	341
14p135	Poljane	1	924	924
14p136	Ograde	1	760	760
14p201	Šumka	1	1.517	1.517
14p202	Pedrovo	1	1.959	1.959
14p203	Za Gradom - Lukovec I	1	1.014	1.014
14p204	Veliki Ovčnjak - Doli	1	2.393	2.812
14p206	Mirenski bori	1	1.794	1.794
14p207	Mirenski bori - meja	1	72	72
14p208	Cerje - meja	1	1.008	1.008
14p210	Tesni klanci - meja	1	351	351
14p211	Kosovelišče - meja	2	204	204
14p213	Ledine - meja	1	230	230
14p214	Koprivovec - meja	1	476	476
14p215	Pajesen - meja	1	385	385
14p216	Županov vrh - meja	2	268	269
14p217	Karavla - meja	2	232	232
14p263	Karavla I	1	90	90
14p268	Za Renškim vrhom	1	1.249	1.249
14p299	Dolce - Zajčevca	1	509	1.072
SKUPAJ	64.012			
14p269	Goričica	0	1515	
14p331	Volkovnjak	0	1596	
SKUPAJ	novogradnja	3.111		

Skupaj je na območju GGE zgrajenih 64,01 km protipožarnih gozdnih prometnic, od tega 59,97 km protipožarnih presek I. kategorije (94 %) in 4,04 km presek II. kategorije (6 %).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Sedanje meje GGE so bile oblikovane z GGN ureditvenega obdobja 1995 – 2004. V istem obdobju je bila opravljena tudi notranja razdelitev gozdov na oddelke, odseke ter na rastiščnogojitvene razrede.

GGE Goriško je razdeljena na 111 oddelkov, ki so razdeljeni na 218 odsekov. Povprečen odsek meri 43,85 ha, povprečna površina gozda v njem pa 28,53 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

V gozdovih GGE Goriško izvajajo javno gozdarsko službo uslužbenci Zavoda za gozdove Slovenije, OE Sežana, KE Sežana.

GGE Goriško obsega en revir z istim imenom s sedežem v Dornberku, Vodnikova cesta 15a, Dornberk. Revirni gozdar je Jernej Jazbec.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

V letu 2020 je prišlo do spremembe Pravilnika [6] po katerem so bile ukinjene funkcijske enote in funkcije gozdnega prostora za GGE se povzame iz ON z dobo veljavnosti 2021-2030 z izjemo tistih funkcij, ki temeljijo na pridobljenih smernicah s področja varstva narave, kulturne dediščine in varstva voda.

Pravilnik [6] deli splošnokoristne funkcije gozda na ekološke, socialne in proizvodne. Njihova poudarjenost je ovrednotena v tri stopnje:

- 0.
1. stopnja: funkcija določa način gospodarjenja z gozdom,
2. stopnja: funkcija pomembno vpliva na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja z gozdom.

Območja s poudarjenimi funkcijami poleg gozda vključujejo tudi druga gozdna zemljišča in tista negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana ter skupaj z gozdom zagotavljajo uresničevanje njegovih funkcij oziroma tvorijo gozdni prostor. Površina gozdnega prostora v GGE Goriško znaša 6.678,13 ha. V primerjavi s preteklim ureditvenem obdobjem se je površina gozdnega prostora zmanjšala za 1,2 %.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 734,98 ha. Med ekološkimi funkcijami je najbolj poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč, ki se na 1. stopnji poudarjenosti pojavlja na 649,92 ha GP. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je na 1. stopnji poudarjena na 33,91 ha GP, klimatska pa na 51,15 ha GP.

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na 17.394,29 ha. Med ekološkimi funkcijami na 2. stopnji poudarjenosti zajema funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti 6.438,22 ha (96,4 % GP), 5.524,02 ha (84,9 % GP) funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, 5.432,05 ha (81,3 % GP) hidrološka funkcija in 7,95 ha (0,1 % GP) klimatska funkcija.

Socialne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene na 175,92 ha GP, na drugi stopnji pa na 537,85 ha GP. Med socialnimi funkcijami gozdov na 1. stopnji poudarjenosti so prisotne funkcija varovanja kulturne dediščine (0,6 % GP), raziskovalna funkcija in funkcija varovanja naravne dediščine (obe z 0,6 % GP) ter turistična funkcija (0,3 % GP).

Gozdovi v GGE Goriško nimajo velike lesnoproizvodne vloge, saj je možno dolgoročno sekati več kot 5 m³/ha lesne mase le na dobrih 19 % gozdov, na slabih 12 % je možno dolgoročno sekati 2 do 5 m³/ha, na slabih 69 % pa je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ bruto lesne mase na hektar.

Proizvodne funkcije na 1. stopnji poudarjenosti sovpadajo s prvo stopnjo lesnoproizvodne funkcije, medtem ko je skupna površina 2. stopnje poudarjenosti proizvodnih funkcij določena na 1.040,38 ha.

Funkcije gozdov so prikazane na **KARTI 7** v kartnem delu načrta.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami v GGE

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]	[%]	[%] *GP	[ha]
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	649,92	10,0	9,7	5.524,02	84,9	82,7	332,32	5,1	5,0	6.506,26
Hidrološka funkcija	-	-	-	5.432,05	81,3	81,3	1.246,08	18,7%	18,7%	6.678,13
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	33,91	0,5	0,5	6.438,22	96,4	96,4	206,00	3,1	3,1	6.678,13
Klimatska funkcija	51,15	0,8	0,8	7,95	0,1	0,1	6.619,03	99,1	99,1	6.678,13
Zaščitna funkcija	2,60	100,0	0,0	-	-	-				2,60
Higiensko-zdravstvena funkcija	-	-	-	108,14	1,6	1,6	6.569,99	98,4	98,4	6.678,13
Obrambna funkcija	-	-	-	256,69	100,0	3,8				256,69
Rekreacijska funkcija	8,47	0,1	0,1	17,56	0,3	0,3	6.652,1	99,6	99,6	6.678,13
Turistična funkcija	18,98	0,3	0,3	-	-	-	6.659,15	99,7	99,7	6.678,13
Varovanje kulturne dediščine	80,35	70,2	1,2	34,03	29,8	0,5				114,38
Varovanje naravnih vrednot	26,59	25,1	0,4	79,47	74,9	1,2				106,06
Poučna funkcija	-	-	-	-	-	-	6678,13	100,0	100,0	6678,13
Raziskovalna funkcija	26,59	100,0	0,4							26,59
Estetska funkcija	12,34	22,7	0,2	41,96	77,3	0,6				54,28
Lesnoproizvodna funkcija**	1201,79	19,4	18,0	723,36	11,7	10,8	4.267,7	68,9	63,9	6.192,85
Funkcija prid. drugih gozdnih dobrin	-	-	-	317,02	100,0	4,7	-	-	-	317,02
Lovnogospodarska funkcija	-	-	-							0,00

* GP – gozdni prostor; zasenčena okna v preglednici pomenijo, da se funkcije na tej stopnji poudarjenosti ne določa.

** Lesnoproizvodna funkcija se vedno prikazuje na površini gozda.

2.1 Ekološke funkcije gozdov

2.1.1 Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo gozdovi, ki varujejo rastišča in njihovo okolico pred posledicami vseh vrst erozijskih procesov, zagotavljajo in ohranjajo odpornosti tal na erozijske pojave, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter; preprečujejo razvoj in pojavljanje zemeljskih in snežnih plazov, podorov in usadov; preprečujejo poglobljanja pobočnih jarkov; preprečujejo premeščanja naplavin; zadržujejo drobni plovni material ter ohranjajo rodovitnost gozdnih tal. Poudarjeno varovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi na gornji gozdni meji, na erozijskih, plazljivih ali plazovitih območjih, določenih v skladu s predpisi o vodah ter gozdovi na zelo strmih pobočjih, sušnih legah, plitvih skalovitih ali kamnitih tleh.

Prvo stopnjo poudarjenosti varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo tisti gozdovi v GGE Goriško, ki ležijo na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° ali pa je kamnitost površja večja od 70 % (varovalni gozdovi), gozdovi v okolici erozijskih površin in ob strmih brežinah hudournikov z naklonom nad 25° .

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom med 15° in 25° in edafsko pogojenih siromašnih rastiščih. Na karbonatni matični podlagi pa je ta funkcija poudarjena v predelih, kjer je površinska kamnitost ali skalovitost med 50 in 70 % ter na območju gozdnega rastiščnega tipa primorskega hrastovja in črnogabrovja *na apnencu*.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.2 Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo opravljajo gozdovi, ki ohranjajo čistost podtalnice oziroma vode, ki pronica v podzemni svet na krasu. Hidrološko funkcijo opravljajo tudi gozdovi ob stoječih in tekočih vodah ter gozdovi, ki s sposobnostjo zadrževanja vode v tleh in v rastlinah uravnavajo vodni odtok na območjih, ki so pomembna za oskrbo z vodo.

Prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na širšem vodozbirnem območju, na potencialnih vodovarstvenih območjih in ob vodotokih ter manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin na vsako stran vodotoka. Drugo stopnjo hidrološke funkcije opravljajo tisti gozdovi v GGE, ki ležijo na karbonatni matični podlagi.

Tretjo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.3 Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdovi, ki zagotavljajo življenjski prostor rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, zlasti tistim vrstam, katerih življenjski cikel je pomembno povezan z gozdom, ter gozdovi, ki ohranjajo biotske raznovrstnosti in zagotavljajo naravno ravnovesje. Poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo zlasti gozdovi s habitati redkih ali ogroženih rastlinskih ali živalskih vrst, s habitati, pomembnimi za obstoj in ohranitev populacij divjadi, s habitati in habitatnimi tipi, ki se po predpisih o ohranjanju narave ohranjajo v ugodnem stanju, ter gozdovi, ki imajo status posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja ali ekološko pomembnega območja.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo gozdni rezervati ter manjšinski ekosistemi v gozdnem prostoru, kot so: kali, kraške jame in brezna ter kraški izviri. Manjšinski ekosistemi predstavljajo pomemben habitat za ohranitev redkih in ogroženih živalskih vrst. Razpršeni so po celotni GGE.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali (zimovališča, grmišča, mirne cone). S to stopnjo smo ovrednotili gozdove na območju ekološko pomembnih območjih (EPO), kot tudi gozdove na območju Nature 2000, ki pokrivajo 5.924,81 ha (95 %) gozdnih površin GGE.

To je območje POV/SPA:

- Kras (SPA, SI5000023), ki pokriva 8.096,53 ha površin, oziroma 5.860,93 ha gozda, ter območji POO/SCI:
- Kras (SAC, SI3000276), ki pokriva 6.752,93 ha površin, oziroma 4.758,06 ha gozda,
- Dolina Branice (SAC, SI3000225), ki pokriva 1.495,38 ha površin, oziroma 1.154,53 ha gozda,
- Dolina Vipave (SAC, SI3000226), ki pokriva 72,75 ha površin, oziroma 12,18 ha gozda.

Posebna varstvena območja (PosVO) ali »območja Natura 2000« so ekološko pomembna območja (EPO), ki so na ozemlju Evropske unije pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Natura 2000 območja so bila vzpostavljena leta 2004. Danes predstavljajo 37,9 % ozemlja Republike Slovenije.

Preglednica 14/N-SPA: Natura SPA območje v GGE

Ime	Koda	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
Kras	SI5000023	SPA	<u>Ptice:</u> - kačar (<i>Circaetus gallicus</i>) - sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) - velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)

Posebna varstvena območja so določena z *Uredbo o posebnih varstvenih območjih* [29]. Na podlagi Direktive o habitatih so opredeljena posebna ohranitvena območja (**SAC** - Special Area of Conservation), na podlagi Direktive o pticah pa posebna območja varstva, pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst ptic (**SPA** - Special protected area). Območja SPA in SAC se deloma prekrivajo.

Preglednica 15/N-SCI: Natura SCI območje v GGE

Ime	Koda	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor
Kras	SI3000276	SAC	<p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) <p><u>Hrošči:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - strigoš – hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>) <p><u>Raki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>) <p><u>Netopiriji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>) <p><u>Negozdni habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jame, ki niso odprte za javnost
Dolina Branice	SI3000225	SAC	<p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) - laška žaba (<i>Rana latastei</i>) <p><u>Žuželke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <p><u>Hrošči:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - strigoš – hrastov kozliček (<i>Cerambyx cerdo</i>) - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>) <p><u>Netopiriji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - veliki podkovernjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>) - vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>) <p><u>Habitatni tipi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)
Doline Vipave	SI3000226	SAC	<p><u>Raki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>) <p><u>Dvoživke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) - laška žaba (<i>Rana latastei</i>) <p><u>Žuželke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <p><u>Hrošči:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rogač (<i>Lucanus cervus</i>) - močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)

Zaradi prisotnosti območij Natura 2000 je GGN GGE Goriško tudi načrt prilagojene rabe naravnih dobrin, potrebnih za zagotavljanje ugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000.

Preglednica 16: Upravljalvske cone Natura 2000 v GGE Goriško

Ime upravljalvske cone: Cona A – območje mokrišč	POVRŠINA: 194 ha gozda
VRSTE in HT: primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), laška žaba (<i>Rana latastei</i>)	
OPIS CONE: Rak primorski koščak je redka vrsta, ki se pojavlja mestoma v nekaterih vodotokih znotraj GGE. Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohraniti naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine. Na obvodne površine sta s svojimi ekološkimi zahtevami vezana še laška žaba in močvirski krešič.	

Preglednica 17/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi v GGE

Habitatni tip/vrsta	Opis habitata	Opis habitatnega tipa/vrste	Velikost cone (ha)	Od tega v GGE (ha)	Referenčna vrednost ugodnega stanja
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Habitatni tip se pojavlja v celotnem Natura 2000 območju Kras.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	48.041	6.753	Splošna ocena stanja na območju je odlična (SDF, 2020).
Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion)	Cona je pomanjkljiva. V skladu s conacijo se pojavljajo ob pritokih Brabnice - Petnik, in Rovnak.	Semkaj štejemo tako nižinske poplavne hrastovo-belogabrove gozdove kot tudi hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta. Prvi rastejo v nižinah na občasno poplavljenih rastiščih, nivo podtalne vode je visok. Med drevesnimi vrstami najdemo dob, beli gaber in črno jelšo. Zaradi melioracij, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja so zelo ogroženi. Drugi se pojavljajo na gričevjih na bolj suhih tleh, ravno tako pa jih gradita beli gaber in ena vrsta hrasta, v tem primeru graden. Tudi ti so že v veliki meri spremenjeni (npr. izkrčeni za kmetijsko rabo).	1.722	26	V dolini Branice se pojavljajo na več kot 1700 ha. Značilna je povprečna ali zmanjšana ohranjenost (SDF, 2020).

Preglednica 18/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
velika uharica (<i>Bubo bubo</i>)	Kras velja za njen najpomembnejši gnezditveni v Sloveniji, v enoti pa gnezdi v pobočjih nad železniško progo Branik-Štanjel ter na območju Brestoviškega dola.	Gnezdi v razčlenjenih skalnih stenah s policami in luknjami, ki jih obdajajo ekstenzivno obdelovane odprte površine, na katerih lovi. Prehranjuje se pretežno s sesalci in pticami. V Sloveniji velja za redko gnezdilko (60-80 parov) in je pogostejša predvsem v toplejših predelih (Kras, slovenski del Istre, Vipavska dolina). Ogrožena je zaradi motenj v času gnezdenja (plezalci, jadralni padalci, pohodniki), trkov z električni vodi ter intenzifikacije kmetijstva.	40.360	8.121	Stalno je prisotnih 10-15 parov. Splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2020)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
kačar (<i>Circaetus gallicus</i>)	Redek gnezdilec območja, pojavlja se razpršeno po vsem območju.	Kačar je orel s svetlim spodnjim delom telesa in temno rjavim grlom. V Sloveniji je redka gnezdilka JZ dela države. Naseljuje tople, suhe kamnite predele, prepredene z gozdni in grmičevjem. Gnezdi na drevju (pogosto na borih), potrebuje pa tudi izpostavljena mesta za dober pregled nad okolico. Je selivka, vzhodne populacije prezimujejo v Indiji, zahodne pa v tropskem delu Afrike. Ogrožena ga uničevanje gnezditvenega in prehranjevalnega habitata.	19.968	8.121	Stalno je gnezdečih do 5 parov. Splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2020)
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	Splošno razširjena gozdna vrsta. Ustrezajo ji termofilne lege in mozaična krajina.	Naseljuje odprte gozdovi s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	49.845	8.121	Stalno je gnezdečih do 10 parov. Splošna ocena stanja populacije je značilna (SDF, 2020)
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Je splošno razširjena vrsta v bukovih in hrastovih gozdovih.	Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrlati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo.	3.955 (Dolina Branice) 21.398 (Kras)	955 (Dolina Branice) 3.724 (Kras)	Vrsta je pogosta. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2020)
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	Razvoj rogača je vezan na različne vrste dreves, predvsem pa na hrastove sestoje. V Sloveniji in na Krasu je splošno razširjen.	Sodi med največje vrste hroščev v Evropi. Razvoj je vezan na različne vrste listopadnega drevja, med katerimi prevladujejo hrasti. Samice rogača odlagajo jajčeca v ali od šture, stara ali padla drevesa. Ličinke se prehranjujejo z mrtvimi ali nagnitimi koreninami dreves, zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko). Celoten razvoj poteka zelo počasi, tudi do pet let. Odrasli hroščki, ki živijo samo nekaj tednov, so največkrat aktivni v mraku, prehranjujejo se z različnimi rastlinskimi izločki. Neprimeren poseg pri gospodarjenju v gozdovih je s stališča vrste pre nizko sekanje dreves (tik nad tlemi).	2423 (Dolina Vipave) 4.411 (Dolina Branice) 21.955 (Kras)	26 (Dolina Vipave) 1.122 (Dolina Branice) 3.401 (Kras)	Vrsta je pogosta. Splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2020)
močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>)	Prisoten je ponekod ob reki Vipavi in Branici ter njihovih pritokih	Je vlagoljubna vrsta, vezana na zamočvirjene gozdove v ravninah, ki so večinoma porasle s črno ali sivo jelšo. Razvoj poteka v manjših in večjih potokih, preobraženi mladostni osebki ne zapuščajo mesta preobrazbe, kjer tudi prezimijo. Prezimijo v trhljem razpadajočem lesu (debelejših trhljih vejah in štorih ob vodi ali v močvirju) ali zakopani v mehko zemljo brežin ob vodi. Ogrožajo ga posegi v gozdne potoke: urbanizacija območja, regulacije vodotokov, redčenje dreves na območju, onesnaževanje vodotokov.	1.602 (Dolina Vipave) 1.361 (Dolina Branice)	14 (Dolina Vipave) 350 (Dolina Branice)	Vrsta je redka. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2020)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
strigoš – hrastov kozliček (Cerambyx cerdo)	Posamezna drevesa znotraj hrastovih sestojev	Naseljuje posamična ali v presvetljenih sestojih stoječa stara drevesa (nad 35 cm premera) različnih vrst hrasta, ki so izpostavljena soncu, v nižinah in gričevju, največ v obrežnih gozdovih. Ličinke se razvijajo do 5 let, v prvih letih se zadržujejo in hranijo z lesom pod skorjo dreves, v zadnjem letu pa se zažrejo globlje v les, kjer si ustvarijo bubino kamrico. Napadena hrastova drevesa imajo značilen izgled, z štrlečimi debelimi suhimi vejami izven olistane krošnje. Napadeno drevo s svojim izgledom močno privablja ostale osebkke, ki se tu pariyo in odlagajo jajčeca, s podrtjem ali propadom tega drevesa ob odsotnosti drugih primernih (dovolj starih) dreves propade tudi populacija.	2.276 (Dolina Branice) 6.152 (Kras)	507 (Dolina Branice) 650 (Kras)	Vrsta je pogosta. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2020)
veliki pupek (Triturus carnifex)	Primerni prehranjevalni habitat so predvsem ekstenzivni vlažni travniki prezimovališča pa najde v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu.	Je vrsta gričevnatega in hribovitega sveta. Najraje se razmnožuje v srednje velikih kalih ali stoječih mirnih vodah z bujnim obrežnim in vodnim rastlinjem in čisto vodo, ki se zelo redko izsušijo. Za ohranjanje vrste je pomemben obstoj ekoloških koridorjev, ki vse habitate na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto. V Sloveniji je vrsta splošno razširjena, vendar so populacije zelo majhne in hitro podležejo negativnim vplivom	5.112 (Dolina Vipave) 6.313 (Dolina Branice) 48.041 (Kras)	73 (Dolina Vipave) 1.495 (Dolina Branice) 6.753 (Kras)	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena stanja populacije je značilna (SDF, 2020)
hribski urh (Bombina variegata)	Naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu). Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda.	Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. V Sloveniji je vrsta splošno razširjena in je relativno pogosta, živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu	5.112 (Dolina Vipave) 6.313 (Dolina Branice) 48.041 (Kras)	73 (Dolina Vipave) 1.495 (Dolina Branice) 6.753 (Kras)	Vrsta je redka. Splošna ocena stanja populacije je značilna (SDF, 2020)
Laška žaba (Rana latastei)	Vezana je na gozdne habitate v poplavnih nižinah rek - vlažne listnate gozdove z visokim talnim nivojem vode in bujno podrastjo. Mrestišča so predvsem manjše tekoče vode in mrtvi rokavi večjih rek, le izjemoma stoječe vode. Najprimernejša mrestišča pri nas so plitvi, počasi tekoči meandrirajoči potoki, kot so nekateri pritoki Vipave in Branice.	Živi v svetlih, vlažnih, listnatih, obrežnih poplavnih gozdovih z bujno podrastjo in na obraščenih obalah jezer. Našli so jo tudi v monokulturah topolov. Odrasli osebki se večinoma zadržujejo okoli mrestišč. To so manjše tekoče vode, mrtve rokave rek in potokov, kanale, tolmune manjših gozdnih potokov, le izjemoma mrestišča v stoječih vodah (npr. v stalnih gozdnih mlakah). Prezimuje na kopnem, do 1 km od mrestišča. Glavni vzroki ogroženosti so izsekavanje, nenadzorovana urbanizacija, gradnja cest, intezifikacija kmetijstva ter regulacije vodnih tokov. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	4.365 (Dolina Vipave) 3.516 (Dolina Branice)	73 (Dolina Vipave) 23 (Dolina Branice)	Vrsta je redka. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2020)
vejicati netopir (Myotis emarginatus)	Areal se pokriva z razširjenostjo jam. Na območju obravnavane GGE ima kotišče v Braniškem gradu.	Vezan je na mozaično kulturno krajino, grmišča in gozdni rob. Poletno zatočišče: topli deli jame, podstrešja stavb, večje porodniške kolonije. Prehranjevalni habitat so grmišča, mozaična kulturna krajina in gozdni rob. Plen pobira s tal in listov - v prehrani prevladujejo predvsem pajkovci in ličinke metuljev.	3.475	1.370	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena stanja populacije je dobra (SDF, 2020)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Opis habitata	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj SCI /SPA (ha)	Velikost cone vrste znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	Areal se pokriva z razširjenostjo jam. Na območju obravnavane GGE ima kotišče v Braniškem gradu.	Ustrezajo mu topli gozdovi na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta. Njegov prehranjevalni habitat so gozd, gozdni rob, grmičevje in pašniki, območje dejavnosti pa je 8 do 16 km od zatočišča. Je žužkojed, hrošči in nočni metulji.	3.441	1.142	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena stanja populacije je značilna (SDF, 2020)
dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>)	Areal je celotno Natura 2000 območje Kras.	Živi do višine 1000 metrov, prezimuje v jamah, poletna zatočišča (poleg jam lahko še podstrešja stavb) pa si najde v prehransko bogatem okolju tudi več kot 100 km oddaljena od prezimovališč. Prehranjuje se z žuželkami v gozdu, na gozdnem robu in jasah; prevladujejo nočni metulji, v manjši meri pa mrežekrilci in hrošči. Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru zgnete pomemben del lokalne populacije. Ogroža jo pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih.	4.8037	6.753	Splošna ocena stanja populacije je odlična (SDF, 2020)
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)	Celotna območja Natura 2000.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkii hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	1.128 (Dolina Vipave) 1.320 (Dolina Branice) 3.9274 (Kras)	13 (Dolina Vipave) 236 (Dolina Branice) 6.154 (Kras)	Vrsta je pogosta. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2020).
primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>)	Manjši pšotoki, pritoli Vipave (Med Biljami in Dornberkom)	Živi v nezamuljenih prodnatih predelih čistih in hitrotekočih potokov in manjših rek jadranskega povodja. Geološka podlaga je izrednega pomena za njegovo preživetje. V potokih, ki poleti popolnoma usahnejo, preživi sušno obdobje v luknjah, kjer se zadrži dovolj vlage. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke in rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib).	394 (Dolina Vipave) 115 (Kras)	51 (Dolina Vipave) 23 (Kras)	Vrsta je prisotna, Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020).

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.1.4 Klimatska funkcija

Klimatsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki manjšajo hitrosti in spreminjanje smeri vetrov, vplivajo na temperaturo in vlažnost zraka ter na razmerje med plini v ozračju (proizvodnja kisika, skladiščenje ogljika v lesu in tleh). Poudarjeno klimatsko funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki pred škodljivimi učinki vetra in mraza varujejo: naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice ter kmetijske površine. Poudarjeno klimatsko funkcijo opravljajo tudi gozdovi, ki se nahajajo na območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov ter gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi okrog večjih naselji, ki so bili osnovami kot vetrozaščitni pasovi. Ti gozdovi varujejo naselja pred vremenskimi ekstremi. Ti gozdovi obsegajo 51,15 ha, v okolici grada Rihenberg, Cerja, Mirenskega gradu in naselja Miren ter v okolici Dornberka.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi ali pasovi gozdnega drevja, ki na krajevni ravni izboljšujejo podnebne razmere s povzročanjem temperaturnih razlik in izmenjave zraka. V GGE ti gozdovi obsegajo površino 7,95 ha.

Tretjo stopnjo poudarjenosti klimatske funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.2 Socialne funkcije gozdov

2.2.1 Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo opravljajo gozdovi, ki ščitijo prometnice, naselja in druge objekte pred naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja in peska, snežni zameti, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča, ter zagotavljajo varnost bivanja in prometa. Poudarjeno zaščitno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi na strmih pobočjih nad cesto ali železnico ter pod njo.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na strmih brežinah ob železniških progah in javnih kategoriziranih cestah, gozdovi na strmih pobočjih nad naselji ter nad posameznimi gospodarskimi in stanovanjskimi objekti. Skupna površina teh gozdov pa znaša 2,60 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije nismo opredelili.

Tretje stopnje poudarjenosti zaščitne funkcije ne določamo.

2.2.2 Higienko-zdravstvena funkcija

Higienko-zdravstveno funkcijo opravljajo gozdovi, ki izboljšujejo kakovost in ohranjajo zdravo življenjsko okolje ter blažijo škodljive vplive emisij z absorpcijo sestavin onesnaženega ozračja, intenzivnejšo termiko in turbulenco ter izolacijo pred hrupom. Poudarjeno higienko-zdravstveno funkcijo opravljajo zlasti gozdovi v neposredni bližini bolnic in zdravilišč, ter gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr.: avtocesta, železnica, kamnolomi in peskokopi, kafilerije, intenzivna živinoreja, smetišča, kurilnice, športna in otroška igrišča ipd.

Prvo stopnjo poudarjenosti higienko – zdravstvene funkcije nismo opredelili.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdni pasovi med naselji in gozdovi, ki obdajajo objekte večjih virov hrupa, smradu, sevanja ter onesnaževanja na skupni površini 108,14 ha. Te površine so v okolici naselij Opatje selo, Miren, Dornberk in Kostanjevica na Krasu.

Tretjo stopnjo poudarjenosti higienko-zdravstvene funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi in pripadajoči ekosistemi v gozdnem prostoru.

2.2.3 Obrambna funkcija

Obrambno funkcijo opravljajo gozdovi, ki se uporabljajo kot poligoni za urjenje policijskih ali vojaških enot, ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode, policijske, vojaške ipd. objekte.

Obrambne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti v GGE Goriško nismo opredelili.

Druga stopnja poudarjenosti obrambne funkcije je ovrednotena na površini 256,69 ha GP v okolici Trstelja.

Na tretji stopnji poudarjenosti obrambne funkcije ne določamo.

2.2.4 Rekreatijska funkcija

Rekreatijsko funkcijo opravljajo gozdovi, ki omogočajo aktivnosti, ki telesno ali duševno sproščajo in krepijo, vključno z nabiranjem gozdnih plodov za lastne potrebe. Poudarjeno rekreatijsko funkcijo opravljajo gozdovi, kjer je povečana koncentracija obiskovalcev, rekreativcev ali pa so v ta namen postavljeni rekreatijski infrastrukturni objekti.

Prvo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije imajo gozdovi v okolici Mirenskega gradu, vrha Trstelja ter Cerja na skupni površini 8,47 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije opravlja gozdni prostor v širši okolici zgoraj naštetih območij na površini 17,56 ha.

Tretjo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije opravljajo vsi drugi gozdovi in sorodni ekosistemi, ki skupaj tvorijo gozdni prostor, razen ograjenih gozdov in gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

Gozd, ki opravlja rekreatijsko funkcijo ob pohodniški infrastrukturi, smo prikazali kot linijske funkcijske enote s širino pasu 10 m.

2.2.5 Turistična funkcija

Turistično funkcijo opravljajo gozdovi, ki zadovoljujejo potrebe obiskovalcev, ki zaradi oddiha ali razvedrila začasno spremenijo svoj kraj bivanja. Poudarjeno turistično funkcijo opravljajo gozdovi v okolici turističnih centrov, počitniških naselij ali gozdovi ob bolj obiskanih turističnih točkah in znamenitosti po katerih se odvija turistično vodenje.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v okolici Mirenskega gradu, Cerja in ob gradu Rihemberk. To funkcijo opravlja GP na površini 18,98 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije nismo opredelili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije opravljajo vsi ostali gozdovi, razen gozdnih rezervatov.

Gozd, ki opravlja turistično funkcijo ob pohodniški infrastrukturi, smo prikazali kot linijske funkcijske enote s širino pasu 10 m. Upoštevali smo tri vire prostorskih podatkov: bazo planinskih poti PZS in gpsites.com ter prvo stopnjo poudarjenosti rekreatijske funkcije.

2.2.6 Poučna funkcija

Poučno funkcijo opravljajo gozdovi, ki so namenjeni ozaveščanju in posredovanju znanj o gozdu ter gospodarjenju z njim laični ali strokovni javnosti. Poudarjeno poučno funkcijo imajo

gozdovi, ki se uporabljajo kot učni prostor (gozdne učilnice), gozdovi, po katerih so speljane oziroma v katerih se nahajajo gozdne, naravoslovne, ipd. poti, učni in demonstracijski objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja ipd.

Prve stopnje poudarjenosti poučne funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Druge stopnje poudarjenosti poučne funkcije v GGE nismo ovrednotili.

Tretjo stopnjo poudarjenosti poučne funkcije opravljajo vsi drugi gozdovi razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.

2.2.7 Raziskovalna funkcija

Raziskovalno funkcijo imajo zlasti gozdovi, v katerih so postavljene raziskovalne ploskve, raziskovalni objekti, razne merilne naprave ipd. s katerimi v okviru raziskovalnih projektov ali programov upravljajo raziskovalne institucije.

Prvo stopnjo poudarjenosti raziskovalne funkcije opravljajo gozdovi v gozdnem rezervatu Čuk in Nad Braniškim gradom na površini 26,59 ha.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti raziskovalne funkcije ne določamo.

2.2.8 Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcijo varovanja naravnih vrednot opravljajo gozdovi, ki varujejo redke, dragocene, znamenite ali druge vredne naravne pojave. Poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi ali deli gozdov, ki imajo po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, status naravne vrednote, zavarovana območja ter izjemna drevesa v gozdnem prostoru.

Prve stopnje poudarjenosti te funkcije imajo gozdovi na območjih, kjer se smejo izkoriščati gozdne dobrine v skladu z varovanjem objekta naravne dediščine (pod posebnimi pogoji). Sem spadajo tudi gozdni rezervati in objekti za katere je določen strožji režim varovanja. Na območju GGE je teh površin 26,59 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov naravne dediščine ter drugih vrednot okolja, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin. To so gozdovi v okolici zavarovanih območij in naravnih vrednot. Na območju GGE je teh površin 79,47 ha in so večinoma locirane nad brestoviško dolino in ob reki Vipavi.

Preglednica 19: Pregled zavarovanih območij v GGE

Ime	Status	Uradna objava	Varstveni režim	GPN*	Stopnja**	
					NV	BR
Lokvica - Jama pod Pečinko	NS	Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica (Uradno glasilo št. 8/85, Nova Gorica, avgust 1985).	<p><i>Prepovedano je:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – izvajati zemeljska dela v ožjem območju jame ali brezna, – spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici jam in brezen, – prepovedane so vse vrste gradenj ob vhodih v jame vin brezna, povzročati vibracije ali eksplozije v bližini jame ali brezna 	NE	2	2

Opombe:

* - predlog določitve gozdov s posebnim namenom na območjih, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave (skladno z Zakonom o gozdovih, 44. člen).

** - v stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

V skladu s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot [28], so za naravne vrednote državnega pomena določene tudi vse znane jame. V GGN se obravnava samo jame, ki so v gozdnem prostoru. Seznam jam je v prilogi.

Preglednica 20: Pregled naravnih vrednot v GGE

Id. št.	Ime	Kratka oznaka	Zvrst	Status	Konkretne varstvene usmeritve	Poud. Funkc. NV	Poud. Funkc. NR
356V	Brestoviški dol	Suhi dol ob jugozahodnem robu Krasa	geomorf	NVDP	V GGE sega manjši del (J od Vojščiće). Usmeritve za gospodarjenje z gozdom niso potrebne.	2	2
3487	Lukovo - Udorna dolina	Udorna dolina na Krasu, južno od Novela	geomorf	NVLP	Gradbene posege (vključno vlake) naj se načrtuje izven naravne vrednote. V primeru, da ni drugih možnosti, naj se morebitne posege načrtuje in izvede v sodelovanju s pristojno organizacijo za ohranjanje narave. OPOMBA: prilagamo sloj območja NV, ki se bo dopolnil s trenutno veljavno lokacijo – točko.	2	2
3887	Vipava - območje pod Gradiščem nad Prvačino	Reka Vipava pod Gradiščem nad Prvačino	hidr, zool	NVLP	- V neposredni bližini vodotoka (20 m) naj se ne gradi novih gozdnih prometnic. - Obrežno vegetacijo ob vodotoku naj se ohranja.	2	1
3888	Vipava - izliv Oševljeka	Reka Vipava ob izlivu Oševljeka pod Arčoni pri Renčah	zool	NVLP	- Ohranja naj se visoka poraščenost z gozdom (krčitev gozda naj se ne izvaja) - V strugah vodotokov naj se ne pušča sečnih ostankov (velja tudi za drevje in vejevje poškodovano po žledu ali drugih ujmah).	2	1
3889	Vipava - območje na Šanci	Reka Vipava v Renčah, na Šanci	zool	NVLP	- Ohranja naj se stara drevesa in večji delež odmrle lesne mase (ugodni pogoji za ptice duplarice in saproksične hrošče).	2	1
3890	Meandri pod Renčami	Meandri reke Vipave pod Renčami	hidr, geomorf, ekos	NVLP	- Vse posege naj se izvaja izven razmnoževalnega obdobja dvoživk od 1.marca do 15.aprila	2	1

OPOMBA: 1. Z oznako V so v stolpcu ID.ŠT. označene naravne vrednote, katerih površina je večja od 1 km² ali so linijsko daljše od 1 km.
2. V stolpcih »Stopnja poudarjenosti« je naveden predlog poudarjenosti stopnje funkcije varovanja naravnih vrednot in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

V spodnji preglednici prikazujemo območja pričakovanih naravnih vrednot v GGE. Namen njihove opredelitve je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Preglednica 21: Pregled območij pričakovanih naravnih vrednot v GGE

Ime	Kratka oznaka
Karbonatne kamnine	Območje karbonatnih kamnin (apnenci in dolomiti), kjer je možnost najdb jam, brezen in površinskih geomorfoloških naravnih vrednot.
Kras	Območje krednih kamnin z nahajališči fosilnih rib

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot ne določamo.

2.2.9 Funkcija varovanja kulturne dediščine

To funkcijo opravljajo gozdovi, ki zagotavljajo varstvo in ohranjanje območij ali objektov, ki so rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru. Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. stelniki, panjevci, gaji, logi).

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine opravljajo predvsem gozdovi na območju arheoloških najdišč v skupni površini 80,35 ha. .

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim. V GGE smo z drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opredelili GP na območju objektov zavarovane kulturne dediščine. Pri oblikovanju funkcijskih enot smo uporabili register nepremične kulturne dediščine sloj EVRD. Skupna površina GP, ki opravlja funkcijo varovanja kulturne dediščine znaša 34,03 ha. Obravnavani objekti kulturne dediščine so prikazani v prilogi.

Preglednica 22: Pregled objektov kulturne dediščine v gozdnem prostoru GGE

EŠD	Ime	Režim		Podrežim
17658	Lipa na Krasu - Arheološko najdišče Cerkvence	arheološko najdišče		arheološka dediščina
21228	Ozrenj - Arheološko najdišče sv. Marija Magdalena	arheološko najdišče		arheološka dediščina
21229	Renče - Arheološko najdišče Mandrija	arheološko najdišče		arheološka dediščina
21230	Renče - Arheološko najdišče Martinuči	arheološko najdišče		arheološka dediščina
25710	Sela na Krasu - Gradišče Podgrac	arheološko najdišče		arheološka dediščina
25719	Miren - Arheološko območje Japnišče	arheološko najdišče		arheološka dediščina
27015	Vrtoče - Arheološko območje Vrtišče	arheološko najdišče		arheološka dediščina
28008	Sela na Krasu - Arheološko najdišče Orehovec	arheološko najdišče		arheološka dediščina
4111	Vojščica - Cerkev sv. Vida	dediščina	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina
4859	Lipa na Krasu - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne II	dediščina	vrtnoarhitekturna dediščina	memorialna dediščina
17391	Temnica - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina
17710	Korita na Krasu - Kal	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina
17711	Lipa na Krasu - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina
17727	Sela na Krasu - Šola	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina
19499	Potok pri Dornberku - Pil na Železnih vratih	dediščina	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina
24472	Kostanjevica na Krasu - Spomenik iz prve svetovne vojne	dediščina	memorialna dediščina	memorialna dediščina
24474	Lokvica - Znamenje	dediščina	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina
24949	Pedrovo - Zaselek	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina
24950	Tabor nad Dornberkom - Vas	dediščina	naselbinska dediščina	naselbinska dediščina
25459	Lokvica - Kal	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina
25465	Nova Vas na Krasu - Stražarski stolp	dediščina	stavbna dediščina	profana stavbna dediščina
25471	Lokvica - Spomenik iz prve svetovne vojne	dediščina	memorialna dediščina	memorialna dediščina

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

EŠD	Ime	Režim		Podrežim
25472	Lokvica - Kapelica iz prve svetovne vojne	dediščina	stavbna dediščina	sakralna stavbna dediščina
28073	Lokvica - Spomenik NOB pri zaselku Segeti	dediščina	memorialna dediščina	memorialna dediščina
28408	Lokvica - Kal z vodnjakoma	dediščina priporočilno	druga dediščina	profana stavbna dediščina
40	Branik - Grad Rihemberk	spomenik		profana stavbna dediščina
765	Temnica - Arheološko najdišče sv. Ambrož	spomenik		arheološka dediščina
4734	Vojščica - Arheološko območje Tabor	spomenik		arheološka dediščina
4737	Miren - Arheološko območje Grad	spomenik		arheološka dediščina
4740	Kostanjevica na Krasu - Arheološko območje Grmača	spomenik		arheološka dediščina
4747	Branik - Arheološko najdišče Rabotnica	spomenik		arheološka dediščina
4859	Lipa na Krasu - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne II	spomenik		memorialna dediščina
4889	Lokvica - Arheološko najdišče Pečinka	spomenik		arheološka dediščina
4890	Pedrovo - Arheološki spomenik Mali hrib	spomenik		arheološka dediščina
4891	Pedrovo - Arheološki spomenik Šumka	spomenik		arheološka dediščina
7317	Skrbina - Arheološko območje Mihajli	spomenik		arheološka dediščina
40	Branik - Grad Rihemberk	vplivno območje		profana stavbna dediščina
4111	Vojščica - Cerkev sv. Vida	vplivno območje		sakralna stavbna dediščina
4855	Oševljek - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne	vplivno območje		memorialna dediščina
4860	Lipa na Krasu - Vojaško pokopališče iz prve svetovne vojne I	vplivno območje		memorialna dediščina
17391	Temnica - Vas	vplivno območje		naselbinska dediščina
17711	Lipa na Krasu - Vas	vplivno območje		naselbinska dediščina
19499	Potok pri Dornberku - Pil na Železnih vratih	vplivno območje		sakralna stavbna dediščina
21708	Branik - Spomenik padlim v vojaški akciji	vplivno območje		memorialna dediščina
24472	Kostanjevica na Krasu - Spomenik iz prve svetovne vojne	vplivno območje		memorialna dediščina
24474	Lokvica - Znamenje	vplivno območje		sakralna stavbna dediščina
24949	Pedrovo - Zaselek	vplivno območje		naselbinska dediščina
24950	Tabor nad Dornberkom - Vas	vplivno območje		naselbinska dediščina
25459	Lokvica - Kal	vplivno območje		profana stavbna dediščina
25465	Nova Vas na Krasu - Stražarski stolp	vplivno območje		profana stavbna dediščina
25471	Lokvica - Spomenik iz prve svetovne vojne	vplivno območje		memorialna dediščina
25472	Lokvica - Kapelica iz prve svetovne vojne	vplivno območje		sakralna stavbna dediščina
28073	Lokvica - Spomenik NOB pri zaselku Segeti	vplivno območje		memorialna dediščina
40	Branik - Grad Rihemberk	vplivno območje spomenika		profana stavbna dediščina

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ne določamo.

Pri opredeljevanju gozdov, ki opravljajo funkcijo varovanja kulturne dediščine nismo izločali gozdov s tradicionalnimi oblikami gospodarjenja z gozdovi.

2.2.10 Estetska funkcija

Estetsko funkcijo opravljajo predvsem gozdovi, ki omogočajo doživljanja skladnosti likovnih in funkcionalnih prvin v krajini. Poudarjeno estetsko funkcijo imajo predvsem z estetskega vidika edinstveni/ posebni gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih, ki urejajo prostor, ter območjih kulturne krajine po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, v območjih krajinske pestrosti po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave ter gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali drugih vizualno motečih elementov v krajini.

Prvo stopnjo poudarjenosti estetske funkcije v GGE Goriško opravljajo gozdovi v okolici objektov zavarovane kulturne dediščine, med katerimi izstopata Mirenski grad in grad Rihenberg na skupni površini 12,34 ha.

Drugo stopnjo poudarjenosti smo določili gozdovom na območju Cerja in kostanjevim gozdovom med Novelom in Kostanjevico na Krasu v skupni površini 41,96 ha.

Tretje stopnje poudarjenosti estetske funkcije ne določamo.

2.3 Proizvodne funkcije gozdov

2.3.1 Lesnoproizvodna funkcija

Lesnoproizvodno funkcijo opravljajo gozdovi s proizvodnjo nadzemne lesne mase, ki jo je možno gospodarsko izkoriščati. Poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo imajo gozdovi z visoko ravnostjo na rastiščih z visoko proizvodno zmogljivostjo.

Nulta stopnja poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije oziroma gozdovi brez lesnoproizvodne funkcije so v GGE v gozdnem rezervatu Čuk in Nad Braniškim gradom.

Prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije ima 19,4 % gozdov GGE (1.201,79 ha). To so predvsem gozdovi toploljubnih listavcev na rodovitnejših rastiščih in gozdovi na globokih tleh na flišu. V njih je možno dolgoročno letno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Drugo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije ima 11,7 % gozdov (723,36 ha). V njih je možno dolgoročno letno sekati med 2 in 5 m³ bruto lesne mase na hektar.

Tretjo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi v katerih ni možno dolgoročno sekati nad 2 m³ bruto lesne mase na hektar na leto. V GGE je takih gozdov 68,9 % oz. 4.267,70 ha.

2.3.2 Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Funkcijo pridobivanja drugih gozdnih predstavlja izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda, z izjemo divjadi in rekreativne rabe gozdov. Poudarjeno funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin imajo zlasti gozdovi, ki se gojijo zaradi plodov, gozdni semenski objekti, gozdovi, kjer se intenzivno odvija steljarjenje, čebelja paša, pridobivanje smole in drevesnih sokov, pridobivanje okrasnega drevja.

Prve stopnje poudarjenosti te funkcije v GGE Goriško nismo določili.

Drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije opravljajo manj pomembni sestoji z velikim deležem kostanja v LZ; manj pomembne sestoje, kjer poteka nabiranje gozdnih sadežev in zelišč ter območja intenzivne čebelje paše. Območja, kjer v GP poteka

intenzivna čebelja paša smo določili na podlagi katastra čebeljakov in čebelarških stojišč Čebelarške zveze Slovenije [9], pri čemer smo upoštevali GP v polmeru 100 m. Kot območja gozdov s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin poudarjeno na drugi stopnji smo izločili 317,02 ha gozdov.

Tretje stopnje poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin ne določamo.

2.3.3 Lovnogospodarska funkcija

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo gozdovi pomembni za gospodarjenje s populacijami divjadi. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovnih oborah. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo tudi predeli okoli rukališč, krmišč, krmnih njiv ter predeli, kjer se intenzivno izvaja lovni turizem.

Prvo stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije v GGE smo ovrednotili v okolici krmišč, ki pa so točkovni objekt, ki smo ga pridobili iz Lovskega informacijskega sistema LZS Lisjak. Objektov, ki ne ležijo v gozdnem prostoru oz. v bližini naselij nismo upoštevali.

Druge in tretje stopnje poudarjenosti lovnogospodarske funkcije ne določamo.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE Goriško je 6.136,81 ha ali 98,7 % večnamenskih gozdov. Varovalni gozdovi, ki so bili bodisi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [12] zajemajo površino 56,20 ha, kar predstavlja 0,9 % gozdnih površin v GGE. Gozdovi s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni pokrivajo 26,43 ha ali 0,4 % vseh gozdnih površin. V to kategorijo sta uvrščena gozdna rezervata Čuk (odd. 98 D) in Nad Braniškim gradom (odd. 109 a).

Preglednica 23/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah [ha]

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi [ha]	Državni gozdovi [ha]	Gozdovi lokalnih skupnosti [ha]	Skupaj [ha]
Večnamenski gozdovi	4.710,71	673,06	753,04	6.136,81
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,57	25,86	0,00	26,43
Varovalni gozdovi	10,33	13,60	32,27	56,20
Skupaj	4.721,61	712,52	785,31	6.219,44

Gozdovi so razdeljeni na RGR. Vanje so združeni odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcije gozdov in stopnjo njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Gozdovi GGE Goriško so razdeljeni na osem RGR-jev. Prevladuje *RGR 12054* – Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh, ki pokriva 36,5 % gozdnih površin GGE.

Gospodarske kategorije gozdov in njihova prostorska razporeditev so prikazane v merilu 1 : 25 000 na **KARTI 4** v kartnem delu načrta.

V naslednji preglednici so prikazane površine in deleži gozdnih rastiščnih tipov po RGR in kategorijah gozdov. Le-ti so bili oblikovani v postopkih priprave območnega gozdnogospodarskega načrta 2021-2030.

Preglednica 24/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
12043-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	6,09	4,1
	55501-Primorsko bukovje na flišu	40,62	27,0
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	63,63	42,4
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	18,94	12,6
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	15,92	10,6
	56901-Primorsko cerovje na flišu in apnencu	4,97	3,3
<i>Skupaj RGR</i>		<i>150,17</i>	<i>100,0</i>
12045-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	57,19	10,3
	55501-Primorsko bukovje na flišu	196,39	35,4
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	261,81	47,3
	56407-Primorsko gradnovje z gozdno šašulico	37,59	6,8
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	1,02	0,2
<i>Skupaj RGR</i>		<i>554,00</i>	<i>100,0</i>
12046-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije	52101-Nižinsko črnojelševje	13,79	1,8
	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	174,04	23,1
	55501-Primorsko bukovje na flišu	108,90	14,5
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	422,90	56,2
	56407-Primorsko gradnovje z gozdno šašulico	22,28	3,0
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	3,85	0,5
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	6,41	0,9
<i>Skupaj RGR</i>		<i>752,17</i>	<i>100,0</i>
12050-Gozdovi toploljubnih listavcev	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	5,61	0,4
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	1,58	0,1
	55501-Primorsko bukovje na flišu	17,91	1,3
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	70,41	5,1
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	760,64	55,2
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	138,44	10,1
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	382,33	27,8
<i>Skupaj RGR</i>		<i>1.376,92</i>	<i>100,0</i>
12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi	54401-Primorsko belogabrovje in gradnovje	4,56	0,4
	54402-Primorsko belogabrovje in gradnovje na dnu kraških do	0,91	0,1
	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	3,67	0,4
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	849,07	82,0

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	61,27	5,9
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	110,64	10,7
	56901-Primorsko cerovje na flišu in apnencu	5,01	0,5
<i>Skupaj RGR</i>		<i>1.035,13</i>	<i>100,0</i>
12054-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	4,69	0,2
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	1.018,71	44,9
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	1.044,38	46,0
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	200,64	8,8
<i>Skupaj RGR</i>		<i>2.268,42</i>	<i>100,0</i>
<i>VEČNAMENSKI GOZDOVI</i>		<i>6.136,81</i>	<i>100,0</i>
21000-Gozdni rezervati	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	8,86	33,5
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	15,43	58,4
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	1,19	4,5
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	0,95	3,6
<i>Skupaj RGR</i>		<i>26,43</i>	<i>100,0</i>
<i>GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI</i>		<i>26,43</i>	<i>100,0</i>
20000-Varovalni gozdovi	56401-Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	2,67	4,8
	56501-Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu	41,25	73,4
	56502-Primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom	4,11	7,3
	56503-Primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom	8,17	14,5
<i>Skupaj RGR</i>		<i>56,20</i>	<i>100,0</i>
<i>VAROVALNI GOZDOVI</i>		<i>56,20</i>	<i>100,0</i>
Skupaj vsi gozdovi		6.219,44	100,00

3.2 Lesna zaloga

Lesna zaloga gozdov v GGE Goriško znaša 614.850 m³ oziroma 98,9 m³/ha. Je nižja od povprečne lesne zaloge Kraškega GGO (166,1 m³/ha) in precej nižja od lesne zaloge slovenskih gozdov (299 m³/ha). Iglavci imajo v lesni zalogi 35 % delež, listavci pa 65 %. Iz razporeditve lesne zaloge po debelinskih razredih je razvidno, da so listavci v povprečju tanjši od iglavcev, kar nakazuje na nadaljevanje trenda povečevanja deleža listavcev v lesni zalogi. V splošnem je lesna zaloga skoncentrirana v prvih treh debelinskih razredih.

Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

Skupina drev. vrst	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	7,2	29,4	35,0	14,1	14,3	0,1	0,1
Jelka	4,9	45,5	34,7	11,7	3,2	0,0	0,0
Bor	9,5	39,1	34,6	14,3	2,5	33,6	34,0
Macesen	4,2	23,7	39,0	15,2	17,9	0,1	0,1
Ostali igl.	5,6	21,4	38,2	15,3	19,5	0,4	0,4
Bukev	3,0	7,6	20,5	27,7	41,2	1,3	1,3
Hrast	13,9	17,1	21,1	20,7	27,2	16,8	17,0
Pl. lst.	32,6	27,6	17,6	11,1	11,1	3,3	3,3
Dr. tr. lst.	43,0	27,8	12,9	8,7	7,6	42,2	42,7
Meh. lst.	32,2	26,2	18,4	14,5	8,7	1,1	1,1
<i>Iglavci</i>	9,4	38,9	34,6	14,3	2,8	34,1	34,5
<i>Listavci</i>	33,9	24,6	15,5	12,4	13,6	64,8	65,5
Skupaj	25,5	29,6	22,1	13,0	9,8	98,9	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Za lažje razumevanje prisotnosti drevesnih vrst po skupinah v GGE Goriško velja ob zgornji preglednici opozoriti na njihove glavne gradnike na tem območju. Tako so po skupinah zastopani:

bor: rdeči bor in črni bor,

ostali iglavci: macesen, duglazija, ostali bori in rušje,

hrast: graden,

plemeniti listavci: lipa, gorski javor, češnja, veliki jesen, poljski brest, ostrolistni javor, lipovec in ostrolistni jesen,

drugi trdi listavci: cer, črni gaber, puhasti hrast, mali jesen, beli gaber, robinija, mokovec, kostanj, maklen, trokrpi javor in brek

mehki listavci: vrbe, breza, trepetlika, topoli, siva jelša in črna jelša.

Podrobnejši prikaz strukture lesne zaloge po drevesnih vrstah razkrije, da v lesni zalogi prevladuje črni bor in predstavlja 34 % vse lesne zaloge. Graden predstavlja 17,0 % in skupaj z robinijo (12,6 %), predstavljajo 63,6 % vse lesne zaloge v GGE.

V lesni zalogi so zastopani še puhasti hrast (9,8 %) črni gaber (6,5 %), kostanj (5,7 %), mali jesen (5,3 %), bukev (1,3 %) in cer (1,3 %). Ostale vrste ne presežejo odstotka skupne lesne zaloge. V to skupino spadajo zeleni bor, rdeči bor, smreka, macesen, jelka, grška jelka, dob, gorski brest, gorski javor, lipa, češnja, oreh, poljski brest, ostrolistni javor, veliki jesen, beli gaber, maklen, mokovec, trokrpi javor, brek, rešeljika, koprivovec, poljski jesen, topoli, črna jelša, vrbe, trepetlika, jablana in siva jelša.

Večji del lesne zaloge je v gozdovih v zasebni lasti (74 %), sledi lesna zaloga v državnih gozdovih (14 %) še nekoliko manj pa v gozdovih lokalnih skupnosti je (12 %). Njena struktura po lastniških kategorijah pokaže, da je relativna lesna zaloga pri iglavcih najvišja v gozdovih lokalnih skupnosti, pri listavcih pa v zasebnih gozdovih. Povprečno imajo zasebni gozdovi za 21 % nižjo relativno lesno zalogo kot državni in za 22 % nižjo lesno zalogo kot gozdovi lokalnih skupnosti.

Preglednica 26/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozd. lok. skup.
Iglavci	[m ³]	212.371	114.708	41.964	55.699
	[m ³ /ha]	34,1	24,3	58,9	70,9
Listavci	[m ³]	402.479	339.417	45.154	17.908
	[m ³ /ha]	64,8	71,9	63,4	22,8
Skupaj	[m³]	614.850	454.125	87.118	73.607
	[m ³ /ha]	98,9	96,2	122,3	93,7

3.2.1 Način ugotavljanja lesne zaloge

Lesno zalogo smo ugotavljali na dva načina: z metodo stalnih vzorčnih ploskev ter z okularno oceno po Bitterlichovi metodi v vsakem sestoju posebej. Naknadno je bila izvedena izravnava okularnih ocen s podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 27/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Površina	Lesna zaloga [m ³ /ha]	Število vzorčnih ploskev	± E [%]
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	12043	150,17	220	52	19,3
	12045	554,00	223		
2	12046	752,17	113	73	20,8
3	12050	1.376,92	75	63	23,8
4	12051	1.035,13	168	48	17,7
5	12054	2.268,42	38	90	23,0
POSEBNE MERITVE					
6	20000	56,20	66		
7	21000	26,43	221		
Skupaj		6.219,44	99	326	11,4

V GGE Goriško je bilo izmerjenih 326 SVP, ki so zajele vse gozdove, razen varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov. Gostota mreže SVP je bila večinoma 500 x 500 m oziroma 25 ha na ploskev, v RGR 12043, 12045 in 12046 pa je bila mreža SVP 250 x 500 m oziroma 12,5 ha na ploskev.

V varovalnih gozdovih se je lesno zalogo ocenilo zgolj z okularno metodo. V gozdnih rezervatih pa se je gozdne fonde pridobilo z opisi sestojev in na podlagi vzorčnih ploskev velikosti 50 x 50 m, ki so postavljene z eno stranico pravokotno na plastnice in so umeščene

v povprečen del sestaja glede na sestojno karto. Na ploskvah se je izvedlo polno izmero. Lesno zalogo v gozdnih rezervatih smo ugotavljali z vzorčno mrežo 6 ploskev površine 0,25 ha, na katerih smo izvedli polno premerbo.

Gozdove smo združili v pet stratumov. Na podlagi podatkov iz SVP in s pomočjo stratificiranega vzorčenja po RGR, je bila za GGE ugotovljena vzorčna napaka $\pm 11,4\%$ lesne zaloge. Tako lahko s 5 % tveganjem trdimo, da je interval prave povprečne vrednosti skupne lesne zaloge v GGE Goriško med 87,6 m³/ha in 110,2 m³/ha.

3.2.2 Način ugotavljanja tarif

Za potrebe ugotavljanja tarif smo na SVP izmerili višine 830 drevesom. Na SVP smo izmerili višine naslednjim 3 drevesom, če so na SVP bila prisotna, in so bila bliže središču ploskve ter niso že bila izmerjena pred desetimi leti. Vsakemu drevesu smo na podlagi višine in prsnega premera določili tarifni razred. Pri določanju tarif po RGR smo uporabili tudi višine dreves predhodne meritve. Oblike tarif smo določali na podlagi načina porazdelitve višin dreves po debelinskih stopnjah. Vsem listavcem, z izjemo robinije, ki prevladuje v skupini drugih trdih listavcev v RGR 1045 in 12046, smo določili »vmesno« (V) obliko tarife. Lesna zaloga iglavcev, predvsem v sestojih črnega bora, se bolj porazdeljujejo v obliki »enodobnih« (E) tarif, vendar so sestojne višine borovih sestojev na goriškem Krasu za tanko drevje prenizke, zaradi česar smo bili primorani uporabiti vmesne tarife. Drevesa smo nato združili po RGR in skupinah drevesnih vrst ter izračunali povprečne vrednosti tarif. Za številčno manj zastopane skupine drevesnih vrst smo povprečne tarife primerjali s povprečnimi vrednostmi tarif nosilnih drevesnih vrst ter tako dobili njihovo notranje razmerje. Povprečno ugotovljene tarife po RGR smo primerjali s povprečjem do sedaj veljavnih tarif in ugotovili njihova medsebojna odstopanja. V povprečju se tarife niso veliko spremenile, še zlasti ne za glaven drevesne vrste v GGE. Nekoliko večji so bili popravki pri mehkih listavcih, ki smo jih izkustveno popravili v korelaciji z drugimi trdimi listavci iz drugih GGE, vendar konkretno v GGE Goriško so nepomembni, saj zajemajo le 1,1 % lesne zaloge. V spodnji preglednici so prikazane povprečne spremembe tarif po RGR za glavne drevesne vrste.

Preglednica 28: Povprečna sprememba tarifnih razredov po RGR za glavne drevesne vrste

RGR	Število dreves	Povprečna sprememba tarifnih razredov po glavnih DV		Nova povprečna tarifa po glavnih DV
		Drevesna vrsta	Tarifa	
12046	291	bori	+ 2	27
		bukev	0	29
		hrasti	0	29
		plemeniti listavci	0	29
		dr. tr. listavci	0	45
		mehki listavci	+ 1	28
12045	197	bori	+ 2	27
		bukev	+ 2	30
		hrasti	+ 1	30
		plemeniti listavci	+ 1	31
		dr. tr. listavci	+ 1	45
		mehki listavci	+ 2	30
12043	54	bori	0	25
		bukev	- 1	26
		hrasti	- 2	26
		plemeniti listavci	-2	26
		dr. tr. listavci	0	27
		mehki listavci	+ 2	27

RGR	Število dreves	Povprečna sprememba tarifnih razredov po glavnih DV		Nova povprečna tarifa po glavnih DV
		Drevesna vrsta	Tarifa	
12051	269	bori	+ 1	25
		bukev	+ 1	23
		hrasti	0	23
		plemeniti listavci	0	23
		dr. tr. listavci	0	25
		mehki listavci	+ 1	23
12050	271	bori	+ 1	25
		bukev	+ 1	24
		hrasti	0	24
		plemeniti listavci	- 1	24
		dr. tr. listavci	0	26
		mehki listavci	+ 2	24
12054	363	bori	+2	23
		bukev	+ 1	22
		hrasti	0	22
		plemeniti listavci	0	22
		dr. tr. listavci	+ 2	24
		mehki listavci	+ 1	22

S povprečnim odstopanjem tarif po RGR smo korigirali vse odseke znotraj posameznega RGR, razen tistih, kjer smo na podlagi meritev iz SVP imeli več kot 12 meritev na odsek. Tem odsekom smo dodelili povprečno izmerjeno tarifo.

3.3 Prirastek

V gozdovih GGE Goriško letno priraste 16.672 m³ lesa ali povprečno 2,7 m³/ha. Ta je za slovenske razmere (7,1 m³/ha) in razmere Kraškega GGO (4,5 m³/ha) bistveno pod povprečjem.

Na ravni GGE listavci (2,9 % LZ) relativno nekoliko bolje priraščajo od iglavcev (2,3 % LZ). Najvišji prirastek ja pri iglavcih v drugem debelinskem razredu, pri listavcih pa v prvem debelinskem razredu.

Preglednica 29/PR1: Letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci:	0,2	0,4	0,2	0,1	0,0	0,79	29,4
Listavci:	0,9	0,5	0,2	0,2	0,1	1,89	70,6
Skupaj	1,1	0,8	0,4	0,2	0,1	2,68	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečni letni prirastek je najvišji v državnih gozdovih, najnižji pa v gozdovih lokalnih skupnosti.

Preglednica 30/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozd. lok. skup.
Iglavci	[m ³]	4.895	2.786	892	1.217
	[m ³ /ha]	0,79	0,59	1,25	1,55
Listavci	[m ³]	11.776	9.876	1.380	521
	[m ³ /ha]	1,89	2,09	1,94	0,66
Skupaj	[m ³]	16.672	12.662	2.272	1.738
	[m ³ /ha]	2,68	2,68	3,19	2,21

Prirastek smo izračunali z uporabo prirastnih nizov, ki smo jih izravnali iz podatkov pridobljenih na SVP z dvema zaporednima meritvama. Tabela prirastnih nizov se nahaja v **PRILOGI**.

3.4 Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

V GGE Goriško dobrih 41 % gozdne površine predstavljajo panjevci. Slabih 34 % gozdne površine predstavljajo nenegovani do pomanjkljivo negovani drogovnjaki, normalnega sklepa. Delež mladovja in sestojev v obnovi je v primerjavi z drugimi GGE zelo velik in znaša 9 % oziroma 3,5 % gozdne površine, vendar je še vedno pod modelnim stanjem. Mladovje je večinoma pomanjkljive do slabe zasnove, nenegovano in vrzelastega do rahlega sklepa. Večino mladovij predstavljajo pretekla požarišča. Panjevsko gospodarjenje v sestojih trdih listavcev in hrasta ima v zasebnih gozdovih v GGE dolgo tradicijo, ki je deloma rastiščno pogojena, deloma pa gre za posledico zelo razdrobljene lastniške posesti, ki ne omogoča pridelave večje količine kakovostnih sortimentov.

Preglednica 31/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oziroma zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova [%]						
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	1	2	3	4	[m ³ /ha]	[%]	[cm]
Mladovje	563,49	9,1									
Drogovnjak	2.105,30	33,9	260,69	12,4	0,6	2,3	27,7	69,4	134,0	11,1	18
Debeljak	743,46	12,0	114,22	15,4	0,8	12,7	41,0	45,5	258,3	15,7	26
Sestoj v obnovi	219,82	3,5	110,91	50,5	0,0	1,4	25,9	72,7	67,8	76,0	19
Panjevec	2.587,37	41,5							47,6	16,3	14
Skupaj	6.219,44	100,0	485,82	7,8						11,4	17

Opomba 1: Podatki v zadnjih treh stolpcih preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Opomba 2: Šifre za zasnovo so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,

Podmladka je relativno največ v sestojih v obnovi (50,5 %) vendar je njegova zasnova zaskrblijujoče slaba do pomanjkljiva. Na ravni GGE z veliko večino v podmladku prevladujejo trdi listavci z 90,1 %, sledijo jim plemeniti listavci s 3,8 %.

Preglednica 32/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	-	0,22	5,36	0,02	0,01	6,84	11,25	18,40	437,76	5,96	485,82
%	-	0,1	1,1	0,00	0,0	1,4	2,3	3,8	90,1	1,2	100,00

Preglednica 33/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	563,5	0,9	7,9	42,8	48,4	5,8	2,0	92,2	0,0	17,2	22,7	21,1	39,0
Drogovnjak	2.105,3	0,6	21,4	67,4	10,6	1,7	18,8	79,2	0,3	14,0	67,8	12,8	5,4
Debeljak	743,4					8,9	43,2	47,3	0,6	1,6	77,6	19,3	1,5
Sestoj v obnovi	219,8					35,0	39,8	25,2	0,0				
Panjevec	2.587,4												
Skupaj	6.219,4												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: **1** – bogata, **2** – dobra, **3** – pomanjkljiva, **4** – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: **1** – negovan, **2** – pomanjkljivo negovan, **3** – nenegovan, **4** – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: **1** – tesen, **2** – normalen, **3** – rahel, **4** – vrzelast do pretrgan.

3.5 Tipi sestojev

V GGE Goriško smo izločili 2.016 sestojev glede na razvojno fazo, drevesno sestavo, gozdnogojitvene ukrepe in poudarjenosti funkcij. Površin manjših od 0,5 ha praviloma nismo izločali. Povprečna površina sestoja v GGE znaša 3,09 ha.

Sestojno karto smo na ortofoto načrt izrisali večinoma v pisarni. Na terenu smo nato za vsako izločeno enoto (sestoj) določili razvojno fazo, zasnovo, sklep, površino ter zasnovo podmladka in negovanost. Po kotnoštevni metodi hitre ocene temeljnice smo z uporabo k=2 prizem ocenili lesno zalogo in določili drevesno sestavo. Vsak izločen sestoj smo označili s štirimestno šifro, sestavljeno iz črke (oznaka opisovalca) in trimestne številke (zaporedna številka sestoja posameznega opisovalca). Opisovalcem smo dodelili naslednje oznake: Andraž Mladinov: »A«, Ivan Rožac: »L«, Ana Rep: »N«, Matej Reščič: »R«, Slađana Jovičić: »S« in Aljoša Žnidaršič: »Z«.

Na osnovi ugotovljenega stanja smo določili višino možnega poseka in predpisali potrebna gojitvena dela. Sestoje smo združili v 9 sestojnih tipov. Pri tem smo upoštevali delež posamezne drevesne vrste v lesni zalogi oziroma skupini drevesnih vrst, kot jih določa Pravilnik [6].

Preglednica 34/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Št.	Tip drevesne sestave	Pogoj - delež (v %) od LZ (m3/ha)	Površina (ha)	Delež (%)
1	Hrastovi gozdovi	hrast > 75 %	218,84	3,5
2	Gozdovi bukeve in hrasta	bukev + hrast > 75 % in hrast 26 % =< 75 % in bukev 26 % =< 75 %	16,71	0,3
3	Bukovi gozdovi	bukev > 75 %	2,12	0,0
4	Drugi pretežno listnati gozdovi	če niso izpolnjeni pogoji pod 1 - 3 in je listavcev > 75 %	4.439,41	71,4
7	Jelovi gozdovi	jelka > 75 %	0,32	0,0
8	Smrekovi gozdovi	smreka > 75 %	0,36	0,0
9	Borovi gozdovi	bor (razen rušja) > 75 %	1.097,39	17,6
11	Drugi pretežno iglasti gozdovi	če niso izpolnjeni pogoji pod 7 - 9 in je iglavcev > 75 %	5,12	0,1
12	Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	vsi drugi gozdovi, pri katerih niso izpolnjeni pogoji pod 1-11	439,17	7,1
Skupaj			6.219,44	100,0

V GGE prevladujejo drugi pretežno listnati gozdovi, čeprav gre v večini za hrastove gozdove, vendar sta cer in puhasti hrast, ki sta pomembna gradnika teh gozdov v GGE, uvrščena med druge trde listavce. Za sestojni tip drugih pretežno listnatih gozdov je značilno, da je listavcev več kot 75 % in ne ustrezajo kriterijem za uvrstitev v drug sestojni tip. Borovi gozdovi za katere je značilno, da več kot 75 % lesne zaloge predstavljajo bori, so prisotni na slabih 18 % površine. Sledijo hrastovi gozdovi, kjer več kot 75 % lesne zaloge predstavljata graden in dob, ter pokrivajo slabe 4 % gozdnih površin. S 7 % vseh gozdnih površin so zastopani gozdovi iglavcev in listavcev. Tej štirje prevladujoči tipi sestojev skupaj gradijo 99 % gozdov GGE.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (**KARTA 2**).

3.6 Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov se določi glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdne združbe tuje ali so redko prisotne. Ohranjen gozd je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste do 30 % v drevesni sestavi. Spremenjen je tisti v katerem zastopajo tuje ali redko prisotne drevesne vrste delež 31 do 70 % , v močno spremenjeni znaša ta delež od 71 do 90 %, v izmenjanih pa več kot 90 %.

Preglednica 35/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.668,98	59,8	1.155,55	18,8	605,78	9,9	706,5	11,5	6.136,81	98,7
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	9,47	35,8	0	0	0	0	16,96	64,2	26,43	0,4
Varovalni gozdovi	56,2	100	0	0	0	0	0	0	56,2	0,9
Skupaj vsi gozdovi	3.734,65	60,1	1.155,55	18,6	605,78	9,7	723,46	11,6	6.219,44	100,0

V GGE prevladujejo ohranjeni gozdovi (60,1 %). Spremenjenih in izmenjanih je 18,6 oz. 11,6 %. Močno spremenjenih pa je 9,7 % gozdov. Ob tem velja poudariti, da kriterij spremenjenosti v pogojih, ko nismo popolnoma prepričani o podobi klimaksne gozdne združbe, nima velike teže. Pri določevanju stopnje spremenjenosti smo se opirali predvsem na delež neavtohtonih iglavcev (črni bor) in listavcev v lesni zalogi (robinija).

3.7 Kakovost drevja

Iz strukture kakovosti drevja je razvidno, da so v GGE v splošnem kakovostnejši iglavci. Med listavci so najkakovostnejši hrasti. Po kakovostnih razredih prevladujeta zadovoljiva in dobra kakovost z 35,4 oz. 34,4 %. Sledita slaba kakovost z 20,8 % in prav dobra kakovost z 9,4 %. Najkakovostnejših oziroma odličnih dreves ni bilo evidentiranih.

Preglednica 36/K: Struktura drevja po kakovostnih razredih

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	263	0	13,3	46	27,8	12,9
Ostali igl.	1	0	0	0	0	100
Bukev	3	0	0	33,3	0	66,7
Hrast	195	0	11,3	36,4	36,4	15,9
Pl. lst.	49	0	2	22,4	42,9	32,7
Dr. tr. lst.	143	0	2,8	16,1	45,4	35,7
Meh. lst.	6	0	0	0	66,7	33,3
<i>Skupaj iglavci</i>	<i>264</i>	<i>0</i>	<i>13,3</i>	<i>45,7</i>	<i>27,7</i>	<i>13,3</i>
<i>Skupaj listavci</i>	<i>396</i>	<i>0</i>	<i>6,8</i>	<i>26,8</i>	<i>40,6</i>	<i>25,8</i>
Skupaj	660	0	9,4	34,4	35,4	20,8

Opomba: Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo rastiščnogojitveni razredi, ki smo jim LZ ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami. Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm!

Ob tem gre poudariti, da se kakovost ugotavlja drevesom debelejšim od 30 cm, ki pa v strukturi gozdov GGE predstavljajo le 31 % LZ. Poleg tega se kakovost dreves ocenjuje stoječemu drevju, ki pa se, ko je enkrat podrto, lahko izkaže kot slabše kakovosti (nagnita sredica), zaradi česar je dejanska kakovost dreves nekoliko nižja od ocenjene.

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodovanost drevja prikazuje delež dreves s hujšo poškodbo. Poškodovanost smo ugotavljali na SVP in to pri vseh drevesih nad meritvenim pragom, ki so bila popisana na SVP. Skladno z opredelitvijo v Pravilniku [6] se za osutost krošnje šteje, če je osute več kot 60 % krošnje in je drevo še živo. Pri poškodbah debla in koreničnika se za hujšo poškodbo šteje, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm². Za hujšo poškodbo vej šteje v krošnji odlomljen vrh ali veja, ki po debelini presega petino premera drevesa v prsni višini. Pri tem se pri posameznem drevesu upošteva samo največja poškodba. Poškodovanost drevja pomembno vpliva na vitalnost dreves in kakovost gozdnolesnih sortimentov.

Preglednica 37/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost [%]
DEBLO IN KORENIČNIK	3,4
VEJE	2,2
OSUTOST KROŠNJE	5,8
Skupaj	11,4

Po teh kriterijih je poškodovanih dobrih 11 % dreves v GGE. Največji delež (5,8 %) predstavlja osutost krošenj. Opažamo, da so največjim poškodbam podvržene nosilne ekološke drevesne vrste – črni bor, graden robinija in puhasti hrast, ki skupaj gradijo 72 % lesne zaloge GGE.

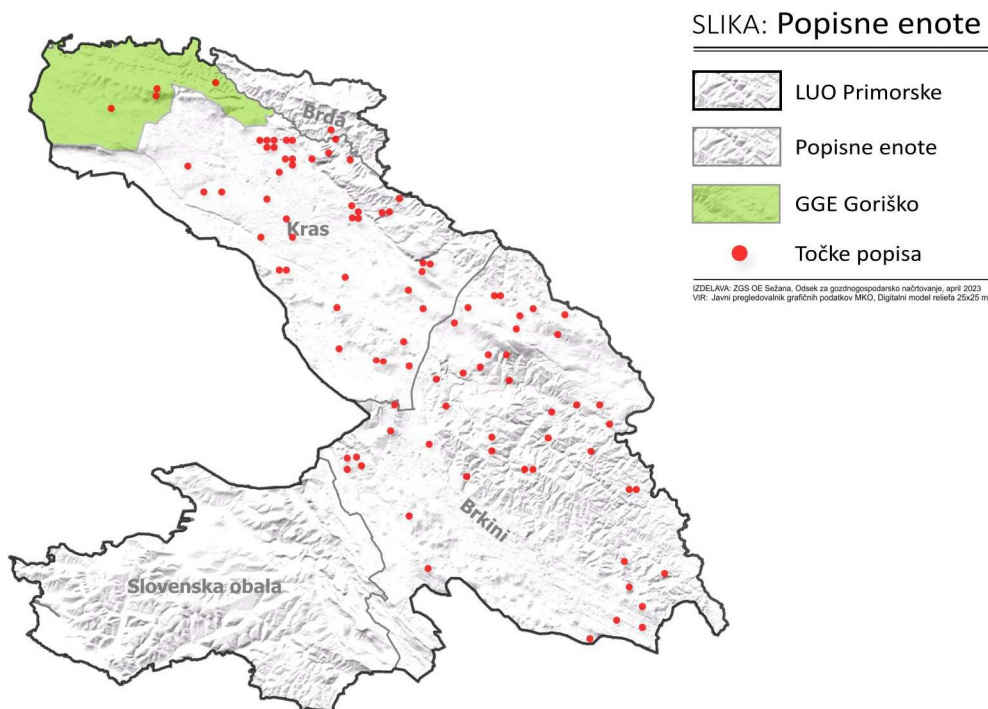
Glavni dejavnik zmanjševanja vitalnosti vseh (tudi t. i. avtohtonih) drevesnih vrst je v zadnjem desetletju sušni stres. Drevesa so zaradi zmanjšane odpornosti bolj podvržena epifitocijam in gradacijam patogenih organizmov. Toplejša klima je tudi razlog pojava v naših krajih prej nepoznanih patogenov. V sestojih črnega bora se pojavljata dve epifitociji: sušica borovih vej, ki jo povzroča gliva *Cenangium ferruginosum* in sušenje najmlajših borovih poganjkov, ki jo povzroča gliva *Sphaeropsis sapinea*. Glivi povzročata deformirano razraščanje vej, odmiranje dela krošnje ali sušenje celih dreves. Občuten porast obsega sušenja predvsem starejših sestojev črnega bora na sušnih rastiščih kaže na zmanjšano vitalnost teh sestojev. Vzroki so najbrž v fiziološki starosti sestojev in v spremenjeni klimi.

Sušenje črnega gabra, predvsem na sušnejših legah, povzroča gliva *Botryosphaeria dothidea*. Podobno kot kostanjev rak se pojavlja na deblih, povzroča sušenje in odpadanje skorje, rakaste tvorbe in sušenje celih dreves. Kot je razbrati iz predhodnega poročila Poročevalsko, diagnostične in prognostične službe za varstvo gozdov: *Sušenje črnega gabra (Ostrya carpinifolia Scop.) na Krasu* [27] bo velikopovršinski pojav sušenja črnega gabra na krasu močno vplival na potekajočo sukcesijo grmišč saj je črni gaber močno prizadet in zaradi bolezninekonkurenčen ostali vegetaciji. V primeru stopnjevanja jakosti ekoloških stresov (predvsem suše), ki bolezen pospešujejo, je pričakovati postopen umik črnega gabra iz toplih in suhih predelov GGE.

Poškodbe debla in koreničnika so prisotne na 3,4 % dreves v GGE. V glavnem so to poškodbe po požarih in zaradi raznih rakavih obolenj (kostanj, črni gaber). Poškodbe zaradi gospodarjenja z gozdovi so na račun relativno nizke intenzivnosti gospodarjenja majhne.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 se je po celi Sloveniji opravil popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni in racionalnejši metodi, ki bo na podlagi dolgoročnega in periodičnega izvajanja omogočala korektnije analize, tudi s pomočjo statističnih orodij. Osnovo za izvedbo popisa predstavljajo popisne enote (PE), ki ob upoštevanju težko prehodnih ovir in populacijskih območij rastlinojede parkljaste divjadi združujejo med seboj podobne si GGE glede na območne rastiščno-gojitvene tipe. V letu 2014 je bil izveden drugi, leta 2017 pa tretji popis.

Slika 1: Popisne enote objedenosti na območju Primorskega LUO

GGE Goriško sodi v PE Kras, zaradi česar se pri analizi objedenosti gozdnega mladja poslužujemo podatkov iz te PE. V zgornjem delu ustreza osrednjemu območju areala jelenjadi brkinsko-kraške populacije, ki se širi v robnem - celem ostalem delu Krasa ter v Vipavsko dolino.

Preglednica 38/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. do 15 cm	388.883	-
2. 16-30 cm	68.303	11,8
3. 31-60 cm	39.978	25,9
4. 61-150 cm	16.053	33,0
Skupaj 1-4	-	-
Skupaj 2-4	131.588	19,0

OBJEDENOST V VSEH SLOJIH (R1-R4)

- Skupna objedenost (iglavci in listavci skupaj) znaša 19 %, v primerjavi s popisom leta 2010 se je statistično značilno zmanjšala (38,6 %), v primerjavi s popisom iz leta 2014 pa zvišala (11,8 %).
- Delež skupne objedenosti se je v vseh višinskih razredih povečal.
- Skupna objedenost iglavcev znaša 20,0 %, vendar je treba poudariti, da smo iglavce dobili le na treh ploskvah in še tu le v nižjih slojih, kjer iglavci predstavljajo le 2 % drevesnih vrst (v nadaljevanju DV)
- Skupna objedenost listavcev znaša 19,0 %, v primerjavi s popisom leta 2009 se je značilno zmanjšala (od 38,7 %), v primerjavi z letom 2014 pa se je zvišala (11,8 %).
- Skupna objedenost bukve je nizka – 4,8 % in je v primerjavi s popisom iz leta 2014 nižja, delež bukve je nizek, se pa povečuje glede na višinski razred.

- Skupna objedenost pri hrastih je 23,6 % in je nižja v primerjavi z letom 2009 - 35,1 % in višja v primerjavi z letom 2014, ko je bila objedenost le 4,7 %; delež hrastov se v višjih višinskih razredih veča.
- Najmanjše razlike so v objedenosti tistih vrst, kjer je število največje – skupina drugih trdih listavcev, tu je objedenost v primerjavi z letom 2014 sicer tudi nekoliko višja, je pa ta delež bistveno manjši kot pri hrastih ali plemenitih listavcih
- Tekoča letna objedenost je 8,9 % in je nižja kot v letu 2014 (24,0 %).

Preglednica 39/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Skup. DV	št.vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Jelka	3	2	6.154		71	33,3		48									119	20,0	
Bukev	4		496	1	880	2,7	2	856	2,8	1	190		8	571	12,5	2	2.497	4,8	
Hrasti	13	9	35.732	18	12.200	23,0	4	1.522	31,3	4	642	18,5	6	452	21,1	11	14.816	23,6	
Plemeniti listavci	20	3	11.514	9	6.445	19,2	14	5.399	32,2	14	2.259	40,0	11	785	30,3	11	14.888	27,6	
Drugi trdi listavci	48	86	334.988	71	48.445	8,1	80	31.963	25,4	80	12.819	33,2	75	5.422	16,7	75	98.649	17,4	
Mehki listavci	1				262	27,3		190	12,5	1	143	16,7		24			618	19,2	
Iglavci	3	2	6.154		71	33,3		48									119	20,0	
Listavci	51	98	382.730	100	68.232	11,8	100	39.931	26,0	100	16.053	33,0	100	7.254	18,0	100	131.469	19,0	
Skupaj	51	100	388.883	100	68.303	11,8	100	39.978	25,9	100	16.053	33,0	100	7.254	18,0	100	131.588	19,0	

OBJEDENOST V ZGORNJEM SLOJU (R4)

- Skupna objedenost (iglavci in listavci skupaj) znaša 18 %, v primerjavi s popisom leta 2009 se je zmanjšala in sicer od 43,2 % na 8,4 %, v primerjavi z letom 2014 (8,4 %) pa povečala.
- Iglavcev v zgornjem sloju nismo našli.
- Najvišjo objedenost v zgornjem sloju beležimo pri plemenitih listavcih 30,3 %, sledijo hrasti s 21,1 % objedenosti, so pa hrasti v tem razredu sedaj prisotni, saj v popisu iz leta 2014 hrastov v najvišjem razredu sploh ni bilo. V razredu najdemo še bukev z 12,5 % deležem objedenosti ter druge trde listavce s 16,7 % objedenosti.
- Skupno število osebkov v tem višinskem razredu je visoko in znaša 7.254 št/ha in je večje tako glede popisa 2009 - 3.151, kot tudi popisa 2014 - 4.695 osebkov.

Preglednica 40: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po pos. dr. vrstah za razrede R1-R4

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017
Smreka			
Jelka	0,0	11,1	20,0
Bori			
Macesen			
Bukev	40,0	5,4	4,8
Hrasti	35,1	4,7	23,6
Plemeniti listavci	30,2	16,3	27,6
Drugi trdi listavci	40,3	12,8	17,4
Mehki listavci	0,0	0,0	19,2
Iglavci	0,0	11,1	20,0
Listavci	38,7	11,8	19,0
Skupaj	38,6	11,8	19,0

Težavo v PE predstavlja zlasti nezadostno preraščanje hrastov kot nosilne drevesne vrste na Krasu iz nižjih višinskih razredov v višje (kar pa se je nekoliko popravilo v zadnjem popisu). Zanimivo je zlasti dejstvo, da število (tudi delež DV) hrastov izrazito pade v srednjih razredih ter da se kasneje delež "preživelih" ne niža tako močno. Delež hrasta v DV pa se v najvišjem razredu celo poveča. To dejstvo utemeljujemo z tezo, da na objedenost hrastov na Krasu bolj kot jelenjad vpliva srnjad oz. drugi dejavniki okolja.

3.10 Odmrlo drevje

Z namenom ohranjanja biotskega ravnovesja gozdnega ekosistema in izvajanja trajnega, sonaravnega gospodarjenja se v gozdu pušča vsaj 3,0 % lesne mase.

Podatke o odmrlem drevju smo zbrali pri popisu na SVP in sicer po razširjenih debelinskih razredih, ločeno na iglavce in listavce ter na stoječe in ležeče odmrlo drevje.

Preglednica 41/OD: Odmrlo drevje v GGE (število dreves na ha)

Razširjen deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			Panjevina [m ³ /ha]	Skupaj [m ³ /ha]
	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj	iglavci	listavci	skupaj		
A (10-29 cm)	1,06	22,47	23,53	3,45	17,34	20,79	4,51	39,81	44,32	-	12,43
B (30-49 cm)	0,38	0,91	1,29	0,15	0,91	1,06	0,53	1,82	2,35	-	3,43
C (≥ 50 cm)	-	0,15	0,15	-	0,08	0,08	-	0,23	0,23	-	0,72
Skupaj	1,44	23,53	24,97	3,60	18,33	21,93	5,04	41,86	46,90	0,03	16,61

V GGE prevladuje tanjše, odmrlo drevje listavcev. Na splošno je odmrlega drevja v gozdovih GGE veliko - z gospodarskega vidika celo preveč, saj na 1 ha gozda v povprečju leži ali stoji 55 odmrlih dreves. Skupaj je v GGE dobrih 16,61 m³ odmrle biomase na hektar gozda, kar predstavlja 16,8 % lesne zaloge ali 103.304 m³ lesa.

Največ odmrlega drevja glede na LZ je prisotnega v RGR 12043 – Gozdovi toploljubnih listavcev na rodovitnejših rastiščih (59,08 m³/ha), kjer odmrlo drevje predstavlja slabih 27 % LZ.

Kljub zadostni količini odmrlega drevja je potrebno skrbeti, da je odmrla biomasa v gozdovih prostorsko čim bolj enakomerno razporejena ter, da se v gozdu pušča v enakem razmerju stoječe in ležeče odmrlo drevje. Za ptice in male sesalce, ki živijo in gnezdiijo v duplih, je potrebno zagotoviti ustrezno število sušic in sicer:

V gozdovih toploljubnih listavcev:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha.

V ostalih gozdovih:

- drevesa 3. in 4. debelinske stopnje: 1 sušica na 1 ha,
- drevesa 5. do 8. debelinske stopnje: 2 sušici na 10 ha,
- drevesa nad 8. debelinsko stopnjo: 1 sušica na 10 ha.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v GGE

Zgodovino nastanka gozdov v GGE Goriško lahko zaradi značilnosti izkoriščanja delimo na gozdove na apnencu in gozdove na flišu.

V preteklosti so tudi kraški del GGE pokrivali sklenjeni gozdovi. Vse večji pritiski na gozd, ki jih je narekovalo povečanje potreb po lesu, za gradbeništvo, ladjedelništvo in kurjavo, so povzročili začetek procesa degradacije gozdov. Dodatno je to pospešila še paša koz in ovac. Skozi zgodovino se je ob menjavi vladavin, menjaval tudi način gospodarjenja oz. prepovedi. Tako je bila leta 1505 izdana prepoved sekanja gozdov na goriškem Krasu. Vendar tudi to ni dovolj pripomoglo, saj je bil goriški Kras sredi 19. stoletja še precej gol, brez vegetacije, na nekdanje gozdove pa so opozarjali otočki gozda. Prvo načrtno pogozdovanje krasa se je začelo s prihodom znanega gozdarja in izumitelja Josipa Resslera, ki je leta 1850 izdelal načrt pogozditve. V času avstrijske vladavine je bila omejena paša koz in prekomerna sečnja, zato so leta 1883 izdali zakon o pogozdovanju Krasa, ki je formalno uzakonil pogozdovanje goriškega Krasa. Pogozdovani so največ s črnim borom, kot predkulturo pa so uporabljali tudi žajbelj (od tod ime Žajblova pot). Tudi ime Črni hribi verjetno izvira iz tistih časov (severni del GGE-smer Cerje-Trstelj večinoma porašča črni bor in izgleda predvsem v popoldanskem času, ko je ta predel v senci, zelo temen oz. črn). Neizbrisen pečat sta na območju goriškega Krasa pustili prva in druga svetovna vojna. Tu je potekala tudi Soška fronta. V tem času je pogorelo veliko pogozdenih zemljišč. Danes nas na to obdobje spominjajo številni ostanki (strelski jarki, zaklonišča in najdeni predmeti iz tistega časa). Po drugi svetovni vojni je bila za območje Krasa ustanovljena Uprava za pogozdovanje Krasa s sedežen v Vipavi (leta 1948) in Sekcija za pogozdovanje Krasa v Novi Gorici, leta 1964 pa Zavod za pogozdovanje in melioracijo Krasa, ki je deloval vse do oblikovanja Zavoda za gozdove v letu 1994. Zadnja pogozdovanja tega območja so se odvijala od leta 1952 do leta 1962, nato se je s tem prenehalo. Iz tega obdobja so vidni ostanki nekdanje drevesnice na Fajtih (oddelek 36), kjer so vzgajali sadike črnega bora. Z opuščanjem kmetijske dejavnosti, predvsem živinoreje, se je začelo zaraščanje z avtohtonimi listavci (mali jesen, črni gaber, hrasti) in okrog borovih nasadov s črnim borom.

Na flišnem delu GGE vidimo drugačno sliko. Tu so prevladovali gradnovi in tudi bukovi gozdovi (ostanki vidni v gozdovih nad Branikom) in predstavljajo danes ostanke verjetno nekoč bujnih gozdov. Veliko je k sedanjem stanju prispeval tudi način gospodarjenja s temi gozdovi, v katerih so prevladovale panjevske sečnje, predvsem za kurjavo in vinogradniško kolje ter steljarjenje. Zaradi tega so ti gozdovi danes slabše kakovosti in pogosto slabše sestojne zasnove. Svojevrsten pečat je v teh gozdovih pustil tudi prihod in invazivno širjenje robinije konec 19. stoletja.

Gozdove na tem področju je prvič celovito obravnaval GGN za GGE Goriško, ki je stopil v veljavo leta 1995. Leta 2005 je bil izdelan desetletni GGN z dobo veljavnosti 2005 – 2014. Leta 2012 je bil izdelan desetletni GGN z dobo veljavnosti 2012 – 2021.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Posek iz tekoče evidence je na ravni GGE (skupno za vse kategorije lastništev in vse drevesne vrste) statistično preverjen s podatkom iz SVP. Podatek iz tekoče evidence poseka na ravni GGE statistično ne odstopa od poseka ugotovljenega na SVP (ob 5 % tveganju). V spodnjih preglednicah in analizah se zato navaja podatek o poseku po tekočih evidencah.

Preglednica 42/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju.

2012 - 2021	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	39.923	3.271	8,2	9.029	9.484	22,6
Listavci	103.219	41.334	40,0	44.015	24.918	42,6
Skupaj	143.142	44.605	31,2	53.044	26.438	37,1

V preteklem (10 letnem) ureditvenem obdobju se je v GGE Goriško posekalo 44.605 m³ lesa. Iglavci so predstavljali dobrih 7 % poseka, listavci pa 93 %. V primerjavi z obdobjem 2005 – 2011 se je realizacija možnega poseka znižala, in sicer za 7,9 %. V preteklem ureditvenem obdobju je bila skromna predvsem realizacija poseka iglavcev. Glavnina borovih sestojev je v lastni občine Miren-Kostanjevica ter agrarnih skupnosti, ki pa s svojo gozdno posestjo večinoma ne gospodarijo.

Preglednica 43/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih od 1995 do 2021.

Ureditveno obdobje	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega poseka
	[m ³]	[m ³]	[%]	[%]
UREDITVENO OBDOBJE od 1995 do 2004				
Iglavci	13.850	8.753	63,2	15,0
Listavci	44.585	16.444	36,9	28,1
Skupaj	58.435	25.197	43,1	43,1
UREDITVENO OBDOBJE od 2005 do 2011*				
Iglavci	31.371*	9.444	30,1	8,5
Listavci	79.594*	33.917	42,6	30,6
Skupaj	110.965*	43.361	39,1	39,1
UREDITVENO OBDOBJE od 2012 do 2021				
Iglavci	39.923	3.271	8,2	2,3
Listavci	103.219	41.334	40,0	28,9
Skupaj	143.142	44.605	31,2	31,2

* v obdobju 2005-2011 je načrtovani 7 letnimožni posek

4.2.1.1 Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim

Največ lesa se je v preteklem ureditvenem obdobju posekalo v RGR 12046 Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije. V njem se je posekalo 33 % celotnega poseka GGE, predvsem na račun panjevskih sečenj. Najvišjo realizacijo možnega poseka ima seicer RGR 12054 Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh in sicer 47,9 %, sledi mu RGR 12046 Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije z 46,8 %, 12045 Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh z 34,8 %. Med gospodarskimi kategorijami gozdov je bila najnižja realizacija možnega posek v RGR 12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi z realizacijo 14,9 %.

Preglednica 44/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah v GGE

Posek v bruto [m ³]	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lok. skupnosti		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan posek [m ³]	26.396	90.908	117.304	3.649	10.233	13.882	9.878	2.078	11.956
Izveden posek [m ³]	2.594	39.757	42.350	556	1.045	1.602	121	531	653
Realizacija [%]	9,8	43,7	36,1	15,2	10,2	11,5	1,2	25,6	5,5
Povprečno drevo [m ³]	0,33	0,13	0,13	0,83	0,11	0,15	0,22	0,07	0,08

Po lastniških kategorijah je bila najvišja realizacija možnega poseka v zasebnih gozdovih in je znašala 36,1 %, zelo skromna pa je bila realizacija v državnih gozdovih (11,5 %), še slabša pa v gozdovih lokalnih skupnosti (5,5 %). V poseku prevladuje zelo tanko drevje, saj ima povprečno posekano drevo le 0,13 m³.

4.2.1.2 Posek po vrstah sečenj

Zaradi zelo majhnega poseka v gozdovih lokalnih skupnosti, ki znaša le dober 1 % skupnega poseka, sta kategoriji gozdov lokalnih skupnosti in državni gozdovi združeni.

Za preteklo ureditveno obdobje največji delež skupnega evidentiranega poseka predstavljal posek na panj. Ta znaša slabih 66 % celotnega poseka v GGE in se je izvejal predvsem v zasebnih gozdovih. Negovalni posek predstavlja le dobrih 14 %, v katerem prevladuje pomladitveni posek. Za razliko od sečnje na panj, je največ pomladitvenega poseka bilo izvedenga v državnih gozdovih. Pomemben delež poseka, slabih 16 %, predstavljata sanitarna sečnja in posek oslabelega drevja, ki sta se ravno tako izvajala večinoma v zasebnih gozdovih. Znatno je tudi delež poseka zaradi krčitev gozda, ki znaša slabe 4 % skupnega poseka in je posledica krčitev gozdov za kmetijske namene ter v manjši meri za infrastrukturo. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je nedovoljeni posek bistveno zmanjšal in znaša 0,5 %. Ostale vrste sečenj (posek za umetno obnovo in posek za gozdno infrastrukturo) skupno predstavljajo le 0,1 % skupnega poseka.

Preglednica 45/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

	VRSTE POSEKA											(% od LZ)	(% od P)
	Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslab. Drevja	Sanit. Posek	Posek za gozd. Infrastr. In drugo	Krčitive	Nedov. posek			
	Redč.	Poml.	Dru.										

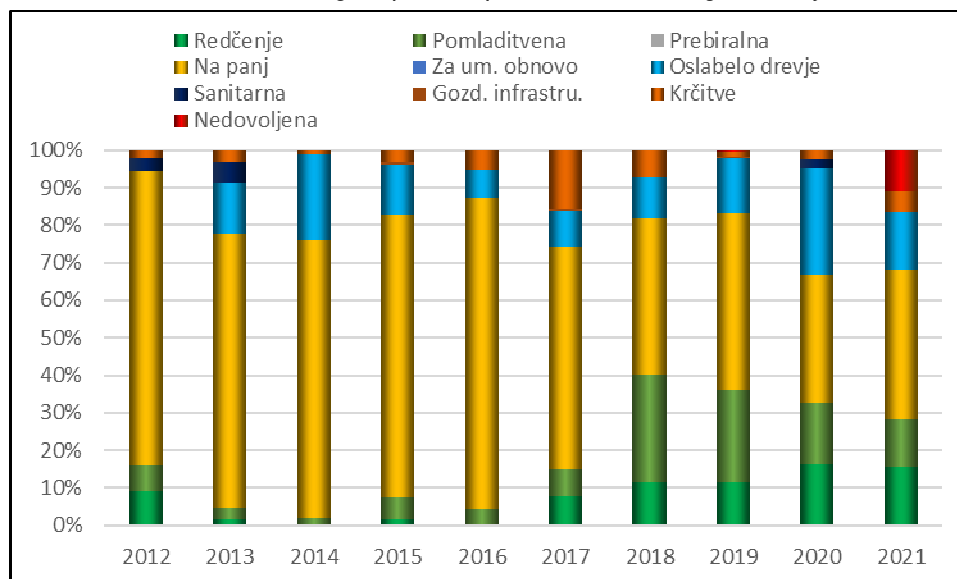
ZASEBNI GOZDOVI													
Iglavci	[m ³]	110	137	-	-	-	2.302	5	7	31	1	2,3	9,0
	[%]	4,2	5,3	-	-	-	88,8	0,2	0,3	1,2	0,0		
Listavci	[m ³]	2.204	2.988	-	28.487	-	3.659	777	20	1.434	189	12,2	33,4
	[%]	5,5	7,5	-	71,7	-	9,2	2,0	0,0	3,6	0,5		
Skupaj	[m ³]	2.314	3.125	-	28.487	-	5.961	782	27	1.465	190	9,6	28,6
	[%]	5,5	7,4	-	67,2	-	14,1	1,8	0,1	3,5	0,4		

DRŽAVNI GOZDOVI in GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI													
Iglavci	[m ³]	35	561	-	-	-	2	78	-	2	-	0,1	3,2
	[%]	5,2	82,9	-	-	-	0,3	11,5	-	0,3	-		
Listavci	[m ³]	294	70	-	848	-	171	1	16	139	34	0,3	8,3
	[%]	18,7	4,4	-	53,8	-	10,9	0,1	1,0	8,8	2,2		
Skupaj	[m ³]	329	631	-	848	-	173	79	16	141	34	0,1	5,6
	[%]	14,6	28,0	-	37,6	-	7,7	3,5	0,7	6,3	1,5		

SKUPAJ GGE													
Iglavci	[m ³]	145	698	-	-	-	2.303	83	7	34	1	1,9	7,7
	[%]	4,4	21,3	-	-	-	70,6	2,5	0,2	1,0	0,0		
Listavci	[m ³]	2.498	3.058	-	29.336	-	3.831	778	36	1.574	224	11,0	30,0
	[%]	6,0	7,4	-	71,0	-	9,3	1,9	0,1	3,8	0,5		
Skupaj	[m ³]	2.643	3.756	-	29.336	-	6.134	861	43	1.608	225	8,1	24,7
	[%]	5,9	8,4	-	65,8	-	13,8	1,9	0,1	3,6	0,5		

OPOMBA: Gospodarjenje v preteklem uređ. obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN.

Za GGE Goriško ugotavljamo, da je del drevja (predvsem drobnejši les listavcev) posekan dodatno v okviru izdanih odločb, vendar lastniki ne sporočajo ZGS količine in strukture tega drevja. Prav tako lastniki ne sporočajo ZGS količine in strukture dodatno posekanega drevja, ki je bilo poškodovano zaradi z odločbo odobrene ali naložene sečnje. Težaven je tudi nadzor poseka drobnejšega drevja listavcev za drva. V tem primeru se manjši poseki vršijo brez predhodnega zaprosila za izdajo odločbe o odobritvi poseka dreves. Nadzor je zaradi razpršenosti in majhnosti tovrstnih delovišč težaven. Les se v teh primerih pogosto niti ne pojavi na deponijah ob gozdnih cestah, temveč je spravljen direktno iz gozda na kmetije. V zasebnih gozdovih so tatvine evidentirane v sklopu nedovoljenega poseka, saj evidence o tatvinah posebej ne vodimo.

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

V začetku ureditvenega obdobja je izrazito prevladovala sečnja na panj. Po letu 2017 pa se delež negovalnih sečenj povečal na približno 1/3 letnega poseka, kar sovпада z menjavo revirnega gozdarja. Znatno je tudi delež poseka oslabelega drevja, ki znaša v povprečju 14 % vsega poseka, v zadnjih treh letih pa je njegov delež nekoliko večji.

Izvedenih krčitev gozda je bilo v GGE razmeroma malo in predstavljajo 3,6 % vsega poseka oziroma 1.608 m³. Večino krčitev gozda predstavljajo krčitve gozda v kmetijske namene in njihova razporeditev je neenakomerno porazdeljena po letih. Število krčitev gozda v kmetijske namene je največje v letu 2017, ko je bilo posekanih 427 m³.

4.2.1.3 Posek po skupinah drevesnih vrst

V preteklem ureditvenem obdobju je posek iglavcev znašal le 1,9 % njihove LZ, listavci pa dobrih 11 % LZ. Večino ali skoraj 85 % poseka so v preteklem ureditvenem obdobju predstavljali drugi trdi listavci. Sledijo bori z dobrimi 7 % ter hrasti s slabimi 7 %. Ostale drevesne vrste kot npr. macesen, smreka, mehki listavci izkazujejo veliko intenziteto poseka, vendar gre v absolutnih številkah za majhne količine, ki so manj pomembne na ravni GGE.

Preglednica 46/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	0,0	7,7
Jelka	-	-
Bor	7,3	1,9
Macesen	0,0	253,0
Ostali iglavci	-	-
Bukev	0,1	0,8
Hrast	6,9	2,5
Plemniti listavci	0,6	2,6
Drugi trdi listavci	84,7	16,0
Mehki listavci	0,4	7,0
<i>Skupaj iglavci</i>	<i>7,3</i>	<i>1,9</i>
<i>Skupaj listavci</i>	<i>92,7</i>	<i>11,0</i>
Skupaj	100,0	8,1

4.2.1.4 Posek po debelinskih razredih

Največji delež lesne zaloge je bil posekan v I. debelinskem razredu. Sečnja je bila pri listavcih usmerjena v tanjša drevesa, pri iglavcih pa v drevesa III. in IV. debelinskega razreda. Skupaj je bilo posekane 11 % takrat ugotovljene LZ listavcev in 1,9 % LZ iglavcev.

Preglednica 47/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	[%]	[m ³ /ha]
iglavci	0,9	1,6	2,6	3,4	1,0	1,9	0,5
listavci	17,1	13,3	8,2	2,2	0,7	11,0	6,6
Skupaj	14,1	8,3	5,6	2,5	0,7	8,2	7,1

Opomba: Debelinski razredi so: *I.*: 10-19 cm *II.*: 20-29 cm *III.*: 30-39 cm *IV.*: 40-49 cm *V.*: 50 in več cm

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Drobna lastniška posestna struktura oziroma nenavezanost lastnikov na prihodke iz gozda se najbolj kažejo pri vlaganjih v mlade gozdove. Gozdni posestniki gojitvena dela še vedno, kljub individualnemu svetovanju s strani delavcev ZGS, razumejo zgolj kot trenutni strošek in manj kot dolgoročno naložbo. To je pomemben razlog za nižje indekse realizacije nekaterih načrtovanih gojitvenih del v prejšnjem desetletju. Načrtovana gojitvena dela so bila razmeroma dobro realizirana le pri ukrepih priprave tal za umetno obnovo in negi mladja.

Dela preventivnega varstva pred požari so bila dobro realizirana. To so večinoma dela v javno korist, ki so visoko sofinancirana ali v celoti financirana in kot takšna odvisna le od višine proračunskih sredstev. Na novo je bilo v preteklem ureditvenem obdobju zgrajenih 4,23 km protipožarnih prometnic. Če k novogradnjam dodamo še 14,3 km rekonstruiranih protipožarnih presek, znaša realizacija plana 264 %. Vzdrževanje protipožarnih objektov je preseglo okvir načrtovanega za polovico.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica 48/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kat. in skupaj v GGE

GOJITVENA IN VARSTVENA DELA	ENOTA	ZASEBNI GOZDOVI			DRŽAVNI GOZDOVI			GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI			SKUPAJ		
		NAČRT	IZVEDENO	INDEKS	NAČRT	IZVEDENO	INDEKS	NAČRT	IZVEDENO	INDEKS	NAČRT	IZVEDENO	INDEKS
Priprava sestoja	ha	65,67	0	0	3,37	0	0	54,19	0	0	123,23	0	0
Priprava tal	ha	13,50	0,35	3	1,14	2,00	175	5,81	16,03	276	20,45	18,38	90
Sadnja	ha	6,77	0,25	4	0,98	2,00	204	22,30	5,37	24	30,05	7,62	25
Setev	ha	-	4,32	-	-	-	-	-	8,75	-	-	13,07	-
Obžetev	ha	35,58	5,89	17	8,06	19,42	241	89,70	0	0	133,34	25,31	19
Nega mladja	ha	52,15	3,19	6	6,94	88,74	1.279	53,19	0	0	112,28	91,93	82
Nega goščice	ha	82,49	27,25	33	6,13	6,00	98	76,81	25,00	33	165,43	58,25	35
Nega letvenjaka	ha	50,07	0	0	0,54	5,00	926	7,13	0	0	57,74	5,00	9
Nega ml. drogovnjaka	ha	73,66	0	0	2,44	6,00	246	15,55	0	0	91,65	6,00	7
Graditev prozipožarnih objektov*	km	2,00	1,10	55	1,00	-	-	4,00	3,13	78	7,00	4,23	60
Vzdrževanje protipožarnih objektov*	km	85,00	50,60	59	28,00	58,25	207	170,00	337,60	198	283,00	446,45	158
Drugo varstvo pred požari	dni	-	1,00	-	-	18,00	-	-	19,50	-	-	38,50	-
Zaščita s premazom	ha	-	0	-	-	-	-	-	0,25	-	-	0,25	-
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	3.620	0	-	750	0	0	-	-	-	4.370	0	0
Zaščita z ograjo	m	3.080	0	0	-	-	-	-	-	-	3.080	0	0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	-	525,00	-	-	-	-	-	-	-	-	525	-
Vzdrževanje grmišč	ha	11,58	0	0	-	-	-	-	-	-	11,58	0	0
Vzdrževanje travinj	ha	264,60	8,55	3	-	-	-	-	-	-	264,60	8,55	3
Vzdrževanje vodnih površin	dni	135	143	106	-	-	-	3,75	0	0	135	143	106
Vzdrževanje gnezdnic	kos	36	0	-	-	-	-	-	-	-	36	0	0

OPOMBA: * Vzdrževanje protipožarnih objektov zajema vzdrževanje protipožarnih presek in protipožarnih zidov.

Gospodarjenje v preteklem ureditvenem obdobju analiziramo upoštevajoč strukturo lastništva, kot je bila zavedena v preteklem GGN.

Drugače je pri vlaganjih posestnikov v izboljšanje kakovosti in stabilnosti njihovih gozdov. Dela so sofinancirana v manjšem deležu le za zagotavljanje splošnokoristnih funkcij gozdov v zasebni lasti, za zmanjševanje rizikov in izboljšanje donosov iz gozdne proizvodnje. V razdrobljeni gozdni posesti lastniki ne dojemajo svojih gozdov kot proizvodnega sredstva, kvečjemu kot nekakšno naložbo, zato je zanimanje za povečanje donosov izjemno majhno. Že tako nizko planirana vlaganja v gozdove, so bila realizirana le v nekaj odstotkih.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Primerjava realizacije gradnje gozdnih prometnic (vlake, gozdne ceste) z načrtovano gradnjo iz preteklega načrta GGE pokaže na nedoseganje zastavljenih ciljev, zlasti na področju graditve gozdnih cest. Nekoliko uspešnejši je pokazatelj gradnje in rekonstrukcije protipožarnih presek in gozdnih vlak. Kot vzrok nedoseganja ciljev lahko navedemo naslednja dejstva: razdrobljena posest, nezainteresiranost lastnikov gozdov za vlaganje v gozdne prometnice, neodvisnost lastnikov gozdov od dohodka iz gozda, v požarno ogroženih gozdovih ugodnejši sistem financiranja izgradnje protipožarnih presek, uporaba ostalih prometnic za gospodarjenje z gozdom (gozdne poti, konjske poti, kolovozi). Razlika med uspešno gradnjo protipožarnih presek in zanemarljivo dolžino gozdnih cest je poleg ugodnejšega financiranja izgradnje protipožarnih presek tudi sam postopek. V primeru protipožarnih presek vodi postopek ZGS od pridobitve vseh soglasij do izdaje odločbe, pri gradnji gozdnih cest je nosilec lastnik ali investitor. Kljub svetovanju ZGS in pomoči pri pridobivanju dokumentacije za izgradnjo gozdnih cest, se lastniki predvsem zaradi višine potrebnih finančnih sredstev ne odločajo za takšne korake. Kljub ugodnemu sofinanciranju, ki ga je omogočal Program razvoja podeželja 2007-2013 in trenutni Program razvoja podeželja 2014 - 2020, se lastniki ne odločajo za izgradnje gozdnih cest. Za potrebe spravila lesa so lastniki vzpostavili prevoznost predvsem vaških poti in kolovozov, za kar pa ZGS ne vodi evidence.

V skupini protipožarnih presek predstavljamo, zaradi primerljivosti z načrtovanim, celotno dolžino zgrajenih protipožarnih presek, ki se sicer delijo na preseke prvega in drugega reda. Njihova kategorizacija se je izvedla na približno polovici preteklega ureditvenega obdobja, zaradi česar neposredna primerjava z načrtovano izgradnjo, ki je bila enotna, ni mogoča. Več o protipožarnih presekih je predstavljeno v poglavju 6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi. Po obsegu sredstev so najpomembnejši finančni vir za vzdrževanje gozdnih cest pristožbine za vzdrževanje gozdnih cest [13], ki so neposredni prispevek lastnikov gozdov, zato naj bi bila ta sredstva, kljub dejstvu, da so integralni del občinskih proračunov, strogo namenska. Višina proračunskih sredstev za vzdrževanje gozdnih cest je okrog 30 % od celotnega zneska namenjenega vzdrževanju gozdnih cest. Tretji vir pri vzdrževanju gozdnih cest so še sredstva koncesijskih dajatev, ki jih prejmejo lokalne skupnosti. Navedena sredstva zadostujejo zgolj za tekoče vzdrževanje, investicijskega vzdrževanja ni.

Vlake vzdržujejo lastniki z lastnimi sredstvi oziroma lastnim delom.

Škode na gozdnih cestah

Škode na gozdnih cestah po ujmah ZGS oceni na podlagi stroškov za vzpostavitev gozdne ceste v prvotno stanje. Vsota teh ocen po posameznih cestah pa pomeni skupno oceno škod. Posebnega sklada za sanacijo škod na gozdnih cestah v Sloveniji nimamo. V večini primerov se ceste sanirajo ob rednem vzdrževanju gozdnih cest, kar pomeni, da so lahko gozdne ceste po več mesecev neprevozne. Pri obravnavanju in razumevanju podatkov o škodah na gozdnih cestah in posledično sanacijah škod, je potrebno upoštevati različne situacije oziroma načine ocenjevanja. V primeru, da so za oceno škod pozvane lokalne skupnosti s strani Uprave RS za zaščito in reševanje, ZGS v skladu z Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škod oceni škodo na gozdnih cestah [25]. V nasprotnem primeru, ZGS škode oceni sam.

V preteklem desetletnem obdobju so večino škod na gozdnih cestah povzročile močnejše padavine, predvsem poletna neurja, ko v kratkem časovnem intervalu pade večja količina dežja.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Ekološke funkcije:

Za zagotavljanje trajnosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je pri obnovi s sadnjo sadilo rastišču ustrezne drevesne vrste s poudarkom na plodonosnih drevesnih vrstah. Ohranjalo in pospeševalo se je tudi minoritetne drevesne in grmovne vrste. Ostala dela za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti ter dela za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološke ter klimatske funkcije niso posebej evidentirana, saj so bila v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti, zajeta že v gojitvenih in varstvenih delih, pri sečnji in spravilu, pri gradnji gozdnih prometnic, pri obravnavi posegov v gozd in gozdni prostor ter pri gospodarjenju z gozdnim prostorom nasplah. Na večjih strminah s poudarjeno varovalno funkcijo so bile sečnje malopovršinske. V ožjem pasu ob vodotokih in izvirih se je skrbno izbiralo drevje za posek in skrbelo za ustrezno zastrtost vodotokov.

Socialne funkcije:

Dela za krepitev socialnih funkcij so se načrtovala in opravljala hkrati z gojitvenimi in varstvenimi deli ter z vsemi drugimi gozdnogospodarskimi deli, v skladu s smernicami in ukrepi, ki jih vsebujejo gozdnogospodarski načrti. Večina del za krepitev socialnih funkcij tako ni posebej evidentiranih. Izjema so dela, ki jih navajamo v nadaljevanju za posamezne funkcije.

- Raziskovalna in higiensko-zdravstvena funkcija: V sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije je bil v letu 2012, 2018 in 2020 opravljen Popis poškodovanosti gozdov - ogroženosti oz. propadanja gozdov na mreži 4 X 4 km. Osnovni kazalnik vitalnosti je bila osutost drevja.
- Funkcija varovanja kulturne dediščine in drugih vrednot okolja ter funkcija varovanja naravnih vrednot: Vsa dela v gozdu na zavarovanih območjih so se načrtovala in opravljala v sodelovanju s pristojnimi zavodi za varstvo narave in kulturne dediščine. Revirni gozdarji so bili seznanjeni z varstvenimi režimi v okolici objektov naravnih vrednot in kulturne dediščine in so na teh območjih gospodarili skladno z njimi.
- Rekreacijska, turistična in estetska funkcija: ZGS je aktivno sodeloval pri obnovi požarišča na Cerju. V sodelovanju z lokalno skupnostjo je bil osnovan tudi drevored hvaležnosti v okviru katerega se je posadilo različne avtohtone in tudi minoritetne drevesne vrste.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2012 - 2021

V GGE Goriško je bilo v obdobju 2012 do 2021 z dovoljenjem izkrčenih 30,44 ha gozda, od tega velika večina v kmetijske namene (24,6 ha ali 81 % celotne izkrčene površine).

Preglednica 49 /D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2012-2021 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,67	3,40	24,60	0,00	0,76	1,01	30,44

Pri sistematičnem iskanju nedovoljenih posegov v gozd, smo večje število nedovoljenih posegov opazili predvsem v okolici naselij in v Vipavski dolini, kjer so pritiski na gozd največji. To kaže na to, da je še vedno veliko lastnikov gozda nepoučenih o zakonski zahtevi po pridobitvi ustreznega soglasja oziroma dovoljenja ZGS za poseg v gozd in gozdni prostor.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2012 – 2021

V preteklem ureditvenem obdobju so bili cilji le v manjši meri izpolnjeni. Realizirana je bila le slaba 1/3 možnega poseka. Zelo slaba je bila realizacija možnega poseka v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti. Razmerje razvojnih faz ostaja neoptimalno. Relativno velik delež mladovij ni posledica načrtnega gospodarjenja, ampak sanacije preteklih požarišč. Načrtno se je povečal delež sestojev v obnovi, kar predstavlja korak v pravo smer. Povečal pa se je tudi delež panjevcev.

Negovanost predvsem mlajših razvojnih faz gozda je slaba. Izjema so sestoji v obnovi in približno polovica debeljakov. Drogovnjaki in mladovja imajo pretežno pomanjkljivo do slabo zasnovo. Veliko mladovja in podmladka je objedenega od divjadi. V bodoče bi bilo nujno posvečati več pozornosti kakovosti sestojev in na to tudi opozarjati lastnike gozdov. S slabšanjem zasnov mlajših razvojnih faz se namreč možnosti za kasnejši premik k vzgoji kakovostnih sortimentov čedalje bolj zmanjšujejo.

V sestojih je zaradi vpliva podnebnih sprememb in preteklega neoptimalnega gospodarjenja opazno pešanje vitalnosti določenih sestojev oziroma drevesnih vrst, predvsem robinije in črnega gabra. V prihodnje bo potrebno več pozornosti nameniti postopni premeni sestojev s tema dvema drevesnima vrstama k sušno bolj odpornim drevesnim vrstam.

Gojitvena dela so bila v primerjavi z drugimi GGE izvedena relativno dobro, vendar še vedno pod načrti. V mladovju je opaziti povečano razrast pajesena, kar bo v prihodnje zahtevalo nadaljnja gojitvena dela, če bomo želeli v mladovju preprečiti občutno razrast te invazivne drevesne vrste.

Varstvena dela so bila realizirana glede na razpoložljiva sredstva, zlasti dela protipožarnega varstva. Vzdrževanih je bilo 446 km ter zgrajenih 4 km protipožarnih objektov. Opravljene je bilo tudi 13 ha setve v sklopu sanacije požarišč. Opravljenih pa je bilo bistveno premalo del za krepitev funkcij gozdov v obliki biomeliorativnih del (vzdrževanje grmišč, vzdrževanje vodnih površin in ostala biomeliorativna dela).

V skladu z načrtom so bila uspešno izvedena izobraževanja lastnikov gozdov, tako na posamičnih srečanjih v okviru izobraževanj s strani ZGS, kot na področju varnega dela z motorno žago in spravila s traktorjem.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanih več kot 44.605 m³, kar predstavlja 31 % možnega poseka. Več kot 40 % poseka predstavlja sečnja na panj. Velika večina lesa je bila skladno z lastniško strukturo posekana v zasebnih gozdovih.

Obseg rednih vlaganj v gozdove je odvisen predvsem od zainteresiranosti lastnikov gozdov. Prihodki iz gozda z leti rastejo, kar bi se moralo odražati tudi z naraščanjem vlaganj v gozdove. Vendar se to ne dogaja in se njihov obseg celo znižuje. Takšno stanje pa dolgoročno ne zagotavlja trajnega in stabilnega razvoja gozdov ob optimalnem izkoriščanju rastišč.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

V primerjavi z letom 1995, ko je bila za GGE prvič natančneje ugotovljena gozdna površina, se je ta povečala za 1.173,89 ha, oziroma za 18,9 %. Najvišja porast je bila zabeležena v obdobju med leti 1995 do 2005, in sicer za 1.017,81 ha (16,8 %). Kasnejša povečevanja površine gozda so bila vse manjša, dokler nismo v letu 2022 prvič zabeležili zmanjšanje gozdne površine, in sicer za 37,93 ha (0,6 %). K realnemu zmanjševanju površine gozda so pri zadnjem popisu stanja gozda prispevale predvsem korekcije gozdnega roba (izločitev nekaterih delov požarišč iz gozda zaradi neuspešne pomladitve in sam sloj rabe tal [10]). Da se krajina v GGE Goriško še vedno zarašča kažejo podatki o zaraščajočih površinah, ki jih je kar 641,38 ha, ki utegnejo v naslednjem ureditvenem obdobju prerasti v gozd. Zaraščajo se površine zunaj gozdnega prostora (486,76 ha), kot tudi v gozdnem prostoru (154,62 ha).

Preglednica 50: Spreminjanje gozdnih površin med leti 1995 in 2022

Leto	Zasebni gozd	Državni gozd	Goz. lok. skup.	Skupaj
	površina [ha]			
1995	3.823,26	1.222,29	0,00	5.045,55
2005	4.767,37	1.090,91	205,29	6.063,36
2012	5.034,89	524,21	698,27	6.257,37
2022	4.721,61	712,52	785,31	6.219,44

V zadnjih treh desetletjih beležimo tudi občutne spremembe v lastniški strukturi gozdov. Močnemu začetnemu upadu državnih gozdov in pojavu ter povečanju občinskih gozdov, so se ti v zadnjem desetletju občutneje okrepili. K spremembi lastništva, poleg nakupa in prodaje določenega manjšega števila parcel, prispevajo predvsem medsebojni prenos parcel v lastništvo med lokalnimi skupnostmi in državo ter samo urejanje evidenc.

5.1.2 Lesna zaloga, prirastek in možni posek

V preteklih desetletjih so se metode gozdne inventure spreminjale. Posledica so težje primerljivi podatki o gozdnih fondih. Primerjava gozdnih fondov kaže predvsem na trend rahlega povečevanja lesnih zalog in postopnega zmanjševanja prirastka.

Preglednica 51/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Letni prirastek [m ³ /ha/leto]			Realiziran letni posek [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	5.045,55	27,1	58,4	85,5	0,81	2,02	2,83	0,17	0,33	0,50
2005	6.063,57	35,4	79,6	114,9	0,89	2,16	3,05	0,16	0,56	0,72
2012	6.257,37	27,3	60,2	87,5	0,68	2,20	2,88	0,05	0,66	0,71
2022	6.219,44	34,1	64,6	98,8	0,79	1,89	2,68	0,83*	1,48*	2,30*

Opomba: v obdobju 2022-2031 je z oznako * naveden načrtovani oz. možni posek in ne realiziran posek!

Relativna lesna zaloga GGE se je v zadnjem desetletju povečala za 11,4 %: listavcem za 6,8 % iglavcem pa za 19,9 %. Relativni prirastek pa se je zmanjšal. Relativni prirastek iglavcev se je povečal za 13,9 %, listavcem pa zmanjšal za 16,4 %, skupni prirastek se je tako zmanjšal za 7,5 %.

Preglednica 52/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju 1995 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1995	0	0	31,6	0,1	0	1,1	12,0	1,1	53,9	0,1
2005	0	0	30,7	0	0	0,6	19,4	2,2	46,4	0,7
2012	0	0	30,8	0	0,3	1	22,5	1,9	43	0,5
2022	0,1	0	34	0,1	0,4	1,3	17	3,3	42,7	1,1

Zaradi različnega načina zbiranja podatkov in združevanja drevesnih vrst v posameznih ureditvenih obdobjih, bi bila analiza in povzetki na podlagi predhodnih podatkov tvegani. Smiselna je le primerjava s preteklim ureditvenim obdobjem. Pozitiven trend deleža v lesni zalogi izkazujejo bori, plemeniti listavci, bukev in mehki listavci. Delež hrasta in drugih trdih listavcev se je nekoliko zmanjšal. Ostale drevesne vrste predstavljajo zelo majhen del LZ in so bolj podvržene nihanjem zaradi statističnih metod obdelave podatkov.

Preglednica 53/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka [%]

	Lesna zaloga [%]						Prirastek [%]						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	70,0	116,1	145,3	204,6	213,6	125,3	69,6	124,1	153,8	200,0	100,0	116,2	129,6
Listavci	100,0	104,7	106,4	127,3	107,6	107,5	88,6	72,6	95,8	107,1	80,0	85,9	89,4
Skupaj	100,0	109,6	124,4	148,5	113,0	113,0	85,2	89,0	116,2	123,5	81,3	93,1	100,6

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

V zadnjem desetletju se je relativno najbolj povečala lesna zaloga listavcem v IV. debelinskem razredu, iglavcem pa v V. debelinskem razredu. Iglavcem se je lesna zaloga znižala le v I. debelinskem razredu, listavcem pa v nobenem. V celoti se to odraža v zvišanju skupne lesne zaloge za 13,0 %. Tudi na splošno se je najbolj povečala lesna zaloga drevja v IV. debelinskem razredu, kar kaže na postopno odraščanje gozdov v GGE.

Povprečen razvoj indeksa prirastka pa je pozitiven zgolj pri iglavcih, medtem ko se je ta pri listavcih v povprečju znižal. Znižanje prirastka listavcev lahko v določeni meri povežemo tudi s podnebnimi spremembami, ki se odražajo v vse bolj vročih in sušnih poletjih ter tudi že pomladnih mesecih, ko vegetacija najbolj prirašča. Opazno je tudi pešanje vitalnosti črnega gabra in robinije, ki se nedvomno odraža tudi na prirastku listavcev.

5.1.3 Kontrolni izračun lesne zaloge

Podatki kažejo, da se je v zadnjih desetih letih absolutna lesna zaloga povečala za slabih 11 % (66.813 m³). Za dobrih 12 % se je povečala tudi relativna lesna zaloga (10,7 m³/ha).

Preglednica 54/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

SKUPAJ GGE	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m ³]	[m ³]	[m ³]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	170.542	376.848	547.390
Vrast	4.943	11.826	16.770
Prirastek (novi letni x 10)	42.678	137.806	180.484
Sečnje po evidenci	3.271	41.334	44.605
Pričakovana zaloga	214.892	485.146	700.039
Ugotovljena zaloga	212.371	402.479	614.850
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	99	83	88

Zasebni gozdovi	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m ³]	[m ³]	[m ³]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	113.800	325.388	439.188
Vrast	3.978	9.516	13.494
Prirastek (letni x 10)*	28.857	119.076	147.933
Sečnje po evidenci	2.594	39.757	42.351
Pričakovana zaloga	144.041	414.223	558.264
Ugotovljena zaloga	114.708	339.417	454.125
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	80	82	81

Državni gozdovi	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m ³]	[m ³]	[m ³]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	17.636	38.225	55.861
Vrast	414	991	1.405
Prirastek (letni x 10)	4.478	13.487	17.965
Sečnje po evidenci	556	1.045	1.601
Pričakovana zaloga	21.972	51.658	73.630
Ugotovljena zaloga	41.964	45.154	87.118
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	191	87	118

Gozdovi lokalnih skupnosti	Iglavci	Listavci	Skupaj
	[m ³]	[m ³]	[m ³]
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	39.106	13.235	52.341
Vrast	552	1.320	1.871
Prirastek (letni x 10)	9.343	5.243	14.586
Sečnje po evidenci	121	531	652
Pričakovana zaloga	48.880	19.267	68.146
Ugotovljena zaloga	55.699	17.908	73.607
INDEKS [%] (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	114	93	108

Ugotovljena LZ v GGE je za 12 % nižja od pričakovane. Odstopanje je celo nekoliko večje pri listavcih, medtem ko je pri iglavcih odstopanje zanemarljivo. V zasebnih gozdovih, ki predstavljajo 76 % vseh gozdov v GGE je odstopanje ugotovljene LZ za 19 % nižje od pričakovane, medtem ko je v državnih gozdovih in gozdovih lokalnih skupnosti ugotovljena LZ za 18 % oz. 8 % višja od pričakovane. Odstopanja so višja pri iglavcih; v državnih gozdovih celo za 91 %, v gozdovih lokalni skupnosti pa za 15 %.

Razloga za odstopanja lahko razložimo z razmeroma visoko mortaliteto gozdnega drevja ter dejstvom, da je v kontrolnem izračunu upoštevan prirastek iz leta 2012. V primeru, da bi upoštevali ugotovljeni prirastek iz leta 2022, ki se dejansko nanaša na obdobje 2012-2021, bi znašal indeks ugotovljene lesne zaloge na ravni GGE 90 %.

Velika odstopanja v vrednostih pri kontrolnem izračunu po lastniških kategorijah so posledica velikih sprememb njihovih površin in posledično lesne zaloge, zato bi bilo smiselno zgornjo preglednico prikazovati v relativnih enotah m³/ha.

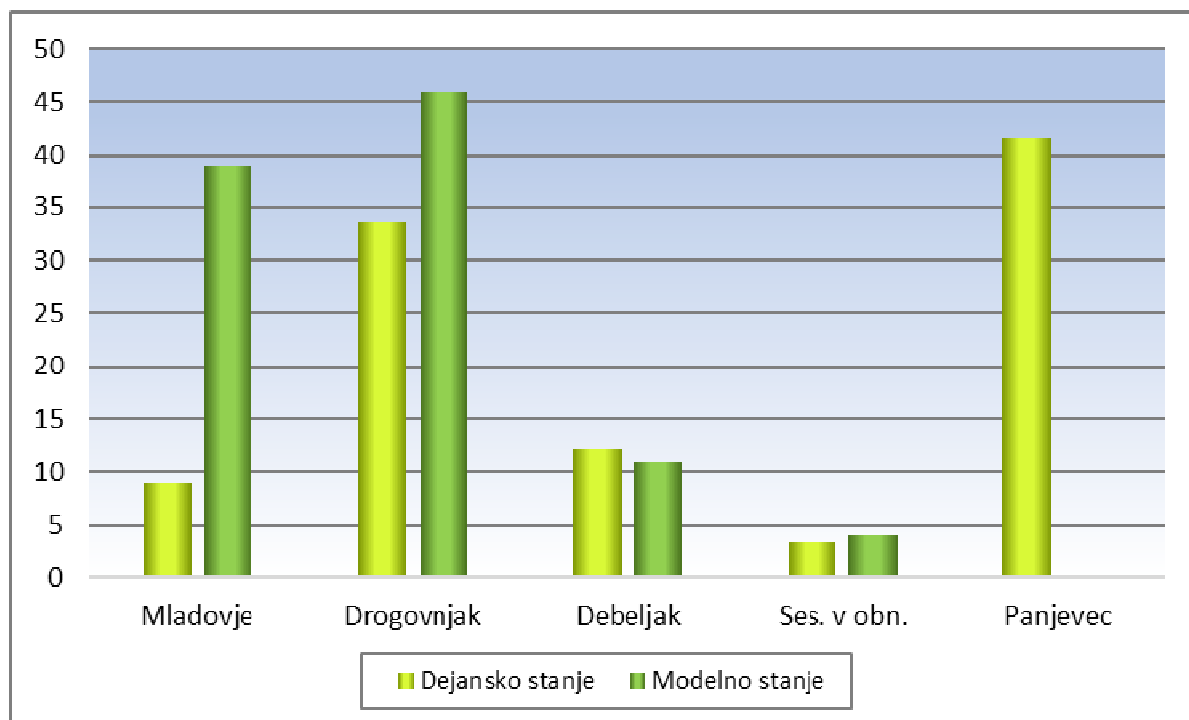
5.1.4 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Med kazalci za presojo gozdnogospodarskih pogojev trajnosti gozda je med pomembnejšimi usklajenost dejanskega z modelnim razmerjem razvojnih faz. Slednje prikazuje stanje za katerega menimo, da je ustrezno za zagotavljanje trajnosti mnogonamenske vloge gozda, zato predstavlja naš dolgoročni gozdnogojitveni cilj. Podatke za določitev modelov smo črpali iz območnega načrta, strokovne literature ter iz spoznanj in dolgoletnih izkušenj pri gospodarjenju z gozdovi na področju GGE.

Preglednica 55/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razv. faze	Delež	Modelna površina	
	[ha]	[%]	[%]	[leta]	[%]	[ha]	
Mladovje	563,49	9,1	15,6	51	39	2.425,58	-23,4
Drogovnjak	2.105,30	33,9	57,8	59	46	2.860,94	11,8
Debeljak	743,46	12,0	20,7	14	11	684,14	9,7
Sestoj v obnovi	219,82	3,5	6,1	5	4	248,78	2,1
Panjevec	2.587,37	41,5					
Skupaj	6.219,44	100,0					

Primerjava dejanskega in modelnega razmerja razvojnih faz v GGE kaže na neusklajenost. Daleč največ je gozdov, kjer se gospodari panjevske (slabih 42 %). Ob izločitvi panjevske razvojne faze iz modelnega stanja je razlika med modelnim in korigiranim stanjem največja pri mladovju, in sicer za 23 %, vseh preostalih razvojnih faz je v primerjavi z modelnim stanjem preveč. Pri tem je potrebno upoštevati, da so nekatera manjša jedra mladovij ostala neevidentirana. Zato je mladovij sicer nekoliko več, kot jih prikazuje stanje, a še vedno bistveno manj kot ga predvideva model.

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Trenutno porušeno stanje strukture razvojnih faz postavlja poseganje v gozdove s ciljem spremembe deleža razvojnih faz kot prioriteto.

5.1.5 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V preteklem ureditvenem obdobju se je v največji meri zagotavljalo trajnost vseh v GGN opredeljenih funkcij gozdov. Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali varstveni predpisi in omejitve. Napredek je bil dosežen tudi pri krepitvi rekreacijske, poučne in turistične funkcije v sodelovanju z občino Miren-Kostanjevica, predvsem pri obnovi požarišča na Cerju. Pri gospodarjenju z gozdom dajemo prednost funkcijam, ki jih ta gozd opravlja, še zlasti pri obravnavi posegov v gozd in gozdni prostor. Posebej neugodni so primeri, ko ljudje nezakonito opravijo posege na območjih z izjemno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami. Tu ne gre zgolj za krčitve gozdov v kmetijske namene, ampak v manjši meri tudi za postavljanje raznih objektov v gozd. Vloga ZGS je v takih primerih omejena oziroma jo ZGS prepusti gozdarski inšpekciji.

Med motečimi pojavi v GGE naj omenimo še divja odlagališča odpadkov in nedovoljeno ograjevanje gozda za potrebe paše živine. Pomembno vlogo pri zagotavljanju socialnih in ekoloških funkcij gozda opravlja varstvo gozdov na kraškem delu GGE predvsem s protipožarnim varstvom. Gozdni požari, predvsem vršni, močno prizadenejo vse funkcije gozda. Z izboljšanjem požarnega varstva v obliki izgradnje in vzdrževanja protipožarnih objektov smo veliko prispevali h ohranitvi vseh funkcij gozda na požarno ogroženih območjih. V splošnem lahko presodimo, da se je trajnost z vidika zagotavljanja funkcij gozdov v GGE v prejšnjem ureditvenem obdobju zagotavljala zadovoljivo.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Ob upoštevanju večnamenske vloge gozdov, stopnje poudarjenosti posameznih funkcij gozdov, splošnih gospodarskih razmer in posestne strukture gozdov, so gozdnogospodarski cilji v GGE Goriško naslednji:

Oskrba z lesom za domače potrebe in dohodek iz gozda

Zaradi majhne gozdne posesti in skromnih rastišč so prihodki iz gozda majhni in les se večinoma porabi za zadovoljevanje potreb po drveh za kurjavo, v vinogradniških območjih pa za izdelavo vinogradniškega kolja. Hlodovine listavcev je malo. Predvsem les iglavcev lastniki prodajo, vendar se tudi ta v večini primerov uporabi za celulozo in druge oblike predelave, v manjši meri pa za hlodovino. V takih razmerah je glavna usmeritev povezovati in spodbujati lastnike gozdov k skupni sečnji in prodaji lesa in s tem zniževati stroške sečnje in spravila ter dosegati višje cene. Povečati dohodek iz gozda predvsem na večjih posestvih, ki so v lasti države, občin in agrarnih skupnosti, saj je na večjih površinah in z večjo količino lesa mogoče doseči boljše ekonomske učinke.

Razvoj gozdnih sestojev

Večina gozdov v GGE je pionirskega nastanka, saj je nastala z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih površin ter z naravno ali umetno sanacijo požarišč in nekdanjih goličav. Takšni gozdovi niso povsem prilagojeni potencialnim rastiščnim razmeram, zato je potrebno nadaljevati pozitivno sukcesijo gozdov in s tem razvoj degradiranih rastišč. Ohranjena rastišča in rastiščem prilagojeni gozdovi so pogoj za njihovo odpornost na podnebne spremembe in posledično različne ujme.

Zmanjšati požarno ogroženost gozdov

Večina gozdov GGE Goriško sodi v območje zelo velike in velike požarne ogroženosti. V preteklosti so gozdove prizadeli številni, tudi zelo obsežni požari. Z namenom zmanjšanja požarne ogroženosti in negativnih vplivov, ki jih povzročajo gozdni požari, je potrebno dograditi in redno vzdrževati mrežo protipožarnih prometnic, gozdove pa usmerjati k požarno bolj odpornim oblikam.

Povečati odprtost gozdov z gozdnimi cestami in vlakami

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo v GGE Goriško posekanih zgolj 31 % možnega poseka, kar je občutno premalo. Eden izmed glavnih vzrokov za to je poleg razdrobljene gozdne posesti tudi slaba odprtost gozdov z gozdnimi cestami in predvsem z gozdnimi vlakami. Številne stare gozdne vlake so s sodobno gozdarsko mehanizacijo neprevozne in so potrebne rekonstrukcije. Poleg tega manjkajo rampna mesta ob javnih cestah in vlakah. Iskati je potrebno rešitve z namenom izboljšanja odprtosti gozdov, tako z lastniki zemljišč, lokalno skupnostjo in drugimi državnimi institucijami (Direkcija RS za vode).

Varstvo narave

Območje Krasa in Branice je vključeno v območje Nature 2000. Obsežna območja, ki pokrivajo večino gozdnega prostora, narekujejo ohranjanje in krepitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Nature 2000. Posebno pozornost je potrebno nameniti tudi številnim drugim zavarovanim območjem po predpisih o ohranjanju narave. Tudi na teh območjih je potrebno gospodarjenje z gozdom prilagoditi režimom varovanja zavarovanih območij.

Varovalna vloga gozdov

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev je v GGE Goriško med najpomembnejšimi funkcijami. Ta je posebej poudarjena na flišni matični podlagi, kjer gozdovi zaradi velikih naklonov terena preprečujejo vodno erozijo zelo erodibilne podlage. Zaradi plitvosti tal ter velike površinske kamenitosti in skalovitosti ter izpostavljenosti vetrovom (burja), opravljajo tudi gozdovi na Krasu pomembno vlogo varstva tal pred vodno in vetrno erozijo. V takšnih območjih ima varovalna vloga prednost pred ostalimi rabami gozdov.

Hidrološka vloga gozdov

Več kot polovica GGE Goriško leži na apnenčasti matični podlagi, kar daje gozdovom pomembno hidrološko vlogo. V neposredni bližini GGE Goriško se nahaja črpališče Klariči, ki oskrbuje večino Krasa s pitno vodo. Cilj pri gospodarjenju z gozdovi je oblikovati gozdove, ki bodo optimalno prispevali k dobremu stanju in kakovosti površinskih in podzemnih voda.

Urejanje številčnosti divjadi

Cilj gospodarjenja z gozdom, kot življenjskim okoljem divjadi, in cilj upravljanja z rastlinojedo divjadjo je v ohranitvi številčno usklajenih populacij z okoljem, ki bodo omogočale njihov trajni lov in nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst ter zagotavljanje biotske raznovrstnosti ostalih živalskih vrst. Za slednja dva cilja je treba gozdove ohranjati v večjih strnjenih površinah in preprečevati njihovo fragmentacijo (zagrajeni pašniki za drobnico). V gozdovih je treba zagotoviti večji delež pašnih površin za divjad, na apneni matični podlagi pa urediti vodne vire. Z vidika zmanjševanja pritiska divjadi na pomlajene površine je treba hkratio zagotavljati dovolj velik odzem ter povečati delež oz. velikost pomlajenih površin. Divjad je treba čimbolj zadržati v gozdnem prostoru.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

V tem ureditvenem obdobju so splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi v GGE Goriško naslednje:

- Postopno zmanjševati obseg panjevskega gospodarjenja, kjer je to mogoče in ob upoštevanju interesov lastnikov gozdov. Panjevsko gospodarjenje omejiti na manjše površine.
- Uravnotežiti razmerje razvojnih faz s povečanjem deleža mladovij in sestojev v obnovi ter z zmanjšati delež čistih panjevskih sestojev.
- Na obstoječih požariščih (Šumka, Sela na Krasu, Renče in Cerje) večino gojitvenih del usmeriti v zagotavljanje nege mladega gozda, na posameznih mestih še vedno izvajati dopolnilne sadnje in setve.
- Zaradi slabe vitalnosti sestojev črnega gabra in robinije je potrebno postopno delež teh dveh drevesnih vrst v lesni zalogi zmanjševati in na njun račun povečevati delež hrastov in tudi drugih drevesnih vrst, kot je koprivovec, maklen in trokrpi javor. Drevesno sestavo gozdov in njihovo zgradbo je potrebno prilagoditi sušnejšim razmeram kot posledice podnebnih sprememb.
- Prva redčenja v letvenjakih naj se izvaja zgodaj, predvsem pri robiniji, saj z njimi povečujemo kakovost sortimentov in stabilnost sestojev. Tudi v drogovnjakih oblikujemo sestoje čim bolj zgodaj, nato pa redčimo le izjemoma in skrbimo za normalen sklep in vertikalno strukturiranost sestojev, s čemer preprečujemo bujno razraščanje zeliščne plasti, ki najbolj prispeva h požarni ogroženosti.

- V borovih drogovnjakih povečati intenziteto redčenj in pri tem dajati prednost avtohtonim listavcem, kar bi dolgoročno prispevalo k njihovi večji ekološki in mehanski stabilnosti ter odpornosti.
- V sestojih na boljših rastiščih povečevati delež hrastov, bukve in plemenitih listavcev.
- Naravna obnova z nasemenitvijo je osnovni način obnove gozda. Pri tem pa upoštevati semenska leta ciljne drevesne vrste za posamezno rastišče. Ob neuspeli naravni obnovi na boljših rastiščih izvajati malopovršinsko obnovo s sadnjo in z rastišču primernimi drevesnimi vrstami, predvsem listavci ustrezne provenience.
- Uvajanje v obnovo izvajamo s kratko pomladitveno dobo do deset let po semenskem letu oziroma, ko se v odraslih sestojih glede na rastišče in zasnovo pojavi mladje primerne kakovosti. Izogibamo se panjevski obnovi, s katero trajno vzdržujemo fazo mladovja in tako povečujemo požarno ogroženost naravnega okolja, hkrati pa neugodno delujemo na rastišča.
- Za posamezni RGR upoštevati povprečne proizvodne in pomladitvene dobe.
- Na požarno ogroženih območjih je treba vzdrževati obstoječo protipožarno infrastrukturo in jo dopolniti s prometnicami, dokler se ne doseže povprečno odprtost nad 25 m/ha, gozdnogojitvene ukrepe pa usmeriti v gozdove na požare odpornejših drevesnih vrst, hrastov in borov, ter večati deleže starejših razvojnih faz na večjih površinah z ostrimi prehodi med razvojnimi fazami.
- Zagotoviti ter vzdrževati ugodne prehranske razmere za divjad in ostale prosto živeče živalske vrste (plodonosne drevesne vrste, grmišča) pa tudi vzdrževati za divjad pomembne ekosisteme (kaluže, lazi).
- Načrtno puščanje odmrle in odmirajoče biomase v gozdu, v povprečju vsaj 3 % lesne zaloge, ki ni nevarna za prenamnožitev gozdu škodljivih gliv ter rastlinskih in živalskih vrst. Pri puščanju biomase naj se upošteva priporočila, ki so navedena v poglavju 3.10.
- Vzpostaviti boljšo informiranost lastnikov gozdov o možnostih sofinanciranja del v svojih gozdovih ter tako posledično vplivati na večjo zainteresiranost lastnikov gozdov za vlaganja in dela v gozdu.
- Aktivnejše izvajati izobraževanja za varnejše izvajanje del v gozdu v obliki delavnic za varno delo z motorno žago, za spravilo lesa s traktorjem in dela z gojitvenimi orodji.
- Na vodovarstvenih območjih upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov.
- V skladu z veljavnimi predpisi s področja upravljanja z vodami je na:
  - erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
  - plazljivih območjih prepovedano krčenje in veliko površinska obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, kar povzroča pospeševanje plazenja zemljišč;
  - poplavnih območjih prepovedano izvajati vse dejavnosti in vse posege v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa načrtovati tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala.

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Gospodarjenje z gozdom naj poteka na podlagi sproščene tehnike gojenja gozdov, ki se najbolj prilagaja rastiščni in sestojni pestrosti ter upošteva mnogonamensko vlogo gozda. Prevladuje naj skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem. Pri ukrepih upoštevati nego gozdnega roba. Posebna drevesa glede morfoloških, estetskih ali dendrometričnih lastnosti naj se ohranjajo do pozne starosti.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

6.2.2.1 Ekološke funkcije gozdov

Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev:**

Območja s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije naj bodo čim bolj zastrta z gozdno vegetacijo. S tem se v veliki meri zmanjša vpliv erozijskih procesov in ohranja ugodno mikroklimo (predvsem na skalovitih območjih). Zaželeno je puščati ležeča mrtva drevesa kot zadrževalce vode, biomase in prsti. Na skalovitih področjih podrtice služijo kot mikrolokacije za kalitev semen in razvoj mladja. Priporočljivo je pomlajevanje v vrzelih, ki si ne sledijo po padnici terena. Spodbujanje vitalnosti gozdnega drevja naj ima prednost pred zagotavljanjem njegove kakovosti. Tehnologijo spravila lesa je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Na flišni matični podlagi je posebno pozornost potrebno posvetiti odvodnjavanju vlak. Zaradi izjemne občutljivosti terena naj bo novogradenj čim manj. V največji meri naj se uporablja že obstoječe vlake. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov [26]. Pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine.

Usmeritve za vzdrževanje **hidrološke funkcije:**

Gozdna vegetacija opravlja hidrološko funkcijo s tem, ko večja zadrževalno sposobnost tal za vodo, izravnava in blaži odtok vode ob padavinskih maksimumih, izboljšuje kakovost in čistost podtalnice. Režim gospodarjenja je za hidrološko funkcijo podoben kot za varovalno: ukrepi naj bodo malopovršinski, zgradba sestojev primerna rastišču, obnova pa čim bolj naravna. Ob vodnih virih naj se pušča obvodno rastje, ki najbolj opravlja hidrološko funkcijo. V neposredni okolici podzemnih vhodov in vodnih virov naj bo visok delež starega drevja, prepuščenega naravnemu razvoju. Spravilo gozdnih sortimentov ne sme potekati preko kaluž, sečni ostanki pa morajo biti ob zaključku sečnje odstranjeni iz vseh strug, jarkov, kalov, kaluž in vodnih virov. V okolici vodozbirnih območij in vodnih virov naj se ne uporablja kemičnih sredstev ali izvaja zemeljskih del na gozdnih vlakah. Pri vlakah, ki prečkajo vodotoke je potrebno preprečiti izlive olj ter poškodbe strug ali brežin vodotokov. Na območjih s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije je potrebno kot mazivo za motorne žage uporabljati biološko razgradljiva olja.

Zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, je priobalno zemljišče celinskih voda. Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. *Četrty odstavek 14. člena Zakona o vodah* [17] (dalje: ZV), določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Posegi na vodno in priobalno zemljišče v skladu s 37. členom ZV niso dovoljeni, razen naštetih izjem.

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu z ZV, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki bi lahko imeli škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča, ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja, onemogoči obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov. Prepovedano je odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi in odlaganje odpadkov. Na območju gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo prve stopnje je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja: v nadaljnjem besedilu: PKDVO, na območju 1. in 2. vodovarstvene cone.

Na območju gozdov s poudarjeno 2. stopnjo hidrološke funkcije je potrebno upoštevati omejitve in pogoje iz PKDVO na območju 3. vodovarstvene cone.

Usmeritve za vzdrževanje **klimatske funkcije**:

To vlogo najbolje opravlja naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Gozd zagotavlja klimatsko funkcijo predvsem s svojo razporeditvijo ob naseljih. Krčitve tu niso zaželeno, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrezno zmesjo in strukturo sestojev.

Usmeritve za vzdrževanje **funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti**:

Z namenom vzdrževanja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in pestrosti habitatov živalskih in rastlinskih vrst naj se vzdržuje in ohrani manjšinske ekosisteme v gozdnem prostoru (kaluže, kali, izviri, studenci, lazi, jase, melišča, ekocelice). Usmeritve za vzdrževanje lazov so navedene pod Usmeritve za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije (poglavje 6.2.2.3).

Ekocelice so sestoji v katerih niso načrtovani gozdnogospodarski ukrepi v prihodnjih 20 – 30 letih. Na podlagi gozdnogojitvenega načrta se lahko za ureditveno obdobje tega GGN izločijo ekocelice. Za ekocelice se lahko izberejo skupine dreves ali sestoji, ki so z vidika gospodarjenja manj zanimivi, bodisi zaradi kakovosti, nedostopnosti ali poškodovanosti in hkrati niso nevarni za gradacijo škodljivih žuželk in bolezni. Ekocelice se določijo na območjih habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst.

Okoli mokrišč in vodnih površin v gozdu ter gozdnem robu naj se ohranja drevje in grmovje tako, da je med vodnim telesom in gozdom sklenjen prehod, porasel z lesnimi rastlinami. Ohranja naj se tudi velikost obstoječih habitatov, naklon brežin in poraslost z vodnim rastlinjem. Vodna telesa na gozdnih vlakah so izvzeta iz usmeritve. Pri izbiri dreves za možni posek v 50 m radiju okrog kaluž je v okviru možnosti smiselno upoštevati želje lovcev. Pri izvedbi sečnje je potrebno izvajati popolni gozdni red.

V gozdu naj se pušča večje število plodonosnih in manjšinskih drevesnih vrst ter debelejša odmrlo drevje, ki ni nevarno za prenamnožitev škodljivih žuželk.

Pri izvajanju gozdnogospodarskih del naj se izogiba aktivnim gnezdiščem. V času reproduktivnega obdobja živali (pomladni in zgodnje poletni čas) naj se izogiba gozdarsko-tehničnim opravilom predvsem v mladovjih in starejših debeljaki (npr. gradbeni posegi, sečnja in spravilo) s katerimi bi vznemirjali živali.

Gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji naj se ohranijo.

OBMOČJA NATURE 2000:

USMERITVE VEZANE NA CELOTEN GOZDNI PROSTOR (Natura 2000 pokriva 95,3 % gozda GGE) za vrste:

- **veliki pupek** (*Triturus carnifex*),
- **hribski urh** (*Bombina variegata*),
- **laška žaba** (*Rana larastei*),
- **črtasti medvedek** (*Callimorpha quadripunctaria*),
- **rogač** (*Lucanus cervus*),
- **bukov kozliček** (*Morimus funereus*),
- **strigoš – hrastov kozliček** (*Cerambyx cerdo*),
- **močvirski krešič** (*Carabus variolosus*),
- **primorski koščak** (*Austropotamobius pallipes*),
- **dolgokrili netopir** (*Miniopterus schreibersi*),
- **veliki podkovnjak** (*Rhinolophus ferrumequinum*),
- **vajicati netopir** (*Myotis emarginatus*),
- **kačar** (*Circaetus gallicus*),
- **sršenar** (*Pernis apivorus*),
- **velika uharica** (*Bubo bubo*),

habitatne tipe:

- **Ilirski hrastovo – belogabrovi gozdovi** (Erythronio-Carpinion),
- **jame, ki niso odprte za javnost:**

Splošne usmeritve za celoten gozdni prostor ter konkretizirane usmeritve za zagotavljanje ugodnega stanja vrst določene v Programu upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020).

- Nadaljuje naj se z izvajanjem trajnostnega, sonaravnega in večnamenskega gospodarjenja z gozdom.
- Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju naravne sestave gozdnih združb.*
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Zaradi ekoloških zahtev rogača in bukovega kozlička naj se ohranja vsaj 3% mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge (usmeritev velja za hrastove gozdove in gozdove z večjim deležem hrasta in kostanja). Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Spodbuja se ohranjanje mozaične pokrajine gozdnih površin, grmičevja, travnikov in pašnikov, še posebej ohranjanje sklenjenih mejic ali obrežne lesne vegetacije (zaradi ekoloških potreb netopirjev, sršenarja, kačarja...).
- Okoli mokrišč in vodnih površin v gozdu naj se ohranja drevje in grmovje tako, da je med vodnim telesom in gozdom sklenjen prehod, porasel z lesnimi rastlinami (zaradi ekoloških potreb velikega pupka in hribskega urha).
- V gozdu in v gozdnem robu naj se ohranja majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. Vodna telesa na gozdnih vlakah so izvzeta iz usmeritve (zaradi ekoloških potreb velikega pupka in hribskega urha).

- Okoli znanih gnezd sršenarja, kačarja, velike uharice in planinskega orla naj se oblikujejo mirne cone, v katerih naj se v času od 1. junija do 31. avgusta ne izvaja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se manjšinski habitatni tip Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (Erythronio-Carpinion). Te gozdove naj se prednostno prepušča naravnemu razvoju, morebitno gospodarjenje naj bo usmerjeno k ohranjanju nosilnih drevesnih vrst.
- V neposredni okolici jam in brezen naj se ohranja gozdne površine, krčenje gozda naj se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne umešča na območju jam oz. naj se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici jam naj se uporablja biološko razgradljiva olja.

Usmeritve vezane na posamezne **upravljske cone**:

SI3000276 Kras

SI3000225 Dolina Branice

SI3000226 Dolina Vipave

Ime upravljske cone: Cona A – območje mokrišč	POVRŠINA: 194 ha gozda
VRSTE in HT: primorski koščak (<i>Austropotamobius pallipes</i>), močvirski krešič (<i>Carabus variolosus</i>), laška žaba (<i>Rana latastei</i>)	
OPIS CONE: Rak primorski koščak je redka vrsta, ki se pojavlja mestoma v nekaterih vodotokih znotraj GGE. Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine. Na obvodne površine sta s svojimi ekološkimi zahtevami vezana še laška žaba in močvirski krešič.	
KONKRETNE USMERITVE: <ul style="list-style-type: none"> - Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu. - V coni naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju obrežne vegetacije ter zamočvirjenih gozdnih površin. Zagotavlja naj se sklenjenost krošenj oz. zasenčenost vodnih površin. Večjih krčitev gozda naj se ne izvaja. - V kolikor je sečnja obrežne vegetacije potrebna, naj bo le-ta selektivna. se zgolj nestabilna drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Zagotavlja se stalna zastrtost vodotoka, zaželeno je stalna prekoreninjenost talne površine. - Novogradnja gozdnih prometnic se usmerja izven cone. - Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se prepreči zasipavanje in odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa. - V coni se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin. - Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja. 	
UKREPI: <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje biotopov - naravni razvoj (površine namenjene izboljšanju stanja močvirskega krešiča, zamočvirjene gozdne površine), - načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu. 	

6.2.2.2 Socialne funkcije gozdov

a. Usmeritve za vzdrževanje **zaščitne funkcije**:

Na območjih poudarjenosti te funkcije je potrebno skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad objekti, ki zadržuje morebitno padajoče kamenje in skalovje. Na strmih pobočjih, kjer preti nevarnost usadov je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižjo lesno zalogo. Na erodibilnih strmih pobočjih se je potrebno izogibati vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost površinske in globinske erozije.

b. Usmeritve za vzdrževanje **rekreacijske, turistične in estetske funkcije:**

Na območjih s prvo in drugo stopnjo poudarjenosti teh funkcij je potrebno skrbeti, da so sečišča (popoln gozdni red), skladišča lesa in vlake skrbno urejeni. Lesne sortimente je potrebno v čim krajšem možnem času odpeljati z gozdne prometnice. Potrebno je ohranjati čim bolj naravno drevesno sestavo, pri čemer je zaželeno ohraniti posamezna debela in estetska drevesa.

c. Usmeritve za vzdrževanje **poučne funkcije:**

Upoštevajo se usmeritve za vzdrževanje rekreacijske, turistične in estetske funkcije.

d. Usmeritve za vzdrževanje **higiensko-zdravstvene funkcije:**

V okolici emisijskih virov in večjih naselij so najboljši zadrževalci prahu, smradu in hrupa odrasli sestoji s polnilnim slojem in bujnim gozdnim robom. Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.

e. Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja naravnih vrednot:**

Konkretne usmeritve za posamezno zavarovano območje so navedene v ***poglavju 2.2.8***, kjer je predstavljena funkcija varovanja naravnih vrednot. V nadaljnjem besedilu predstavljamo splošne za zagotovitev varstva naravnih vrednot.

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (*40. člen ZOM*). Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (*5. člen Uredbe o vrsteh naravnih vrednot*).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (*6. člen Uredbe o vrsteh naravnih vrednot*).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitve ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Usmeritve za vzdrževanje **površinske geomorfološke** naravne vrednote :

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Usmeritve za vzdrževanje **podzemeljske geomorfološke** naravne vrednote :

- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov in hrupa se ne povzroča.
- Odpadkov in drugega materiala se ne odlaga ali skladišči v jami, tekočih odpadkov se ne odvaja v jamo in se jih ne izliva v jami.
- V jamo se ne vnaša organskih snovi.

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Usmeritve za ohranitev **hidroloških** naravnih vrednot:

- Ne slabša se kvalitete vode. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Usmeritve za vzdrževanje **zoološke** naravne vrednote:

- Posege, dejavnosti in aktivnosti na naravni vrednoti se izvaja tako, da se način in čas opravljanja posegov, dejavnosti in aktivnosti kar najbolj prilagodita življenjskim ciklom živalim; posege, dejavnosti in aktivnosti se izvaja v času, ki ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, npr. sekanje grmišč se opravlja po gnezditvenem času ptičev, gozdarska in druga opravila, ki lahko uničijo gnezda ali mladiče, se opravljajo po gnezdenju ali poleganju mladičev in na način, da se živali lahko umaknejo.
- Eksplozij ali drugih dejanj, ki povzročajo močan hrup ali vibracije, se ne izvaja.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Usmeritve za vzdrževanje **ekosistemskih** naravnih vrednot:

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreativna in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

OBMOČJA PRIČAKOVANIH NARAVNIH VREDNOT

V primeru najdbe mineralov ali fosilov se mora najditelj ravnati po 74. členu ZON. Vsak, ki odkrije del narave, za katerega domneva, da ima lastnosti jame ali del jame, je dolžan o tem obvestiti Inštitut za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU (8. in 9. člen ZVPJ).

Priporočila za ravnanje na območju pričakovanih naravnih vrednot **pred odkritjem** so naslednja:

Posegi, ki so povezani z obsežnimi zemeljskimi deli, kot so gradnja gozdnih prometnic: Investitorja se seznanijo z možnostjo obstoja naravnih vrednot ter predlogom, da o najdbi čim prej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave (Zavod RS za varstvo narave, v nadaljevanju ZRSVN). Po predhodnem dogovoru s pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave se omogoči spremljanje stanja med zemeljskimi in gradbenimi deli z vidika odkrivanja in varstva geoloških in podzemeljskih geomorfoloških naravnih vrednot.

Priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot **ob odkritju**:

Če investitor oz. izvajalec odkrije potencialno naravno vrednoto, naj o najdbi čim prej obvesti pristojno območno enoto Zavoda RS za varstvo narave. Ta pripravi usmeritve, ki vključujejo:

- dokumentiranje in ovrednotenje območja oz. potencialne naravne vrednote,
- oceno ogroženosti ter
- predlog ukrepa varstva (in-situ ali ex-situ varstvo; pogodbeno varstvo, skrbništvo, zavarovanje, začasno zavarovanje, obnovitev).

Novo odkrite naravne vrednote se varuje glede na zvrst in tip naravne vrednote in glede na tip posega, na osnovi katerih strokovna služba izbere najprimernejši način varovanja. V primerih, ko ni možno zagotoviti niti *in-situ* niti *ex-situ* varstva, se zagotovi natančno evidentiranje in dokumentiranje območja najdbe izjemnih geoloških fenomenov.

f. Usmeritve za vzdrževanje **funkcije varovanja kulturne dediščine**:

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
  - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
  - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
  - postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:
  - če ni možno najti drugih rešitev ali
  - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS),
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
  - gabariti, gradivo, oblikovanost,
  - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
  - celovitost dediščine v prostoru;
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
  - morfološka zasnova naselja,
  - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
  - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
  - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
  - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
  - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
  - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
  - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
  - preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi;
- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
  - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
  - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
  - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
  - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- območje memorialne dediščine, varuje se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
  - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;
- območje druge dediščine, varuje se:
  - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,

- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

POSEGI V KULTURNO DEDIŠČINO

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Na gozdnih površinah, ob oz. v bližini gozdnega roba na območju GGN GGE Goriško se nahaja 52 varovanih enot in območij kulturne dediščine, za katere so podane naslednje podrobne kulturnovarstvene usmeritve [14]:

- Naselbinska dediščina
Pri posegih neposredno ob naselbinski dediščini se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih.
- Stavbe
Vse objekte, kjer so zaradi del možne poškodbe, je potrebno med deli zaščititi. V neposredni bližini je možna samo sečnja poškodovanih dreves in sanitarna sečnja. Ohranja se prostorski kontekst objekta v gozdu.
- Točkovno omejena dediščina
Objekte je potrebno fizično zavarovati med izvedbo del. Po končanih delih je potrebno vzpostaviti prvotno stanje ob objektih in območjih.
- Krajinska / memorialna dediščina
Posamezne ostaline, objekte je potrebno fizično zavarovati med izvedbo del. Po končanih delih je potrebno vzpostaviti prvotno stanje.
- Vplivna območja
Pri posegih v vplivno območje se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih. Izvaja se sanitarna sečnja in redčenje.
- Arheologija

Preglednica 56: Smernice za enote arheološke kulturne dediščine v GP

EŠD	Ime	Smernice
4891	Pedrovo - Arheološki spomenik Šumka	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS.
4889	Lokvica - Arheološko najdišče Pečinka	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
4740	Kostanjevica na Krasu - Arheološko območje Grmača	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
4890	Pedrovo - Arheološki spomenik Mali hrib	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/. pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS.
7317	Škrbina - Arheološko območje Mihajli	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zidovi ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
4734	Vojščica - Arheološko območje Tabor	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
4737	Miren - Arheološko območje Grad	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
4747	Branik - Arheološko najdišče Rabotnica	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot so kamnite groblje, zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
765	Temnica - Arheološko najdišče sv. Ambrož	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
28008	Sela na Krasu - Arheološko najdišče Orehovec	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
17658	Lipa na Krasu - Arheološko najdišče Cerkevce	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
27015	Vrtoče - Arheološko območje Vrtišče	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

EŠD	Ime	Smernice
25719	Miren - Arheološko območje Japnišče	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
25710	Sela na Krasu - Gradišče Podgrac	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) niso sprejemljivi. • V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.
21229	Renče - Arheološko najdišče Mandrija	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.

EŠD	Ime	Smernice
21228	Ozrenj - Arheološko najdišče sv. Marija Magdalena	<ul style="list-style-type: none"> • Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pred posegi pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. • Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.) so pogojno sprejemljivi: <ul style="list-style-type: none"> - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe komunikacije, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih komunikacij ni sprejemljiva. - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika. - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča kot so terase. - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves. - Ob posegih v zemlino mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne območne enote ZVKDS. - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS /prvi odstavek 26. člena ZVKD-1/.

6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov

Usmeritve za vzdrževanje lesno proizvodne funkcije

Za krepitev lesno proizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno izvršiti načrtovane ukrepe in upoštevati usmeritve iz tega načrta. Podane so v poglavju 6.2.1.

Usmeritve za vzdrževanje funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin se smiselno upošteva ukrepe in iz poglavja 6.2.6. Poleg tega naj se ohranja sestoje z večjim deležem kostanja. Premične čebelnjake naj se postavi na lokacije, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi.

Usmeritve za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije

Ustvariti in vzdrževati je potrebno ravnovesje med številčnostjo rastlinojede divjadi, velikih zveri in prehransko kapaciteto okolja. Le na ta način bo zagotovljeno nemoteno pomlajevanje drevesnih vrst, ki je osnova trajnostnemu gospodarjenju z gozdovi. To bomo dosegli z zagotavljanjem dostopa do zadostne naravne prehrane za prostoživeče živali (ohranjanja plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, vzdrževanje gozdnega roba, vodnih virov, kaluž in za divjad pomembnih manjšinskih ekosistemov), zadostnim ter pravilnim odstrelom divjadi in z ohranjanjem naravne drevesne sestave. Pašne površine (lazi), ki jih je potrebno redno kositi in preprečiti njihovo zaraščanje v gozd ter grmišča predstavljajo glavni vir naravne prehrane za rastlinojedo parkljasto divjad. Izogibati se je potrebno vlačanju lesa po lazih in daljšemu puščanju sečnih ostankov na njih. Prav tako naj se ne vlačijo, zasipava ali pušča sečne ostanke v neposredni okolici vodnih virov in kaluž. Gozdni rob lazov naj se vzdržuje vsaj enkrat v ureditvenem obdobju z ustreznim posekom. Pri izbiri dreves za posek na površinah, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji (lazi, kaluže, krmne in predelovalne njive, krmišča ter visoke preže), je treba smiselno upoštevati strokovna priporočila upravljavcev lovišč.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Življenjsko okolje divjadi v GGE se spreminja, kmetijske površine se zaraščajo (travniki in pašniki), gozdovi prehajajo v bolj strjene gozdne komplekse in nudijo divjadi potrebno zaščito. Prehod med gozdom in kmetijskimi površinami je oster, kar pomeni, da je pritisk na osnovane kmetijske površine velik. Po drugi strani pa ograevanje oljčnikov in nasadov sadja predstavljajo obliko fragmentacije prostora, ki se spreminja. V GGE Goriško je mladovij relativno veliko, vendar je to mladovje, zaradi izredno revnih rastišč na apnenčasti matični podlagi zelo počasne rasti in s precej vrzelastim sklepom. Poleg tega je v mladovju relativno velik delež pajesena in robinije, ki sta pri divjadi nepriljubljena. Pritisk rastlinojede divjadi je zato na mladovje avtohtonih drevesnih vrst precej velik. Omenjena gozdna struktura mladovja ter osnivanje ekstenzivnih večjih ograjenih površin zmanjšujeta prehranjevalno kapaciteto ter otežujeta migracije visoke divjadi. V prihodnje bo eden najpomembnejših ukrepov v okolju divjadi vzdrževanje, po potrebi tudi osnivanje pasišč v gozdnem prostoru. Usmeritve so naslednje:

- vzdržuje naj se pašnike in travnike v gozdu. Pasišča naj predstavljajo ciljno 1 – 3 % površine gozdnega prostora, kar pomeni tudi nekaj na novo izdelanih oz. rekultiviranih pašnikov,
- za krmljenje divjega prašiča naj se postavlja le privabljalna krmišča, za jelenjad lahko zimska, divje prašiče se krmi z močno krmo – koruzo, jelenjad le sočno ali voluminozno krmo, lokacije krmišč so opredeljene v lovskih načrtih,
- vzdržuje naj se krmne njive, ki imajo tudi vlogo remiz. Njive naj se seje s poljščinami, ki se jih ne pobira in na njivah ostajajo preko leta in zime (tako nudijo tudi mali divjadi potreben vir hrane in zatočišče),
- vzdržuje naj se vodne površine - kale in kaluže (na območju karbonatne podlage se teži k vzdrževanju minimalno 3 vodnih teles/1000 ha),
- oblikuje in vzdržuje naj se pestrost razvojnih faz gozda in gozdni rob,
- vzdržuje naj se grmišča,
- ohranjanja naj se mrtvo stoječe in ležeče drevje in drevje z dupli ter gnezdi,
- preprečuje naj se ograevanje gozda z namenom širitve pašnih površin,
- ohranja in pospešuje naj se plodonosne drevesne in grmovne vrste.

Za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali je smiselno upoštevati usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, natančneje v 6.2.2.1 Ekološke funkcije gozdov (podpoglavje Usmeritve za vzdrževanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti) ter v poglavju 6.2.2.3 Proizvodne funkcije gozdov (podpoglavje Usmeritve za vzdrževanje lovnogospodarske funkcije), kjer so navedene natančne usmeritve.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Varovalni gozdovi:

Kot varovalni gozdovi so izločeni vsi gozdovi, ki so kot taki razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [12], ter gozdovi, ki so na novo predlagani za varovalne gozdove. V GGE so kot varovalni gozd izločeni odseki: 110c in 111b, ki so uvrščeni v RGR 20000 – Varovalni gozdovi. Skupaj obsegajo 49,54 ha gozdnih zemljišč.

V skladu s to uredbo mora Zavod pri gospodarjenju z varovalnimi gozdovi zagotavljati: pravočasno obnovo oziroma posek prestarega drevja, malopovršinsko izvajanje sečenj, puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na erozijskih območjih, upoštevati usmeritve pri spravilu lesa, kot jih določa ta GGN, sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije, odstranjevanje drevja iz hudourniških strug, pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda in rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami. Gozdni red je potrebno izvajati tako, da služi kot ukrep preprečevanja erozije.

Gozdovi s posebnim namenom:

Kot gozd s posebnim pomenom sta razglašena gozdna rezervata Čuk, v odseku 98d, in Nad Braniškim gradom, v odseku 109a. Rezervata sodita med gozdove z blažjim varstvenim režimom, kjer je poleg puščanja gozda naravnemu razvoju, ob spremstvu delavca Zavoda dovoljen obisk gozda po označenih poteh, ki potekajo skozi gozdni rezervat. Zaradi zagotavljanja poučne in turistične funkcije se v njem lahko dovoli vzdrževanje gozdne ali ogledne učne poti ter informacijskih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Izdelavo nove učne ali ogledne poti se dovoli le z dovoljenjem MKGP. Okrog gozdnega rezervata z blažjim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestoje višine.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Usmeritve za delo s požarno ogroženimi sestoji se nanašajo na preventivna varstvena dela, na razvoj gozdov v smeri dolgoročnega zmanjševanja požarne ogroženosti ter obnovo pogorišč.

Preventivna varstvena dela pred požari v naravi:

Izvajajo se na območjih gozdov z izračunano I. (zelo velika) in II. (velika) stopnjo požarne ogroženosti. Izvajajo se tako v gozdu, gozdnem prostoru kot tudi širše v naravnem okolju s ciljem zaščite gozda. Usmeritve zanje so naslednje:

- Dopolnjevanje obstoječega omrežja prometnic s protipožarnimi prometnicami. Protipožarno funkcijo opravlja vsaka prometnica, ki omogoča neposreden izhod gasilskim enotam v naravno okolje. Kjer je gostota premajhna, naj se gradijo dodatne prometnice. Največja razdalja med prometnicami za potrebe gašenja požarov v naravi ne sme presegati 400 m, zaradi težavnega reliefa ali drugih prepek je lahko tudi krajša. Intervencijske prometnice imajo elemente gozdnih cest (širina vozišča najmanj 3 m, podolžni naklon največ 15 %, osna obremenitev nad 4 t – 1. kategorija). Na prometno manj frekventnih odsekih imajo lahko slabši zgornji ustroj. Protipožarne preseke morajo imeti izogibališča na razdalji 200 m in morajo biti z ostalimi prometnicami povezane v sistem. Slepe prometnice so nezaželene, na koncu morajo imeti obračališče. Pri njihovi gradnji se upošteva omejitve na varovanih območjih (naravovarstvene, kulturnovarstvene, vodovarstvene, ipd.).
- Poleg protipožarnih presek I. kategorije se lahko, zaradi reliefnih in drugih prepek, na razdaljah do 1 km gradi tudi protipožarne preseke II. kategorije. Te morajo biti prevozne vsaj za manjša gasilska vozila opremljena s črpalko in nad 400 l vode (širina vozišča v premi najmanj 2 m, podolžni naklon največ 25 % - 2. kategorija).
- Z vzdrževanjem je potrebno zagotavljati stalno prevoznost protipožarnih prometnic. Vsaki dve leti je predvideno obsekovanje svetlega profila, investicijsko vzdrževanje pa enkrat na deset let (zgornji ustroj, odvodnjavanje,...).
- Izgradnja vodnih virov v naravnem okolju. Kjer razmere dopuščajo, vendar ne na krajših medsebojnih zračnih razdaljah od enega kilometra, se gradijo bazeni (kali) ali

hidranti z ali brez bazenov. Namenjeni so prečrpavanju vode v cisterne za prevoz po prometnicah ali za zajem vode s helikopterji. Če so bazeni grajeni brez stalnega dotoka, morajo imeti vsaj 10 m³ uporabnega volumna, bazeni z dotokom vsaj 10 l/s ali ob hidrantih, pa morajo imeti uporabni volumen najmanj 3 m³. Vodni viri morajo biti grajeni ob kamionskih prometnicah.

- Projektiranje vodnih virov izvajamo v sodelovanju s pristojno organizacijo za vode in z lokalnimi gasilci. Pri načrtovanju ukrepov potrebnih za zagotovitev protipožarnega varstva, izgradnje vodnih virov nismo upoštevali, zato ker njihovo financiranje trenutno ni zagotovljeno. V primeru, da bo mogoče sredstva pridobiti iz novih finančnih virov, bomo preučili možnost za njihovo izgradnjo.
- Postavljanje opozorilnih tabel za varstvo pred požari ob javnih cestah na prehodih v požarno ogrožena območja in na spoje vseh gozdnih prometnic z javnimi cestami.
- Izgradnja drugih protipožarnih objektov, predvsem zidov in poti. Te objekte gradimo povsod, kjer iz različnih vzrokov s predhodno omenjenimi objekti ni mogoče zadovoljivo zavarovati nekega območja. Objekti imajo omejeno uporabno vrednost samo, če so stalno dobro vzdrževani.
- Na območjih s pogostim pojavljanjem požarov se na primernih lokacijah (na čistinah in v bližini prometnic) določijo pristajališča za gasilne helikopterje.

Usmeritve za gojenje gozdov s ciljem zmanjšanja požarne ogroženosti na območjih s I. in II. stopnjo požarne ogroženosti:

- Pri obnovi gozdov morajo imeti prednost debelolubne, na požare odporne drevesne vrste ter tiste drevesne vrste, ki dosegajo višjo starost in so bolj sencovzdržne, kar pomeni, da imajo boljšo sposobnost ustvarjanja notranje klime sestoja.
- V mladovju in drogovnjakih je potrebno izvajati gojitvene ukrepe z večjo jakostjo, z namenom hitrejšega razvoja v starejše razvojne faze.
- Sestoji morajo biti v odrasli dobi čimbolj zaprti, z normalnim sklepom krošenj in vertikalno čimbolj strukturirani s polnilnim slojem, da se lahko vzpostavi notranja mikroklima in prepreči prekomeren razvoj pritalne vegetacije.
- Omejiti panjevsko sečnjo na minimum, saj z njo vzdržujemo fazo požarno najbolj ogroženega mladovja ter vzporedno prispevamo k degradaciji rastišč in s tem povečujemo požarno ogroženost.

Usmeritve za obnovo pogorišč:

Z velikostjo pogorišča narašča potreba po nujnosti izvedbe sanacijskih del. Načinov sanacije je več in so tesno odvisni od rastišča, povzročenih poškodb in pripravljenosti lastnika gozda na intenzivnost vlaganj v njegovo lastnino.

Sanacija pogorišč velikosti do 1 ha je v ekološkem smislu manj nujna, saj narava sama zaceli manjše rane relativno hitro. Način sanacije je v tem primeru odvisen od presoje strokovnega kadra in intenzivnosti vlaganj lastnikov oziroma njihovih pričakovanj. Pri večjih požarih (do 5 ha) je sanacija že predvsem posledica ekološke sanacije rane, ki bi se celila dalj časa. Možna je regresija procesov v naravi, ki se še stopnjuje z ekstremnostjo rastišč. Pri velikih požarih (nad 5 ha) je sanacija nujna ne glede na rastišče, način sanacije pa je še vedno odvisen tudi od lastnika.

Pri majhni poškodovanosti gozdov, ko odmrejo le posamezna drevesa, se poskuša zagotoviti stabilnost sestojev in zmanjšati gospodarsko škodo z normalnim gospodarjenjem: ukrep je redčenje sestojev ali uvajanje v obnovo, odvisno do razvojne faze. Mladovja so navadno močno poškodovana in jih je smiselno obnoviti. Za uspešno obnovo se šteje tudi panjevska obnova katerekoli vrste.

V zelo poškodovanih sestojih, v katerih je odmrta več kot 1/2 lesne mase v sestoju, pristop obnove zavisi glede na rastišče in lastniške razmere. Pri vseh metodah je priporočljiva zaščita mladja z ograjo, posebej pri sadnji. Umetna obnova na pogoriščih lahko poteka na sledeč način:

- **Setev lahkih semen.** Posek odmrlih, delno poškodovanih in po potrebi posameznih nepoškodovanih dreves z namenom zaokrožitve pomlajenih površin. Spravilo neuporabnega lesa v kupe ali redove in priprava tal. Setev z zagrinjanjem semena zgodaj spomladi ali pozno jeseni (8 kg/ha). Uporablja se seme: borov, javorjev, lip, češnje, jerebike, mokovca, skorša, breka in drugih, odvisno od rastišča. Primerno za najbolj ekstremna rastišča in (ali) nizko intenziteto vlaganj.
- **Sadnja težkih semen.** Priprava tal tako kot v prejšnjem primeru, ki ji sledi sadnja hrastovega želoda ali bukovega žira (odvisno od rastišča). Primerne so vse vrste hrastov glede na rastišče, najbolje se obneseta cer in črnika, ki ju sadimo v količini 120 do 180 kg/ha. Enake količine veljajo tudi za druge hraste, bukev pa 5 do 10 kg/ha. Metoda ni primerna za zelo ekstremna rastišča. Seme mora biti posajeno čimprej po obrodu (jeseni) saj mu kaljivost zelo hitro upada.
- **Sadnja sadik in puljenk.** Najbolj intenzivna metoda, ki je zelo občutljiva na vremenske razmere (predvsem prvo leto) in zato primerna le za najboljša rastišča. Glede na ostali dve metodi pospešimo razvoj gozda za nekaj let, vendar ob velikem tveganju in velikem vložku dela ter sredstev. Primerne so vse drevesne vrste (glede na rastišče), gostota 2.000 sadik/ha ali več. Smiselna je zaščita pred objedanjem rastlinojede divjadi.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Po Zakonu o gozdnem reprodukcijskem materialu [29] se semenski sestoji izločajo na podlagi pobude lastnikov gozdov, po presoji Gozdarskega inštituta Slovenije, ki v sodelovanju z ZGS izpelje upravni postopek razglasitve. Kot semenski sestoj so lahko izločeni vsi gozdovi z nadpovprečno rastnostjo in kakovostjo lesa glede na sestoj v okolici na podobnih rastiščih. Zadostiti morajo tudi zahtevam za minimalno število dreves po skupinah drevesnih vrst ter minimalno površino. Pogoje določa Pravilnik o pogojih za odobritev gozdnih semenskih objektov v kategorijah "znano poreklo" in "izbran", ter o seznamu gozdnih semenskih objektov. Sestoji morajo biti tudi v optimalni rodni dobi.

V GGE trenutno ni izločenih semenskih sestojev. V kolikor bodo osnovani, naj se upoštevajo naslednje splošne usmeritve za delo s semenskimi sestoji:

- Iz sestoja se odstrani vse osebke nosilne vrste z negativnimi fenološkimi znaki.
- Okvirno v radiju 1 km okrog semenskega sestoja se odstrani drevesa nosilne vrste z negativnimi fenološkimi znaki. Velikost zaščitne cone zavisi od reliefa, gozdnatosti, dominantnih vetrov ipd.
- Iz sestoja in okolice se odstrani osebke vrst, s katerimi se nosilna vrsta križa. Takšen primer sta npr. puhasti hrast in graden.
- Za zagotavljanje boljšega semenjenja se vzdržuje rahel do presvetljen sklep krošenj in dosledno odstranjuje vse konkurente.
- S polnilnim slojem druge vrste se vzdržuje stabilnost in notranjo klimo sestojev, obenem se zagotovi prehodnost in ustrezne pogoje za nabiranje težjih semen s tal (želod, žir).

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela :

Tehnologija pridobivanja lesa v GGE je odraz lastniške strukture in neodvisnosti lastnikov gozdov od dohodka iz gozda. Za delo v gozdu lastniki uporabljajo kmetijske traktorje z snemljivo vitlo, oziroma najamejo ustrezno opremljena in usposobljena izvajalska podjetja. Za spravilo lesa se uporabljajo gozdarske prikolice z nakladalnikom. Taki lastniki preko med sosedske pomoči ali preko strojnih krožkov ponujajo storitve tudi drugim lastnikom. Lastnike gozdov, ki sami izvajajo dela, je potrebno izobraziti in osveščati o varnem delu v gozdu ter jih preko razpisov PRP in občin spodbuditi k nabavi nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa. Za tehnologijo spravila lesa z gozdarsko traktorsko prikolico z nakladalnikom so poleg gozdnih cest, vlak in protipožarnih presek primerne tudi ostale poti in kolovozi, ki s svojo razvejano mrežo prispevajo k odprtosti gozdov v GGE. V gozdovih črnega bora je pri redčenjih in pomladitvenih sečnjah priporočljiva strojna sečnja z izvozom gozdnih lesnih sortimentov z zgibnimi prikoličarji ali gozdarskimi traktorji s prikolico. V predelih z večjimi nakloni terena in pričakovanimi kvalitetnejšimi gozdnimi lesnimi sortimenti je priporočljiva uporaba žičničnega spravila. Prav tako se v območjih kulturne dediščine, kjer je gradnja novih vlak nesprejemljiva, priporoča spravilo lesa z žičnico.

Pri odvzemu lesne mase iz gozda je potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Strogo upoštevati nosilnost tal, vlak in cest, tako da ob razmočenih razmerah ne izvajamo spravila in izvoza lesa.
- V obdobju, ko drevje še ni v soku, je v razvojni fazi letvenjakov dovoljen iznos sečnih ostankov ne glede na dimenzije vejevine.
- Ne glede na zgornja določila je dovoljen iznos sečnih ostankov, ki nastajajo pri sanitarnih sečnjah in krčitvah gozdov za kmetijske namene.
- Iznos sečnih ostankov za gozdove v lasti Republike Slovenije ni dovoljen.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Gradnja gozdnih prometnic je usmerjena v odpiranje zaprtih območij, kar je potrebno tudi v primerih, kjer je to z ekonomskega vidika trenutno manj primerno, je pa za aktivnejši in intenzivnejši pristop pri gospodarjenju nujno potrebno. Gradnja gozdnih prometnic je potrebna v predelih, kjer se srečata interes lastnika, lokalne skupnosti, države in stroke. V požarno ogroženih gozdovih gradimo protipožarne preseke v kombinaciji z vlakami. Usmeritve za gradnjo protipožarnih presek se nanašajo predvsem na zagotavljanje potrebne odprtosti požarno ogroženega prostora 1. in 2. stopnje. Odprtost požarno ogroženega prostora naj bi presegla 25 m/ha. Obračališča in izogibališča se lahko koristijo tudi kot skladišča lesa. S prometnicami, ki omogočajo uporabo gozdarskih traktorskih prikolic, se zadovoljivo in racionalno odpre gozdni prostor, ki ne dosega standarda gozdne ceste. Nujna je vzpostavitev sistema, ki bo olajšal gradnjo gozdnih prometnic. To je predvsem potrebno v drobnih gozdni posesti, kjer lastniki niso odvisni od dohodka iz gozda. Ti bi morali za gradnjo gozdnih prometnic biti spodbujeni z višjo stopnjo sofinanciranja gradnje. Potrebna je ureditev premika gozdarskega prometa iz naselij, kar pomeni direktno povezavo gozdnih cest na lokalne in državne ceste. Izboljšati je potrebno kvaliteto obstoječih gozdnih cest z rekonstrukcijo in investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, ureditev odvodnjavanj). Urediti in opremiti je potrebno javne ceste, ki so pomembne za gozdno proizvodnjo z ureditvijo priključkov vlak, skladiščnimi in rampnimi prostori ter ureditev obračališč in nakladališč. V želji po zmanjšanju nezaželenih učinkov, ki jih povzroča gradnja gozdnih prometnic v gozdu, je nujno, da je že

sama trasa primerno položena, predvsem pa, da je cesta grajena z ustrezno tehnologijo. Pri postavitvi trase gozdne prometnice se moramo maksimalno izogniti naravnim vrednotam, kot so jame in manjšinski ekosistemi (kali, vodni viri) in območjem varstva kulturne dediščine, kjer so večji zemeljski posegi prepovedani. Gradnja gozdnih cest mora biti v skladu z načeli varovanja narave in kvaliteto prostora, vendar mora zagotavljati čim večje izkoriščanje razpoložljivega možnega poseka in intenziviranje gospodarjenja. Za gradnjo gozdnih prometnic imamo na razpolago vrsto različne mehanizacije, za katero je nujno, da poznamo njene dobre in slabe strani, saj smo le tako lahko uspešni pri gradnji gozdnih prometnic. Pri izbiri tehnologije gradnje gozdnih prometnic sta pomembna dva dejavnika, naklon terena in vrsta hribine. Za gradnjo gozdnih cest v strmem terenu in trši hribini, predvsem na apnencu, je najustreznejša tehnologija bagra s pnevmatskim kladivom. Možnost menjave nakladalne žlice s pnevmatskim kladivom in s tem drobljenje trše kamnine zmanjša negativne posledice, kakršno prinaša drobljenje z miniranjem. Uporaba buldožerja je upravičena predvsem za izgradnjo vlak v mehkejši hribini – fliš. Na mehkejši hribini je uporaba bagra namesto buldožerja za izgradnjo gozdnih cest primernejša predvsem z vidika minimalnih poškodb, ki jih povzroči bager na stoječih drevesih in tleh. Brežine morajo biti oblikovane tako, da so stabilne in čim manj prizadenejo okolje. Odvodnjavanje vode s cestnega telesa zagotovimo z vzdolžnimi jarki in koritnicami, vtočnimi jaški in prepusti ter z dražniki in prečnimi jarki. Za izgradnjo propustov je primernejše namesto betonskih cevi vgrajevati cevi iz plastičnih mas. Te so enostavnejše za vgradnjo in omogočajo hitrejši pretok vode. Namen vzdrževanja gozdnih cest je ohraniti prevoznost cest, omogočiti varen promet, zmanjšati poškodbe na vozilih in ohranjati objekte na gozdnih prometnicah pred propadanjem.

Pri načrtovanju gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven priobalnih zemljišč, kot določa Zakon o vodah [17] (dalje: ZV) v 14. in 37. členu. Pri načrtovanju poteka trase je potrebno predvideti čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Na takih območjih so posegi dovoljeni le v kolikor bodo zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se prepreči negativne vplive na stanje površinskih in podzemnih voda.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev vodnega soglasja za gradnjo gozdnih prometnic in izvedbo gozdarskih del je potrebno:

- za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasja, je potrebno upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja [19] glede na klasifikacijo objekta, ki se gradi. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:
  - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
  - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
  - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice, poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
  - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
  - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
  - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

- v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja mora biti tekstualno in grafično ustrezno prikazan potek trase z vrisanimi vodotoki ter prikazanimi priobalnimi pasovi;
- dokumentacija mora vsebovati tudi značilne prereze (profile) ter oblikovanje trase gozdne prometnice in terena;
- obdelati in ustrezno prikazati odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območja gozdne prometnice in načrtovati poseg tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- morebitno prečkanje grap ali strug nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je potrebno predložiti hidravlični izračun prevodnosti visokih voda;
- zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh);
- pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, torej gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, določenih skladno z opredelitvami v ZV;
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazovito ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah;
- odlaganje odpadnega gradbenega, rušitvenega in izkopnega materiala na priobalna in vodna zemljišča, na brežine in v pretočne profile vodotokov ter na nestabilna ali mesta, kjer bi lahko prišlo do splazitve ali erodiranja, ni dovoljeno;
- v kolikor trasa posega na poplavno območje je treba upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja [21]. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje. V območju velike in srednje poplavne ogroženosti so ukrepi dovoljeni le, če ugotovitve celovite presoje vplivov na okolje ali presoje vplivov na okolje niso ocenjene kot uničujoče ali bistvene in je mogoče s predhodno izvedbo omilitvenih ukrepov v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ali vodnim soglasjem zagotoviti, da njihov vpliv ni bistven;
- na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov;
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij[22] ;

- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov;
- pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta;
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu [24].
- investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno s 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu [24].

Pri vzdrževanju gozdnih cest je treba opraviti več različnih del, ki omogočajo, da ostanejo gozdne ceste normalno prevozne. Pozorni moramo biti na stanje vozišča, koritnic, bankin, brežin in elementov za odvodnjavanje vozišča (prečnih in vzdolžnih jarkov, dražnikov, propustov). Za dobro odtekanje vode mora vozišče imeti enostranski ali dvostranski prečni nagib. V primeru, da pa je vozišče poškodovano ali obrabljeno, se prečni nagib izgubi, posledica je zastajanje vode v kolesnicah in udarnih jamah. V takih primerih je potrebno vozišče ponovno zravntati in oblikovati nagib. Hkrati z vzdrževanjem vozišča opravimo vzdrževanje koritnice, bankin in obcestnih jarkov. Za izkop in čiščenje koritnic se uporablja greder. Če je koritnica zapolnjena z odpadnimi vejami, listjem ali kamenjem, si voda poišče pot po vozišču in ga poškoduje. Brežine in bankine ob cesti se sčasoma obrastejo, tako da začnejo rastle zaraščati vozišče in ga ožiti, zaradi česar je potrebno tako cesto obsekati. Obsekovanje opravimo strojno (mulčar), debelejša drevesa odstranimo z motorno žago. Poleg koritnice moramo redno vzdrževati tudi vse druge objekte na gozdnih cestah, ki omogočajo odvodnjavanje. Na cesti izdelamo prečne jarke, ki imajo poleg funkcije odvodnjavanja še funkcijo hitrostne ovire, saj zmanjšujejo hitrost vožnje. Ne pozabimo, da gozdne ceste poškodujejo tudi velike hitrosti vozil (razmetavanje posipnega materiala). Na mestih, kjer se pojavljajo večje količine vode, so postavljeni cevni propusti. Ti so lahko betonski, kovinski ali plastični. Cestni propust sestavlja vtočni jašek, cev, ki je speljana pod voziščem, in iztočni jašek. Predvsem morajo biti vtočni jaški očiščeni listja in vej, da opravljajo svojo funkcijo. Predvsem na trdi matični podlagi je racionalen in učinkovit način vzdrževanja gozdnih cest z drobljenjem zgornjega ustroja. Tak način je racionalen, ekološko nesporen, hiter in enostaven postopek vzdrževanja, ugoden za pomanjkljivo vzdrževane in močno poškodovane ceste. Zaradi pomanjkanja sredstev je potrebno selektivno vzdrževati gozdne ceste glede na obremenitev.

Gradnjo gozdnih vlak je potrebno prednostno usmeriti v zaprte dele odsekov z najdaljšimi praviimi razdaljami. Sisteme vlak je potrebno reševati kompleksno za določeno območje v povezavi z izdelavo skladišč, ramp, obračališč in ostalih prostorov za manipulacijo z lesom. V razdrobljeni gozdni posesti naj se išče rešitve na ravni več parcel ali lastnikov in ne na ravni posameznih parcel. Kolovoze in gozdne poti je z rekonstrukcijami potrebno prilagoditi za vožnjo z gozdarskimi traktorskimi prikolicami.

Vzdrževanje vlak je strošek lastnika ali uporabnika vlak. Po izvedenih delih in po vsaki uporabi vlak je zaradi preprečitve erozije na vlakih potrebno izvesti ali očistiti prečne jarke. Urejeno odvodnjavanje prepreči erozijo in kvarno delovanje padavinskih voda. S tekočim vzdrževanjem ohranjamo prevoznost vlak, ohranjamo varnost poteka prometa po vlaki, preprečujemo poškodbe zaradi padavinskih voda in ujm (začetki erozijskih procesov na vlaki, izlivi voda in njenih nanosov iz vlak na gozdno cesto ali druge prometnice). Prečni jarki naj bodo v strminah narejeni poševno na os vlake z nagibom 6 – 10 % navznoter. Gostota

prečnih jarkov je odvisna od podolžnega naklona vlake (večji nakloni-večja gostota, pri vzdolžnem naklonu nad 20 % na 10 do 15 metrov) in od erodibilnosti tal in režima padavin.

Vlake je potrebno vzdrževati:

- dnevno po koncu delovnega dneva (v primeru padavin na mehkejših vlakah),
- periodično (med enim in drugim spraviom in v primeru zasutja odvodnih jarkov),
- konzerviranje vlake (ko daljše časovno obdobje ni predvideno spraviom).

Zadovoljivo raven prevoznosti gozdnih cest zagotovimo tudi z ustreznim režimom uporabe gozdnih prometnic. Turizem in rekreacija v svoji agresivni obliki (množično gibanje z motornimi vozili, negativni vplivi množičnega nabiranja gozdnih sadežev, odlaganje smeti, vandalizem) še posebej negativno vplivata na rastlinski in živalski svet. Posebno moteč je promet s terenskimi vozili, motornimi kolesi in štirikolesniki, ki se pogosto odvija tudi izven gozdnih cest. Gozdovi lahko opravljajo svoje funkcije le, če so ohranjeni v vsej svoji celovitosti. Osnovati želimo območja, kjer bi vsaj do neke mere omejili negativne vplive množičnega obiska. S tem bi napravili korak k ohranjanju biotske pestrosti v gozdovih in k miru, ki ga je v gozdovih vse manj. Vse te okoliščine narekujejo, da se na gozdnih cestah neurejeno stanje uredi s prometnim režimom, ki ga po zakonskih in podzakonskih določilih določa Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z lastniki gozdov in lokalno skupnostjo.

Z določitvijo in posledično označitvijo režima prometa na posameznih gozdnih cestah želimo doseči naslednje:

- varovanje gozda kot ekosistema z vsemi vlogami, ki jih ta v prostoru zagotavlja,
- varovanje okolja prostoživečih divjih živali,
- usmerjanje določenih vrst prometa na za to predvidena področja,
- varovanje gozdnega cestnega omrežja pred poškodovanjem ali uničenjem.

Režim prometa označimo na različne načine:

- s prometno signalizacijo, ki mora biti enaka signalizaciji na javnih cestah,
- z nestandardnimi opozorilnimi znaki,
- z zapornicami,
- s fizičnimi preprekami

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Strogo varovana območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno

Območja so izvzeta iz gospodarjenja oziroma je gospodarjenje v celoti podrejeno njihovi poudarjeni varovalni funkciji. Ta območja zajemajo gozdna rezervata Čuk in Nad Braniškim gradom in varovalne gozdove. Posegi v gozdna rezervata in varovalne gozdove niso dovoljeni, izjemoma lahko poseg odobri pristojni minister za gozdarstvo, vendar le, če se s posegom bistveno ne zmanjšajo funkcije, zaradi katerih je bil gozd razglašen.

Druga območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških ali socialnih funkcij,
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Pri obravnavi vseh posegov v gozd in gozdni prostor veljajo sledeča splošna načela:

- posegi v gozd načeloma niso dopustni povsod tam, kjer gozd opravlja posebno poudarjene ekološke ali socialne funkcije; posegi v teh gozdovih naj bi bili dopustni le izjemoma, zlasti ko so s prostorskimi plani opredeljeni za druge namene ali se nanašajo na velik javni značaj brez možnosti variantnih rešitev ter posegi, ki so potrebni za gospodarjenje z gozdom in gozdnim prostorom, še posebej, če so določeni ukrepi posredno potrebni za zagotavljanje določene funkcije,
- posege v gozd se usmerja v robna območja gozdov v smislu zaokroževanja negozdnih površin – preprečiti fragmentacijo gozdnih kompleksov;
- posege se usmerja v gozdove slabše zasnove in kakovosti, ki so nastali z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih zemljišč (povratna raba kmetijskih zemljišč);
- pri gradnjah objektov naj bodo ti zaradi protipožarnega varstva in nevarnosti podrtja dreves ali njihovih delov na objekt, od gozda odmaknjeni vsaj eno sestojno višino;
- pri posegih v gozd se pogoji za gospodarjenje z gozdom in dostop do sosednjih gozdnih zemljišč po izvedbi posega ne smejo poslabšati.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Površine pod daljinovodi je potrebno redno vzdrževati, da rastje ne ovira funkcionalnosti objektov. S preseki, nastalimi pod daljinovodi, se hkrati ustvarjajo grmišča, ki so pomembna za prehranjevanje prosto živečih živali.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Na osnovi stanja sestojev, razvojnih trendov in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev, je za gospodarjenje z gozdovi v GGE Goriško predviden skupen desetletni možni posek v višini 143.206 m³, od tega je 36,2 % iglavcev, 63,8 % pa listavcev. Glavnina poseka (73 %) je predvidena v zasebnih gozdovih, 12 % v gozdovih lokalnih skupnosti, v državnih gozdovih pa 15 %. V povprečju znaša možni posek na ravni celotne GGE 2,32 m³/ha/leto.

Preglednica 57/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah [m³]

	VRSTE POSEKA						[%] od LZ	[%] od P
	Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni posek	SKUPAJ		
	Redčenja	Pomladitveni						

ZASEBI GOZDOVI									
Iglavci	[m ³]	15.388	9.206	214	0	163	24.971	21,8	89,6
	[%]	61,5	36,9	0,9	0,0	0,7	100,0		
Listavci	[m ³]	29.792	27.654	20.681	0	1.966	80.093	23,6	81,1
	[%]	37,2	34,5	25,8	0,0	2,5	100,0		
Skupaj	[m ³]	45.180	36.860	20.895	0	2.129	105.064	23,1	83,0
	[%]	43,0	35,1	19,9	0,0	2,0	100,0		

DRŽAVNI GOZDOVI									
Iglavci	[m ³]	3.581	8.302	42	0	7	11.932	28,4	133,8
	[%]	30,0	69,5	0,4	0,0	0,1	100,0		
Listavci	[m ³]	3.398	3.205	2.246	0	380	9.229	20,4	66,9
	[%]	36,9	34,7	24,3	0,0	4,1	100,0		
Skupaj	[m ³]	6.979	11.507	2.288	0	387	21.161	24,3	93,2
	[%]	33,0	54,4	10,8	0,0	1,8	100,0		

GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI									
Iglavci	[m ³]	5.658	8.774	9	0	101	14.542	26,1	119,5
	[%]	38,9	60,3	0,1	0,0	0,7	100,0		
Listavci	[m ³]	1.196	545	676	0	22	2.439	13,6	46,9
	[%]	49,1	22,3	27,7	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	[m ³]	6.854	9.319	685	0	123	16.981	23,1	97,7
	[%]	40,4	54,9	4,0	0,0	0,7	100,0		

SKUPAJ GGE									
Iglavci	[m ³]	24.627	26.282	265	0	271	51.445	24,2	105,1
	[%]	47,9	51,1	0,5	0,0	0,5	100,0		
Listavci	[m ³]	34.386	31.404	23.603	0	2.368	91.761	22,8	77,9
	[%]	37,5	34,2	25,7	0,0	2,6	100,0		
Skupaj	[m ³]	59.013	57.686	23.868	0	2.639	143.206	23,3	85,9
	[%]	41,2	40,3	16,7	0,0	1,8	100,0		

OPOMBA: prebiralni posek ni načrtovan, zato ga v preglednici ne prikazujemo.

Načrtovani možni posek je na ravni GGE načrtovan v višini 23,3 % LZ oziroma 85,9 % prirastka. Najvišjo jakost poseka smo predvideli v RGR 12043 (29,9 % LZ), najnižjo pa v RGR 12054 (14,5 % LZ). Relativno večji del možnega poseka odpade na iglavce (24,2 % LZ) kot na listavce (22,8 % LZ).

Predvidevamo, da bo 41,2 % načrtovanega možnega poseka realiziranega z redčenji, 40,3 % s pomladitvenimi sečnjami, 1,8 % s posekom oslabelega drevja in sanitarnim posekom ter 16,5 % s posekom na panj. Negovalni posek bo tako predvidoma zavzel 81,7 % celotnega možnega poseka. Poseka za umetno obnovo ne predvidevamo. Predvideni možni posek je v primerjavi z možnim posekom v preteklem desetletju višji za 1.390 m³ oziroma za slab odstotek. Dvig možnega poseka je posledica dvigovanja lesne zaloge ter težnje po vzpostavitvi ciljnega razmerja razvojnih faz ter izboljšanja negovanosti gozdov.

Višine možnega poseka za potrebe poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka ni mogoče načrtovati, saj sta njuni višini odvisni od naravnih ujm in vplivov škodljivih dejavnikov na gozd v prihodnjem desetletju, ki pa jih ni mogoče napovedati. V zgornji preglednici tako predstavlja višina poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka v višini 1,8 %, tisto količino lesa, ki bi jo bilo potrebno iz teh dveh vzrokov posekati na dan izvajanja opisov sestojev pri gozdni inventuri.

Višina in vrsta možnega poseka sta prikazani na **KARTI 8** v kartnem delu načrta.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Načrtovana gojitvena, varstvena in biomeliorativna dela dopolnjujejo sečnjo, zagotavljajo izboljšanje zasnov, dolgoročno stabilnost sestojev in negovanosti mlajših razvojnih faz ter omogočajo doseganje ostalih gozdnogojitvenih ciljev v GGE.

Najobsežnejši načrtovan ukrep je priprava sestojev za naravno obnovo, ki pomembno pripomore k uspešnemu naravnemu pomlajanju v smeri ciljne zmesi. Z ukrepom gozdna tla primerno pripravimo za naravno nasemenitev, ko seme zaradi gostega grmovnega sloja ne more vzkliti oz. je zaradi tega otežkočeno naravno pomlajevanje. Pri tem upoštevamo semenska leta. Pretežni del ukrepa je načrtovan v borovih gozdovih in pri sanaciji sušenja črnogabrovij.

Preglednica 58/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	79,69	23,52	17,00	120,21
Priprava tal	ha	1,36	0,96	4,83	7,15
Sadnja	ha	8,51	2,68	17,96	29,15
Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	1,86	-	0,1	1,96
Vzdrž.pašn. in travn. v gozdu	ha	31,33	-	-	31,33
Vzdrž. vodnih virov in kalov v gozd	kos	44	1	0	45
Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	-	3	-	3
Obžetev	ha	4,88	2,05	12,49	19,42
Nega mladja	ha	28,06	3,27	3,24	34,57
Nega gošče	ha	17,96	0,51	2,41	20,88
Nega letvenjaka	ha	12,12	1,79	22,68	36,59
Nega drogovnjaka	ha	4,81	1,29	13,22	19,32
Zaščita mladja z ograjo	m	3.050	250	-	3.300
Protipož. preseke - novogradnja	km	-	1,6	1,43	3,03
Protipož. preseke - vzdrževanje	km	16,95	79,75	229,3	326
Odstranjevanje ograje	m	-	300	-	300

Intenzivnost načrtovane nege mladovij je prilagojena poudarjenim funkcijam gozdov, submediteranskim klimatskim razmeram in prevladujoči majhni posesti gozdov.

Minimalni standard ukrepanja v mladovjih z vsaj dobro sestojno zasnovo je dvakratno ukrepanje: prvič nega gošča/letvenjak in drugič v drogovnjaku. Osnovni princip minimalne potrebne nege ima sledeče zakonitosti: nega mladij in gošč je nujno potrebna pri hitro rastočih plemenitih listavcih in kjer je nujna uravnavna zmesi; nega mladovij v razvojni fazi

med goščo in letvenjakom mora biti močna in z vsemi tremi elementi ukrepanja (rahlanje, uravnava zmesi, odstranjevanje predrastkov, kombinacija negativne in pozitivne izbire); nega mladovij v razvojni fazi med letvenjakom in drogovnjakom (enako kot predhodni ukrep – nujna je pozitivna izbira); nega drogovnjakov premera okoli 20 cm, kjer že dobimo sortimente in kjer imamo redčenje dotlej že enkrat negovanih sestojev.

Obžetve načrtujemo na sajenih površinah in na naravno pomlajenih površinah, kjer je ciljno mlajše zaradi zeliščne vegetacije, grmovja in vzpenjavk življenjsko ogroženo. Obžetve izvajamo konec pomladi, ko so višinski prirastki veliki in še ni toplotnih šokov zaradi nenadne izpostavljenosti soncu. Obžanjemo okolico sadik in naravno vrasle ciljne drevesne vrste ter odstranimo grmovja. Na boljših rastiščih in v kakovostnejših sestojih po potrebi izvajamo ukrep odstranjevanja vzpenjalk.

Med pogoji za razvoj gozda je tudi usklajeno stanje rastlinojede divjadi in zmanjšanje neposrednih poškodb na rastlinah. Temu so namenjeni ukrepi za zaščito mladega gozda kot tudi biomeliorativni ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer divjadi, na kraškem delu GGE so pomembni predvsem vodni viri. Po potrebi bi bilo smiselno izvajati še ukrepe vzdrževanja grmišč in obrečnih pasov, omejkov, protivetrnih pasov in gozdnega roba, sajenje in vzdrževanje sadik plodonosnega gozdnega drevja, pomembnega za prehranjevanje živali, postavitve in vzdrževanje gnezdnic ter biotehnični ukrepi – načrtno puščanje biomase v gozdu ter ohranjanje in nega biotopov, pomembnih za ohranjanje in razvoj ogroženih vrst.

Med varstvenimi ukrepi prevladuje požarno varstvo. Najučinkovitejši so ukrepi za izboljšanje stabilnosti gozdov kot takšnih, vendar je ukrepanje dolgoročno in poteka preko zelo ogroženih razvojnih stopenj. Zato so nujni tudi tehnični ukrepi – snovanje in vzdrževanje protipožarne infrastrukture in preventiva. Z večjo pestrostjo in vitalnostjo gozdov ter z rastišču prilagojeno drevesno sestavo najuspešneje kljubujemo biotskim in abiotskim dejavnikom, ki ogrožajo gozdni sistem.

Vsa dela so načrtovana glede na minimalne potrebe v gozdovih ob predpostavki, da bodo izvedene načrtovane pomladitvene sečnje in da območje ne bo prizadela večja naravna ujma. V primeru, da bodo pomladitvene sečnje izvedene v manjšem obsegu bodo manjše tudi potrebe po vlaganjih, nasprotno bodo morebitne večje naravne ujme pomenile povečanje potreb, predvsem sadnja in/ali setev in dodatna individualna ali kolektivna zaščita mladovja.

V okviru protipožarnega varstva bi lahko prišli v upoštevanje še ukrepi kot so vzdrževanje protipožarnih zidov, postavitve in vzdrževanje protipožarnih in opozorilnih tabel, gradnja in vzdrževanje protipožarnih stez, vstopnih ploščadi, izogibališč na protipožarnih objektih, pristajališč za helikoptere in vodnih virov-rezervoarjev.

Dela so načrtovana ne glede na razpoložljiva sredstva za sofinanciranje izvedenih del v gozdovih. Prikazana so na **KARTI 9** v kartnem delu načrta.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali

Z namenom izboljšanja prehranskih razmer prostoživečih živali v GGE Goriško načrtujemo vzdrževanje pašnih in travnih površin v gozdu, vzdrževanje grmišč ter vzdrževanje vodnih površin (na apneni matični podlagi vsaj 3 vodne vire na 1000 ha lovne površine). Samo vzdrževanje pašnih površin zajema košnjo. Dodatno se lahko na pašnih površinah načrtuje in izvede spravilo sena z odvozom ter vzdržuje gozdni rob okrog laza. V sestojih v večji meri ohranjamo in pospešujemo plodonosne drevesne in grmovne vrste. S temi ukrepi želimo poleg izboljšanja prehranskih razmer divjadi, zmanjšati tudi neposreden pritisk divjadi na objedanje gozdnega mladja.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Večina ukrepov za krepitev splošno koristnih funkcij gozda je že vgrajena v načrtovana gozdnogojitvena in varstvena dela ter ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali. Dodatni ukrepi za krepitev biotske pestrosti gozdov so med drugimi tudi:

- Pri označitvi drevja za posek je potrebno zlasti v debeljakah in sestojih v obnovi dosledno puščati naravnemu razkroju posamezna odmirajoča in odmrle drevesa večjih dimenzij. Čeprav je v gozdovih GGE že sedaj več kot dovolj odmrle biomase (103.304 m³), naj se načrtno pušča predvsem debelejša drevje.
- Gozdni rob na lazih je potrebno vzdrževati tako, da bodo prehodi med lazi in gozdom zapolnjeni z gostim polnilnim slojem drevesnih in grmovnih vrst. Ukrepi na posameznem lazju naj bodo postopni in izvedeni v jesenskem času.

Za dodatno krepitev socialnih funkcij je med drugim potrebno redno vzdrževati pohodne in planinske poti. Po izvedbi gozdarskih del v gozdovih ob poteh je potrebno sanirati poškodbe na poteh, urediti odvodnjavanje ter poskrbeti za dosledni gozdni red, brez puščanja sečnih ostankov na poteh.

Za izboljšanje hidrološke funkcije se predvidi odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestaranih dreves. Sečne ostanke je potrebno odstranjevati z vodnih teles; v proizvodnih procesih se spodbuja uporaba biološko razgradljivih olj. Posegi na vodnih in priobalnih zemljiščih naj bodo izvedeni sonaravno oziroma na način, da se ne poslabšuje ekološkega stanja voda.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V GGE Goriško je nadpovprečna odprtost gozdov z gozdnimi cestami in vlakami v primerjavi z ostalimi GGE v Kraškem GGO. Poleg gozdnih cest in gozdnih vlak omogočajo gospodarjenje z gozdom tudi protipožarne preseke ter različne nekategorizirane prometnice, kot so kolovozi, vaške poti, ipd. V GGE Goriško je več medsebojno ločenih prednostnih območji za gradnjo gozdnih cest in vlak. Prednostno območje za izgradnjo gozdnih cest se razprostira od Branika, nad Taborom, preko Mohorinov do Mrljakov. Prednostno območje za izgradnjo gozdnih vlak zajema jugovzhodno pobočje Trstelja, severna pobočja Vrtovke in Stola, območje med Opatjim selom, Lokvico in državno mejo, ter severno pobočje med Volkovnjakom in Mirnom.

Prednostna območja za graditev gozdnih prometnic so prikazana na **KARTI 9b** v prostorskem delu načrta.

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo ter dajejo krajini poseben pečat in prepoznavnost. Predstavljajo biokoridorje v krajini, povečujejo biotsko pestrost, nudijo zatočišče živalim, omogočajo pretok snovi in energije skozi krajino, blažijo klimatske ekstreme (veter) in nenazadnje s svojo estetsko vlogo izboljšujejo kakovost življenja. Zaradi ekološke stabilnosti je poleg prisotnosti gozdnega drevja izven gozda pomembna tudi njihova prostorska razporeditev. Z upoštevanjem lege in njihove razporeditve jih lahko uvrstimo v naslednje skupine:

Obvodno drevje in grmovna vegetacija je v GGE prisotna predvsem ob reki Vipavi in Branici ter ob drugih manjših vodotokih na flišni matični podlagi. Naloga drevja ob njih je preprečevati erozijo in utrjevati vodno strugo. Ob strugi naj bo gozd stopničasto grajen s pestro drevesno in grmovno sestavo. Potrebno je vzdrževati visoko lesno zalogo. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino (črna jelša, topol, veliki jesen, gorski javor, graden, dob). Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti. Grmovje, ki sili na kmetijske površine, naj se redno obsekuje. Vsa dela naj se izvaja izven vegetacijskega obdobja. Drevnino ob reguliranih vodotokih naj se vzdržuje ko ptice ne gnezdijo in izmenično (ne obeh brežin sočasno).

Omejki in skupine dreves med kmetijskimi površinami so značilnost kraške in kmetijske krajine z drobno parcelno strukturo. Na kraški in flišni podlagi imajo omejki in skupine dreves različno razmestitev. Na krasu, ki je obdelan ali je prisotna paša, se prepreda gosta mreža suhih zidov okoli vrtač ali parcelnih mej, ki so obraščeni s pasovi drevja ali grmovja - omejki. Sestavljajo jih predvsem grmovnice, termofilni listavci panjevskega izvora ter posamezne lipe, hrasti in drugi trdi listavci. Pri gospodarjenju z njimi je potrebno vzdrževati pestrost drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Vsa dela naj se izvaja izven vegetacijskega obdobja. Na flišu omejki nakazujejo strme prehode v pobočjih, izmenjavo flišnih slojev ali pa zgolj spremljajo parcelne meje in javne poti. Pasovi drevnine naj se ohranijo, kjer zaradi skalovite podlage kmetovanje ni mogoče. Omejki naj predstavljajo koridorje med posameznimi večjimi gozdnimi otoki v Vipavski dolini

Drevje ob infrastrukturnih objektih (ceste, železnice) nudi dobro protihrupno in protiprašno zaščito, zato naj bo pas drevja čim bolj strnjen. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Posebna skrb naj bo namenjena estetskemu videzu takšnih drevoredov. Pri ostarelih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za njihovo obnovo oz. pomladitev.

Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih polj naj se ohranja do pozne starosti. Posekajo se le najbolj ne vitalna drevesa. Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine ohranjamo oz. z njimi upravljamo v dogovoru z ZRSVN in ZVKDS.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

V GGE Goriško znaša povprečna vrednost lesa na kamionski cesti 51,65 €/m³, povprečni strošek sečnje in spravila pa znaša 22,58 €/m³. Ob upoštevanju stroškov gojenja in varstva gozdov, stroškov vzdrževanja gozdnih prometnic ter predvidenih spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter za vzdrževanje gozdnih prometnic, znaša dohodek lesa na kamionski cesti 27,50 €/m³, kar predstavlja 53 % od cene lesa na kamionski cesti.

Najvišji dohodek iz gozda na neto m³ lesa, brez upoštevanja stroškov in spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter vzdrževanja gozdnih prometnic, imajo zasebni gozdovi (31,61 €), najnižjega pa gozdovi lokalnih skupnosti (17,27 €). Znatna razlika v dohodku med lastništvo izhaja iz tega, da zajemajo gozdovi lokalnih skupnosti v povprečju bistveno slabša rastišča v primerjavi z zasebnimi gozdovi in posledično imajo slabšo sortimentacijo lesa.

Preglednica 59/EP1: Prikaz prihodka od lesa

		Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		G. lok. skupnosti		Skupaj GGE	
		Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	[€]	4.979.398	53,78	889.097	48,17	627.016	42,60	6.495.511	51,65
Strošek poseka in spravila	[€]	2.052.298	22,16	414.271	22,44	372.780	25,33	2.839.349	22,58
Razlika	[€]	2.927.100	31,61	474.826	25,73	254.237	17,27	3.656.163	29,07

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter na teoretični sortimentaciji, zato so te vrednosti morebiti nekoliko nižje od tistih, ki bi jih dobili z upoštevanjem realne debelinske strukture posekanih dreves.

Preglednica 60/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE

	Skupaj (€)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC [%]
Prihodek (vrednost lesa na KC)	6.495.511	51,65	100,0
Stroški sečnje in spravila	2.839.349	22,58	43,7
Stroški gojenja in varstva gozdov	522.098	4,15	8,0
gojenja in varstvo gozdov	503.377	4,00	7,7
krepitev funkcij gozdov	18.721	0,15	0,3
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	275.777	2,19	4,2
vzdrževanje gozdnih cest	225.469	1,79	3,5
vzdrževanje vlak	50.308	0,40	0,8
Stroški skupaj	3.637.224	28,92	56,0
Dohodek	2.858.287	22,73	44,0
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo gozdov	447.218	3,56	6,9
gojenja in varstvo gozdov	431.428	3,43	6,6
krepitev funkcij gozdov	15.790	0,13	0,2

	Skupaj (€)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC [%]
Predvidene spodbude za vzdrž. gozd. prometnic	153.590	1,22	2,4
Skupaj predvidene spodbude	600.808	4,78	9,2
Stroški - spodbude	3.036.416	24,14	46,7
Dohodek - (stroški+spodbude)	3.459.095	27,50	53,3

Cene lesa na trgu zelo nihajo in se močno razlikujejo od leta do leta. Na gibanje cen lesa vpliva predvsem ponudba lesa na trgu in povpraševanje po njem. V zadnjih dveh letih smo pričali strmi rasti cen lesa kot posledica večjega povpraševanja po lesu, predvsem iglavcev, zaradi okrevanja gospodarstva po pandemiji koronavirusne bolezni. Na splošen dvig cen lesa, predvsem za energetske namene, vpliva tudi vojna v Ukrajini, ki je povzročila splošen dvig cen vseh energentov. Kot osnova za izračun vrednosti lesa na kamionski cesti je bila uporabljena struktura in cene lesa, ki jih vodi SURS [18].

Strošek sečnje in spravila lesa je sestavljen iz stroška sečnje, ki znaša 142 €/dan, stroška spravila, ki znaša 256 €/dan. Dnevne postavke stroškov sečnje in spravila lesa so enake v vseh oblikah lastništva. Strošek gojitvenih in varstvenih del je v vseh oblikah lastništva enak in znaša 78€/dan.

K predvidenim spodbudam spadajo material in delež sredstev, ki jih sofinancira država.

Višino stroškov, ki predstavljajo potrebna sredstva za vzdrževanje gozdnih cest, smo ocenili tako, da smo dolžino gozdnih cest pomnožili z okvirno oceno vzdrževanja gozdnih cest v Kraškem GGO, ki znaša 739 EUR/km. K spodbudam za vzdrževanje gozdnih cest se šteje pristojbina za vzdrževanje gozdnih cest [13], ki znaša 14,7 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za zasebne gozdove in 20 % katastrskega dohodka gozdnih zemljišč za državne gozdove.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Z novim ureditvenim obdobjem smo v GGE Goriško spremenili imena RGR v skladu s poimenovanjem po RGR iz območnega načrta.

RGR so prikazani na **KARTI 5** v kartnem delu načrta.

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Gozdove v GGE Goriško smo razvrstili v naslednje RGR:

- RGR 12043 Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih
- RGR 12045-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša
- RGR 12046-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije
- RGR 12050-Gozdovi toploljubnih listavcev
- RGR 12051-Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi
- RGR 12054-Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh
- RGR 21000-Gozdni rezervati
- RGR 20000-Varovalni gozdovi

Pomen posamezne šifre RGR-jev je obrazložen v **prilogi**.

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih - 12043

Gozdovi tega RGR z apneno matično podlago, prevladujejo na območju ožjega Krasa, kjer niso prisotni v večjem kompleksu. Njihova pojavnost je vezana na določen relief in globino tal. Poraščajo vznožja pobočij, zaravnice, dna in pobočja vrtač ter uval. Ti gozdovi so prisotni predvsem na jerovici. Kjer so tla globlja, so pogosto površinsko zakisana in v gozdovih se pojavlja večji delež kostanja. Sicer pa so glavni graditelji gozdov hrasti, med katerimi prevladuje cer. Graden zavzema hladnejše lege in pobočja in dna vrtač, puhasti hrast pa toplejše lege in robe vrtač. V tem RGR je največji delež debeljakov in veliko sestojev je zastaranih in potrebnih obnove. Prebivalci Krasa so hrastove gozdove od nekdaj varovali zaradi zgodovinskih, kulturnih, socialnih in estetskih razlogov. Postopno pa prihajajo do spoznanja, da je treba tudi hrastove gozdove, ki so zaradi starosti marsikje že slabo vitalni, obnavljati. Naravna obnova z nasemenitvijo pa je marsikje otežena zaradi bujne zeliščne plasti jesenske vilovine. Ti gozdovi so se pogosto uporabljali kot steljniki ali pa so bili sestavni del pašnikov, zaradi česar imajo tudi rahlejši sklep. Največ teh gozdov je v GGE Goriško v okolici Kostanjevice na Krasu, Temnice in Novela, pa tudi pri Pedrovem in v okolici gradu Rihenberg.

RGR obsega 150,17 ha ali 2,4 % gozdov GGE. Večina gozdnih površin (91 %) je v zasebni lasti. Delež državnih gozdov znaša 8 %, gozdov lokalnih skupnosti pa je le 8,74 ha.

STANJE GOZDOV (RGR 12043)

a) Rastišče

Med gozdnimi rastiščnimi tipi prevladujeta primorsko gradnovje z jesensko vilovino z 42,4 % ter primorsko bukovje na flišu s 27,0 % površine tega RGR. Primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu predstavlja 12,6 % površine gozdov RGR. Prisotni so še gozdni rastiščni tipi primorskega hrastovja in črnogabrovja z rumenim drenom na 10,6 %, primorsko belogabrovje in gradnovje na 1,1 % in primorsko cerovje na flišu in apnencu na 3,3 % površine RGR.

Produksijska sposobnost rastišč (PSR) celotnega RGR znaša 4,6 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 107 %, saj letni prirastek tega RGR znaša 4,91 m³/ha. Boljši izkoristek rastiščnega potenciala tega RGR je v višji LZ in prevladujočih starejših razvojnih fazah. Povprečen rastiščni koeficient RGR znaša 4,4.

b) Stanje sestojev

Zdravstveno stanje predvsem kostanja se zaradi kostanjevega raka in vedno bolj sušnih razmer, ki kostanju ne ustrezajo, izrazito slabša, kljub izboljšanju stanja glede kostanjeve šiškarice.

Zgradba gozda:

Prevladujejo večinoma nenegovani, skupinsko raznodobni debeljaki cera in gradna z domačim kostanjem.

Lesna zaloga in prirastek:

Lesna zaloga znaša 215 m³/ha. Ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 4,91 m³/ha. V lesni zalogi so skoraj v celoti zastopani listavci s 97,2 %. Rahlo prevladujejo drevesa pete

debelinske stopnje, preostale pa so številčno enakomerno zastopane. To je RGR z največjim deležem debelega drevja v GGE.

Preglednica 61/D-LZ: Lesna zaloga, njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci	9,1	38,8	28,6	9,3	14,2	5,9	2,8	0,13	2,6
Listavci	17,5	17,4	17,9	19,4	27,8	208,7	97,2	4,78	97,4
Skupaj	17,3	18,0	18,2	19,1	27,4	214,6	100,0	4,91	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 62/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12043

	Enota	Smreka	Jelka	Bori	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,7	0,0	5,2	0,0	0,0	2,9	58,2	14,9	132,4	0,3
	[%]	0,3	0,0	2,4	0,0	0,0	1,4	27,1	7,0	61,7	0,1
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	28	43	16	65	0
	[%]	0	0	0	0	0	15	30	9	46	0

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci in graden, ki skupaj predstavljajo 88,8 % LZ. Med drugimi trdimi listavci predstavlja največji delež kostanj, sledi črni gaber, robinija, puhavec, mali jesen, cer, beli gaber in maklen. Bor je v lesni zalogi zastopan z 2,4 %, plemeniti listavci s 7 % in bukev z 1,4 % lesne zaloge. V primerjavi z naravnim stanjem primanjkuje predvsem bukve, medtem ko je drugih trdih listavcev preveč.

Ohranjenost gozdov:

Gozdovih tega RGR so v celoti ohranjeni, saj gozdove tvorijo avtohtone drevesne vrste.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 63/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,13	0,0	3,8	58,7	37,5	0,0	12,7	80,8	6,5	25,4	32,9	0,0	41,7
Drogovnjak	37,46	0,0	42,4	55,4	2,2	0,0	40,7	59,3	0,0	12,9	86,5	0,6	0,0
Debeljak	62,29					1,6	17,3	81,1	0,0	1,6	91,0	6,2	1,2
Sestoj v obnovi	6,21					71,0	8,2	20,8	0,0				
Panjevec	42,08												
Skupaj	150,17												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Med razvojnimi fazami prevladujejo nenegovani debeljaki normalnega sklepa. Drogovnjaki se pojavljajo na 37,46 ha površine, so večinoma slabo negovani, s pomanjkljivo do dobro zasnovano in normalnim sklepom. Mladovje je prisotno le na 2,13 ha površine, sestoji v obnovi pa na 6,21 ha. Panjevcji zavzemajo 42,08 ha.

Kakovost drevja:

Prevladujejo hrasti zadovoljive in slabe kakovosti (vsak po 28 %) sledijo hrasti dobre kakovosti z 32 %. Drugi trdi listavci so pretežno slabe in zadovoljive kakovosti. Prisotnost iglavcev je zanemarljiva. Dreves odlične kakovosti v tem RGR ni.

Poškodovanost sestojev:

Delež poškodovanih dreves znaša 19,7 % in je najvišja med RGR v GGE, predvsem na račun velike poškodovanosti kostonja. Delež dreves s poškodbo debla in koreničnika znaša 7,6 %, z osutostjo krošnje 7,6 % in s poškodbo vej 4,5 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 12043)

Preglednica 64/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,60	0,00	0,0
Priprava tal	ha	6,86	0,00	0,0
Obžetev	ha	10,19	0,00	0,0
Nega mladja	ha	9,73	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,75	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,56	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	600,00	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	1.550,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	7,90	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	5,54	0,0

V preteklem ureditvenem obdobju v tem RGR so bila načrtovana dela obnove gozdov (priprava sestoja in priprava tal) ter negovalna dela (obžetev, nega mladja, gošče in letvenjaka). Izvedenih ni bilo nobenih gojitvenih del. V tem RGR je razmerje razvojnih faz najbolj porušeno in je bila predvidena močnejša obnova že v preteklem ureditvenem obdobju, ki pa ni bila izvedena. Le na področju varstva gozdov je bilo opravljeno vzdrževanje 5,54 km protipožarnih prometnic.

Od 9.665,0 m³ načrtovanega možnega poseka je bilo v preteklem ureditvenem obdobju v gozdovih tega RGR posekanega 1.477 m³ (15 %) lesa.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12043)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 65/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	94,34	3,0	159,0	162,0	0,1	4,2	4,3	0,00	0,10	0,10
2005	99,89	4,8	107,8	112,5	0,2	2,4	2,70	0,00	0,90	0,90
2012	150,84	3,0	190,0	193,0	0,06	5,42	5,48	0,01	0,97	0,98
2022	150,17	5,9	208,7	214,6	0,13	4,78	4,91	0,17*	6,19*	6,36*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov, lesna zaloga in prirastek so se v preteklih desetletjih spreminjali, ker je v preteklosti prišlo do prerazporeditve odsekov oziroma spreminjanja njihovih mej, poleg tega so bile metode pridobivanja podatkov in izračuna lesnih zalog in prirastka med obdobji drugačne. Najbolj medsebojno so primerljivi podatki za zadnji dve desetletji. Lesna zaloga se je dvignila, medtem ko se je prirastek zmanjšal. Realizacija možnega poseka je bila skromna in je zaprihodnje ureditveno obdobje šest krat višja od zdajšnjega realiziranega poseka.

b) Drevesna sestava

Preglednica 66/D-GRF2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1995 do 2022

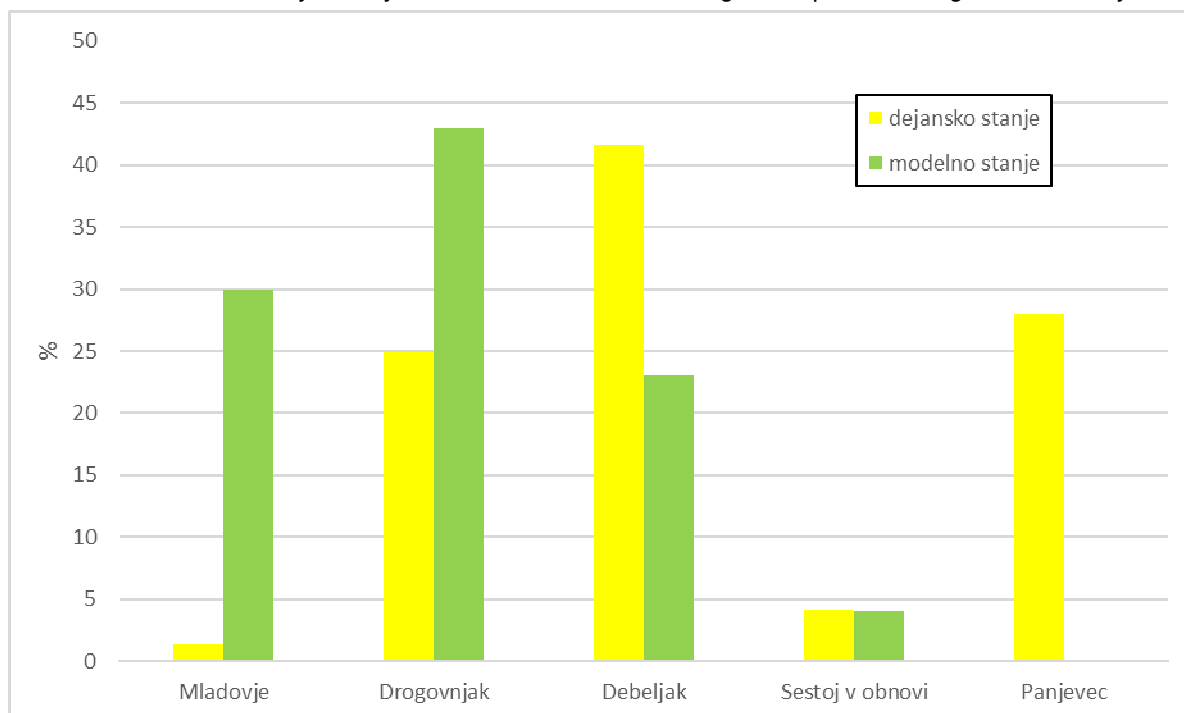
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1995	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	59,0	3,0	37,0	0,0
2005	0,0	0,0	3,7	0,0	0,0	0,6	46,7	2,8	46,2	0,0
2012	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,6	39,4	1,8	56,7	0,0
2022	0,3	0,0	2,4	0,0	0,0	1,4	27,1	7,0	61,7	0,1

Glede na ugotovljeno stanje iz prejšnjega popisa se je najbolj spremenil oz. zmanjšal delež hrasta. Občutno se je povečal delež drugih trdih listavcev. Spremembo gre delno pripisati popravku drevesne vrste pri inventuri, kjer je graden popravljen v puhasti hrast. Nekoliko so se povečali deleži plemenitih listavcev, bora, mehkih listavcev, smreke in bukke.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev
Preglednica 67/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12043 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	2,13	1,4	2,0	45	30	45,05	- 28,0
Drogovnjak	37,46	24,9	34,7	65	43	64,57	- 8,3
Debeljak	62,29	41,6	57,6	35	23	34,54	34,6
Sestoj v obnovi	6,21	4,1	5,7	5	4	6,01	1,7
Panjevec	42,08	28,0					
Skupaj	150,17	100,0					

Precejšnje neskladje med dejanskim in modelnim stanjem nakazuje na porušeno razmerje razvojnih faz. Preveč je panjevcev, ki jih model ne predvideva. V primerjavi s korigiranim deleže razvojnih faz je stanje nekoliko boljše, vendar še vedno močno primanjkuje mladovij, medtem ko je občutno preveč debeljakov. Trenutno stanje narekuje uvajanje debeljakov v obnovo in končni posek sestojev v obnovi, s tem pa dvig deleža pomlajencev in mladovja.

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12043)**

a) Gozdnogojitveni cilj

Raznodobni sestoji gradna (30) in drugih trdih listavcev (57 %), med katerimi prevladuje kostanj, ter skupinsko primesjo plemenitih listavcev (9 %) in posamično primesjo bora (2 %) in bukve (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 200 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 300 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov:

hrasti	B (5 %),	C (10 %),
drug. trd. list.	Drva, drogovi ,	
bori	B (5 %),	C (25 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	3 %,
drogovnjak	25 %,
debeljak	17 %,
sestoj v obnovi	30 %
panjevec	25 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 150 let. Pomladitvena doba je 5 let, na bukovih rastiščih 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri težavah s pomlajevanjem se lahko izvaja sadnja ali setev.
- Zaradi primanjkljaja mladovij ter dejstva, da je precejšen delež debeljakov zastarčenih je treba slednje pospešeno uvajati v obnovo, v sestojih v obnovi pa stremeti k izvedbi končnega poseka. Prednost pri obnovi imajo kostanjevi sestoji, saj so ti v povprečju slabo vitalni.
- V razvojni fazi mladja in gošče je treba pospeševati hraste, bukev, kostanj, plemenite listavce, predvsem pa graden.
- V letvenjaku je treba pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancev. Pospešujemo predvsem osebke semenskega nastanka.
- V drogovnjakih redčimo s povprečno jakostjo 25 % LZ pri iglavcih in 16 % LZ pri listavcih.
- V debeljakih s tesnim sklepom se izvaja šibko redčenje (20 % na LZ pri iglavcih in 10 % LZ pri listavcih), zgolj v pomoč najkvalitetnejšim izbrancem. Redčenja so predvidena na 34 % površine (21 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na 66 % površine (41 ha).

- Debeljake uvajamo v obnovo z močnejšim pomladitvenim posekom (50 % LZ) in z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder za uspešno nasemenitev hrastov.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključijo z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih pa naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (50 % na LZ).
- V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se z redčenji (30 % na LZ) pospešuje hraste ne glede na zasnovo. V panjevcih z izključno črnim gabrom in malim jesenom je mogoče nadaljevati z malopovršinsko obnovo panjevca z obhodnjami dolžine 30 let. Tudi v teh sestojih puščamo osebke ciljnih drevesnih vrst in drevesa semenskega izvora (gospodarjenje s prihranjenci). Nega panjevca je predvidena na 54 % površine (22 ha), panjevska obnova na 6 % površine (2 ha), na preostalih površinah pa v tem ureditvenem obdobju niso predvideni ukrepi.
- V kostanjevih sestojih je treba zaradi poudarjene nabiralniške vloge posebno pozornost posvetiti zelo vitalnim osebkom in osebkom z debelimi plodovi, ki jih v sestojih puščamo do pozne starosti.
- Za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov je treba upoštevati vse usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2.

c) Ukrepi

Preglednica 68/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12043

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	2,8	97,2	100,0
	- ciljno	[%]	2,8	97,2	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	5,9	208,7	214,6
	- ciljna	[m ³ /ha]	5,6	194,7	200,4
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,13	4,78	4,91
Možni posek:		[m ³ /ha]	1,7	61,8	63,5
		[m ³ /ha/leto]	0,17	6,19	6,36
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	28,8	29,7	29,6
	- prirastek	[%]	130,8	129,5	129,5
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 9.549 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 30 % glede na lesno zalogo in 130 % glede na prirastek. Cilj naj bi dosegli v desetih letih.

Preglednica 69/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12043

		Vrste poseka					Posek skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	58	194	3	0	0	255	28,7	133,2
	[%]	22,7	76,1	1,2	0,0	0,0	100,0		
Listavci	[m ³]	2.623	5.693	972	0	6	9.294	29,7	129,5
	[%]	28,2	61,2	10,5	0,0	0,1	100,0		
Skupaj	[m ³]	2.681	5.887	975	0	6	9.549	29,6	129,6
	[%]	28,1	61,6	10,2	0,0	0,1	100,0		

V naslednjem ureditvenem obdobju naj bi večina možnega poseka predstavljal pomladitveni posek (61,6 %), preostali del pa redčenja (28,1 %) in posek na panj (10,2 %).

Preglednica 70/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12043

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	6,11	6,11
Nega mladja	ha	5,80	5,80
Nega gošče	ha	0,89	0,89
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	3,48	17,40
Vzdrževanje travinj	ha	1,26	1,26
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	5,50

Gojitvena dela so usmerjena h krepitvi uspešnega naravnega pomlajevanja gozdov z izvajanjem priprave sestoja na naravno obnovo ter nege obstoječega mladja in gošče. Poudarek je tudi na vzdrževanju protipožarnih objektov in na biomeliorativnih delih za izboljšanje prehrabnenih razmer prosto živečih živali.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša (12045)

Gozdovi tega RGR so razpršeni po celotnem severnem delu GGE in obsegajo različne gozdne rastiščne tipe v različnih stadijih, saj so bili ti gozdovi v preteklosti pod močnim antropogenim vplivom. Ti gozdovi poraščajo večinoma osojne ter grebenske lege, ki se s Krasa spuščajo v Vipavsko dolino. Z zmanjševanjem vpliva morja od Mirna proti Braniku se spreminjajo tudi rastiščne razmere v smeri vlažnejših in bolj bukovih rastišč.. Zaradi različnih rastiščnih razmer je tudi stanje gozdov precej heterogeno z nekoliko specifičnimi cilji in usmeritvami, ki se odražajo predvsem na ravni GGE. Velik del teh gozdov so bivši steljniki, ki so bili zaradi bližine naselij in lažje dostopnosti stalno pod močnim človekovim vplivom (paša živine, košnja podrasti in steljarjenje). Izvajalo se je panjevsko sečnjo, ker so si iz teh gozdov lastniki zagotavljali lastne potrebe po drveh, pa tudi pokrivali potrebe na trgu.

RGR obsega 554,0 ha večnamenskih gozdov GGE. Večina gozdov je v zasebni lasti (90 %). Država ima v lasti 9 %, lokalne skupnosti 1 % gozdov. Na najstrmejših pobočjih je zaradi erodibilne matične podlage poudarjena funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

STANJE GOZDOV (RGR 12045)

a) Rastišče

Med gozdnimi rastiščnimi tipi s 47,3 % prevladuje primorsko gradnovje z jesensko vilovino. Primorsko bukovje na flišu predstavlja 35,4 RGR, primorsko belogabrovje in gradnovje 10,3 %, primorsko gradnovje z gozdno šašulico pa 6,8 %. Najmanj je zastopano primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom, katerega najdemo na samo 0,2 % površine RGR-ja. Produktivna sposobnost rastišč RGR znaša 6,1 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 103,2 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 6,3 m³/ha. Povprečen rastiščni koeficient znaša 5,74.

b) Stanje sestojev

Gozdovi tega RGR poraščajo srednjegloboka rjava tla na flišu, brez površinske kamnitosti, na hrbtih in pobočjih flišnih gričev, ponekod prepredeni s hudourniškiimi kanali.

Zgradba gozda:

Sestoji tega RGR sestavljajo starejši drogovnjaki in debeljaki gradna ob primesi drugih listavcev (domači kostanj, robinija, češnja, beli gaber, puhavec, mali jesen, ostrolistni javor, poljski brest,...). Ponekod so ti sestoji že zastarčeni in je pomlajevalni proces zelo otežen. Prav tako je pomlajevanje gradnovih gozdov zelo slabo oziroma ga ni, saj se v mladju večinomajavljaja mali jesen, črni gaber ter invazivna robinija.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 71/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci	2,7	37,6	36,2	9,6	13,9	17,4	7,6	0,31	5,2
Listavci	16,0	18,4	19,1	19,3	27,2	209,9	92,4	5,72	94,8
Skupaj	15,0	19,8	20,4	18,5	26,3	227,3	100,0	6,03	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Gozdovi tega RGR imajo najvišjo lesno zalogo v GGE. Lesna zaloga znaša 227,3 m³/ha. Primerjava strukture lesne zaloge po debelinskih razredih pokaže, da prevladuje debelo drevje z najvišjim deležem v petem debelinskem razredu. Ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 6,03 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 72/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12045

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,5	0,0	12,9	0,7	3,3	12,6	109,4	11,8	75,7	0,4
	[%]	0,2	0,0	5,7	0,3	1,5	5,5	48,1	5,2	33,3	0,2
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	36	56	21	50	0
	[%]	0	0	0	0	0	19	37	12	32	0

V lesni zalogi prevladujejo graden (48,9 %) in drugi trdi listavci (33,4 %). Prisotni so tudi bori, bukev, plemeniti listavci in drugi iglavci. Ostale skupine drevesnih vrst so zastopane pod 1 %. V primerjavi z naravno drevesno sestavo primanjkuje predvsem bukve in plemenitih listavcev, nekoliko preveč je hrastov.

Ohranjenost gozdov:

Prevladujejo ohranjeni gozdovi (90 %), Na nekaj več kot 56 ha površine pa se nahajajo spremenjeni sestoji.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	23,33	0,0	1,7	38,0	60,3	3,2	2,2	94,6	0,0	35,7	25,2	20,3	18,8
Drogovnjak	184,89	0,7	47,5	47,4	4,4	7,9	40,6	51,5	0,0	10,6	86,4	2,4	0,6
Debeljak	226,23					16,8	61,9	20,2	1,1	3,1	83,5	12,4	1,0
Sestoj v obnovi	24,30					22,8	58,4	18,8	0,0				
Panjevec	95,25												
Skupaj	554,00												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Prevladujejo pomanjkljivo negovani debeljaki normalnega sklepa. Nekoliko manj je pomanjkljivo negovanih in nenegovanih drogovnjakov z dobro do pomanjkljivo zasnovno in tesnim do normalnim sklepom. Sestojev v obnovi je 24,30 ha (4,4 %), večinoma so pomanjkljivo negovani. Evidentiranih je 23,33 ha mladovja. Mladovje je večinoma nenegovano, slabe zasnovne in tesnega sklepa. Mladovje je sicer v naravi bolj prisotno, a smo ga zaradi predvidene minimalne velikosti izločenega sestoja 0,50 ha večinoma vključili v sestoj drugih razvojnih faz.

Kakovost drevja:

Po kakovosti so najboljše kakovosti bori in hrasti. Hrasti, kot glavna drevesna vrsta v tem RGR, so večinoma dobre kakovosti. Slabše oziroma zadovoljive kakovosti so plemeniti in drugi trdi listavci. Skupno so listavci pretežno dobre in zadovoljive, iglavci pa dobre kakovosti.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je 6,2 % dreves. Pri 3,0 % dreves je bila ugotovljena osutost krošnje, ki jo pripisujemo sušenju kostanja, črnega gabra in robinije. Pri 1,0 % dreves je bila ugotovljena poškodovanost vej, pri 2,2 % dreves pa poškodovanost debela in korenčnika.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA (RGR 12045)

Preglednica 74/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	18,37	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,76	0,00	0,0
Sadnja	ha	1,08	0,00	0,0
Obžetev	ha	5,36	0,00	0,0
Nega mladja	ha	11,13	0,00	0,0
Nega gošče	ha	4,05	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,95	0,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	50,00	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	980,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	12,10	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	12,00	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	1,50	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	2,50	0,0

V preteklem ureditvenem obdobju so bila načrtovana gojitvena dela v tem RGR usmerjena v pripravo sestojev za naravno obnovo, nego mladja, gošče in mlajših drogovnjakov, zaščito mladja, vzdrževanje travinj, gnezdnic, vodnih virov in ostala biomeliorativna dela. Izvedeno je bilo samo vzdrževanje vodnih površin.

Od načrtovanih 30.772 m³ možnega poseka je bilo v preteklem ureditvenem obdobju v tem RGR posekanih 10.705 m³ lesa.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 12045)

- **Površina, lesna zaloga, prirastek in posek**

Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	486,23	6,0	151,0	157,0	0,20	5,00	5,20	0,00	0,60	0,60
2005	495,09	4,2	162,2	166,4	0,20	4,60	4,80	0,00	1,50	1,50
2012	562,00	8,8	178,1	186,9	0,27	5,98	6,25	0,00	1,90	1,90
2022	554,00	17,4	209,9	227,3	0,31	5,72	6,03	0,47*	5,56*	6,03*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov in lesna zaloga tega RGR se konstantno povečujeta, medtem ko prirastek zaradi različnih metod merjenja nima med posameznimi ureditvenimi obdobji. Površina gozdov v RGR se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 8,00 ha. Lesna zaloga se je v

zadnjem obdobju precej zvišala, medtem ko se je prirastek rahlo znižal. Načrtovani možni posek znaša 6,03 m³/ha/leto, kar je 317 % realiziranega letnega poseka prejšnjega ureditvenega obdobja.

▪ **Drevesna sestava**

Preglednica 76/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1995	0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	6,0	77,0	3,0	10,0	1,0
2005	0,0	0,0	2,5	0,1	0,0	2,2	49,3	4,6	41,3	0,0
2012	0,1	0,0	3,5	0,0	1,0	4,6	53,6	4,1	33,1	0,0
2022	0,2	0,0	5,7	0,3	1,5	5,5	48,1	5,2	33,3	0,2

Razvoj drevesne sestave kaže na krepitev deleža bora in bukve v lesni zalogi, medtem ko druge skupine drevesni vrst nihajo med obdobji, deloma tudi v odvisnosti od inventurne metode zajemanja podatkov. V zadnjem desetletju se je predvsem delež hrasta zmanjšal za 5,5 % in povečal delež bora za 2,2 %, kar ni ugoden trend.

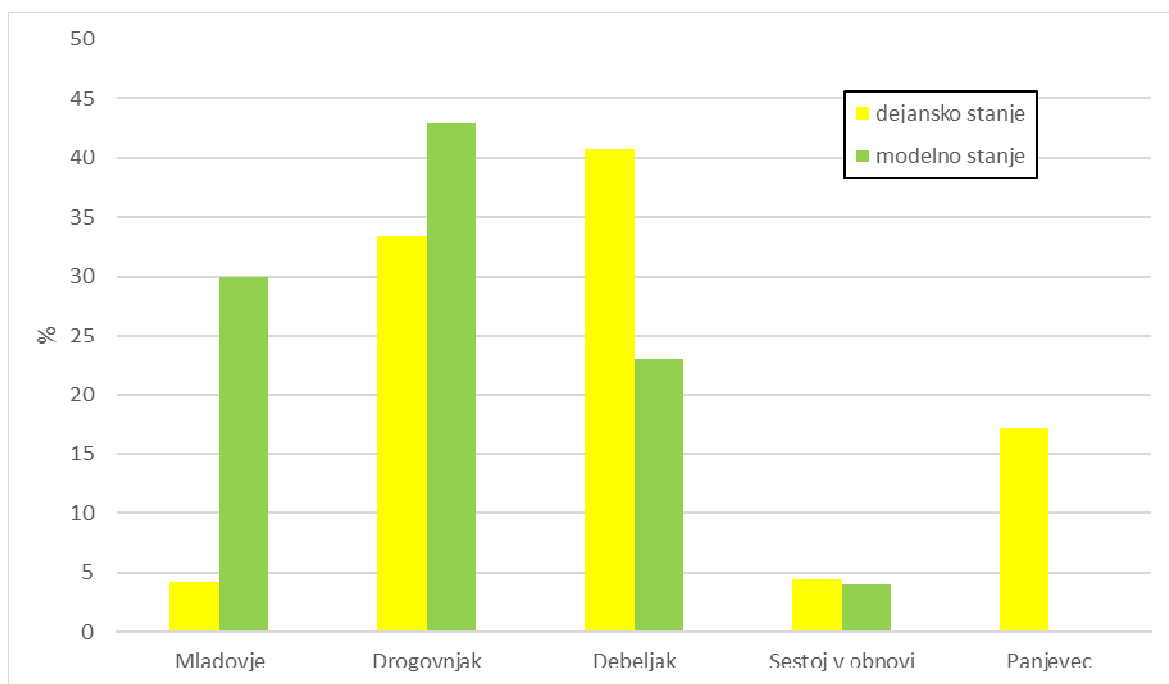
▪ **Razvojne faze in zgradbe sestojev**

Preglednica 77/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12045 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	23,33	4,2	5,1	45	30	166,20	-24,9
Drogovnjak	184,89	33,4	40,2	65	43	238,22	-2,8
Debeljak	226,23	40,8	49,3	35	23	127,42	26,3
Sestoj v obnovi	24,30	4,4	5,4	5	4	22,16	1,4
Panjevec	95,25	17,2					
Skupaj	554,00	100,0					

Tudi v gozdovih tega RGR model nakazuje precejšnje neravnovesje razvojnih faz. V gozdovih je po modelu bistveno preveč debeljakov (+ 26 %), medtem ko močno primanjkuje mladovij (- 25 %). Korigiran delež drogovnjakov in sestojev v obnovi je razmeroma dobro usklajen z modelom. Z ukrepi v prihodnje bo zato treba s pospešenim uvajanjem sestojev v obnovo dvigniti delež pomlajencev in posledično mladovij. V RGR so na 95,25 ha prisotni tudi panjevci, ki jih model ne upošteva.

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 12045)

a) Gozdnogojitveni cilji

Raznodobni sestoji gradna (50) in drugih trdih listavcev (31 %), med katerimi prevladuje kostanj, ter skupinsko primesjo plemenitih listavcev (6 %), bukve (6 %), bora (5 %) in drugih iglavcev (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 225 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 300 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov:

graden	A1 (5 %), B (10 %), C (15 %)
bukev	A2 in B (10 %)
drugi trdi listavci	drva, vinogradniško kolje
iglavci	B (10 %), C (30 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	6 %,
drogovnjak	32 %,
debeljak	27 %,
sestoj v obnovi	20 %,
panjevec	15 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 150 let, pomladitvena doba 5 let, pri bukvi 10 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo.
- Zaradi primanjkljaja mladovij je treba debeljake, ki so dosegli ciljno lesno zalogo ali starost, pospešeno uvajati v obnovo.
- V razvojni fazi mladja in gošče je treba pospeševati drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe. Glavni gradnik naj bo graden, v manjši meri kostanj, bukev in plemeniti listavci.
- V letvenjakih je treba pravočasno pričeti s sproščanjem krošnje izbrancem. Pospešujemo predvsem osebke semenskega nastanka.
- V drogovnjakih z bogato zasnovo in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja jakosti 20 % na LZ. Izbiralna redčenja naj bi se izvedla na 93 % površine (172 ha), na 5 % površine (9 ha) brez ukrepanja, , 2 % ali 4 ha drogovnjakov je potrebno uvesti v obnovo z jakostjo 50 % LZ. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.
- V razvojni fazi drogovnjaka in debeljaka je za doseganje višje kakovosti treba ohranjati normalen sklep, da ne izzovemo rasti adventivnih poganjkov.
- Sestoje starejših drogovnjakov in mlajših debeljakov s slabimi sestojnimi zasnovami na dobrih rastiščih predčasno uvajamo v obnovo. Še posebej je nujno pričeti z obnovo ob že prisotnem mladju.
- Preprečiti širjenje panjevcev robinije oziroma zmanjšati njihov delež.
- V sestojih robinije panjevskega nastanka naj se pospešuje graden in plemenite listavce ne glede na zasnovo. Dokler robinija še intenzivno prirašča, je treba izbrance sproščati na približno 10 let. Kasnejša redčenja so lahko šibkejše jakosti in na daljše časovno razdobje.
- V sestojih, kjer prevladuje robinija panjevskega izvora je mogoče nadaljevati z malopovršinsko obnovo panjevca z obhodnjami na 20 do 30 let. Tudi v teh sestojih puščamo osebke ciljnih drevesnih vrst in drevesa semenskega izvora (gospodarjenje s prihranjenci). Nega panjevca z jakostjo 30 % na LZ je predvidena na 64 % površine (61 ha), panjevska obnova je predvidena na 10 % površine (6 ha), na preostalih površinah (29 %) pa v tem ureditvenem obdobju ukrepanje ni predvideno.
- V debeljakah s tesnim sklepom naj se izvaja redčenje (15 % LZ pri iglavcih in 10 % LZ pri listavcih), v ostalih debeljakah pa je predvideno uvajanje v obnovo z jakostjo 50 % na LZ. Redčenja so predvidena na 47 % površine (106 ha), v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 47 % površine (106 ha).
- Debeljake uvajamo v obnovo z oblikovanjem pomladitvenih jeder večjih od pol hektara, za doseg uspešne nasemenitve hrastov. V primeru slabše pomladitve, se mladje spopolnjuje s sadnjo.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom (61 % površine) naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se nadaljuje z obnovo (15 % površine z jakostjo 50 % LZ). V sestojih s prisotnim bukovim pomladkom je treba zadržano nadaljevati z obnovo.
- V gozdovih na strmih pobočjih, kjer je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na prvi stopnji, je treba gospodarjenje prilagoditi talnim razmeram. Pomladitvena jedra naj bodo elipsaste oblike z daljšo stranico po plastnici. Zagotoviti je treba uravnoteženo razmerje razvojnih faz na zelo majhni površini, da je zagotavljanje varovalne funkcije neprekinjeno.

- Upoštevati je treba tudi preostale usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 78/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12045

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	7,6	92,4	100,0
	- ciljno	[%]	7,0	93,0	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	17,4	209,9	227,3
	- ciljna	[m ³ /ha]	15,8	209,7	225,5
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,31	5,72	6,03
Možni posek:		[m ³ /ha]	4,7	55,6	60,3
		[m ³ /ha/leto]	0,47	5,56	6,03
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	27,0	26,5	26,5
	- prirastek	[%]	151,6	97,3	100,0
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 33.424 m³, kar predstavlja intenziteto 26,5 % glede na lesno zalogo in 100 % glede na prirastek.

Preglednica 79/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12045

		Vrste poseka					Posek skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	1.817	759	26	0	0	2.602	27,0	150,0
	[%]	69,8	29,2	1,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	[m ³]	12.258	15.197	2.431	0	936	30.822	26,5	97,3
	[%]	39,8	49,3	7,9	0,0	3,0	100,0		
Skupaj	[m³]	14.075	15.956	2.457	0	936	33.424	26,5	100,0
	[%]	42,1	47,7	7,4	0,0	2,8	100,0		

Slabih 90 % možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavlja negovalni posek (42,1 % redčenje in 47,7 % pomladitvena sečnja). Posek na panj predstavlja 7,4 %, 2,8 % pa posek oslabiljenega drevja in sanitarni posek.

Preglednica 80/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12045

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	15,52	15,52
Obžetev	ha	1,66	1,66
Nega mladja	ha	13,19	13,19
Nega gošče	ha	11,22	11,22
Nega letvenjaka	ha	0,88	0,88
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,05	2,76
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,86	4,30

V skladu s potrebnim pospešenim uvajanjem sestojev v obnovo prevladuje ukrep priprave sestojev za naravno nasemenitev na površini 15,52 ha. Od gojitvenih del je največji poudarek na negi, predvsem na negi mladja in gošče. Predvideno je tudi vzdrževanje protipožarnih objektov dolžine 0,86 vsako drugo leto.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije (12046)

V tem RGR prevladujejo panjevski sestoji robinije s primesjo gradna, kostanja in plemenitih listavcev, na flišni matični podlagi. Ostanke gradnovih gozdov sredi robinijevih sestojev imajo brez nege zelo majhno možnost za obstanek, ker pri obnovi le-teh robinija močno požene iz korenin in preraste mladje drugih drevesnih vrst, ki zaradi pomanjkanja svetlobe v nekaj letih propade. Še izraziteje se to dogaja pri panjevski obnovi robinije. Robinija zelo hitro prirašča prvih 10 do 20 let, kasneje pa hitro začne izgubljati vitalnost in dohitevati jo začnejo bolj sencovzdržne drevesne vrste, predvsem beli gaber. Ti gozdovi zaradi težke prehodnosti ne zagotavljajo vseh funkcij gozda, v starosti so slabo vitalni, primanjkujejo rastišču prilagojene drevesne vrste, predvsem graden. Prekomerno panjevsko gospodarjenje lahko privede do izčrpanosti panjev. V tem primeru je ogroženo že samo odganjanje iz panjev, površine prekrijejo robida, grmovnice in posamično gozdno drevje. Lesna zaloga in prirastek sta nizka, gospodarjenje je zaradi bujnega grmovnega in zeliščnega sloja in ovijalk zelo oteženo.

Kljub temu, da panjevsko gospodarjenje degradira gozd, je pri lastnikih zelo priljubljeno, saj v sorazmerno kratkem času nudi zelene sortimente. V zadnjem desetletju je opaziti pospešeno sušenje oziroma padanje vitalnosti robinije, verjetno kot posledica prestarega koreninskega sistema.

Zmanjšanje površine panjevskih gozdov robinije je zelo težavno in brez sodelovanja lastnikov, ki bodo izvajali ustrezno sečnjo in gojitvena dela, ne bo mogoče. Glede na dosednji način gospodarjenja in zainteresiranost lastnikov gozdov, bomo zadovoljni, če bo ostala površina panjevskih gozdov v sedanjem obsegu.

Gozdov tega RGR je 752,17 ha. Večinoma so v zasebni lasti (91 %), državnih gozdov je 8 %, gozdov lokalnih skupnosti pa 1 %.

STANJE GOZDOV (RGR 12046)

a) Rastišče

V RGR 12046 prevladuje rastiščni tip primorsko gradnovje z jesensko vilovino (56,2 %), sledi primorsko belogabrovje in gradnovje (23,1 %) in primorsko bukovje na flišu (14,5 %) površine RGR. Od preostalih rastiščnih tipov vsak predstavlja manj kot 5 % površine.

Produksijska sposobnost rastišč (PSR) celotnega RGR znaša 5,6 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v le 73 %, kar je posledica padanja vitalnosti robinije. Povprečni rastiščni koeficient znaša 5,32.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda:

V zgradbi prevladujejo panjevci robinije, ki so ji mestoma primešani hrasti, kostanj in plemeniti listavci. Znotraj panjevcev robinije so prisotni tudi posamezni hrastovi sestoji v razvojni fazi debeljaka ali drogovnjaka.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 81/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m ³ /ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]		
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0
Listavci	37,8	28,5	14,3	11,4	8,0	116,0	100,0	4,14	100,0
Skupaj	37,8	28,5	14,3	11,4	8,0	116,0	100,0	4,14	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečna lesna zaloga in prirastek sta nad povprečjem GGE (99 m³/ha; 2,68 m³/ha/leto), vendar sta se oba kazalca v primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem znižala (126 m³/ha; 5,33 m³/ha/leto). Na padec lesne zaloge in prirastka, bolj kot sečnja, vpliva padanje vitalnosti oziroma odmiranje robinije. V lesni zalogi so prisotni le listavci, pri katerih je lesna zaloga zgoščena v prvih dveh debelinskih razredih (skupaj 66,3 %).

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 82/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12046

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	20,4	10,4	79,0	5,4
	[%]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	17,6	9,0	68,1	4,6
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	15	66	21	56	4
	[%]	0	0	0	0	0	8	43	11	36	1

V lesni zalogi prevladujejo drugi trdi listavci z 68,1 % LZ, med katerimi prevladuje robinija(43,8%). Sledi graden (17,6 %), gorski brest (7,4 %) in kostanj (4,5 %). V primerjavi z naravnim stanjem je občutno premalo bukke in hrasta, medem ko je drugih trdih listavcev preveč.

Ohranjenost gozdov:

Gozdovih tega RGR so večinoma spremenjeni (66 %), 23 % je močno spremenjenih, le 11 % gozdov je ohranjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 83/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	68,43	0,0	2,5	36,9	60,6	3,0	4,0	93,0	0,0	25,0	43,4	13,4	18,2
Drogovnjak	162,38	0,4	20,2	71,1	8,3	2,9	32,0	62,7	2,4	9,8	81,6	7,7	0,9
Debeljak	100,40					13,5	56,2	28,5	1,8	3,9	76,8	18,3	1,0
Sestoj v obnovi	20,47					4,7	47,2	48,1	0,0				
Panjevec	400,49												
Skupaj	752,17												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

S površino 400,49 ha prevladujejo panjevci, kjer zasnove in negovanosti ne določamo. Sledijo jim drogovnjaki, ki so večinoma nenegovani s pomanjkljivo zasnovo ter normalnim sklepom. Debeljaki zajemajo 13 % površine RGR in so pretežno pomanjkljivo negovani z normalnim sklepom. Mladovje prekriva 68,43 ha, je slabe do pomanjkljive zasnove, nenegovano in z normalnim do tesnim sklepom.

Kakovost drevoja:

Dreves odlične kakovosti ni. Večina dreves (drugi trdi listavci, hrasti) je zadovoljive kakovosti. Med drevesi dobre kakovosti prevladuje graden in plemeniti listavci.

Poškodovanost sestojev:

Delež poškodovanih dreves znaša 8,2 %. Osutost je prisotna pri 4,8 % dreves, poškodbe debela in koreninika so evidentirane na 2,7 % dreves, poškodbe vej pa na 0,7 % dreves.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12046)**

Preglednica 84/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12046

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	14,23	0,00	0,0
Obžetev	ha	2,40	0,00	0,0
Nega mladja	ha	3,01	0,00	0,0
Nega gošče	ha	3,17	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,36	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,52	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,22	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	68,40	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	24,00	0,00	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	42,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	14,50	0,0

V preteklem ureditvenem obdobju je bila v tem RGR načrtovana priprava sestojev, obžetev, negovalna dela, vzdrževanje grmišč in travinj ter vzdrževanje gnezdnic. Nobeno od načrtovanih del ni bilo izvedeno. Izvedeno je bilo vzdrževanje vodnih površin, ki ni bilo načrtovano.

Od načrtovanega poseka 31.699 m³ je bilo v tem RGR v preteklem ureditvenem obdobju posekanih 14.852 m³ lesa.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV (RGR 12046)

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 85/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha/leto]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	761,40	1,0	85,0	86,0	0,0	4,2	4,2	0,00	1,40	1,40
2005	858,07	2,1	255,4	257,5	0,12	7,05	7,16	0,00	3,00	3,00
2012	767,90	0,0	125,7	125,7	0,00	5,33	5,33	0,01	1,92	1,93
2022	752,17	0,0	116,0	116,0	0,00	4,14	4,14	0,00*	2,90*	2,90*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozdov v RGR 12046 se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 15,73 ha. V primerjavi s preteklimi 10 leti se je lesna zaloga zmanjšala za 9,7 m³/ha, prirastek pa za 1,2 m³/ha. Načrtovan možni posek je višji od realiziranega poseka v prejšnjih desetih letih.

b) Drevesna sestava

Preglednica 86/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1995	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0	0,2	10,0	1,0	86,8	1,0
2005	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,9	22,8	4,2	68,9	2,3
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	20,1	3,9	73,5	2,2
2022	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	17,6	9,0	68,1	4,6

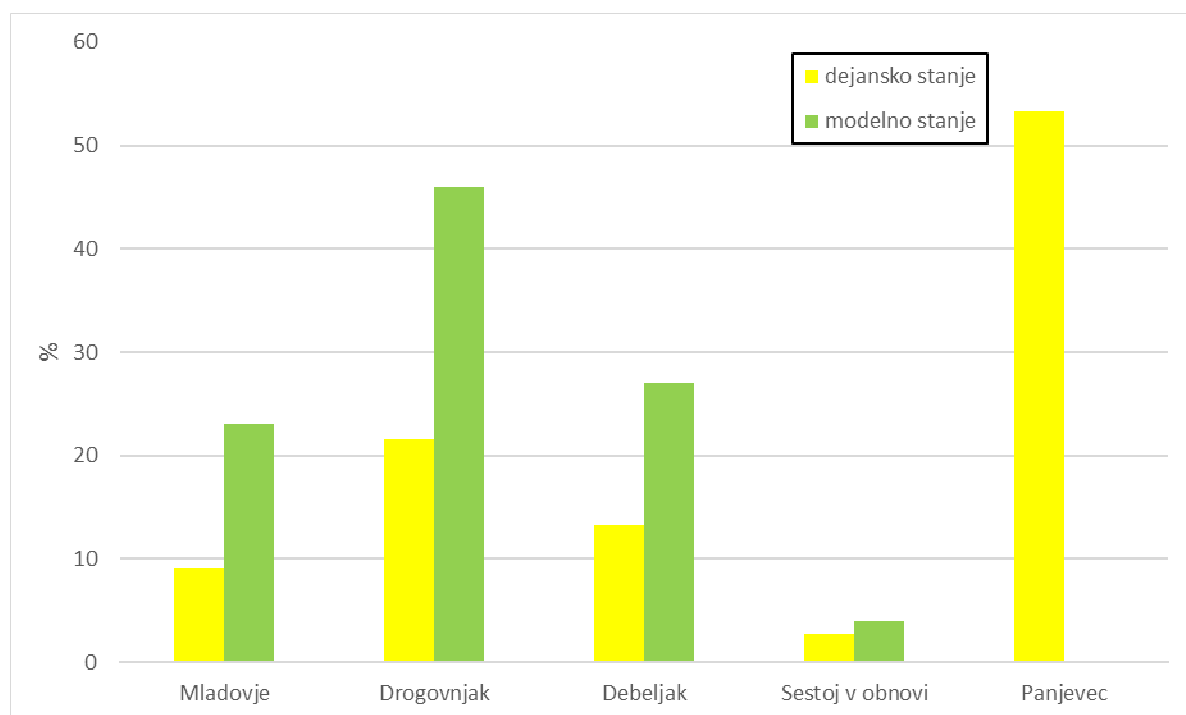
V preteklih desetih letih se je delež drugih trdih listavcev zmanjšal za 5 %, prav tako se še naprej zmanjšuje delež hrasta, ki znaša 18 %. Rahlo se je povečal delež bukke, predvsem pa se je povečal delež plemenitih (+5,1 %) in mehkih (+2,4 %) listavcev.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 87/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12046 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	68,43	9,1	19,3	30	23	173,00	-3,7
Drogovnjak	162,38	21,6	46,2	60	46	346,00	0,2
Debeljak	100,40	13,3	28,6	35	27	203,09	1,6
Sestoj v obnovi	20,47	2,7	5,8	5	4	30,09	1,8
Panjevec	400,49	53,3					
Skupaj	752,17	100,0					

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Korigiran delež razvojnih faz je glede na model zelo uravnotežen, saj model ne obravnava panjevskih gozdov, ki obsegajo kar 53 % celotnega RGR. Zaradi velikega deleža panjevskih gozdov smatramo razmerje razvojnih faz kot porušeno.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12046)**

a) Gozdnogojitveni cilj

Raznodobni sestoji drugih trdih listavcev (64 %), med katerimi prevladuje robinija, s skupinsko primesjo gradna (20 %) in plemenitih listavcev (12 %) ter posamično primesjo bukve (1 %) in mehkih listavcev (1%).

- Ciljna lesna zaloga: 140 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 300 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov:

robinja	vinogradniško kolje, B
plem. listavci	B (5 %), C (10 %)
hrasti	B (5 %), C (10 %)

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	11 %,
drogovnjak	25 %,
debeljak	13 %,
sestoj v obnovi	3 %,
panjevec	48 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje, kombinirano s panjevskim gospodarjenjem v čistih sestojih robinije.
- Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba pa 5 let.
- Ciljni premer pri panjevskem gospodarjenju z robinijo je 15-20 cm, za graden pa 45 cm.
- V čistih panjevskih gozdovih je mogoče izvajati panjevsko sečnjo v razdobju 20 do 40 let.
- Preprečiti širjenje panjevcev robinije na druge gozdove oziroma zmanjšati njihov delež z uvajanjem prilagojenega skupinsko postopnega gospodarjenja tudi v sestoj s prevladujočim deležem robinije.
- Prisotne posamezne osebke ciljnih drevesnih vrst in tudi drevesa semenskega izvora ohranjamo kot semenjake (gospodarjenje s prihranjenci).
- Za povečanje deleža hrasta in plemenitih listavcev v mladju panjevcev robinije, se ob pešanju vitalnosti robinije, sestoj uvede v obnovo s presvetlitvijo sestoja in oblikovanjem manjših jeder.
- Upoštevati je treba semenska leta gradna, pri čemer posekamo predvsem posušene in slabo vitalne osebke, ki bodo sorazmerno skromno odgnali iz panja. Istočasno s sečnjo naj se izvede pripravo sestoja z odstranitvijo grmovnega sloja. Končni posek se izvede po treh do petih letih, sočasno z nego mladja, pri kateri pospešujemo nasemenjene osebke hrasta in plemenitih listavcev.
- V slabo vitalnih panjevcih z bujnim grmovnim slojem se izvede najprej temeljito pripravo sestoja dve do tri leta pred začetkom sečnje. S tem se zagotovi ustrezno nasemenitev in konkurenčno prednost že nasemenjenim drevesnim vrstam. Po dveh do treh letih se izvede končni posek. Leto po končni sečnji se izvede nego mladja z uravnavanjem zmesi drevesnih vrst.
- V sestojih robinije panjevskega nastanka z večjim deležem hrasta, belega gabra, kostanja in plemenitih listavcev se izvaja nego panjevca s sproščanjem izbrancev. Z nego pričeti dovolj zgodaj (letvenjak), dokler je število osebkev hrasta, belega gabra, kostanja in plemenitih listavcev še dovolj veliko. Ob pridobljenem dovoljšnjem številu izbrancev se le-te ponovno sprošča po približno 10 letih, dokler robinija še intenzivno prirašča. Kasnejša redčenja so manjše jakosti in na daljše časovno razdobje.

- Nega panjevca je predvidena na 59 % površine (235,67 ha) z jakostjo 30 % na LZ. Panjevska obnova je predvidena na 11 % površine (43,96 ha) z jakostjo 95 % LZ, na 22 % površine panjevcev (88,39 ha) pa v tem ureditvenem obdobju ne bi ukrepali.
- V drogovnjakih naj se izvajajo izbiralna redčenja srednje jakosti (20 % LZ), ki so predvidena na 79 % površine (128,17 ha), na preostalih površinah (33,64 ha) brez ukrepanja oz. sanitarna sečnja.
- V debeljakih s tesnim sklepom in sorazmerno dobro kakovostjo se izvaja redčenje (15 % LZ). Redčenja so predvidena na 42 % površine (42,66 ha), v obnovo pa se uvede debeljake na 41 % površine (41,07 ha) z jakostjo 50 % LZ. Na 17 % površine debeljakov ukrepanje ni predvideno, izvaja se le sanitarni posek.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključijo z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (56 % LZ). Zaključek obnove je predviden na 36 % površine (7,28 ha), na preostalih 30 % površine (6,05 ha) pa je predvidena pospešena obnova z jakostjo 50 % LZ.
- V gozdovih na strmih pobočjih, kjer je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev poudarjena na prvi stopnji, je treba gospodarjenje prilagoditi talnim razmeram. Pomladitvena jedra naj bodo elipsaste oblike z daljšo stranico po plastnici. Zagotoviti je treba uravnoteženo razmerje razvojnih faz na zelo majhni površini, da je zagotavljanje varovalne funkcije trajno.
- Upoštevati je treba tudi preostale usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 88/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12046

	Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	0,0	100,0
	- ciljno	[%]	0,0	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	0,00	116,0
	- ciljna	[m ³ /ha]	0,00	140,3
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,00	4,14
Možni posek:		[m ³ /ha]	0,00	29,0
		[m ³ /ha/leto]	0,00	2,90
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	0,0	25,0
	- prirastek	[%]	0,0	70,1
Izravnalna doba:		[let]	20	20

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 21.821 m³, kar predstavlja intenziteto 25,0 % glede na LZ in 70,0 % glede na prirastek.

Preglednica 89/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12046

		Vrste poseka					Posek skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	[%]	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Listavci	[m ³]	6.354	5.707	8.727	0	1.033	21.821	25,0	70,0
	[%]	29,1	26,2	40,0	0,0	4,7	100,0		
Skupaj	[m ³]	6.354	5.707	8.727	0	1.033	21.821	25,0	70,0
	[%]	29,1	26,2	40,0	0,0	4,7	100,0		

Zgolj 55 % možnega poseka za naslednje ureditveno obdobje predstavlja negovalni posek (29,1 % redečenje in 26,2 % pomladitvena sečnja). Zaradi razširjenega panjevskega gospodarjenja v tem RGR predstavlja posek na panj kar 40 % celotnega načrtovanega možnega poseka.

Preglednica 90/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12046

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	26,47	26,47
Priprava tal	ha	0,37	0,37
Nega mladja	ha	4,08	4,08
Nega gošče	ha	3,81	3,81
Nega letvenjaka	ha	10,29	10,29
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,57	1,57
Graditev protipožarnih objektov	km	0,10	0,10
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,73	3,65
Vzdrževanje grmišč	ha	0,26	0,26
Vzdrževanje travinj	ha	0,10	0,10

Gojitvena dela so usmerjena predvsem v pripravo sestojev in tal za naravno nasemenitev, nego mladja, gošče in letvenjaka ter vzdrževanje grmišč in travinj. Varstvo pred požari se načrtuje z gradnjo (0,10 km) in vzdrževanjem (3,65 km) protipožarnih objektov.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev (12050)

Gozdovi tega RGR so vezani na karbonatno matično podlago. Večina gozdov je nastala z zaraščanjem nekdanjih kmetijskih površin. Za razliko od RGR 12054 poraščajo ti nekoliko vlažnejše in hladnejše lege ter imajo zaradi tega nekoliko višjo lesno zalogo in prirastek. Še vedno gre večinoma za panjevski gozd, ki pa mestoma prehajajo v srednji gozd z večjim deležem hrasta,

Rastiščnogojitveni razred 12050 je po površini drugi največji in meri 1.376,92 ha. Večji del gozdov je v zasebni lasti (82 %), 15 % gozdov je v državni lasti, 4 % gozdov pa v lasti lokalnih skupnosti. Vsi gozdovi so večnamenski.

STANJE GOZDOV (RGR 12050)

a) Rastišče

V RGR prevladujeta gozdna rastiščna tipa primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu (55,2 %) ter primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom (27,8 %). V manjši meri je prisotno tudi primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom (10,1 %) ter primorsko gradnovje z jesensko vilovino (5,1 %). Ostali gozdni rastiščni tipi predstavljajo manj kot 2 % površine.

Produksijska sposobnost rastišč RGR znaša 2,2 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 100,4 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 2,2 m³/ha. Povprečni rastiščni koeficient znaša 1,25.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda:

Prevladujejo skupinsko raznodobni mešani sestoji drugih trdih listavcev s skupinsko primesjo hrastov. Gozdovi so večinoma panjevskega nastanka. Prisotni so tudi manjši enomerni sestoji starejših drogovnjakov in debeljakov črnega bora. V sestojih z velikim deležem drugih trdih listavcev so v preteklosti večinoma panjevsko gospodarili.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 91/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]	[m ³ /ha]	[%]
<i>Iglavci</i>	8,8	38,5	30,7	18,0	4,0	15,8	21,0	0,46	21,1
<i>Listavci</i>	41,1	25,6	18,0	6,4	8,9	59,6	79,0	1,74	78,9
Skupaj	34,3	28,3	20,7	8,8	7,9	75,4	100,0	2,20	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečna LZ znaša 75,4 m³/ha, ugotovljeni povprečni letni prirastek pa 2,20 m³/ha. V LZ prevladujejo listavci z 79 %.. Črni bor bolje izkorišča rastiščni potencial na revnejših rastiščih

in je sposoben pri enaki starosti doseči večji prsni premer kot listavci. Zaradi tega je v tem RGR opazno večji delež debelega drevja pri iglavcih kot pri listavcih.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 92/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12050

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,1	0,0	15,7	0,0	0,0	0,1	10,8	1,9	46,2	0,6
	[%]	0,1	0,1	20,8	0,0	0,0	0,2	14,4	2,6	61,0	0,8
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	1	11	7	107	0
	[%]	0	0	0	0	0	1	8	5	86	0

V LZ prevladujejo bori in drugi trdi listavci. Skupaj tvorijo 81,8 % LZ. Hrast in plemeniti listavci skupaj predstavljajo 17,0 % LZ. Preostale 1,2 % LZ v RGR gradijo mehki listavci, jelka, smreka in bukev. V primerjavi z naravnim stanjem je preveč borov in premalo drugih trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov:

Gozdovi tega RGR so povečini ohranjeni (76 %), 20 % je spremenjenih, 4 % pa izmenjanih

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 93/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12050

Razvojna faza	Površina	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
	[ha]	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	99,06	0,0	2,5	47,0	50,5	5,2	1,1	93,7	0,0	35,4	8,4	8,6	47,6
Drogovnjak	574,67	0,1	13,9	78,8	7,2	0,3	14,9	84,8	0,0	3,2	80,5	11,7	4,6
Debeljak	102,58					3,7	37,2	59,1	0,0	0,0	71,2	28,8	0,0
Sestoj v obnovi	43,65					37,6	43,7	18,7	0,0				
Panjevec	556,96												
Skupaj	1.376,92												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Na 41,7 % gozdne površine prevladujejo nenegovani drogovnjaki pomanjkljive zasnove in normalnega sklepa. Panjevci so prisotni na 40,4 % površine, sledijo nenegovani debeljaki normalnega in rahlega sklepa (7,4 %) ter nenegovano mladovje pomanjkljive in slabe zasnove (7,4 %). Sestoji v obnovi predstavljajo 3,2 % površine in so pomanjkljivo negovani oz. dobro nenegovani.

Kakovost drevja:

Kakovost dreves je v tem RGR predvsem zadovoljiva. Pri listavcih opazamo predvsem zadovoljivo (50%) in slabo kakovost (30 %), pri borih je kakovost nekoliko boljša in sicer 43 % dobra ter 37 % zadovoljiva.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je 13,4 % dreves tega RGR, kar je nad povprečjem GGE (11,2 %). Med poškodbami dreves prevladuje osutost (7,8 %), deblo in koreninik sta poškodovana pri 3,3 % dreves, veje pa pri 2,3 % dreves.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12050)**

Preglednica 94/ZNS: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12050

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	9,53	0,00	0,0
Priprava tal	ha	4,58	0,00	0,0
Sadnja	ha	1,11	0,00	0,0
Obžetev	ha	9,30	9,92	106,7
Nega mladja	ha	21,96	0,00	0,0
Nega gošče	ha	17,12	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	0,99	5,00	505,1
Nega ml. drogovnjaka	ha	9,25	6,00	64,9
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.200,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	550,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	1,04	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	98,90	8,10	8,2
Vzdrževanje vodnih površin	dni	137,50	29,00	21,1
Ostala biomeliorativna dela	dni	7,95	0,00	0,0
Setev	ha	0,00	3,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	2,06	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	171,89	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	7,50	0,0

Načrtovana gojitvena dela so bila realizirana v nizkem obsegu. Po načrtu je bila izvedena predvsem obžetev in nega letvenjaka. Nega mlajšega drogovnjaka je bila izvedena 65 %, vzdrževanje travinj 8,2 %, vodnih površin pa 21,1 %. Ostalih načrtovanih gojitvenih del se ni izvedlo. Ukrepi protipožarnega varstva niso bili načrtovani, izvedlo pa se je 2,06 km graditve in 171,89 km vzdrževanja protipožarnih objektov ter drugo varstvo pred požari. Prav tako ni bila načrtovana setev, ki je bila izvedena.

Od načrtovanega poseka 22.388 m³ je bilo v tem RGR v preteklem ureditvenem obdobju posekanih 5.797 m³ lesa oziroma 26 %.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12050)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 95/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	1.335,43	6,0	56,0	62,0	0,3	1,7	2,0	0,00	0,10	0,10
2005	1.582,85	17,8	46,0	63,8	0,40	1,40	1,80	0,00	0,20	0,20
2012	1.399,64	11,5	51,1	62,6	0,51	1,73	2,24	0,01	0,41	0,41
2022	1.376,92	15,8	59,6	75,4	0,46	1,74	2,20	0,36*	1,37*	1,72*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 12050 se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 22,72 ha, večinoma zaradi spremenjene rabe tal [10] in izločenih manjših neuspešnih sanacij požarišč iz gozda. Razvoja drugih gozdnih fondov v daljšem časovnem obdobju, zaradi neprimerljivih metod gozdnih inventur, ne moremo komentirati. V zadnjem desetletju se je povečala lesna zaloga, za malenkost pa se je zmanjšal prirastek. Višina možnega poseka je odraz doseženega stanja in postavljenih gozdnogojitvenih ciljev.

b) Drevesna sestava

Preglednica 96/D-GRF2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (%) v obdobju 1995 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1995	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0	81,0	0,0
2005	0,0	0,0	27,8	0,0	0,0	0,2	18,7	0,7	45,7	0,0
2012	0,1	0,0	18,2	0,0	0,0	0,2	28,7	1,3	51,2	0,3
2022	0,1	0,1	20,8	0,0	0,0	0,2	14,4	2,6	61,0	0,8

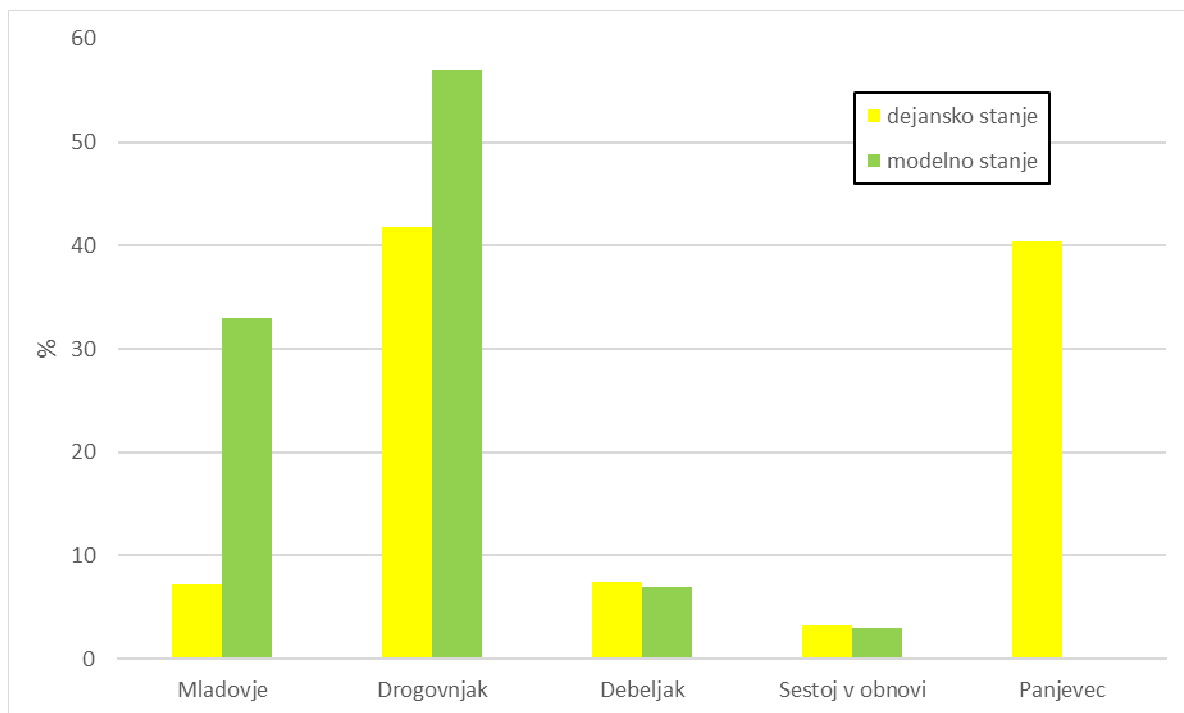
V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je delež bora nekoliko povečal (+2,6 %). Občutno se je povečal delež drugih trdih listavcev (+9,8 %), močno pa se je zmanjšal delež hrasta (-14,3 %). Močno zmanjšanje deleža hrasta v LZ je posledica prenosa dela gradna med puhaste hraste, ki sodijo med druge trde listavce. Hrasti, predvsem graden in puhasti hrast, se medsebojno križajo, zato jih je pogosto težko medsebojno ločiti.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 97/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12050 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	99,06	7,2	12,1	50	33	454,38	-20,9
Drogovnjak	574,67	41,8	69,2	85	57	784,84	12,2
Debeljak	102,58	7,4	13,4	10	7	96,38	6,4
Sestoj v obnovi	43,65	3,2	5,3	5	3	41,31	2,3
Panjevec	556,96	40,4					
Skupaj	1.376,92	100,0					

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in korigiranim dejanskim stanjem nakazuje, da je v gozdovih RGR glede na model preveč drogovnjakov (+ 12,2 %), debeljakov (+ 6,4 %) in sestojev v obnovi (+ 2,3 %), medtem ko močno primanjkuje mladovij (- 20,9 %). Neposredna primerjava modela in dejanskega stanja ni povsem smiselna, saj model ne upošteva panjevcev, ki v tem RGR predstavljajo 40,5 % površine gozdov.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 12050)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Raznodobni sestoji drugih trdih listavcev (60 %), s skupinsko primesjo bora (21 %) in gradna (15 %) ter posamično primesjo plemenitih (3 %) in mehkih listavcev (1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 80 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 150 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov:

iglavci	B (5 %), C (15 %)
drugi trdi listavci	tehnični les, drva.
Graden	C (10 %)

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	7 %,
drogovnjak	41 %,
debeljak	8 %,
sestoj v obnovi 5 %.	

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Povprečna proizvodna doba je 150 let. Pomladitvena doba je 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo, izjemoma panjevska obnova.
- Nego mladovja izvajati predvsem na boljših rastiščih (vrtače, globlja tla), z njo pospeševati graden in plemenite listavce.
- V drogovnjakih izbiralno redčiti na 89 % površine, z jakostjo 25 % LZ. Ocenjena površina drogovnjakov potrebnih obnove je 1 %, ki jih v obnovo uvajamo z jakostjo 50 % na LZ. Ostalih 10 % drogovnjakov pustiti brez ukrepanja
- V debeljakih redčimo z jakostjo 15 % LZ pri iglavcih in 10 % LZ pri listavcih. Redčenja so predvidena na 62,73 ha površine (57 %), brez ukrepanja na 15 % površine, v obnovo pa je predvideno uvajanje debeljakov na 28 % površine, z jakostjo 50 % LZ. Debeljake uvajamo v obnovo z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder za uspešno nasemenitev hrastov.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (50 % LZ). Zaključek obnove je predviden na 37 % površine, na 5 % površine je predvideno nadaljevanje obnove, na 57 % površine pa ni predvideno ukrepanje.

- V gozdovih panjevskega nastanka z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se izvede enkratno redčenje (20 % LZ iglavcev in 35 % LZ listavcev) s katerim pospešujemo hraste ne glede na zasnovo in nastanek.
- V sestojih panjevskega nastanka, ki jih izključno gradita črni gaber in mali jesen je mogoče nadaljevati z malopovršinsko obnovo panjevca z obhodnjami dolžine 40 let in jakostjo sečnje 20 % LZ iglavcev in 80 % LZ listavcev. Tudi v teh sestojih puščamo osebkne ciljnih drevesnih vrst in drevesa semenskega izvora (gospodarjenje s prihranjenci). Nega panjevca je predvidena na 38 % površine. panjevska obnova na 8 % površine, na 44 % površine pa v tem ureditvenem obdobju ukrepi niso predvideni.
- V drogovnjakih in debeljakih je zaradi sanitarnih razlogov potrebno zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- Zaradi velike požarne ogroženosti naravnega okolja je potrebno izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari. Poseben poudarek naj bo na dograjevanju in vzdrževanju mreže protipožarnih presek.
- -Upoštevati je potrebno usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 98/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12050

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	21,1	79,0	100,0
- ciljno %	20,9	79,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	15,8	59,6	75,4
- ciljna (m ³ /ha)	16,8	63,5	80,3
Prirastek (m ³ /ha)	0,46	1,74	2,20
Možni posek (m ³ /ha)	3,5	13,6	17,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,36	1,37	1,72
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	22,5	22,9	22,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	77,4	78,4	78,3
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 23.705 m³, kar predstavlja intenziteto 22,8 % glede na lesno zalogo in 78,1 % glede na prirastek.

Preglednica 99/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12050

		Vrste poseka					Posek skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	3.508	1.285	113	0	0	4.906	22,5	76,8
	[%]	71,5	26,2	2,3	0,0	0,0	100,0		
Listavci	[m ³]	8.645	3.260	6.632	0	262	18.799	22,9	75,5
	[%]	46,0	17,3	35,3	0,0	1,4	100,0		
Skupaj	[m ³]	12.153	4.545	6.745	0	262	23.705	22,8	78,1
	[%]	51,2	19,2	28,5	0,0	1,1	100,0		

Večino načrtovanega močnega poseka je predvideno realizirati z redčenji (51 %). Pomladitveni posek je načrtovan v 19 %. Pomemben delež v strukturi načrtovanega poseka zajema posek na panj, in sicer 28,5 %.

Preglednica 100/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12050

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	16,55	16,55
Priprava tal	ha	1,89	1,89
Sadnja	ha	10,98	10,98
Obžetev	ha	2,09	4,83
Nega mladja	ha	4,73	4,73
Nega gošče	ha	2,12	2,12
Nega letvenjaka	ha	2,32	2,32
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,39	0,39
Graditev protipožarnih objektov	km	1,51	1,51
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	18,84	94,20
Zaščita z ograjo	m	3.050	3.050
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300	300
Vzdrževanje grmišč	ha	1,20	1,20
Vzdrževanje travinj	ha	4,82	4,82
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	27,50

Precejšen poudarek je na obnovi gozdov s pripravo sestoja za sadnjo in naravno nasemenitev. Predvidena je zaščita mladja z ograjo in vzdrževanje le-te. Načrtuje se obžetev ter nego mladovja in mlajšega drogovnjaka. Predvidenih je nekaj biomeliorativnih del in pa protipožarno varstvo z izgradnjo, predvsem pa z vzdrževanjem obstoječih protipožarnih objektov.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi (12051)

Borovi sestoji so nastali s pogozdovanjem najslabših predelov Krasa, ki so bili manj primerni za pašo. Obsežna pogozdovanja so se pričela v 19. stoletju. Pogozdovali so s črnim borom, ki je bil edina uspešna vrsta na takratnih rastiščih. Zaradi vse večjega opuščanja paše so se nove površine pozneje začele zaraščati, kar je imelo za posledico širjenje črnega bora na opuščene kmetijske površine in s tem povečanje obsega njegovih sestojev. Zdravstveno stanje borovih sestojev ni zadovoljivo, občasno jih prizadenejo požari ter v zadnjem času sušica borovih vej, ki jo povzroča gliva *Cenangium ferruginosum* in predvsem sušenje najmlajših borovih poganjkov, ki ga povzroča gliva *Sphaeropsis sapinea*. Borovi gozdovi se ne pomlajujejo z borom, njihov razvoj bo različen glede na rastišča, ki jih poraščajo. Večinoma bodo prešli med termofilne listavce in hrastove gozdove na apnencu. Bolezni proces še pospešujejo.

RGR obsega 1.035,13 ha vseh gozdov v GGE. Le 45 % gozdov je v zasebni lasti, 15 % gozdov je v lasti države, 39 % pa v lasti lokalnih skupnosti. Vsi gozdovi so večnamenski.

STANJE GOZDOV (RGR 12051)

a. Rastišče

V RGR prevladuje rastiščni tip primorskega hrastovja in črnogabrovja na apnencu (82,0 %); njegova variacija z rumenim drenom porašča 10,7 % gozdov RGR, ostali rastiščni tipi pa zajemajo skupaj manj kot 7 % površine RGR.

Produksijska sposobnost rastišč RGR znaša 2,1 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 184 %, saj ugotovljeni povprečni letni prirastek znaša 3,87 m³/ha. Bori bolje izkoriščajo rastiščni potencial od avtohtone vegetacije. Povprečni rastiščni koeficient znaša 1,06.

b. Stanje sestojev

Zgradba gozda:

Prevladujejo enomerni sestoji drogovnjakov in debeljakov črnega bora s podstojno, posamično in šopasto primesjo črnega gabra, malega jesena in hrastov.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 101/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]	[m ³ /ha]	[%]
Iglavci	9,9	38,1	34,8	15,8	1,4	143,6	85,7	3,09	79,9
Listavci	48,8	30,7	12,1	8,4	0,0	24,0	14,3	0,78	20,1
Skupaj	15,5	37,1	31,5	14,7	1,2	167,6	100,0	3,87	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Povprečna LZ v RGR znaša 167,6 m³/ha, ugotovljeni povprečni letni prirastek pa 3,87 m³/ha. Skoraj 80 % LZ listavcev je skoncentrirane v I. in II. debelinskem razredu, kar nakazuje na pomlajevanje listavcev. V lesni zalogi sicer prevladujejo iglavci z 85,7 % in njihova LZ zajema največji delež v II. In III. Debelinskem razredu. V prihodnje je pričakovati nadaljnje postopno zmanjševanje deleža iglavcev v LZ.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 102/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12051

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,0	0,0	143,2	0,1	0,3	0,0	1,8	0,5	21,5	0,2
	[%]	0,0	0,0	85,5	0,0	0,2	0,0	1,1	0,3	12,8	0,1
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	0	7	6	110	0
	[%]	0	0	0	0	0	0	5	5	89	0

V lesni zalogi prevladujejo bori in drugi trdi listavci, ki skupaj tvorijo 98 % LZ. Med drugimi trdimi listavci prevladuje črni gaber (5,7 %), puhavec (2,9 %), mali jesen (2,8 %) in robinija (1,1 %). V primerjavi z naravnim stanjem je bistveno preveč borov, ki jih v naravnem stanju ni, recipročno pa pomanjkujejo drugi trdi listavci.

Ohranjenost gozdov:

V tem RGR ni ohranjenih gozdov. Spremenjena sta 2 % gozdov, močno spremenjenih je 36 % gozdov. Izmenjani gozdovi pa preraščajo kar 62 % površine RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 103/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12051

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	101,66	5,2	34,5	45,8	14,5	14,6	2,1	83,3	0,0	19,9	41,6	15,5	23,0
Drogovnjak	557,85	1,8	27,7	66,3	4,2	1,9	21,4	76,3	0,4	27,3	56,9	12,0	3,8
Debeljak	200,07					4,7	36,2	59,1	0,0	0,0	74,1	23,1	2,8
Sestoj v obnovi	81,83					48,8	44,1	7,1	0,0				
Panjevec	93,72												
Skupaj	1.035,13												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Prevladujejo pretežno nenegovani drogovnjaki pomanjkljive zasnove in normalnega sklepa. Sledijo nenegovani debeljaki normalnega sklepa, sestojev v obnovi je 7,9 % in so negovani do pomanjkljivo negovani. Mladovje pomanjkljive zasnove, normalnega sklepa, ki je večinoma nenegovano, porašča slabih 10 % površine.

Kakovost drevja:

Dreves odlične kakovosti v tem RGR ni, prevladujejo predvsem drevesa dobre (46 %) in zadovoljive (26 %) kakovosti. Dobre kakovosti so predvsem bori, hrasti so zadovoljive do slabe kakovosti, drugi trdi listavci pa večinoma slabe kakovosti.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je 9,1 % dreves. Največ poškodovanih dreves ima osuto krošnjo (4,1 %), 2,6 % dreves ima poškodovano deblo ali koreničnik in 2,3 % dreves ima evidentirane poškodbe vej.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12051)**

Preglednica 104/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12051

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	68,12	0,00	0,0
Priprava tal	ha	8,16	16,38	200,7
Sadnja	ha	27,02	5,62	20,8
Obžetev	ha	88,05	4,32	4,9
Nega mladja	ha	66,25	26,28	39,7
Nega gošče	ha	117,00	45,25	38,7
Nega letvenjaka	ha	12,10	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	23,64	0,00	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	1.950,00	0,00	0,0

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje grmišč	ha	1,04	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	50,10	0,35	0,7
Vzdrževanje vodnih površin	dni	82,50	32,00	38,8
Ostala biomeliorativna dela	dni	5,25	0,00	0,0
Setev	ha	0,00	10,07	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	0,07	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	77,26	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	20,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,25	0,0

Od načrtovanih gojitvenih in varstvenih del je v preteklem ureditvenem obdobju bila izvedena predvsem priprava tal za nasemenitev, delno je bila izvedena sadnja, obžetev ter nega mladja in gošče. Izvedena je bila zaščita s premazom, ki pa ni bila načrtovana. Načrtovana priprava sestaja ter nege letvenjaka in drogovnjaka ni bila izvedena. Zaščita mladja s količenjem ali tulci ni bila izvedena. Delno so bila izvedena biomeliorativna dela. Ukrepov protipožarnega varstva nismo načrtovali, smo pa izvedli vzdrževanje protipožarnih objektov (77,26 km) in drugo varstvo pred požari.

Od 36.691 m³ načrtovanega možnega poseka je bilo v preteklih desetih letih posekanega le 5.018 m³ lesa. Letni realiziran posek je znašal 0,49 m³/ha.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12051)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha/leto]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	994,68	116,0	17,0	133,0	3,30	0,50	3,80	0,8	0,0	0,8
2005	1.048,00	128,0	14,1	142,1	6,10	0,4	6,60	1,20	0,20	1,40
2012	1.028,92	123,1	19,1	142,3	2,85	0,84	3,69	0,30	0,19	0,49
2022	1.035,13	143,6	24,0	167,6	3,09	0,78	3,87	3,79*	0,27*	4,06*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina RGR 12051 se je povečala za 6,21 ha. Zaradi skromne sečnje in relativno dobrega priraščanja se je povprečna LZ tega RGR v zadnjem desetletju povečala za 25,3 m³/ha, od tega je bil nekoliko večji relativni prirast pri listavcih.

b) Drevesna sestava

Preglednica 106/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obd. 1995-2012

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1995	0,0	0,0	87,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,1	11,0	0,0
2005	0,0	0,0	90,1	0,0	0,0	0,0	0,6	0,1	9,3	0,0
2012	0,0	0,0	86,2	0,0	0,4	0,0	1,3	0,1	12,0	0,0
2022	0,0	0,0	85,5	0,0	0,2	0,0	1,1	0,3	12,8	0,1

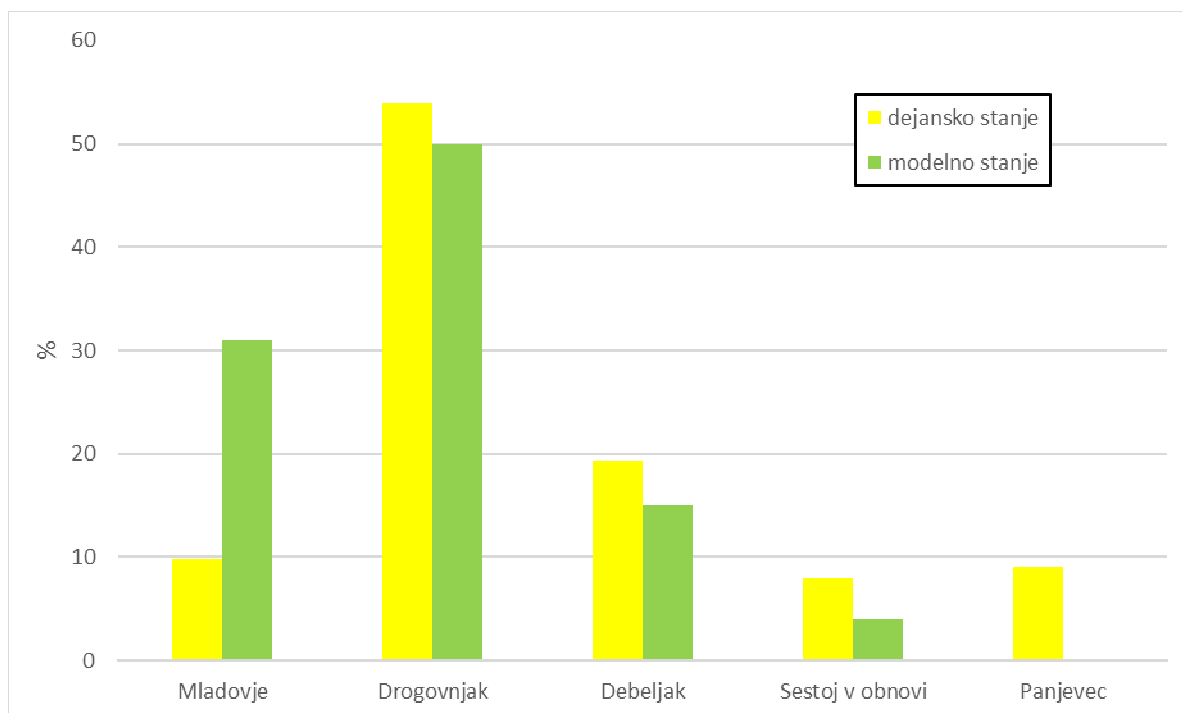
V zadnjih treh desetletjih se drevesna sestava ni bistveno spremenila. Postopoma se zmanjšuje delež bora v LZ, povečuje pa se delež trdih listavcev.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12051 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	101,66	9,8	10,8	40	31	320,89	-20,2
Drogovnjak	557,85	53,9	59,3	65	50	517,57	9,3
Debeljak	200,07	19,3	21,3	20	15	155,27	6,3
Sestoj v obnovi	81,83	7,9	8,7	5	4	41,41	4,7
Panjevec	93,72	9,1					
Skupaj	1.035,13	100,0					

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Primerjava med modelnim in koregiranim dejanskim stanjem razkriva, da je v gozdovih tega RGR glede na model preveč drogovnjakov (+ 9,3 %), debeljakov (+ 6,3 %) in sestojev v obnovi (+ 4,7 %), medtem ko primanjkuje mladovja (- 20,2 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 12051)

a) Gozdnogojitveni cilji

Sestojno enomeren, vendar raznodoben sestoj bora (82 %) s posamično do skupinskoprimesjo drugih trdih listavcev (15 %), gradna (2 %), ostalih listavcev (1 %).

- Ciljna lesna zaloga: 165 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 250 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov:

iglavci	B (10 %), C (20 %),
listavci	B (5 %), C (10 %),

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	14 %,
drogovnjak	48 %,
debeljak	14 %,
sestoj v obnovi	14 %,
panjevec	10 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje.
- Proizvodna doba je 130 let, pomladitvena doba 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo. Pri obnovi gozda upoštevamo semenska leta ciljnih drevesnih vrst, predvsem hrastov
- Zaradi sanitarnih vzrokov in primanjkljaja mladovij je treba debeljake pospešeno uvajati v obnovo, v sestojih v obnovi pa izvesti končni posek. V obnovo uvajati predvsem sestoje ob prvih znakih padanja vitalnosti (npr. presvetljene krošnje), še preden se razvije bujen zeliščni in grmovni sloj (robida).
- V mladovju je treba pospeševati drevesno sestavo, ki je značilna za primarne gozdne združbe, po večini so to hrasti. V mladovju, ki ga sestavljajo zgolj trdi listavci (črni gaber, mali jesen) panjevskega nastankavečinoma ne ukrepamo (24 % površine). Nego mladja in gošče izvajamo v 6 % mladovij, nego letvenjaka pa v 46 % mladovji.
- V drogovnjakih z bogato zasnovno in tesnim sklepom naj se izvajajo izbiralna redčenja jakosti 20 % na LZ iglavcev in 5 % na LZ listavcev. Izbiralna redčenja so predvidena na 78 % površine drogovnjakov (437,39 ha), na 13 % površine (57,20 ha) pa ni

predvideno ukrepanje. V sestojih iglavcev ohranjamo in pospešujemo listavce. Redčenja naj bodo usmerjena tudi h krepitvi mehanske stabilnosti sestojev.

- Drogovnjake s slabimi sestojnimi zasnovami na ekstremno sušnih rastiščih, ki običajno ne dosežejo razvojne faze debeljaka ali drogovnjake s slabo vitalnostjo, uvajamo predčasno v obnovo. Takšnih drogovnjakov je 7 % (38,35 ha), ki jih v obnovo uvajamo z jakostjo 40 % LZ iglavcev in 20 % LZ listavcev.
- V čistih borovih debeljakih, kjer je bilo izvedeno redčenje v razvojni fazi drogovnjaka, večinoma brez ukrepanja vse do uvajanja v obnovo. V debeljakih s tesnim sklepom ali kjer redčenja lahko doprinesejo k višji kakovosti sortimentov, je treba debeljake redčiti. V primeru večjega deleža listavcev le te dodatno sproščamo za njihovo uspešno semenenje. Redčenja z jakostjo 10% LZ iglavcev in 5 % LZ listavcev so tako predvidena le na 26 % površine (51,46 ha), brez ukrepanja na 6 % površine (11,88 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti debeljake na kar 68 % površine (136,77 ha) z jakostjo 50 % LZ iglavcev in 20 % LZ listavcev.
- Večino sestojev v obnovi (77% površine oz. 63,31 ha) zaključimo s končnim posekom (100 % LZ iglavcev in 90 % LZ listavcev), v preostalih sestojih pa pospešeno nadaljujemo v obnovo (3 % oz. 2,61 ha) z jakostjo 50 % LZ igl in 30 % LZ lst. Na preostalih 13 % oz. 10,78 ha ne ukrepamo. V sestojih s svetloljubnimi drevesnimi vrstami obnovo zaključimo v 5-10 letih.
- Ohranja se vse skupine listavcev, ki so pretežno panjevskega nastanka in se pojavljajo znotraj večjih kompleksov bora.
- V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se izvede nego panjevca (27 % LZ) s katero pospešujemo hraste ne glede na zasnovo in nastanek.
- V sestojih, ki jih gradita izključno črni gaber in mali jesen, je mogoče nadaljevati z malopovršinsko obnovo panjevca z obhodnjami 40 let. Tudi v teh sestojih puščamo osebke ciljnih drevesnih vrst in tudi drevesa semenskega izvora (gospodarjenje s prihranjenci). Nega panjevca je predvidena na 23 % površine (21,50 ha), panjevska obnova na 4 % površine (3,55 ha), na 73 % površine (68,70 ha) pa v tem ureditvenem obdobju ni potrebno ukrepati.
- Izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari, predvsem gradnja in vzdrževanje protipožarne infrastrukture.
- Upoštevati je treba usmeritve navedene v poglavju **6.2.2.** za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

c) Ukrepi

Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12051

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	85,7	14,3	100,0
	- ciljno	[%]	82,4	17,6	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	143,6	24,0	167,6
	- ciljna	[m ³ /ha]	135,9	29,0	164,9
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	3,09	0,78	3,87
Možni posek:		[m ³ /ha]	37,8	2,7	40,5
		[m ³ /ha/leto]	3,79	0,27	4,06
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	26,4	11,4	24,2
	- prirastek	[%]	122,5	35,0	104,9
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 42.015 m³, kar predstavlja intenziteto 24,2 % glede na lesno zalogo in 104,8 % glede na prirastek. Večja intenziteta poseka je predvidena pri iglavcih.

Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12051

		Vrste poseka					Skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	15.298	23.632	46	0	214	39.190	26,4	122,4
	[%]	39,0	60,4	0,1	0,0	0,5	100,0		
Listavci	[m ³]	1.043	1.080	702	0	0	2.825	11,4	35,1
	[%]	36,9	38,3	24,8	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	[m ³]	16.341	24.712	748	0	214	42.015	24,2	104,8
	[%]	38,9	58,8	1,8	0,0	0,5	100,0		

Zaradi velike potrebe po obnovi borovih sestojev je kar 59 % celotnega poseka predvidenega za pomladitev, medtem ko redčenja predstavljajo 39 % celotnega možnega poseka. Ostale vrste poseka predstavljajo zelo majhen delež.

Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 12051

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	40,13	40,13
Priprava tal	ha	4,83	4,83
Sadnja	ha	16,53	16,53
Obžetev	ha	12,55	12,75
Nega mladja	ha	4,91	4,91
Nega gošče	ha	2,15	2,15
Nega letvenjaka	ha	22,99	22,99
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,84	12,84
Graditev protipožarnih objektov	km	1,42	1,42
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	11,66	58,30
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	1,70
Vzdrževanje vodnih površin	dni	16,50	16,50

Precejšen poudarek je na obnovi gozdov s pripravo sestoja za naravno nasemenitev in sadnjo na rastiščih, kjer je naravna obnova otežena. Zaradi bujne pritalne vegetacije, ki ovira razvoj mladja je predvidena obžetev na 12,55 ha. Od gojitvenih del je največji poudarek na negi, predvsem na negi letvenjaka in drogovnjaka v slabo negovanih borovih sestojih.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na plitvih tleh (12054)

Gozdovi tega RGR so bili v preteklosti pod močnim človekovim vplivom, ki jih je s pašo, košnjo in sečnjo devastiral do skrajnosti. Sedanji gozdovi, ki so nastali z zaraščanjem opuščenih kmetijskih zemljišč, so pretežno panjevskega nastanka, čeprav so prisotna tudi drevesa semenskega izvora. Gozd ima bolj grmičev izgled z bogatim grmovnim slojem. V gozdu in gozdnem prostoru so prisotna tudi kamenišča, ki imajo poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Rastiščnogojitveni razred 12054 obsega 2.268,42 ha, kar predstavlja 36 % gozdnih površin GGE. V zasebni lasti je 80 % gozdov, državni gozdovi zajemajo 8 %, gozdovi lokalnih skupnosti pa 12 % gozdov tega RGR.

STANJE GOZDOV (RGR 12054)

a) Rastišče

V RGR prevladujeta gozdni združbi primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom (46,1 % površine RGR) in primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu (44,9 % površine RGR). Preostali del RGR predstavljata še gozdni združbi primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom (8,8 % površine RGR) ter primorsko gradnovje z jesensko vilovino (0,2 % površine RGR).

Produksijska sposobnost rastišč (PSR) celotnega RGR znaša 2,0 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 48 %, saj letni prirastek tega RGR znaša 0,96 m³/ha. Povprečen rastiščni koeficient znaša 1.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda:

Gozdovi termofilnih listavcev poraščajo najsiromašnejša rastišča. Zato je kot posledica preteklega gospodarjenja tudi zgradba teh sestojev večinoma panjevska. V drevesni sestavi so najbolj zastopani črni gaber, mali jesen in puhavec, kjer so v skupinah primešani črni bor in plemeniti listavci (lipovec, javorji). Prevladuje sestojna višina do 10 m. Tudi sklep je pogosto vrzelast.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 111/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m ³ /ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]		
<i>Iglavci</i>	10,3	47,3	35,3	2,9	4,2	11,7	32,1	0,33	34,2
<i>Listavci</i>	55,0	31,0	6,9	7,1	0,0	24,7	67,9	0,63	65,8
Skupaj	40,5	36,3	16,0	5,8	1,4	36,4	100,0	0,96	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Lesna zaloga znaša le 36,4 m³/ha, prirastek pa 0,96 m³/ha. Rastišča so izjemno revna in posledično sta tudi LZ in prirastek zelo nizka. Veliko lesne mase je pod meritvenim pragom. Kar 86 % LZ listavcev je skoncentrirane v I. in II. debelinskem razredu. Razmeroma visok je delež iglavcev (32 %), ki izrazito prevladujejo v II. in III. debelinskem razredu.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 112/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 12054

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,0	0,0	11,5	0,0	0,1	0,0	0,8	0,2	23,1	0,7
	[%]	0,0	0,1	31,6	0,0	0,3	0,0	2,3	0,7	63,2	1,8
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	0	6	6	111	0
	[%]	0	0	0	0	0	0	5	5	90	0

Več kot 60 % LZ gradijo drugi trdi listavci. Bori predstavljajo dobrih 30 % LZ. Drugi trdi listavci in bori se mešajo v razmerju 2 : 1. Pojavljajo se še hrasti, jelka, mehki listavci in plemeniti listavci, ki skupaj tvorijo 4,9 % LZ. V primerjavi z naravnim stanjem je bistveno preveč borov, medtem ko je premalo drugih trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov:

Večino sestojev smo uvrstili v ohranjene gozdove (83 %). Kakšna je resnična naravna zmes drevesnih vrst na teh rastiščih je težko določiti, saj zaradi degradacijskih procesov ne poznamo ustreznega naravnega stanja. Ostalih 14 % gozdov, v katerih so močnejše prisotni iglavci s podstojno vraslimi listavci, smo uvrstili v spremenjene sestoje, 3 % pa v močno spremenjene.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 113/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 12054

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	266,82	0,0	1,8	42,2	56,0	3,6	1,6	94,8	0,0	5,1	15,4	30,3	49,2
Drogovnjak	548,51	0,0	14,4	65,6	20,0	0,9	8,6	90,5	0,0	15,0	51,9	21,7	11,4
Debeljak	28,45					0,2	8,2	91,6	0,0	1,2	44,1	51,5	3,2
Sestoj v obnovi	41,27					23,4	19,6	57,0	0,0				
Panjevec	1.383,37												
Skupaj	2.268,42												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Povečini nenegovani drogovnjaki pomanjkljivih do slabih zasnov in normalnega do rahlega sklepa obsegajo 24 % površin RGR. Mladovja so slabe zasnovne, nenegovane in rahlega do vrzelastega sklepa ter predstavljajo 12 % gozdov v RGR. Debeljaki so po večini nenegovani in normalnega do rahlega sklepa. Sestoji v obnovi so v večini nenegovani. Na 61 % površine so zastopani panjevski gozdovi.

Kakovost drevja:

Rastiščne razmere se odražajo tudi v kakovosti gozdnega drevja. Ta je povečini slaba do zadovoljiva. Pri iglavcih je višji delež dreves dobre kakovosti. Pri listavcih prevladujejo drevesa slabe kakovosti. Na splošno je število dreves, ki prerastejo prag za določitev kakovosti dreves (30 cm), relativno majhen.

Poškodovanost sestojev:

Poškodovanih je kar 17 % dreves tega RGR. Poškodbe na deblu in koreničniku ima 3,3 % dreves, poškodbe vej ima 3,9 % dreves, osutih pa je 8,4 % dreves. Vitalnost dreves je na najslabših rastiščih najslabša, saj tukaj pridejo najbolj do izraza tudi podnebne spremembe v obliki sušnih in vročih poletij.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 12054)**

Preglednica 114/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR 12054

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	5,38	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,09	2,00	2.222,2
Sadnja	ha	0,84	2,00	238,1
Obžetev	ha	18,04	11,07	61,4
Nega mladja	ha	0,20	65,65	32.825,0
Nega gošče	ha	22,34	13,00	58,2
Nega letvenjaka	ha	43,73	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	53,29	0,00	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	570,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	8,46	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	27,20	0,10	0,4
Vzdrževanje vodnih površin	dni	261,25	65,00	24,9
Ostala biomeliorativna dela	dni	31,35	0,00	0,0
Graditev protipožarnih objektov	km	0,00	2,10	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	182,33	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0,00	11,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	525,00	0,0

Od načrtovanih del so bila v večji meri izvedena priprava tal, sadnja in nega mladja. Delno so bila izvedena dela: obžetev, nega gošče, vzdrževanje travinj in vodnih površin. Priprave sestoje, nege letvenjaka in mlajšega drogovnjaka, zaščite mladja in vzdrževanja grmišč pa se kljub načrtovanju ni izvedlo. Ukrepi protipožarnega varstva niso bili načrtovani, izvedeno pa je bilo 2,1 km gradnje in 182,33 km vzdrževanja protipožarnih objektov ter 11 dni drugega varstva pred požari. Izvedlo se je tudi 525 m vzdrževanja zaščitnih ograj. Večina gojitvenih del je bila izvedena na nekdanjih požariščih.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 12054)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 115/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	1.346,95	4,0	37,0	40,0	0,1	1,0	1,1	0,10	0,10	0,20
2005	1.896,92	22,0	39,4	61,4	0,50	0,90	1,40	0,00	0,30	0,30
2012	2.264,81	7,9	24,2	32,0	0,17	0,90	1,07	0,00	0,30	0,30
2022	2.268,42	11,7	24,7	36,4	0,33	0,63	0,96	0,18*	0,34*	0,53*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Zaradi različnih inventurnih metod v preteklih ureditvenih obdobjih, pridobljeni podatki niso povsem medsebojno primerljivi. V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je LZ malenkostno povečala, prirastek pa zmanjšal. LZ se je povečala predvsem na račun iglavcev.

b) Drevesna sestava

Preglednica 116/D-GRF2: Razvoj gozdom v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obd. 1995-2022

Obdobje	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1995	0,0	0,0	9,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	87,0	0,0
2005	0,0	0,0	35,8	0,0	0,0	0,0	14,3	0,5	49,4	0,0
2012	0,0	0,0	24,5	0,0	0,0	0,0	9,8	0,3	65,2	0,1
2022	0,0	0,1	31,6	0,0	0,3	0,0	2,3	0,7	63,2	1,8

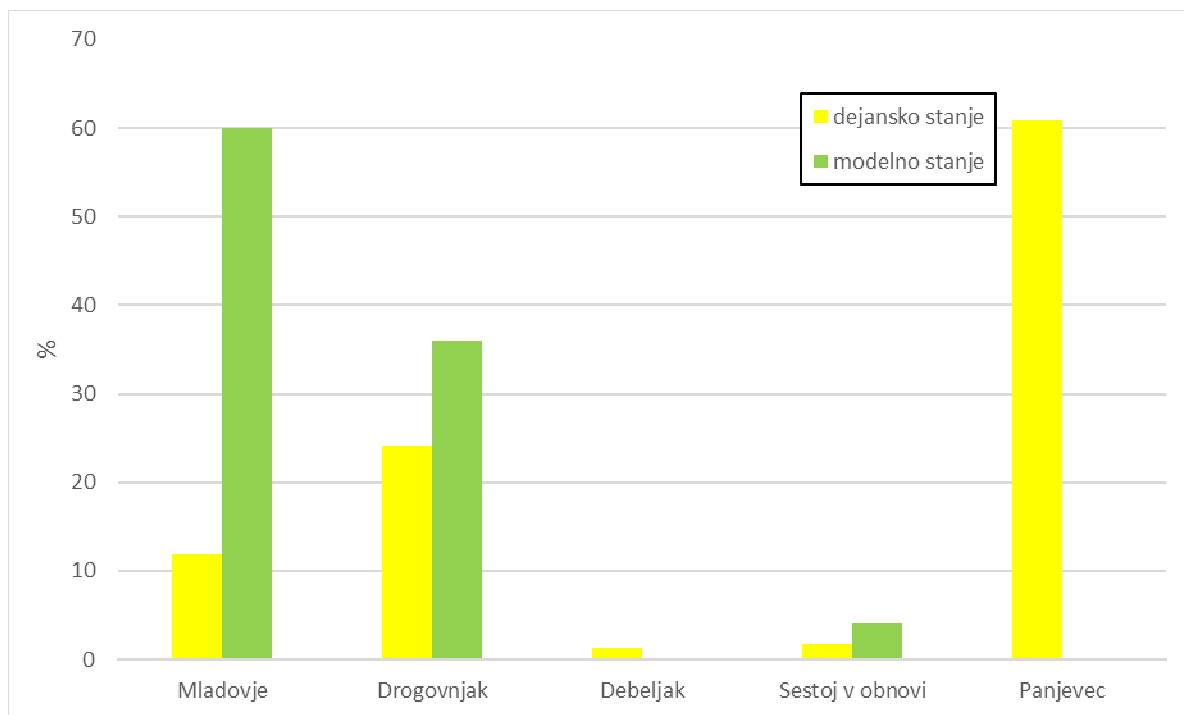
Delež bora se je glede na preteklo ureditveno obdobje najbolj povečal (+ 7,1 %), najbolj pa se je zmanjšal delež hrastov, saj so ti bili večinoma premeščeni med puhavce, ki sodijo med druge trde listavce. Ob upoštevanju tega, se je v bistvu najbolj zmanjšal delež drugih trdih listavcev. V tem RGR se je v zadnjem desetletju močno povečal delež mehkih listavcev, med katerimi je predvsem pajesen, ki se v tem RGR najbolj intenzivno pomlajuje.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 117/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 12054 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Mladovje	266,82	11,8	30,1	65	60	1361,05	-29,9
Drogovnjak	548,51	24,2	62,0	40	36	816,63	26,0
Debeljak	28,45	1,3	3,2	0	0	0,00	3,2
Sestoj v obnovi	41,27	1,8	4,7	5	4	90,74	0,7
Panjevec	1.383,37	60,9					
Skupaj	2.268,42	100,0					

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF oz. zgradbah sestojev

Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah kaže na to, da v dejanskem stanju prevladujejo predvsem panjevci, ki jih model ne predvideva. Primerjava koregiranega stanja z modelnim pa kaže na prevelik delež drogovnjakov (+26,0 %), medtem ko še vedno izrazito primanjkuje mladovja (- 29,9 %).

CILJI, USMERITVE IN UKREPI (RGR 12054)

a) Gozdnogojitveni cilji

Raznodobni sestoji drugih trdih listavcev (62 %), s skupinsko primesjo bora (32 %) in posamično primesjo gradna (3 %), plemenitih (1 %) in mehkih listavcev (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 45 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 100 m³/ha.
- Ciljna kakovost sortimentov:

dr. trdi listavci	drva,
iglavci	C (15%).
- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	15 %,
drogovnjak	20 %,
debeljak	2 %,
sestoj v obnovi	13 %,
panjevec	50 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

- Gozdnogojitveni sistem je skupinsko postopno gospodarjenje z elementi panjevskega gospodarjenja.
- Povprečna proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba je 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo in panjevska obnova.
- Nego mladovja izvajamo zgolj na boljših rastiščih (vrtače), kjer pospešujemo graden in plemenite listavce. V drogovnjakih iglavcev krepijo stojnost. Redčenja listavcev naj bodo zmerna, usmerjena v pomoč posameznim kvalitetnim osebkom, predvsem pa k poseku slabo vitalnih dreves. V vrtačah, kjer z redčenjem lahko izboljšamo kakovost izbrancev, redčimo z eno ponovitvijo. V drogovnjakih črnega bora redčiti enkrat in močneje. Izbiralna redčenja so predvidena na 74 % površine (404,25 ha) s povprečno jakostjo 20 % LZ pri iglavcih in 15 % LZ pri listavcih. Na 24 % površine (132,16 ha) ukrepanje ni predvideno. Ocenjena površina drogovnjakov potrebnih obnove je 1 % (8,16 ha), ki jih v obnovo uvajamo z jakostjo 50 % LZ.
- V debeljakih naj se izvaja zmerno redčenje (15 % LZ iglavcev in 10 % LZ listavcev), zgolj v pomoč najkvalitetnejšim izbrancem. Redčenja so predvidena na 76 % površine (21,50 ha). Na 20 % površine (5,74 ha) debeljake uvajamo v obnovo z jakostjo 50 % LZ. Na preostalih 4 % površine debeljakov (1,22 ha) ukrepanje ni predvideno. Debeljake uvajamo v obnovo z oblikovanjem večjih pomladitvenih jeder za uspešno nasemenitev hrastov.
- V sestojih v obnovi z bujnim podmladkom naj se zaključi z obnovo (100 % LZ), v ostalih sestojih naj se pospešeno nadaljuje z obnovo (50 % LZ). Zaključek obnove je predviden na 7 % površine (2,70 ha), nadaljevanje obnove je predvideno na 11 % površine (4,32 ha), na 83 % površine (34,26 ha) pa zaradi specifičnih razmer ukrepanje ni predvideno.
- V panjevcih z večjim deležem ciljnih drevesnih vrst naj se izvede enkratno redčenje s katerim pospešujemo hraste ne glede na zasnovo in nastanek. V sestojih, kjer izključno prevladujejo črni gaber in mali jesen je mogoče nadaljevati z malopovršinsko obnovo panjevca z obhodnjami dolžine 40 let. Tudi v teh sestojih puščamo osebke ciljnih drevesnih vrst in drevesa semenskega izvora (gospodarjenje s prihranjenci). Nega panjevca je predvidena na 34 % površine (465,51 ha), panjevska obnova je predvidena na 4 % površine (51,11 ha), na 63 % površine (865,71 ha) pa v tem ureditvenem obdobju ukrepi niso predvideni.
- V drogovnjakih in debeljakih je treba zaradi sanitarnih razlogov zmanjševati delež iglavcev v lesni zalogi.
- Zaradi velike požarne ogroženosti naravnega okolja je treba izvajati preventivne ukrepe varstva pred požari. Poseben poudarek naj bo na dograjevanju in vzdrževanju mreže protipožarnih presek.
- V tem RGR ima precejšen del gozdov zaradi velike površinske kamnitosti in skalovitosti poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Z ukrepi naj se povečuje stabilnost sestojev, predvsem naj se vzdržuje malopovršinsko uravnoteženo razmerje razvojnih faz.
- Upoštevati je treba tudi ostale usmeritve navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti funkcij gozdov.

Ukrepi

Preglednica 118/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 12054

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	32,1	67,9	100,0
	- ciljno	[%]	32,3	67,7	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	11,7	24,7	36,4
	- ciljna	[m ³ /ha]	14,6	30,6	45,2
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,33	0,63	0,96
Možni posek:		[m ³ /ha]	1,8	3,4	5,2
		[m ³ /ha/leto]	0,18	0,34	0,53
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	15,6	14,0	14,5
	- prirastek	[%]	55,5	54,6	55,0
Izravnalna doba:		[let]	20	20	20

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 11.971 m³ lesa, kar predstavlja intenziteto 14,5 % glede na lesno zalogo in 54,8 % glede na prirastek. Negovalni posek predstavlja večino desetletnega možnega poseka (58 %), dobro tretino pa posek na panj (35 %).

Preglednica 119/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 12054

		Vrste poseka					Skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	3.861	164	77	0	57	4.159	15,7	55,8
	[%]	92,8	3,9	1,9	0,0	1,4			
Listavci	[m ³]	3.076	466	4.139	0	131	7.812	13,9	54,3
	[%]	39,4	6,0	52,9	0,0	1,7			
Skupaj	[m ³]	6.937	630	4.216	0	188	11.971	14,5	54,8
	[%]	57,9	5,3	35,2	0,0	1,6			

Za obnovo gozdov je predvidena predvsem naravna obnova, ki jo usmerjajo naravni procesi, delno pa tudi človek z gospodarjenjem. S pripravo sestojev usmerjamo naravne procese pri obnovi. Negovalna dela so planirana zelo racionalno in morajo biti usmerjena v izboljšanje zasnove gozdov in v povečanje njihove stabilnosti. Varstvena dela so usmerjena v protipožarno varstvo, ki gozdove na ekstremnih kraških rastiščih najbolj ogrožajo.

Preglednica 120/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	14,57	14,57
Priprava tal	ha	0,06	0,06
Sadnja	ha	1,64	1,64
Obžetev	ha	0,18	0,18
Nega mladja	ha	1,86	1,86
Nega gošče	ha	0,69	0,69
Nega letvenjaka	ha	0,11	0,11
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,76	1,76
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	28,65	143,25
Zaščita z ograjo	m	250,00	250,00
Vzdrževanje travinj	ha	23,45	23,45
Vzdrževanje vodnih površin	dni	81,75	96,75

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi (20000)

V ta RGR so vključeni varovalni gozdovi, ki so kot taki razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [12]. Ti gozdovi v zaostrenih ekoloških razmerah varujejo sebe, svoje zemljišče in nižje ležeča zemljišča. Gospodarjenje v teh gozdovih je prilagojeno njihovi izjemno poudarjeni varovalni funkciji. Varovalne gozdove prečka tudi železniška proga, zaradi česar opravljajo ti gozdovi tudi poudarjeno zaščitno funkcijo. V GGE so kot varovalni gozd izločeni odseki 110c in 111b in obsegajo površino 56,20 ha ali 0,9 % gozdov GGE. Lastniško so gozdovi 18 % v zasebni lasti, 24 % v državni lasti in 57 % v lasti lokalnih skupnosti..

STANJE GOZDOV (RGR 20000)

a) Rastišče

V RGR prevladuje gozdni rastiščni tip primorskega hrastovja in črnogabrovja na apnencus 73,4 % površine, sledi primorsko hrastovje in črnogabrovje z rumenim drenom na 14,5 % površine, primorsko hrastovje in črnogabrovje s terebintom na 7,3 % ter primorsko gradnovje z jesensko vilovino na 4,8 % površine.

Produksijska sposobnost rastišč (PSR) celotnega RGR znaša 2,1 m³/ha. Rastiščni potencial je izkoriščen v 78 %, saj letni prirastek tega RGR znaša 1,64 m³/ha. Povprečen rastiščni koeficient znaša 1,17.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda:

Prevladujejo enomerni drogovnjaki drugih trdih listavcev, večinoma panjevskega nastanka, katerim je posamič ali v skupinah primešan črni bor.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 121/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m ³ /ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]		
<i>Iglavci</i>	8,0	14,1	38,0	28,0	11,9	16,0	24,2	0,33	20,0
<i>Listavci</i>	53,7	30,8	13,0	2,3	0,2	50,4	75,8	1,31	80,0
Skupaj	42,7	26,8	19,0	8,5	3,0	66,4	100,0	1,64	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

Lesna zaloga znaša 66,4 m³/ha, letni prirastek pa 1,64 m³/ha. Pri listavcih v debelinski strukturi lesne zaloge prevladujeta najtanjša razreda, pri iglavcih pa je izrazit (66 %) delež lesne zaloge v III. in IV. debelinskem razredu. Listavcev je v lesni zalogi trikrat več kot iglavcev.

Razmerje drevesnih vrst:

Preglednica 122/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 20000

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,0	0,0	16,0	0,0	0,0	0,0	11,2	0,9	38,3	0,0
	[%]	0,0	0,0	24,2	0,0	0,0	0,0	16,9	1,3	57,6	0,0
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	0	10	6	105	0
	[%]	0	0	0	0	0	0	8	5	87	0

Lesno zalogo gradijo drugi trdi listavci, bori ,hrast in plemeniti listavci, ki se mešajo v razmerju 44 : 18 : 12 : 1. Ostale drevesne vrste so zastopane pod merskim pragom. Naravnega razmerja drevesnih vrst, zaradi načina določitve RGR, kjer osnovni faktor določitve ni homogenost rastišča, ni možno določiti. V primerjavi z naravnim stanjem je preveč iglavcev in premalo drugih trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov:

Gozdovi v RGR so v celoti ohranjeni.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 123/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 20000

Razvojna faza	Površina	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
	[ha]	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	2,06	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	33,05	0,0	0,0	21,0	79,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,3	99,7	0,0	0,0
Debeljak	8,37					0,0	16,6	83,4	0,0	0,0	63,7	36,3	0,0
Sestoj v obnovi	2,09					0,0	0,0	100,0	0,0				
Panjevec	10,63												
Skupaj	56,20												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,
 Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,
 Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

Med razvojnimi fazami močno prevladujejo nenegovani drogovnjaki pomanjkljivih, predvsem pa slabih zasnov in normalnega sklepa. Med razvojnimi fazami je 2 ha mladovij, ki majo slabo zasnovo in so nenegovana. Nenegovani so tudi sestoji v obnovi in večina debeljakov.

Kakovost drevja:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o kakovosti dreves.

Poškodovanost sestojev:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o poškodovanosti sestojev. Okularno pa je prisotno intenzivno sušenje in propadanje črnega gabra zaradi glive *Botryosphaeria dothidea*, ki zaradi pogostejših sušnih stresov močneje prizadene črni gaber.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 20000)**

Od 868 m³ načrtovanega možnega poseka je bilo v preteklem ureditvenem obdobju posekanega le 17 m³ lesa, kar predstavlja le 2 % realizacijo sečnje.

V prejšnjem ureditvenem obdobju je bilo v varovalnih gozdovih načrtovano vzdrževanje grmišč, ki pa ni bilo izvedeno. Izvedeno je bilo vzdrževanje 4,3 km protipožarnih objektov, ki pa ni bilo načrtovano.

Preglednica 124/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje grmišč	ha	0,82	0,00	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	4,33	0,0

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 20000)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 125/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 2005 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga			Prirastek			Letni realiziran posek*		
		[m ³ /ha]			[m ³ /ha]			[m ³ /ha]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	56,16	32,5	122,2	154,7	1,00	2,20	3,20	0,00	0,23	0,23
2012	56,83	18,7	55,4	74,0	0,47	1,80	2,27	0,02	0,01	0,03
2022	56,20	16,0	50,4	66,4	0,33	1,31	1,64	0,59*	0,69*	1,28*

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Površina gozda v RGR 20000 se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 0,63 ha. Povprečna lesna zaloga RGR se je nekoliko zmanjšala, kar je posledica metodologije izračuna lesne zaloge, ki temelji na okularni oceni. Vzporedno z zmanjšanjem lesne zaloge se je zmanjšal tudi letni prirastek. Načrtovani možni posek je za 43 krat višji od realiziranega poseka in znaša 78 % prirastka.

b) Drevesna sestava

Preglednica 126/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%] v obdobju od 2005 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
2005	0,0	0,0	21,0	0,0	0,0	0,0	4,1	2,8	72,1	0,0
2012	0,0	0,0	25,2	0,0	0,0	0,0	6,1	0,0	68,7	0,0
2022	0,0	0,0	24,2	0,0	0,0	0,0	16,9	1,3	57,6	0,0

V primerjavi s preteklim ureditvenim obdobjem se je za slabih 11 % povečal delež hrastov, ter za dober procent plemenitih listavcev. Zmanjšal pa se je delež drugih trdih listavcev za 11,1 % ter bora za 1,0 %.

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 127/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 20000 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razv. faze	Delež	Modelna površina	
	[ha]	[%]	[%]	[leta]	[%]	[ha]	
Mladovje	2,06	3,7					
Drogovnjak	33,05	58,8					
Debeljak	8,37	14,9					
Sestoj v obnovi	2,09	3,7					
Panjevec	10,63	18,9					
Skupaj	56,20	100,0					

V razvojnih fazah je najvišji delež drogovnjakov (58,8 %), debeljakov je 14,9 %, panjevci predstavljajo 18,9 % in mladovje 3,7 % površine. Model za ta RGR ni predviden.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 20000)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Raznodobni sestoji drugih trdih listavcev (62 %), s skupinsko primesjo bora (19 %) in gradna (17 %) s posamično primesjo plemenitih listavcev (2 %).

- Ciljna lesna zaloga: 70 m³/ha.
- Končna lesna zaloga: 100 m³/ha.

- Ciljna kakovost sortimentov: listavci C (15 %),
iglavci C (5 %).

- Ciljno razmerje razvojnih faz:

mladovje	5 %,
drogovnjak	58 %,
debeljak	15 %,
sestoj v obnovi	4 %.

Obdobje za doseg zastavljenih gozdnogojitvenih ciljev znaša 10 let.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

- Ohranja se stalno poraščenost zemljišč z gozdnim drevjem, ki zagotavlja varovanje gozdnih tal in sestojev. Cilj so stabilni, vitalni in raznovrstni horizontalno in vertikalno malopovršinsko strukturirani gozdovi. Drevesa naj bodo široko krošnjata, korenasta, z nizkim težiščem. Proizvodna doba je 110 let, pomladitvena doba 5 let.
- Osnovni način obnove gozda je naravna obnova z nasemenitvijo v kombinaciji s panjevsko obnovo.
- Nega mladovja je usmerjena v uravnavanje zmesi oziroma h pospeševanju drevesnih vrst, ki so odpornejše pred požari (hrasti). Krepimo osebke semenskega nastanka.
- Redčenja drogovnjakov naj bodo usmerjena h krepitvi mehanske in biološke stabilnosti sestojev. Naj bodo v povprečju zmerna (15 % LZ pri listavcih in 20 % LZ pri iglavcih), usmerjena v pomoč kakovostnim osebkom, predvsem pa k poseku slabo vitalnih dreves. Izbiralna redčenja drogovnjakov so predvidena na 100 % drogovnjakov (33,05 ha).
- V debeljakih izvesti šibko redčenje s povprečno jakostjo 15 % LZ pri iglavcih in 10 % LZ pri listavcih. Redčenja so predvidena na 90 % debeljakov (7,57 ha), v obnovo pa je predvideno uvesti 10 % debeljakov (0,80 ha).
- Jakost ukrepanja naj se prilagodi rastiščnim in terenskim razmeram, ob tem pa pazi, da se ne oblikuje daljših vrzeli po padnici, kar bi lahko povzročilo oblikovanje erozijskih žarišč. Sečnja naj bo malopovršinska v jedrih in robna. Puščajo naj se visoki štori. Zagotoviti je treba kontinuirano pomlajevanje.
- V okolici kamnišč, v erozijskih jarkih in na drugih ekstremnih legah prepustimo gozd naravnemu razvoju.
- Pri spravilu lesa je treba uporabljati tehnologijo prilagojeno ekstremnosti rastišča, da ne pride do prekomerne razgolitve tal in erozije.
- Upoštevati je treba tudi vse usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.2. za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozdov ter usmeritve, ki so navedene v poglavju 6.2.4. za delo z varovalnimi gozdovi.

c) Ukrepi

Preglednica 128/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka v RGR 20000

		Enota	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje:	- dejansko	[%]	24,2	75,8	100,0
	- ciljno	[%]	19,1	80,9	100,0
Lesna zaloga:	- dejanska	[m ³ /ha]	16,0	50,4	66,4
	- ciljna	[m ³ /ha]	13,4	56,8	70,3
Prirastek:		[m ³ /ha/leto]	0,33	1,31	1,64
Možni posek:		[m ³ /ha]	5,9	6,9	12,8
		[m ³ /ha/leto]	0,59	0,69	1,28
Intenziteta m. p. na:	- lesno zalogo	[%]	37,1	13,7	19,3
	- prirastek	[%]	179,7	52,7	78,2
Izravnalna doba:		[let]	10	10	10

Zastavljene gozdnogojitvene cilje nameravamo doseči z desetletnim možnim posekom 721 m³, kar predstavlja intenziteto 19,3 % glede na lesno zalogo in 78,1 % glede na prirastek. Višina možnega poseka je prilagojena varovalni vlogi gozdov in stanju gozda.

Preglednica 129/MPVP: Možni posek po vrstah poseka v RGR 20000

		Vrste poseka					Skupaj	[%] od LZ	[%] od P
		Negovalni posek		Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanit. posek			
		Redčenja	Pomladitv.						
Iglavci	[m ³]	85	248	0	0	0	333	36,9	180,2
	[%]	25,5	74,5	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	[m ³]	387	1	0	0	0	388	13,7	52,5
	[%]	99,7	0,3	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	[m ³]	472	249	0	0	0	721	19,3	78,1
	[%]	65,5	34,5	0,0	0,0	0,0	100,0		

Redčenja predstavljajo 65,5 % možnega poseka, ostalo pa pomladitveni posek.

V tem ureditvenem obdobju je načrtovana priprava sestojev za naravno nasemenitev na 0,86 ha, vzdrževanje grmišč na 0,5 ha površine in vzdrževanje protipožarnih objektov na 4,9 km.

Preglednica 130/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela v RGR 20000

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,86	0,86
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,98	4,90
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	0,50

9.2.8 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati (21000)

Rastiščnogojitveni razred 21000 obsega površino 26,43 ha ali 0,4 % gozdnih površin GGE. Večina (98 %) gozdov je v državni lasti ostala 2 % pa v zasebni lasti. Gozdna rezervata sta izločena v odsekih 98d in 109a.

Borov gozd na Čuku je nastal s pogozdovanjem Krasa v začetku 20. stoletja in je sedaj v razvojni fazi debeljaka z enomerno zgradbo. Sklep je normalen, ponekod presvetljen. Vitalnost sestoja zaradi sušenja črnega bora ni preveč zadovoljiva. Zaradi izpostavljene lege in bližine železniške proge je velikokrat prizadet zaradi različnih ujm.

Rezervat Nad Braniškim gradom je skoraj v celoti panjevec s pomanjkljivimi sestojnimi zasnovami. Tudi tu je prisotna velika požarna ogroženost. V preteklosti se je v rezervatu pasla drobnica, zaradi česar so vidne poškodbe na drevju.

STANJE GOZDOV (RGR 21000)

a) Rastišče

V RGR se pojavljajo štirje gozdni rastiščni tipi med katerimi prevladujeta primorsko hrastovje in črnogabrovje na apnencu (58,4) ter primorsko gradnovje z jesensko vilovino (33,5 %).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda:

V gozdnem rezervatu Čuk prevladujejo enomerni debeljaki črnega bora. V gozdnem rezervatu Nad Braniškim gradom pa prevladujejo enodobni drogovnjaki in panjevci drugih trdih listavcev in gradna.

Lesna zaloga in prirastek:

Preglednica 131/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi [% od LZ]					Skupaj		[m ³ /ha]	[%]
	I	II	III	IV	V	[m ³ /ha]	[%]		
<i>Iglavci</i>	4,6	24,2	43,9	22,8	4,5	152,6	69,3	3,66	60,5
<i>Listavci</i>	71,1	17,1	7,5	3,3	1,0	67,7	30,7	2,39	39,5
Skupaj	25,0	22,0	32,7	16,8	3,5	220,3	100,0	6,05	100,0

Opomba: Debelinski razredi so: I.: 10-19 cm II.: 20-29 cm III.: 30-39 cm IV.: 40-49 cm V.: 50 in več cm

LZ znaša 220,3 m³/ha in je med višjimi v GGE. Povprečni letni prirastek znaša 6,05 m³/ha. Večina (44 %) LZ iglavcev je skoncentrirana v tretjem debelinskem razredu, listavcev pa v prvem debelinskem razredu (71 %).

Razmerje drevesnih vrst:

Lesno zalogo gradi bor, graden in drugi trdi listavci v razmerju 7 : 1 : 2. Prisotni so še plemeniti listavci. Tudi gozdovi v gozdnem rezervatu so prvotno nastali pod močnim antropogenim vplivom in šele kasneje bili izločeni kot gozdni rezervati, zaradi česar tudi njihova drevesna sestava močno odstopa od naravnega stanja. Bistveno preveč črnega bora, posledično pa manjka vseh drugih drevesnih vrst.

Preglednica 132/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst v RGR 21000

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	[m ³ /ha]	0,0	0,0	152,5	0,0	0,0	0,0	21,7	0,2	45,8	0,0
	[%]	0,0	0,0	69,2	0,0	0,0	0,0	9,9	0,1	20,8	0,0
Naravno stanje	[m ³ /ha]	0	0	0	0	0	0	33	6	91	0
	[%]	0	0	0	0	0	0	23	4	72	0

Ohranjenost gozdov:

Gozdovi v RGR so ohranjeni na 36 % površine, na preostalih 64 % površine pa izmenjani.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev:

Preglednica 133/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah v RGR 21000

Razvojna faza	Površina [ha]	Zasnova [%]				Negovanost [%]				Sklep [%]			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	6,49	0,0	0,0	81,7	18,3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	81,7	0,0	18,3
Debeljak	15,07					0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	4,87												
Skupaj	26,43												

Opomba: Šifre za **zasnovo** so: 1 – bogata, 2 – dobra, 3 – pomanjkljiva, 4 – slaba,

Šifre **negovanosti** so: 1 – negovan, 2 – pomanjkljivo negovan, 3 – nenegovan, 4 – ogrožen sestoj,

Šifre za **sklep** so: 1 – tesen, 2 – normalen, 3 – rahel, 4 – vrzelast do pretrgan.

V RGR se nahajajo drogovnjaki pomanjkljive do slabe zasnove in normalnega sklepa ter nenegovani debeljaki normalnega sklepa.

Kakovost drevja:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o kakovosti dreves.

Poškodovanost sestojev:

V tem RGR ni bilo izmere na SVP, zato nimamo podatkov o poškodovanosti sestojev.

**ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA
(RGR 21000)**

Preglednica 134/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,00	5,10	0,0

V preteklem ureditvenem obdobju v tem RGR ni bilo načrtovanih gojitvenih in varstvenih del. Izvedeno je bilo vzdrževanje protipožarnih objektov na dolžini 5,1 km.

**ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
(RGR 21000)**

a) Površina, lesna zaloga, prirastek in posek

Preglednica 135/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju od 1995 do 2022

Leto	Površina [ha]	Lesna zaloga [m ³ /ha]			Prirastek [m ³ /ha]			Letni realiziran posek* [m ³ /ha/leto]		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1995	26,52	162,0	27,0	189,0	5,6	0,9	6,5	0,00	0,00	0,00
2005	26,59	154,9	118,6	273,6	2,93	2,93	5,86	0,00	0,00	0,00
2012	26,43	132,6	92,3	224,9	2,07	2,86	4,93	0,00	0,00	0,00
2022	26,43	152,6	67,7	220,2	3,66	2,39	6,05	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Primerjava zadnjih dveh gozdnih inventur v gozdnih rezervatih, ki sta medsebojno najbolj primerljivi, kaže na padec LZ, predvsem pri listavcih, kot posledica velike mortalitete gozdnega drevja. Manj zanesljiv podatek o prirastku pa kaže na njegov dvig za 1,12 m³/ha.

b) Drevesna sestava

Preglednica 136/D-GRF2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst [%]

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	D. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	D. t. list.	M. list.
1995	0,0	0,0	86,0	0,0	0,0	0,0	2,0	2,0	10,0	0,0
2005	0,0	0,0	56,7	0,0	0,0	0,0	4,6	2,7	36,0	0,0
2012	0,0	0,0	59,0	0,0	0,0	0,0	23,0	0,5	17,5	0,0
2022	0,0	0,0	69,2	0,0	0,0	0,0	9,9	0,1	20,8	0,0

V drevesni sestavi se je glede na preteklo ureditveno obdobje povečal delež borov (+10 %) ter drugih trdih listavcev (+ 3,3 %), medtem ko se je zmanjšal delež hrastov (-12,1 %) in plemenitih listavcev (- 0,4 %).

c) Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 137/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 21000 in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Stanje			Model			Razlika [%]
	Površina [ha]	Delež [%]	Korigiran delež [%]	Trajanje razv. faze [leta]	Delež [%]	Modelna površina [ha]	
Drogovnjak	6,49	24,6	-	-	-	-	-
Debeljak	15,07	57,0	-	-	-	-	-
Panjevec	4,87	18,4					
Skupaj	26,43	100,0					

Modelna struktura gozdov po razvojnih fazah je namenjena gospodarskemu gozdu. Zato je za gozdove s posebnim namenom, kjer gospodarjenje ni dovoljeno, ne prikazujemo.

**CILJI, USMERITVE IN UKREPI
(RGR 21000)**

a) Gozdnogojitveni cilji

Glavni cilj v teh gozdovih je prepustiti sestojem naravnemu razvoju z namenom spremljanja in proučevanja naravnega sukcesijskega razvoja gozdnih združb ter spremljanja rastnih zakonitosti sestojev.

b) Gozdnogojitvene usmeritve

Glavna usmeritev za te sestojev je največja možna odsotnost vsakršnih človekovih posegov. Gospodarjenje s temi gozdovi ni predvideno.

V gozdnem rezervatu z blažjim varstvenim režimom (Čuk, Nad Braniškim gradom) je ob spremstvu delavca Zavoda dovoljen obisk gozda po označenih poteh, ki potekajo skozi gozdni rezervat. Zaradi zagotavljanja poučne in turistične funkcije se v njem lahko dovoli vzdrževanje gozdne ali ogledne učne poti ter informacijskih tabel, ki so določene v načrtih za gospodarjenje z gozdovi. Izdelava nove učne poti je možna le z dovoljenjem ministrstva. Okrog gozdnega rezervata z blažjim varstvenim režimom se lahko v soglasju z lastnikom gozda določi varstveni pas, ki ne sme biti ožji od ene sestojne višine.

c) Ukrepi

V tem ureditvenem obdobju v RGR 21000 ni predvidenih ukrepov.

10 VIRI

- [1] Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Goriško 1998 – 2007. 2001. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 130 str.
- [2] Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Goriško 2009 – 2018. 2009. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 193 str.
- [3] Gozdnogospodarski načrt Gozdnogospodarske enote Goriško 2012 – 2021. 2013. Sežana, Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežana: 236 str.
- [4] Zakon o gozdovih. 1993. Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16.
- [5] Zakon o divjadi in lovstvu. 2004. Ur.l. RS, št. št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.
- [6] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20.
- [7] Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A. 2021. Ljubljana, Gozdni rastiščni tipi Slovenije. Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Zavod za gozdove Slovenije: 575 str.
- [8] Statistični urad RS, <https://www.stat.si/statweb>, 20. 5. 2022.
- [9] Čebelarska zveza Slovenije. <https://czs.si/content/a5>, 20. 5. 2021.
- [10] Raba tal. 2020. Podatki evidence dejanske rabe. Republika Slovenija, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. <https://rkg.gov.si/vstop/> (29. 2. 2020)
- [11] Interpretacijski ključ rabe tal (verzija 6.0). 2013. MKGP. http://rkg.gov.si/GERK/documents/RABA_IntKljuc_20131009.pdf/ (1. 3. 2021).
- [12] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20.
- [13] Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest. 1994. Ur. l. RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 - ZDavNepr, 22/14 - odl. US in 42/15.
- [14] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Goriško, 4. 2. 2022.
- [15] Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Goriško (2022–2031). 2021. Nova Gorica, Zavod RS za varstvo narave - OE Nova Gorica.
- [16] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/ (13. 4. 2.
- [17] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20.
- [18] SURS. 2021. Odkupne cene lesa v letu 2021. <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl/Podrocja/Index/85/kmetijstvo-gozdarstvo-in-ribistvo>.
- [19] Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09)
- [20] Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09)
- [21] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja
- [22] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16)
- [23] Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22-popr.)
- [24] Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22-ZZNŠPP)

- [25] Uredba o metodologiji za ocenjevanje škod (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08)
- [26] Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravi in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13)
- [27] Jurc D. 2000. Sušenje črnega gabra (*Ostrya carpinifolia* Scop.) na Krasu. Ljubljana, Poročevalsko, diagnostična in prognostična služba za varstvo gozdov. Gozdarski Inštitut Slovenije, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire.
- [28] Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15)
- [29] Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Nature 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 3/14, 21/16 in 47/18).

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Aljoša ŽNIDARŠIČ, univ. dipl. inž. gozd.,
Ana REP, univ. dipl. inž. gozd.,
Andraž MLADINOV, dipl. inž. gozd.,
Andrej SILA, gozd. inž.,
Andrej ZADNIK, gozd. inž.,
Bogdan MAGAJNA, univ. dipl. inž. gozd.,
Darja POLES, ekon. teh.,
Ivan ROŽAC, inž. gozd. in lov.,
Matej KRAVANJA, univ. dipl. inž. gozd.,
Matej REŠČIČ, univ. dipl. inž. gozd.,
Matija ŠEMROV, gozd. teh.,
Nika ŽGUR, mag. inž. gozd.

Podpisniki:

Delavec, odgovoren za pripravo načrta :

Aljoša ŽNIDARŠIČ, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:

Matej REŠČIČ, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja območne enote Sežana:

Boštjan KOŠIČEK, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor ZGS:

Gregor Danev, univ.dipl.inž.gozd.

Datum izdelave načrta: 27. 5 2022

12 PRILOGE

Priloge v načrtu: Seznam tarif po odsekih
Seznam prirastnih nizov po RGR
Spremembe v oddelkih in odsekih v novem ureditvenem obdobju
Pomen šifer RGR-jev
Seznam jam

TABELARNI DEL: Obrazec E1 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE)
Obrazec E2 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR)
Obrazec E3 (Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastniških kategorij)

Ločene priloge:

TABELARNI DEL: Obrazec E4 (Povzetek stanja, usmeritev in ukrepov na ravni odsekov)

KARTNI DEL: Karta 1: Pregledna karta
Karta 1.1: Pregledna karta krajinskih tipov
Karta 1.2: Pregledna karta lovišč
Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov
Karta 3: Karta rastišč
Karta 4: Karta kategorij gozdov
Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov
Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst
Karta 7: Karta funkcij gozdov
Karta 8: Karta ukrepov
Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek
Karta 11: Karta cest. omrežja ter površin poten. najugodnejših načinov spravila
Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

PROSTORSKI DEL: Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin.
Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.
Karta 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje, oz. so možni konflikti med funkcijami gozda.
Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.
Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov.
Karta 6b: Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.
Karta 7: Varstvena in druga območja po predpisih o vodi.
Karta 8: Območja gozdov, kje je dopustno krčenje gozda.
Karta 9b: Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest
Karta 9c: Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.

12.1 Seznam tarif po odsekih

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
01001	23	23	23	22	21	21	23	22
01002A	23	23	24	24	24	24	26	24
01002B	23	23	23	22	22	22	23	22
01003	23	23	23	22	21	21	23	22
01004	23	23	23	22	22	22	22	22
01005A	22	22	23	25	25	25	28	26
01005B	23	23	23	22	21	21	23	22
01006A	23	23	23	25	27	27	28	26
01006B	23	23	23	22	21	21	23	22
01007	23	23	23	22	21	21	23	22
01008	23	23	23	22	22	22	24	22
01009	23	23	23	22	21	21	23	22
01010	23	23	23	22	22	22	25	22
01011A	23	23	24	23	23	22	23	23
01011B	23	23	23	22	21	21	23	22
01012	23	23	23	22	21	21	23	22
01013A	23	23	24	23	23	22	23	23
01013B	23	23	23	22	21	21	23	22
01014A	22	22	24	23	22	22	23	22
01014B	23	23	23	22	21	21	23	22
01014C	23	23	24	24	23	23	23	24
01015A	24	24	27	23	24	24	25	23
01015B	23	23	25	22	21	21	23	22
01015C	23	23	24	25	25	26	27	26
01016	23	23	24	26	23	24	25	24
01017A	24	24	26	23	24	24	24	23
01017B	23	23	24	26	26	27	28	26
01017C	23	23	24	22	21	21	23	22
01018A	24	24	24	27	27	26	25	29
01018B	23	23	24	24	24	24	25	25
01019	23	23	24	23	23	23	25	23
01020A	22	22	22	23	22	22	24	23
01020B	23	23	23	22	21	21	23	22
01021A	24	24	28	24	25	25	26	23
01021B	23	23	23	22	21	21	21	22
01021C	23	23	24	23	23	22	23	24
01021D	22	22	22	23	24	23	25	24
01022	24	24	25	24	24	23	24	23
01023A	24	24	25	23	23	22	23	23
01023B	23	23	23	22	21	21	23	22
01024	23	23	24	23	22	22	24	23
01025	23	23	24	23	23	23	24	23
01026A	23	23	24	23	23	22	23	23
01026B	23	23	24	23	22	21	24	23
01027A	22	22	22	22	21	22	23	22
01027B	23	23	24	25	25	26	27	26
01028A	23	23	24	23	23	22	23	23
01028B	23	23	23	22	21	21	23	22
01029A	23	23	24	23	23	22	23	23
01029B	23	23	24	23	22	22	23	23
01029C	23	23	23	22	22	22	24	22
01030A	24	24	25	27	27	27	26	30
01030B	24	24	25	23	23	23	24	23
01031	23	23	24	25	26	26	27	26
01032A	24	24	25	27	27	27	26	30
01032B	23	23	23	26	27	28	29	26
01033A	24	24	25	29	30	30	28	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Ml
01033B	23	23	25	22	24	24	26	22
01034	23	23	23	22	22	22	24	22
01035A	22	22	22	22	21	22	23	22
01035B	23	23	23	22	24	24	26	22
01036A	22	22	22	22	21	22	23	22
01036B	23	23	23	22	24	24	26	22
01037A	22	22	22	22	21	22	23	22
01037B	23	23	23	22	23	24	26	22
01038	23	23	23	22	21	21	23	22
01039	23	23	23	22	22	22	25	22
01040	23	23	23	22	22	21	24	22
01041A	24	24	25	29	29	30	27	30
01041B	23	23	23	22	25	25	27	22
01042A	24	24	25	29	30	30	28	30
01042B	23	23	24	22	26	26	28	23
01043	23	23	25	22	22	22	23	22
01044	23	23	24	22	21	21	23	22
01045	23	23	23	22	24	24	26	22
01046	23	23	23	22	24	24	26	22
01047A	23	23	23	23	23	24	25	23
01047B	23	23	23	22	21	21	23	22
01048	23	23	23	22	21	21	23	22
01049A	23	23	24	25	25	25	27	26
01049B	23	23	23	22	23	23	23	22
01050A	23	23	24	25	24	24	26	26
01050B	23	23	23	22	22	22	23	22
01051	23	23	23	22	21	21	23	22
01052	23	23	23	22	22	23	24	22
01053A	24	24	24	23	24	22	26	23
01053B	23	23	23	22	21	21	23	22
01053C	23	23	24	24	22	23	25	24
01054	23	23	24	23	22	22	25	22
01055	23	23	24	23	23	22	24	23
01056A	25	25	26	31	29	29	43	31
01056B	23	23	25	23	24	24	25	23
01057	24	24	26	24	24	23	27	23
01058A	27	27	27	29	30	30	44	29
01058B	24	24	24	23	23	23	25	26
01058C	25	25	25	26	25	26	24	26
01058D	24	24	25	25	24	25	26	25
01059A	27	27	28	30	31	31	48	32
01059B	27	27	28	29	30	31	45	29
01060A	26	26	27	28	29	30	48	31
01060B	27	27	28	32	31	31	45	31
01061A	26	26	27	26	25	25	25	25
01061B	26	26	27	30	32	31	45	29
01061C	24	24	26	23	24	24	25	24
01062A	24	24	25	23	24	25	27	23
01062B	24	24	26	26	25	26	24	26
01063A	22	22	24	23	25	25	27	22
01063B	23	23	23	22	21	21	23	22
01064A	28	28	28	30	32	32	47	31
01064B	23	23	24	25	24	24	25	27
01064C	26	26	27	32	32	31	49	31
01064D	23	23	23	22	21	21	23	22
01065A	29	29	29	31	29	30	49	30
01065B	25	25	25	24	24	24	27	26

PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01066A	27	27	28	31	29	30	48	29
01066B	24	24	24	27	27	26	28	27
01066C	23	23	24	25	25	25	24	25
01067A	26	26	27	29	28	29	46	28
01067B	26	26	27	29	30	30	30	29
01067C	23	23	24	23	26	26	28	23
01068	22	22	23	23	25	25	27	22
01069A	24	24	25	23	24	24	26	23
01069B	23	23	24	25	24	24	25	24
01069C	24	24	24	25	26	25	25	27
01070	23	23	25	24	24	25	25	23
01071A	24	24	25	23	24	24	26	23
01071B	27	27	28	33	33	32	47	32
01071C	23	23	24	26	25	25	26	25
01072A	24	24	25	23	24	22	26	23
01072B	23	23	24	25	25	25	27	26
01072C	26	26	27	30	28	29	46	28
01073A	26	26	26	27	29	29	46	28
01073B	26	26	26	28	26	27	45	26
01074A	26	26	27	29	30	30	48	30
01074B	28	28	28	30	28	29	46	28
01075	26	26	26	28	29	29	45	28
01076A	26	26	27	28	29	27	44	28
01076B	27	27	27	29	28	28	45	27
01077	26	26	26	26	29	28	45	28
01078A	23	23	24	24	23	22	25	24
01078B	25	25	26	28	30	30	46	30
01079A	23	23	24	22	22	22	24	23
01079B	26	26	27	28	29	29	46	28
01080	25	25	26	26	27	29	45	28
01081A	28	28	28	32	32	31	46	30
01081B	26	26	26	28	27	27	45	26
01082	27	27	28	29	29	28	45	28
01083A	25	25	27	26	26	26	44	26
01083B	27	27	28	31	31	31	45	30
01084A	27	27	27	28	30	29	47	28
01084B	25	25	27	27	26	26	43	26
01085A	26	26	26	28	29	31	46	30
01085B	25	25	26	27	26	26	45	26
01086A	26	26	25	24	24	24	24	24
01086B	24	24	27	23	23	22	25	23
01086C	23	23	24	23	22	22	24	23
01086D	24	24	25	22	24	24	26	23
01087A	23	23	24	23	22	22	23	23
01087B	25	25	27	24	24	23	25	23
01087C	23	23	25	24	24	24	24	24
01088A	24	24	24	24	24	24	24	24
01088B	23	23	24	22	22	24	25	23
01089A	27	27	27	30	31	29	48	30
01089B	26	26	26	28	27	28	45	26
01090A	26	26	27	31	31	31	48	30
01090B	23	23	24	23	23	25	26	24
01091A	28	28	28	30	29	30	47	28
01091B	26	26	28	29	30	30	48	29
01092	28	28	28	30	31	31	46	28
01093A	27	27	27	28	30	29	49	29
01093B	28	28	28	30	29	29	46	28
01094A	28	28	28	31	32	33	45	31
01094B	28	28	28	30	31	32	46	29
01095A	23	23	24	23	22	24	25	23
01095B	26	26	27	29	31	32	45	28
01095C	26	26	26	30	30	34	50	29
01095D	26	26	27	32	32	34	50	30
01096A	29	29	29	34	34	33	51	32
01096B	26	26	28	28	30	30	44	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
01097A	29	29	29	34	33	33	50	32
01097B	27	27	28	29	31	29	46	28
01098A	27	27	28	31	31	31	49	30
01098B	25	25	26	27	29	28	42	26
01098C	23	23	24	25	25	26	27	27
01098D	27	27	27	27	26	26	26	26
01099A	27	27	26	26	26	27	23	25
01099B	25	25	26	29	30	30	48	29
01099C	25	25	26	30	30	33	47	30
01099D	24	24	25	24	24	25	24	26
01100A	24	24	23	28	27	28	24	27
01100B	25	25	26	30	30	31	48	30
01100C	25	25	26	29	28	29	44	28
01100D	24	24	26	24	23	24	24	26
01101	23	23	23	23	22	22	22	23
01102	23	23	25	24	23	23	25	24
01103A	23	23	24	24	24	24	25	25
01103B	23	23	24	23	23	22	25	23
01104A	23	23	24	23	23	23	24	23
01104B	23	23	24	25	24	25	25	24
01105A	24	24	24	26	26	24	23	25
01105B	23	23	24	23	22	23	24	23
01106A	24	24	29	24	27	27	27	24
01106B	23	23	24	25	24	24	25	24
01107A	24	24	24	27	27	26	25	28
01107B	23	23	23	22	21	22	24	22
01107C	23	23	25	23	22	22	23	24
01108A	24	24	25	28	28	26	26	29
01108B	23	23	24	24	24	24	23	26
01108C	25	25	27	23	24	24	25	25
01108D	24	24	25	27	26	27	26	30
01109A	26	26	26	26	25	25	25	25
01109B	24	24	27	23	24	23	25	23
01110A	24	24	27	23	24	23	25	24
01110B	23	23	24	23	23	23	24	24
01110C	22	22	24	22	23	22	24	22
01111A	23	23	24	24	24	24	24	28
01111B	22	22	23	22	22	22	23	22
01111C	22	22	24	22	22	22	23	22

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

12.2 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
12043	SM	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	JE	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	OI	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	BU	223	0,0426	0,0388	0,0353	0,0322	0,0293	0,0267	0,0243	0,0221	0,0201	0,0183	0,0167	0,0152	0,0138	0,0126
	HR	223	0,0426	0,0388	0,0353	0,0322	0,0293	0,0267	0,0243	0,0221	0,0201	0,0183	0,0167	0,0152	0,0138	0,0126
	PL	224	0,0471	0,0353	0,0282	0,0235	0,0201	0,0176	0,0156	0,0141	0,0128	0,0117	0,0108	0,0100	0,0094	0,0088
	TL	224	0,0471	0,0353	0,0282	0,0235	0,0201	0,0176	0,0156	0,0141	0,0128	0,0117	0,0108	0,0100	0,0094	0,0088
12045	SM	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	JE	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	OI	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	BU	223	0,0426	0,0388	0,0353	0,0322	0,0293	0,0267	0,0243	0,0221	0,0201	0,0183	0,0167	0,0152	0,0138	0,0126
	HR	223	0,0426	0,0388	0,0353	0,0322	0,0293	0,0267	0,0243	0,0221	0,0201	0,0183	0,0167	0,0152	0,0138	0,0126
	PL	227	0,0593	0,0445	0,0356	0,0297	0,0255	0,0223	0,0198	0,0179	0,0163	0,0149	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	TL	227	0,0593	0,0445	0,0356	0,0297	0,0255	0,0223	0,0198	0,0179	0,0163	0,0149	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
12046	SM	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	JE	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	OI	228	0,0778	0,0520	0,0347	0,0232	0,0155	0,0103	0,0069	0,0046	0,0031	0,0021	0,0014	0,0009	0,0006	0,0004
	BU	223	0,0426	0,0388	0,0353	0,0322	0,0293	0,0267	0,0243	0,0221	0,0201	0,0183	0,0167	0,0152	0,0138	0,0126
	HR	223	0,0426	0,0388	0,0353	0,0322	0,0293	0,0267	0,0243	0,0221	0,0201	0,0183	0,0167	0,0152	0,0138	0,0126
	PL	227	0,0593	0,0445	0,0356	0,0297	0,0255	0,0223	0,0198	0,0179	0,0163	0,0149	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
	TL	227	0,0593	0,0445	0,0356	0,0297	0,0255	0,0223	0,0198	0,0179	0,0163	0,0149	0,0138	0,0128	0,0120	0,0112
12050	SM	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	JE	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	OI	230	0,0847	0,0613	0,0444	0,0322	0,0233	0,0169	0,0122	0,0089	0,0064	0,0046	0,0034	0,0024	0,0018	0,0013
	BU	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	HR	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	PL	225	0,0489	0,0368	0,0295	0,0246	0,0211	0,0185	0,0165	0,0149	0,0135	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100	0,0094
	TL	225	0,0489	0,0368	0,0295	0,0246	0,0211	0,0185	0,0165	0,0149	0,0135	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100	0,0094
12051	SM	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	JE	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	OI	226	0,0505	0,0356	0,0272	0,0218	0,0181	0,0154	0,0134	0,0118	0,0105	0,0094	0,0086	0,0078	0,0072	0,0067
	BU	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	HR	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	PL	225	0,0489	0,0368	0,0295	0,0246	0,0211	0,0185	0,0165	0,0149	0,0135	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100	0,0094
	TL	225	0,0489	0,0368	0,0295	0,0246	0,0211	0,0185	0,0165	0,0149	0,0135	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100	0,0094
12054	SM	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	JE	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	OI	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	BU	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	HR	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	PL	221	0,0365	0,0273	0,0218	0,0181	0,0155	0,0135	0,0120	0,0108	0,0098	0,0090	0,0083	0,0077	0,0072	0,0067
	TL	221	0,0365	0,0273	0,0218	0,0181	0,0155	0,0135	0,0120	0,0108	0,0098	0,0090	0,0083	0,0077	0,0072	0,0067
20000	SM	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	JE	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	OI	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	BU	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	HR	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	PL	221	0,0365	0,0273	0,0218	0,0181	0,0155	0,0135	0,0120	0,0108	0,0098	0,0090	0,0083	0,0077	0,0072	0,0067
	TL	221	0,0365	0,0273	0,0218	0,0181	0,0155	0,0135	0,0120	0,0108	0,0098	0,0090	0,0083	0,0077	0,0072	0,0067
21000	SM	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	JE	229	0,0842	0,0514	0,0350	0,0256	0,0197	0,0156	0,0128	0,0106	0,0090	0,0078	0,0068	0,0060	0,0053	0,0047
	OI	230	0,0847	0,0613	0,0444	0,0322	0,0233	0,0169	0,0122	0,0089	0,0064	0,0046	0,0034	0,0024	0,0018	0,0013
	BU	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	HR	222	0,0366	0,0311	0,0264	0,0224	0,0190	0,0161	0,0137	0,0116	0,0099	0,0084	0,0071	0,0060	0,0051	0,0043
	PL	225	0,0489	0,0368	0,0295	0,0246	0,0211	0,0185	0,0165	0,0149	0,0135	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100	0,0094
	TL	225	0,0489	0,0368	0,0295	0,0246	0,0211	0,0185	0,0165	0,0149	0,0135	0,0124	0,0115	0,0107	0,0100	0,0094

12.3 Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

Preglednica: Stari in novi rastiščnogojitveni razredi

Štara sifra RGR	STAR naziv RGR	Nova sifra RGR	NOV naziv RGR
12665	Toploljubna hrastovja na karbonatih	12043	Gozdovi toplotljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih
11865	Submediteranski gozd gradna na flišu	12045	Gozdovi toplotljubnih listavcev – gozdovi na globokih tleh fliša
10135	Gozdovi robinije na rastiščih hrastovij na silikatih	12046	Gozdovi toplotljubnih listavcev – gozdovi robinije
12717	Gozdovi toplotljubnih listavcev na karbonatih	12050	Gozdovi toplotljubnih listavcev
12713	Borovi gozdovi na rastiščih toplotljubnih listavcev na karbon.	12051	Gozdovi toplotljubnih listavcev – borovi gozdovi
62777	Gozdovi toplotljubnih listavcev na ekstremnih rastiščih	12054	Gozdovi toplotljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh
50050	Varovalni gozdovi	20000	Varovalni gozdovi
30040	Gozdovi s posebnim namenom	21000	Gozdni rezervati

Preglednica: Spremembe v oddelkih in odsekih v novem ureditvenem obdobju

Star odsek		Nov odsek		Površina
01001	62777	01001	12054	65,49
01002A	12717	01002A	12050	8,06
01002B	62777	01002B	12054	117,64
01003	62777	01003	12054	50,83
01004	62777	01004	12054	50,60
01005A	12717	01005A	12050	19,27
01005B	62777	01005B	12054	33,51
01006A	12717	01006A	12050	33,44
01006B	62777	01006B	12054	19,60
01007	62777	01007	12054	78,28
01008	62777	01008	12054	66,10
01009	62777	01009	12054	71,08
01010	62777	01010	12054	58,72
01011A	12713	01011A	12051	7,21
01011B	62777	01011B	12054	73,70
01012	62777	01012	12054	64,91
01013A	12713	01013A	12051	10,32
01013B	62777	01013B	12054	26,37
01014A	12713	01014A	12051	39,77
01014B	62777	01014B	12054	6,10
01014C	12717	01014C	12050	16,89
01015A	12713	01015A	12051	13,65
01015B	62777	01015B	12054	21,53
01015C	12717	01015C	12050	15,11
01016	12717	01016	12050	68,31
01017A	12713	01017A	12051	31,67

Star odsek		Nov odsek		Površina
01017B	12717	01017B	12050	51,56
01017C	62777	01017C	12054	22,65
01018A	12665	01018A	12043	8,98
01018B	12717	01018B	12050	39,42
01019	12717	01019	12050	38,83
01020A	12717	01020A	12050	28,49
01020B	62777	01020B	12054	15,39
01021A	12713	01021A	12051	4,66
01021B	62777	01021B	12054	38,02
01021C	12717	01021C	12050	8,34
01021D	12717	01021D	12050	4,47
01022	12713	01022	12051	28,81
01023A	12713	01023A	12051	17,18
01023B	62777	01023B	12054	18,32
01024	12717	01024	12050	34,13
01025	12717	01025	12050	37,78
01026A	12713	01026A	12051	51,28
01026B	12717	01026B	12050	8,32
01027A	12713	01027A	12051	38,93
01027B	12717	01027B	12050	25,42
01028A	12713	01028A	12051	35,17
01028B	62777	01028B	12054	76,46
01029A	12713	01029A	12051	7,57
01029B	12717	01029B	12050	21,33
01029C	62777	01029C	12054	5,77
01030A	12665	01030A	12043	4,21

PRILOGE

Star odsek		Nov odsek		Površina
01030B	12717	01030B	12050	39,14
01031	12717	01031	12050	39,03
01032A	12665	01032A	12043	1,99
01032B	12717	01032B	12050	36,89
01033A	12665	01033A	12043	4,06
01033B	62777	01033B	12054	38,50
01034	62777	01034	12054	71,51
01035A	12713	01035A	12051	30,29
01035B	62777	01035B	12054	74,92
01036A	12713	01036A	12051	31,30
01036B	62777	01036B	12054	89,39
01037A	12713	01037A	12051	37,55
01037B	62777	01037B	12054	15,07
01038	62777	01038	12054	36,08
01039	62777	01039	12054	61,12
01040	62777	01040	12054	84,75
01041A	12665	01041A	12043	5,25
01041B	62777	01041B	12054	35,69
01042A	12665	01042A	12043	11,03
01042B	12717	01042B	12050	53,37
01043	62777	01043	12054	52,02
01044	62777	01044	12054	75,27
01045	62777	01045	12054	58,74
01046	62777	01046	12054	85,43
01047A	12717	01047A	12050	9,58
01047B	62777	01047B	12054	97,72
01048	62777	01048	12054	44,91
01049A	12717	01049A	12050	12,09
01049B	62777	01049B	12054	45,50
01050A	12717	01050A	12050	31,87
01050B	62777	01050B	12054	42,95
01051	62777	01051	12054	72,41
01052	62777	01052	12054	75,44
01053A	12713	01053A	12051	96,61
01053B	62777	01053B	12054	89,62
01053C	12717	01053C	12050	20,30
01054	12713	01054	12051	51,36
01055	12713	01055	12051	59,09
01056A	10135	01056A	12046	7,19
01056B	12713	01056B	12051	15,86
01057	12713	01057	12051	84,31
01058A	10135	01058A	12046	39,50
01058B	12713	01058B	12051	16,29
01058C	12717	01058C	12050	80,23
01058D	12665	01058D	12043	6,46
01059A	11865	01059A	12045	17,49
01059B	10135	01059B	12046	39,73
01060A	11865	01060A	12045	28,55
01060B	10135	01060B	12046	12,84
01061A	12713	01061A	12051	8,09
01061B	10135	01061B	12046	11,09
01061C	12717	01061C	12050	21,62
01062A	12713	01062A	12051	33,53
01062B	12717	01062B	12050	19,24
01063A	12713	01063A	12051	30,35
01063B	62777	01063B	12054	9,03
01064A	10135	01064A	12046	17,99
01064B	12717	01064B	12050	15,79
01064C	11865	01064C	12045	3,87
01064D	62777	01064D	12054	7,42

Star odsek		Nov odsek		Površina
01065A	10135	01065A	12046	23,94
01065B	12717	01065B	12050	8,95
01066A	10135	01066A	12046	29,69
01066B	12713	01066B	12051	11,55
01066C	12717	01066C	12050	18,64
01067A	10135	01067A	12046	8,49
01067B	11865	01067B	12045	17,07
01067C	12717	01067C	12050	10,02
01068	12713	01068	12051	62,58
01069A	12713	01069A	12051	10,16
01069B	12717	01069B	12050	16,39
01069C	12665	01069C	12043	3,61
01070	12717	01070	12050	31,17
01071A	12713	01071A	12051	22,86
01071B	11865	01071B	12045	15,50
01071C	12717	01071C	12050	16,35
01072A	12713	01072A	12051	8,19
01072B	12717	01072B	12050	16,60
01072C	10135	01072C	12046	12,90
01073A	11865	01073A	12045	21,20
01073B	10135	01073B	12046	22,02
01074A	11865	01074A	12045	8,26
01074B	10135	01074B	12046	21,65
01075	10135	01075	12046	31,66
01076A	11865	01076A	12045	28,57
01076B	10135	01076B	12046	66,91
01077	11865	01077	12045	38,84
01078A	12717	01078A	12050	46,92
01078B	11865	01078B	12045	10,59
01079A	12717	01079A	12050	25,82
01079B	11865	01079B	12045	16,96
01080	11865	01080	12045	31,13
01081A	11865	01081A	12045	38,07
01081B	10135	01081B	12046	13,91
01082	10135	01082	12046	33,66
01083A	10135	01083A	12046	37,73
01083B	11865	01083B	12045	6,73
01084A	11865	01084A	12045	15,85
01084B	10135	01084B	12046	33,48
01085A	11865	01085A	12045	10,88
01085B	10135	01085B	12046	27,11
01086A	12665	01086A	12043	11,09
01086B	12713	01086B	12051	5,35
01086C	12717	01086C	12050	3,21
01086D	12717	01086D	12050	10,93
01087A	12717	01087A	12050	33,19
01087B	12713	01087B	12051	3,87
01087C	12665	01087C	12043	5,50
01088A	12665	01088A	12043	3,61
01088B	12717	01088B	12050	39,46
01089A	11865	01089A	12045	15,01
01089B	10135	01089B	12046	45,08
01090A	11865	01090A	12045	28,76
01090B	12717	01090B	12050	6,42
01091A	10135	01091A	12046	38,41
01091B	11865	01091B	12045	9,34
01092	10135	01092	12046	30,84
01093A	11865	01093A	12045	15,61
01093B	10135	01093B	12046	9,08
01094A	11865	01094A	12045	20,30

Star odsek		Nov odsek		Površina
01094B	10135	01094B	12046	59,01
01095A	12717	01095A	12050	17,11
01095B	10135	01095B	12046	13,17
01095C	11865	01095C	12045	23,25
01095D	11865	01095D	12045	8,72
01096A	11865	01096A	12045	20,08
01096B	10135	01096B	12046	24,01
01097A	11865	01097A	12045	28,06
01097B	10135	01097B	12046	21,83
01098A	11865	01098A	12045	45,02
01098B	10135	01098B	12046	10,50
01098C	12717	01098C	12050	20,56
01098D	30040	01098D	21000	16,96
01099A	12665	01099A	12043	12,35
01099B	11865	01099B	12045	9,56
01099C	11865	01099C	12045	6,53
01099D	12717	01099D	12050	4,58
01100A	12665	01100A	12043	24,21
01100B	11865	01100B	12045	14,31
01100C	10135	01100C	12046	8,74
01100D	12717	01100D	12050	13,19
01101	12717	01101	12050	59,19
01102	12717	01102	12050	36,65

Star odsek		Nov odsek		Površina
01103A	12717	01103A	12050	6,03
01103B	12713	01103B	12051	49,87
01104A	12713	01104A	12051	9,85
01104B	12717	01104B	12050	30,43
01105A	12665	01105A	12043	8,31
01105B	12717	01105B	12050	6,49
01106A	12713	01106A	12051	38,67
01106B	12717	01106B	12050	22,82
01107A	12665	01107A	12043	18,82
01107B	62777	01107B	12054	23,56
01107C	12717	01107C	12050	8,06
01108A	12665	01108A	12043	14,56
01108B	12717	01108B	12050	11,14
01108C	12713	01108C	12051	8,90
01108D	12665	01108D	12043	6,14
01109A	30040	01109A	21000	9,47
01109B	12713	01109B	12051	17,33
01110A	12713	01110A	12051	4,34
01110B	12717	01110B	12050	13,15
01110C	50050	01110C	20000	33,38
01111A	12717	01111A	12050	5,10
01111B	50050	01111B	20000	22,86
01111C	12713	01111C	12051	0,72

12.4 Pomen šifer RGR-jev

Osnova za pripravo šifranta so RGR GGO

- razdelitev glede na osnovnih 19 skupin rastišč povzeta po 4. členu Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo [6]

Delitev RGR GGO na osnovi skupin rastišča po pravilniku (prvi dve šifri RGR)

Šifra	Skupine rastišč
01	Vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja
02	Dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom
03	Gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah
04	Gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah
05	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
06	Podgorska bukovja na silikatnih kamninah
07	Gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
08	Gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah
09	Jelova-bukovja
10	Javorovja, velikojesenovja in lipovja
11	Toploljubna bukovja
12	Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev
13	Kisloljubna rdečeborovja
14	Bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja
15	Jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah
16	Jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah
17	Barjanska smrekovja in ruševja
18	Macesnovja
19	Ruševja
20	Varovalni gozdovi
21	Gozdni rezervati
22	Gozdovi s posebnim namenom
23	Mestni/urbani gozdovi
24	Gozdovi za pospeševanje vrstne pestrosti
25	Gozdovi v oborah

Delitev RGR GGE na podlagi prevladujočega GRT (3. in 4. šifra RGR)

Šifra	Prevladujoči GRT
01	vrbovja, toplovja, črnojelševja in sivojelševja
02	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom
03	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah
04	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah
05	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
06	podgorska bukovja na silikatnih kamninah
07	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah
08	gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah
09	jelova-bukovja
10	javorovja, velikojesenovja in lipovja
11	toploljubna bukovja
12	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev
13	kisloljubna rdečeborovja
14	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja
15	jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah
16	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah
17	barjanska smrekovja in ruševja
18	macesnovja
19	ruševja
20	Varovalni gozdovi
21	Gozdni rezervati
22	Gozdovi s posebnim namenom
23	Mestni/urbani gozdovi
24	Gozdovi za pospeševanje vrstne pestrosti
25	Gozdovi v oborah

Delitev RGR GGE na osnovi stanja GRT (peta šifra RGR)

Šifra	Opis
0	ohranjeni (mešani) sestoji
1	spremenjeni (npr. zasmrečeni) sestoji: sestoji iglavcev na bukovih rastiščih, nasadi...
2	gozdovi na revnih rastiščih
3	gozdovi na rodovitnejših rastiščih
4	gozdovi na plitvih tleh
5	gozdovi na globokih tleh
6	ostale posebnosti (če je potrebno?)

Primer: **RGR 12045** - Gozdovi toploljubnih listavcev – gozdovi na globokih tleh fliša

12 - Gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev

04 - gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah

5 - gozdovi na globokih tleh

12.5 Seznam jam

Preglednica: Seznam jam

ID	IME	REŽIM VSTOPA
45351	Jama na Jezeru	odprta jama s prostim vstopom
45355	Pederska jama	odprta jama s prostim vstopom
45358	Brezno v Dolnjaku	
45365	Jama v Grdi strugi	
45366	Jama na Rabotnici	
45368	Jama pri Grižnikovi jami	
45369	Brezno na Goleriji	
45399	Jama na Šumki	
46989	Brezno pri lipi	
52105	Žrelo	
45532	Hram	
49945	K25-40 (Komen)	
49954	K25-110 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49955	K25-113 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49952	K25-90 (Komen)	
49958	K25-139 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
47108	Vo 2 (Vojščica)	
45224	Povčeva jama	
46665	SRT 1	
46955	Pečina pri jamah	
46957	Temniška kaverna	
46958	Grobiščeva jama	
47109	Vo 1 (Vojščica)	
47110	Brezno 2 pod Novelo	
47111	Brezno 3 pod Novelo	
49386	Jama pri Grobiščevi jami	odprta jama s prostim vstopom
49940	Robavsova jama	
49939	Hobitin	odprta jama s prostim vstopom
49935	Elektro brezno	
49946	K25-45 (Komen)	
49950	K25-80 (Komen)	
49942	K25-28 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49937	K25-5 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49953	K25-100 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49956	K25-127 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49941	K25-27 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49943	K25-31 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49944	K25-32 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49951	K25-89 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
50244	K24-119 (Komen)	
50245	K24-120 (Komen)	
50233	K24-78 (Komen)	
49936	K25-4 (Komen)	
49947	K25-50 (Komen)	
49948	K25-53 (Komen)	
51463	Jama Plenski	
46884	Sestrino brezno	
41312	Grapača	
45892	Gropača v Belem Kalu	
46595	Jama številka 91	odprta jama s prostim vstopom
47112	Grižica	
47113	Jama na Halametovem	
47413	Zaklonišče pod Grmačo	odprta jama s prostim vstopom
50112	Brezimna jama	
50111	Jama pri Klobasji jami	odprta jama s prostim vstopom
50229	K24-72 (Komen)	
50231	K24-76 (Komen)	
50252	K24-143 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom

PRILOGE

ID	IME	REŽIM VSTOPA
50371	K24-151 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
50221	K24-55 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
50227	K24-69 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
49949	K25-69 (Komen)	
50250	K24-141 (Komen)	
50251	K24-142 (Komen)	
50253	K24-144 (Komen)	
50260	K24-197 (Komen)	
50222	K24-57 (Komen)	
50223	K24-58 (Komen)	
50224	K24-65 (Komen)	
50225	K24-66 (Komen)	
50226	K24-67 (Komen)	
50228	K24-71 (Komen)	
50230	K24-73 (Komen)	
50259	K24-190 (Komen)	
41413	Jama v Dolu	
41414	Pulna jama	
47107	Jensova jama	
50248	Jamelčeva jama	odprta jama s prostim vstopom
50217	Mastnova jama	
50237	K24-106 (Komen)	
50218	K24-34 (Komen)	
50219	K24-38 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
50216	K24-8 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
50243	K24-117 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
50220	K24-52 (Komen)	odprta jama s prostim vstopom
50236	K24-105 (Komen)	
50238	K24-109 (Komen)	
50239	K24-110 (Komen)	
50240	K24-112 (Komen)	
50241	K24-113 (Komen)	
50242	K24-114 (Komen)	
50246	K24-125 (Komen)	
50247	K24-126 (Komen)	
50249	K24-134 (Komen)	
50258	K24-183 (Komen)	
50108	K24-199 (Komen)	
50232	K24-77 (Komen)	
50234	K24-79 (Komen)	
50235	K24-89 (Komen)	
40841	Pršlanova jama	odprta jama s prostim vstopom
45626	Jama na Velikim Medvejščem	odprta jama s prostim vstopom
45627	Golobja jama	odprta jama s prostim vstopom
45628	Na Mulaži	odprta jama s prostim vstopom
45891	Likinova gropača	
45894	Globočina ob Rdeči javi	
49483	Jama Angelovih obetov	odprta jama s prostim vstopom
49963	Jama v Zagrižah	odprta jama s prostim vstopom
49670	Jama pri umivalniku v Lipni griži	
52141	Jama Globoščica	
40842	Perhavčja jama	
40973	Zimčeva jama	
41415	Sevkna jama	
41416	Jama pod Koriti	
47104	Mervečeva jama	
47105	Novška jama	
47411	Ljubljanca	
47412	Figovca	odprta jama s prostim vstopom
47529	Jama v Šumajšču	
47660	Brezno 1 na Prjemanju	
47661	Brezno 2 na Prjemanju	
47662	Brezno v Ogradah pod Srnjakom	
49961	Brezno za ogrado	
49962	Kletterjeva jama	

PRILOGE

ID	IME	REŽIM VSTOPA
50254	K24-157 (Komen)	
50255	K24-170 (Komen)	
50256	K24-173 (Komen)	
51185	Brezno 149 mm	
51849	Rojstnodnevno brezno	

Obrazec E1

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni GGE

12.6 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	4.721,61	712,52	785,31	6.219,44
Delež (%)	75,92	11,46	12,63	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondii po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
12043-Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na rodovitnejših rastiščih	150,17	5,9	208,7	214,6	0,13	4,78	4,91	28,7	29,7	29,6	129,6
12045-Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na globokih tleh fliša	554,00	17,4	209,9	227,3	0,31	5,72	6,03	27,0	26,5	26,5	100,0
12046-Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi robinije	752,17	0,0	116,0	116,0	0,00	4,14	4,14	0,0	25,0	25,0	70,0
12050-Gozdovi topoljubnih listavcev	1.376,92	15,8	59,6	75,4	0,46	1,74	2,20	22,5	22,9	22,8	78,1
12051-Gozdovi topoljubnih listavcev – borovi gozdovi	1.035,13	143,6	24,0	167,6	3,09	0,78	3,87	26,4	11,4	24,2	104,8
12054-Gozdovi topoljubnih listavcev – gozdovi na plitvih tleh	2.268,42	11,7	24,7	36,4	0,33	0,63	0,96	15,7	13,9	14,5	54,8
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	6.136,81	33,8	64,8	98,6	0,78	1,90	2,68	24,6	23,0	23,5	86,8
21000-Gozdni rezervati	26,43	152,6	67,7	220,2	3,66	2,39	6,05	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	26,43	152,6	67,7	220,2	3,66	2,39	6,05	0,0	0,0	0,0	0,0
20000-Varovalni gozdovi	56,20	16,0	50,4	66,4	0,33	1,31	1,64	36,9	13,7	19,3	78,1
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	56,20	16,0	50,4	66,4	0,33	1,31	1,64	36,9	13,7	19,3	78,1
Skupaj vsi gozdovi	6.219,44	34,1	64,7	98,9	0,79	1,89	2,68	24,2	22,8	23,3	85,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	563,49	9,1							
Drogovnjak	2.105,30	33,9	260,69	12,4	0,6	2,3	27,7	69,4	
Debeljak	743,46	12,0	114,22	15,4	0,8	12,7	41,0	45,5	
Sestoj v obnovi	219,82	3,5	110,91	50,5	0,0	1,4	25,9	72,7	
Panjevec	2.587,37	41,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	6.219,44	100,0	485,82	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	563,49	0,9	7,9	42,8	48,4	5,8	2,0	92,2	0,0	17,2	22,7	21,1	39,0
Drogovnjak	2.105,30	0,6	21,4	67,4	10,6	1,7	18,8	79,2	0,3	14,0	67,8	12,8	5,4
Debeljak	743,46					8,9	43,2	47,3	0,6	1,6	77,6	19,3	1,5
Sestoj v obnovi	219,82					35,0	39,8	25,2	0,0				
Panjevec	2.587,37												
Skupaj	6.219,44												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,2	29,4	35,0	14,1	14,3	0,1	0,1
Jelka	4,9	45,5	34,7	11,7	3,2	0,0	0,0
Bor	9,5	39,1	34,6	14,3	2,5	34,0	33,6
Macesen	4,2	23,7	39,0	15,2	17,9	0,1	0,1
Ostali igl.	5,6	21,4	38,2	15,3	19,5	0,4	0,4
Bukev	3,0	7,6	20,5	27,7	41,2	1,3	1,3
Hrast	13,9	17,1	21,1	20,7	27,2	17,0	16,8
Pl. Ist.	32,6	27,6	17,6	11,1	11,1	3,3	3,3
Dr. tr. Ist.	43,0	27,8	12,9	8,7	7,6	42,7	42,2
Meh. Ist.	32,2	26,2	18,4	14,5	8,7	1,1	1,1
Iglavci	9,4	38,9	34,6	14,3	2,8	34,5	34,1
Listavci	33,9	24,6	15,5	12,4	13,6	65,5	64,7
Skupaj	25,5	29,6	22,1	13,0	9,8	100,0	98,9

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,2	29,4	35,0	14,1	14,3	0,1	0,1
Jelka	4,9	45,5	34,7	11,7	3,2	0,0	0,0
Bor	9,6	39,6	34,4	14,0	2,4	33,7	33,2
Macesen	4,2	23,7	39,0	15,2	17,9	0,1	0,1
Ostali igl.	5,6	21,4	38,2	15,3	19,5	0,4	0,4
Bukev	3,0	7,6	20,5	27,7	41,2	1,3	1,3
Hrast	13,7	17,1	21,0	20,8	27,4	17,1	16,9
Pl. Ist.	32,5	27,6	17,7	11,1	11,1	3,4	3,3
Dr. tr. Ist.	42,7	27,8	13,0	8,8	7,7	42,8	42,2
Meh. Ist.	32,2	26,2	18,4	14,5	8,7	1,1	1,1
Iglavci	9,5	39,4	34,4	14,0	2,7	34,3	33,8
Listavci	33,6	24,6	15,6	12,5	13,7	65,7	64,8
Skupaj	25,4	29,6	22,0	13,0	10,0	100,0	98,6

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,16	0,36	0,20	0,06	0,01	29,4	0,79
Listavci	0,93	0,45	0,23	0,15	0,12	70,6	1,89
Skupaj	1,09	0,81	0,43	0,21	0,13	100,0	2,68

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,16	0,37	0,20	0,06	0,01	29,4	0,79
Listavci	0,94	0,46	0,23	0,16	0,12	70,6	1,91
Skupaj	1,10	0,83	0,43	0,22	0,13	100,0	2,70

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	51.445	24,2											
Listavci	91.761	22,8											
Skupaj	143.206	23,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	120,21	120,21											
Priprava tal	ha	7,15	7,15											
Sadnja	ha	29,15	29,15											
Obžetev	ha	16,48	19,42											
Nega mladja	ha	34,57	34,57											
Nega gošče	ha	20,88	20,88											
Nega letvenjaka	ha	36,59	36,59											
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,61	19,32											
Graditev protipožarnih objektov	km	3,03	3,03											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	65,20	326,00											
Zaščita z ograjo	m	3.300,00	3.300,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,96	1,96											
Vzdrževanje travinj	ha	31,33	31,33											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	131,25	146,25											

Obrazec E2

Povzetek stanja in ukrepov
na ravni RGR

12.7 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na rodovitnejših rastiščih - 12043

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	125,65	22,06	2,46	150,17
Delež (%)	83,7	14,7	1,6	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,1	61,7	32,1	3,1	0,0	0,3	0,7
Bor	9,3	36,1	28,4	10,1	16,1	2,4	5,2
Macesen	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	2,0	6,3	20,3	28,4	43,0	1,4	2,9
Hrast	8,0	13,0	20,2	23,8	35,0	27,1	58,2
Pl. lst.	27,7	27,3	17,6	12,5	14,9	7,0	14,9
Dr. tr. lst.	20,8	18,5	17,0	18,0	25,7	61,7	132,4
Meh. lst.	32,3	31,3	17,7	11,0	7,7	0,1	0,3
Iglavci	9,1	38,8	28,6	9,3	14,2	2,8	5,9
Listavci	17,5	17,4	17,9	19,4	27,8	97,2	208,7
Skupaj	17,3	18,0	18,2	19,1	27,4	100,0	214,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,03	0,07	0,02	0,00	0,00	2,6	0,13
Listavci	1,50	1,00	0,82	0,72	0,73	97,4	4,78
Skupaj	1,53	1,07	0,84	0,72	0,73	100,0	4,91

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	150,17	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	150,17	100,0
Skupaj vsi gozdovi	150,17	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	150,17	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	55,4	55,4	1,5	64,6	66,1	1,5	120,0	121,5	36,5
30 - 49 cm	0,0	6,2	6,2	0,0	10,8	10,8	0,0	17,0	17,0	23,3
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	61,6	61,6	1,5	75,4	76,9	1,5	137,0	138,5	59,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	2,13	1,4							
Drogovnjak	37,46	24,9	3,23	8,6	0,0	58,2	21,1	20,7	
Debeljak	62,29	41,6	9,83	15,8	2,0	55,0	28,7	14,3	
Sestoj v obnovi	6,21	4,1	4,03	64,9	0,0	0,0	13,2	86,8	
Panjevec	42,08	28,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	150,17	100,0	17,09	11,4	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,64	2,46	3,23	10,50	0,25	17,09
%	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,43	1,66	2,18	7,09	0,17	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Hrast	25	0,0	12,0	32,0	28,0	28,0
Dr. tr. lst.	36	0,0	2,8	8,3	41,7	47,2
Skupaj iglavci	2	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	61	0,0	6,6	18,0	36,1	39,3
Skupaj	63	0,0	7,9	19,0	34,9	38,2

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	7,6
Veje	4,5
Osutost	7,6
Skupaj	19,7

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	170	12	7,1	0,1
LISTAVCI	9.495	1.465	15,4	15,2
Skupaj	9.665	1.477	15,3	15,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,7	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,1	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,2	2,1	0,0
Hrast	4,3	0,6	0,2
Pl. Ist.	0,8	2,4	0,0
Dr. tr. Ist.	93,9	8,4	4,8
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	0,8	2,7	0,0
Skupaj listavci	99,2	5,1	5,0
Skupaj	100,0	5,1	5,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2,7	0,1
Listavci	12,1	10,8	4,4	1,7	0,6	5,1	9,7
Skupaj	12,1	10,8	4,4	1,8	0,7	5,1	9,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	0,1	61,2	2,0	32,5	0,0
2012	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,6	39,4	1,8	56,7	0,0
2022	0,3	0,0	2,4	0,0	0,0	1,4	27,1	7,0	61,7	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	255	28,7											
Listavci	9.294	29,7											
Skupaj	9.549	29,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	6,11	6,11											
Nega mladja	ha	5,80	5,80											
Nega gošče	ha	0,89	0,89											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	3,48	17,40											
Vzdrževanje travinj	ha	1,26	1,26											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	5,50											
		0,00	0,00											
		0,00	0,00											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi na globokih tleh fliša - 12045*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	496,89	49,89	7,22	554,00
Delež (%)	89,7	9,0	1,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	3,4	13,4	44,9	14,9	23,4	0,2	0,5
Bor	3,3	44,3	33,9	7,8	10,7	5,7	12,9
Macesen	2,0	24,5	40,0	13,2	20,3	0,3	0,7
Ostali igl.	0,3	17,3	43,2	15,3	23,9	1,5	3,3
Bukev	2,8	7,8	20,2	27,3	41,9	5,5	12,6
Hrast	9,7	15,9	20,7	22,0	31,7	48,1	109,5
Pl. Ist.	25,0	26,1	18,8	13,6	16,5	5,2	11,8
Dr. tr. Ist.	25,8	22,5	16,6	14,9	20,2	33,3	75,7
Meh. Ist.	66,6	30,4	2,6	0,4	0,0	0,2	0,4
Iglavci	2,7	37,6	36,2	9,6	13,9	7,6	17,4
Listavci	16,0	18,4	19,1	19,3	27,2	92,4	209,9
Skupaj	15,0	19,8	20,4	18,5	26,3	100,0	227,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,03	0,19	0,08	0,01	0,00	5,2	0,31
Listavci	1,62	1,28	1,06	0,88	0,88	94,8	5,72
Skupaj	1,65	1,47	1,14	0,89	0,88	100,0	6,03

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	497,88	89,9	56,12	10,1	0,00	0,0	0,00	0,0	554,00	100,0
Skupaj vsi gozdovi	497,88	89,9	56,12	10,1	0,00	0,0	0,00	0,0	554,00	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	30,8	30,8	2,1	23,1	25,2	2,1	53,9	56,0	18,9
30 - 49 cm	0,0	4,6	4,6	0,0	3,6	3,6	0,0	8,2	8,2	13,4
50 in več cm	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	2,0	2,0	6,8
Skupaj	0,0	36,4	36,4	2,1	27,7	29,8	2,1	64,1	66,2	39,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	23,33	4,2						
Drogovnjak	184,89	33,4	24,29	13,1	1,6	7,2	51,8	39,4
Debeljak	226,23	40,8	37,55	16,6	1,1	18,1	63,0	17,8
Sestoj v obnovi	24,30	4,4	10,87	44,7	0,0	12,8	41,9	45,3
Panjevec	95,25	17,2	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	554,00	100,0	72,71	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,35	0,00	0,01	5,18	3,10	5,13	58,82	0,12	72,71
%	0,00	0,00	0,07	0,00	0,00	0,98	0,58	0,97	11,08	0,02	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	15	0,0	20,0	53,3	26,7	0,0
Bukev	3	0,0	0,0	33,3	0,0	66,7
Hrast	99	0,0	17,2	45,4	29,3	8,1
Pl. lst.	10	0,0	0,0	20,0	30,0	50,0
Dr. tr. lst.	21	0,0	14,3	28,6	52,3	4,8
Skupaj iglavci	15	0,0	20,0	53,3	26,7	0,0
Skupaj listavci	133	0,0	15,0	40,7	32,3	12,0
Skupaj	148	0,0	15,5	41,9	31,8	10,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,2
Veje	1,2
Osutost	3,0
Skupaj	6,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	1.517	18	1,2	0,1
LISTAVCI	29.205	10.687	36,6	34,8
Skupaj	30.722	10.705	34,8	34,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,2	0,5	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,3	0,6	0,0
Hrast	19,6	3,7	2,0
Pl. Ist.	1,0	2,5	0,1
Dr. tr. Ist.	78,7	24,3	8,0
Meh. Ist.	0,2	0,0	0,0
Skupaj iglavci	0,2	0,4	0,0
Skupaj listavci	99,8	10,7	10,2
Skupaj	100,0	10,2	10,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,2	0,6	0,3	0,1	0,0	0,4	0,0
Listavci	26,4	14,0	9,7	3,2	0,9	10,7	19,0
Skupaj	25,8	13,4	8,7	3,0	0,9	10,2	19,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	2,5	0,1	0,0	2,2	49,3	4,6	41,3	0,0
2012	0,1	0,0	3,5	0,0	1,0	4,6	53,6	4,1	33,1	0,0
2022	0,2	0,0	5,7	0,3	1,5	5,5	48,1	5,2	33,3	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	2.602	27,0											
Listavci	30.822	26,5											
Skupaj	33.424	26,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	15,52	15,52											
Obžetev	ha	1,66	1,66											
Nega mladja	ha	13,19	13,19											
Nega gošče	ha	11,22	11,22											
Nega letvenjaka	ha	0,88	0,88											
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,05	2,76											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,86	4,30											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - gozdovi robinije - 12046*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	683,27	60,15	8,75	752,17
Delež (%)	90,8	8,0	1,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,9	7,2	25,2	33,6	27,1	0,7	0,8
Hrast	13,9	16,4	23,2	26,0	20,5	17,6	20,4
Pl. lst.	36,3	30,6	17,4	9,9	5,8	9,0	10,4
Dr. tr. lst.	45,8	31,9	10,8	7,0	4,5	68,1	79,1
Meh. lst.	18,1	23,0	24,3	20,3	14,3	4,6	5,4
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listavci	37,8	28,5	14,3	11,4	8,0	100,0	116,0
Skupaj	37,8	28,5	14,3	11,4	8,0	100,0	116,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	0,00
Listavci	2,23	1,08	0,42	0,27	0,14	100,0	4,14
Skupaj	2,23	1,08	0,42	0,27	0,14	100,0	4,14

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	80,54	10,7	495,61	65,9	176,02	23,4	0,00	0,0	752,17	100,0
Skupaj vsi gozdovi	80,54	10,7	495,61	65,9	176,02	23,4	0,00	0,0	752,17	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	55,3	55,3	0,0	31,8	31,8	0,0	87,1	87,1	27,8
30 - 49 cm	0,0	2,5	2,5	0,0	2,7	2,7	0,0	5,2	5,2	7,6
50 in več cm	0,0	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	1,5
Skupaj	0,0	58,4	58,4	0,0	34,5	34,5	0,0	92,9	92,9	36,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	68,43	9,1							
Drogovnjak	162,38	21,6	28,66	17,7	4,0	2,4	74,4	19,2	
Debeljak	100,40	13,3	21,08	21,0	1,3	8,1	74,3	16,3	
Sestoj v obnovi	20,47	2,7	11,45	55,9	0,0	0,4	38,9	60,7	
Panjevec	400,49	53,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	752,17	100,0	61,19	8,1	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,37	0,00	0,00	0,90	2,60	7,04	49,23	1,05	61,19
%	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,13	0,38	1,03	7,20	0,15	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Hrast	43	0,0	4,7	32,6	51,1	11,6
Pl. lst.	28	0,0	3,6	28,6	42,8	25,0
Dr. tr. lst.	44	0,0	0,0	15,9	52,3	31,8
Meh. lst.	6	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Skupaj listavci	121	0,0	2,5	24,0	50,4	23,1
Skupaj	121	0,0	2,5	24,0	50,4	23,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,9
Veje	0,8
Osutost	4,9
Skupaj	8,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	0	52	0,0	0,2
LISTAVCI	31.699	14.774	46,6	46,6
Skupaj	31.699	14.826	46,8	46,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,3	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	2,1	0,0
Hrast	5,0	3,8	0,8
Pl. Ist.	0,7	2,8	0,1
Dr. tr. Ist.	92,9	19,4	14,2
Meh. Ist.	1,1	7,7	0,2
Skupaj iglavci	0,4	0,0	0,1
Skupaj listavci	99,6	15,3	15,3
Skupaj	100,0	15,4	15,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Listavci	22,2	19,6	12,8	2,4	0,8	15,3	19,2
Skupaj	22,2	19,7	12,9	2,5	0,8	15,4	19,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,9	22,8	4,2	68,9	2,3
2012	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	20,1	3,9	73,5	2,2
2022	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	17,6	9,0	68,1	4,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	21.821	25,0											
Skupaj	21.821	25,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	26,47	26,47											
Priprava tal	ha	0,37	0,37											
Nega mladja	ha	4,08	4,08											
Nega gošče	ha	3,81	3,81											
Nega letvenjaka	ha	10,29	10,29											
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,57	1,57											
Graditev protipožarnih objektov	km	0,10	0,10											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,73	3,65											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,26	0,26											
Vzdrževanje travinj	ha	0,10	0,10											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - 12050*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.122,28	203,60	51,04	1.376,92
Delež (%)	81,5	14,8	3,7	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	11,0	16,6	22,7	37,2	12,5	0,1	0,1
Jelka	7,4	26,1	27,0	30,4	9,1	0,1	0,0
Bor	8,8	38,7	30,7	17,9	3,9	20,8	15,7
Macesen	60,0	21,4	18,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	7,2	24,8	48,5	19,5	0,0	0,0
Bukev	2,4	3,2	18,1	21,3	55,0	0,2	0,1
Hrast	25,2	21,4	22,5	10,8	20,1	14,4	10,8
Pl. lst.	34,6	23,4	18,9	8,2	14,9	2,6	1,9
Dr. tr. lst.	45,3	26,6	16,9	5,2	6,0	61,0	46,1
Meh. lst.	49,7	28,5	15,8	4,3	1,7	0,8	0,6
Iglavci	8,8	38,5	30,7	18,0	4,0	21,0	15,8
Listavci	41,1	25,6	18,0	6,4	8,9	79,0	59,6
Skupaj	34,3	28,3	20,7	8,8	7,9	100,0	75,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,10	0,23	0,10	0,03	0,00	21,1	0,46
Listavci	1,02	0,40	0,21	0,06	0,05	78,9	1,74
Skupaj	1,12	0,63	0,31	0,09	0,05	100,0	2,20

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.043,71	75,8	275,65	20,0	0,00	0,0	57,56	4,2	1.376,92	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.043,71	75,8	275,65	20,0	0,00	0,0	57,56	4,2	1.376,92	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	22,5	22,5	1,3	18,4	19,7	1,3	40,9	42,2	10,6
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	22,5	22,5	1,3	18,4	19,7	1,3	40,9	42,2	10,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	99,06	7,2							
Drogovnjak	574,67	41,7	72,67	12,6	0,0	1,1	25,4	73,5	
Debeljak	102,58	7,5	10,32	10,1	0,1	6,2	28,1	65,6	
Sestoj v obnovi	43,65	3,2	21,65	49,6	0,0	0,4	28,5	71,1	
Panjevec	556,96	40,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	1.376,92	100,0	104,64	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,14	1,15	0,00	0,00	0,12	1,60	0,97	99,64	1,02	104,64
%	0,00	0,01	0,09	0,00	0,00	0,01	0,13	0,08	7,80	0,08	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	30	0,0	10,0	43,3	36,7	10,0
Hrast	24	0,0	0,0	16,7	50,0	33,3
Pl. lst.	8	0,0	0,0	12,5	50,0	37,5
Dr. tr. lst.	28	0,0	0,0	25,0	50,0	25,0
Skupaj iglavci	30	0,0	10,0	43,3	36,7	10,0
Skupaj listavci	60	0,0	0,0	20,0	50,0	30,0
Skupaj	90	0,0	3,3	27,8	45,6	23,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,3
Veje	2,3
Osutost	7,8
Skupaj	13,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	4.229	75	1,8	0,3
LISTAVCI	18.159	5.722	31,5	25,6
Skupaj	22.388	5.797	25,9	25,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,1	7,9	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	1,2	0,4	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	2,2	0,5	0,1
Pl. Ist.	0,4	2,3	0,0
Dr. tr. Ist.	96,1	12,4	6,4
Meh. Ist.	0,0	0,8	0,0
Skupaj iglavci	1,3	0,5	0,1
Skupaj listavci	98,7	8,0	6,5
Skupaj	100,0	6,6	6,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,1	0,8	1,0	0,2	0,0	0,5	0,1
Listavci	12,5	8,8	3,3	0,7	0,2	8,0	4,1
Skupaj	10,7	7,1	2,9	0,5	0,2	6,6	4,2

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	27,8	0,0	0,0	0,2	18,7	0,9	52,3	0,0
2012	0,1	0,0	18,2	0,0	0,0	0,2	28,7	1,3	51,2	0,3
2022	0,1	0,1	20,8	0,0	0,0	0,2	14,4	2,6	61,0	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	4.906	22,5											
Listavci	18.799	22,9											
Skupaj	23.705	22,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	16,55	16,55											
Priprava tal	ha	1,89	1,89											
Sadnja	ha	10,98	10,98											
Obžetev	ha	2,09	4,83											
Nega mladja	ha	4,73	4,73											
Nega gošče	ha	2,12	2,12											
Nega letvenjaka	ha	2,32	2,32											
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,39	0,39											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,51	1,51											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	18,84	94,20											
Zaščita z ograjo	m	3.050,00	3.050,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,20	1,20											
Vzdrževanje travinj	ha	4,82	4,82											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	27,50											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev - borovi gozdovi - 12051*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	467,62	159,53	407,98	1.035,13
Delež (%)	45,2	15,4	39,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	16,1	51,6	27,7	4,6	0,0	0,0	0,0
Jelka	12,5	53,2	29,6	4,7	0,0	0,0	0,0
Bor	9,9	38,1	34,8	15,8	1,4	85,5	143,2
Macesen	10,9	19,5	34,3	31,5	3,8	0,0	0,1
Ostali igl.	7,5	27,7	36,4	25,6	2,8	0,2	0,3
Hrast	39,9	33,3	15,8	11,0	0,0	1,1	1,8
Pl. lst.	51,3	25,2	12,5	11,0	0,0	0,3	0,5
Dr. tr. lst.	49,4	30,6	11,9	8,1	0,0	12,8	21,5
Meh. lst.	67,3	28,2	3,9	0,6	0,0	0,1	0,2
Iglavci	9,9	38,1	34,8	15,8	1,4	85,7	143,6
Listavci	48,8	30,7	12,1	8,4	0,0	14,3	24,0
Skupaj	15,5	37,1	31,5	14,7	1,2	100,0	167,6

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,61	1,34	0,84	0,29	0,02	79,9	3,09
Listavci	0,49	0,20	0,06	0,03	0,00	20,1	0,78
Skupaj	1,10	1,54	0,90	0,32	0,02	100,0	3,87

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	15,66	1,5	370,53	35,8	648,94	62,7	1.035,13	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	15,66	1,5	370,53	35,8	648,94	62,7	1.035,13	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,3	6,3	9,6	14,6	7,1	21,7	17,9	13,4	31,3	7,7
30 - 49 cm	1,7	0,0	1,7	0,8	0,0	0,8	2,5	0,0	2,5	2,9
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5,0	6,3	11,3	15,4	7,1	22,5	20,4	13,4	33,8	10,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	101,66	9,8							
Drogovnjak	557,85	53,9	65,00	11,7	0,0	0,8	10,0	89,2	
Debeljak	200,07	19,3	26,53	13,3	0,0	0,0	3,6	96,4	
Sestoj v obnovi	81,83	7,9	44,20	54,0	0,0	0,0	14,7	85,3	
Panjevec	93,72	9,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	1.035,13	100,0	135,73	13,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,08	3,01	0,02	0,00	0,00	0,74	1,71	128,26	1,91	135,73
%	0,00	0,01	0,32	0,00	0,00	0,00	0,08	0,18	13,74	0,20	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	187	0,0	13,9	47,1	26,7	12,3
Ostali igl.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Hrast	2	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	188	0,0	13,8	46,8	26,6	12,8
Skupaj listavci	5	0,0	0,0	0,0	20,0	80,0
Skupaj	193	0,0	13,5	45,6	26,4	14,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	2,3
Osutost	4,1
Skupaj	9,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	30.116	3.073	10,2	9,1
LISTAVCI	3.575	1.945	54,4	5,8
Skupaj	33.691	5.018	14,9	14,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	61,2	2,4	2,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	0,8	2,0	0,0
Pl. Ist.	0,1	1,4	0,0
Dr. tr. Ist.	37,9	10,8	1,3
Meh. Ist.	0,0	7,0	0,0
Skupaj iglavci	61,2	2,4	2,1
Skupaj listavci	38,8	9,9	1,3
Skupaj	100,0	3,4	3,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,2	1,9	3,3	4,9	0,0	2,4	3,0
Listavci	9,2	12,5	13,8	0,0	0,0	9,9	1,9
Skupaj	4,2	2,7	3,5	4,5	0,0	3,4	4,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	90,1	0,0	0,0	0,0	2,6	0,1	9,3	0,0
2012	0,0	0,0	86,2	0,0	0,4	0,0	1,3	0,1	12,0	0,0
2022	0,0	0,0	85,5	0,0	0,2	0,0	1,1	0,3	12,8	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	39.190	26,4											
Listavci	2.825	11,4											
Skupaj	42.015	24,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	40,13	40,13											
Priprava tal	ha	4,83	4,83											
Sadnja	ha	16,53	16,53											
Obžetev	ha	12,55	12,75											
Nega mladja	ha	4,91	4,91											
Nega gošče	ha	2,15	2,15											
Nega letvenjaka	ha	22,99	22,99											
Nega ml. drogovnjaka	ha	12,84	12,84											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,42	1,42											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	11,66	58,30											
Vzdrževanje travinj	ha	1,70	1,70											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	16,50	16,50											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi toploljubnih listavcev -gozdovi na plitvih tleh - 12054*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.815,00	177,83	275,59	2.268,42
Delež (%)	80,1	7,8	12,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	33,1	66,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	57,3	42,7	0,0	0,0	0,1	0,0
Bor	10,0	47,3	35,6	2,9	4,2	31,6	11,5
Ostali igl.	43,4	46,7	5,2	0,0	4,7	0,3	0,1
Hrast	47,6	28,8	8,4	15,2	0,0	2,3	0,8
Pl. lst.	56,2	30,0	8,1	5,7	0,0	0,7	0,2
Dr. tr. lst.	55,3	31,1	6,8	6,8	0,0	63,2	23,0
Meh. lst.	51,2	32,2	8,1	8,5	0,0	1,8	0,7
Iglavci	10,3	47,3	35,3	2,9	4,2	32,1	11,7
Listavci	55,0	31,0	6,9	7,1	0,0	67,9	24,7
Skupaj	40,5	36,3	16,0	5,8	1,4	100,0	36,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,08	0,17	0,07	0,00	0,00	34,2	0,33
Listavci	0,43	0,15	0,03	0,02	0,00	65,8	0,63
Skupaj	0,51	0,32	0,10	0,02	0,00	100,0	0,96

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.896,68	83,6	312,51	13,8	59,23	2,6	0,00	0,0	2.268,42	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.896,68	83,6	312,51	13,8	59,23	2,6	0,00	0,0	2.268,42	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,3	13,6	14,9	0,9	11,6	12,5	2,2	25,2	27,4	6,2
30 - 49 cm	0,2	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,4	0,5
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	1,5	13,8	15,3	0,9	11,6	12,5	2,4	25,4	27,8	6,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	266,82	11,8							
Drogovnjak	548,51	24,2	64,34	11,7	0,0	0,0	19,5	80,5	
Debeljak	28,45	1,3	3,44	12,1	0,0	0,3	24,1	75,6	
Sestoj v obnovi	41,27	1,8	18,09	43,8	0,0	0,3	35,8	63,9	
Panjevec	1.383,37	60,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	2.268,42	100,0	85,87	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,47	0,00	0,00	0,00	0,69	0,14	82,99	1,58	85,87
%	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00	0,03	0,01	4,15	0,08	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Bor	29	0,0	6,9	37,9	27,6	27,6
Hrast	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. lst.	3	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3
Dr. tr. lst.	11	0,0	0,0	0,0	18,2	81,8
Skupaj iglavci	29	0,0	6,9	37,9	27,6	27,6
Skupaj listavci	16	0,0	0,0	0,0	25,0	75,0
Skupaj	45	0,0	4,4	24,4	26,7	44,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,7
Veje	3,9
Osutost	8,4
Skupaj	17,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	3.525	32	0,9	0,2
LISTAVCI	10.584	6.732	63,6	47,7
Skupaj	14.109	6.764	47,9	47,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,5	0,2	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	0,2	0,2	0,0
Pl. Ist.	0,1	2,2	0,0
Dr. tr. Ist.	99,2	14,3	9,3
Meh. Ist.	0,0	0,8	0,0
Skupaj iglavci	0,5	0,2	0,0
Skupaj listavci	99,5	12,3	9,3
Skupaj	100,0	9,3	9,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,3	0,2	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0
Listavci	15,2	10,5	7,4	0,1	0,0	12,3	3,0
Skupaj	14,1	7,1	3,6	0,1	0,4	9,3	3,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	35,8	0,0	0,0	0,0	14,3	0,5	49,4	0,0
2012	0,0	0,0	24,5	0,0	0,0	0,0	9,8	0,3	64,9	0,5
2022	0,0	0,1	31,6	0,0	0,3	0,0	2,3	0,7	63,2	1,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	4.159	15,7											
Listavci	7.812	13,9											
Skupaj	11.971	14,5											
Neizkor. drevje													
Iglavci													
Listavci													
Skupaj													

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	14,57	14,57											
Priprava tal	ha	0,06	0,06											
Sadnja	ha	1,64	1,64											
Obžetev	ha	0,18	0,18											
Nega mladja	ha	1,86	1,86											
Nega gošče	ha	0,69	0,69											
Nega letvenjaka	ha	0,11	0,11											
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,76	1,76											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	28,65	143,25											
Zaščita z ograjo	m	250,00	250,00											
Vzdrževanje travinj	ha	23,45	23,45											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	81,75	96,75											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 20000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	10,33	13,60	32,27	56,20
Delež (%)	18,4	24,2	57,4	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Bor	8,0	14,1	38,0	28,0	11,9	24,2	16,0
Hrast	17,0	23,4	50,9	8,5	0,2	16,9	11,2
Pl. lst.	53,1	32,7	3,7	6,3	4,2	1,3	0,9
Dr. tr. lst.	64,6	32,9	2,0	0,4	0,1	57,6	38,3
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	8,0	14,1	38,0	28,0	11,9	24,2	16,0
Listavci	53,7	30,8	13,0	2,3	0,2	75,8	50,4
Skupaj	42,7	26,8	19,0	8,5	3,0	100,0	66,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,09	0,07	0,11	0,05	0,01	20,0	0,33
Listavci	0,87	0,32	0,11	0,01	0,00	80,0	1,31
Skupaj	0,96	0,39	0,22	0,06	0,01	100,0	1,64

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	56,20	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	56,20	100,0
Skupaj vsi gozdovi	56,20	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	56,20	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	2,06	3,7								
Drogovnjak	33,05	58,8	1,83	5,5	0,0	0,0	0,0	100,0		
Debeljak	8,37	14,9	1,06	12,7	0,0	0,0	0,0	100,0		
Sestoj v obnovi	2,09	3,7	0,62	29,7	0,0	0,0	0,0	100,0		
Panjevec	10,63	18,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	56,20	100,0	3,51	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,10	3,35	0,03	3,51
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06	0,18	6,19	0,06	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	366	9	2,3	1,0
LISTAVCI	502	9	1,7	1,0
Skupaj	868	17	2,0	2,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	0,0	0,0	0,0
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	50,2	0,8	0,2
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	0,0	0,0	0,0
Hrast	24,4	1,6	0,1
Pl. Ist.	6,9	59,0	0,0
Dr. tr. Ist.	18,5	0,1	0,1
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	50,2	0,8	0,2
Skupaj listavci	49,8	0,3	0,2
Skupaj	100,0	0,4	0,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,0	1,1	0,8	0,8	0,8	0,8	0,2
Listavci	0,5	0,3	0,2	0,0	0,0	0,3	0,1
Skupaj	0,4	0,4	0,3	0,4	0,6	0,4	0,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	21,0	0,0	0,0	0,0	4,1	2,8	72,1	0,0
2012	0,0	0,0	25,2	0,0	0,0	0,0	6,1	0,0	68,7	0,0
2022	0,0	0,0	24,2	0,0	0,0	0,0	16,9	1,3	57,6	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	333	36,9											
Listavci	388	13,7											
Skupaj	721	19,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,86	0,86											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0,98	4,90											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	0,50											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 21000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,57	25,86	0,00	26,43
Delež (%)	2,2	97,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Bor	4,6	24,2	43,9	22,8	4,5	69,2	152,6
Hrast	52,1	25,7	14,2	6,2	1,8	9,9	21,7
Pl. lst.	75,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Dr. tr. lst.	80,2	13,0	4,3	1,9	0,6	20,8	45,8
Iglavci	4,6	24,2	43,9	22,8	4,5	69,3	152,6
Listavci	71,1	17,1	7,5	3,3	1,0	30,7	67,7
Skupaj	25,0	22,0	32,7	16,8	3,5	100,0	220,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,51	1,41	1,35	0,37	0,02	60,5	3,66
Listavci	1,96	0,30	0,09	0,03	0,01	39,5	2,39
Skupaj	2,47	1,71	1,44	0,40	0,03	100,0	6,05

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	9,47	35,8	0,00	0,0	0,00	0,0	16,96	64,2	26,43	100,0
Skupaj vsi gozdovi	9,47	35,8	0,00	0,0	0,00	0,0	16,96	64,2	26,43	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Drogovnjak	6,49	24,6								
Debeljak	15,07	57,0	4,41	29,3	0,0	0,0	0,0	100,0		
Panjevec	4,87	18,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	26,43	100,0	5,08	19,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,03	0,08	4,97	0,00	5,08
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,11	0,30	18,80	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2002 do 2022

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	0,0	0,0	56,7	0,0	0,0	0,0	4,6	2,7	36,0	0,0
2012	0,0	0,0	59,0	0,0	0,0	0,0	23,0	0,5	17,5	0,0
2022	0,0	0,0	69,2	0,0	0,0	0,0	9,9	0,1	20,8	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	0	0,0											
Listavci	0	0,0											
Skupaj	0	0,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Obrazec E3

Povzetek stanja in ukrepov
po lastniških kategorijah

12.8 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	4.710,71	24,3	71,9	96,3	0,59	2,09	2,68	21,8	23,6	23,2	83,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	0,57	117,5	66,7	184,2	2,81	2,56	5,44	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	10,33	2,4	47,0	49,5	0,11	1,28	1,38	32,0	13,8	14,7	52,4
Skupaj vsi gozdovi	4.721,61	24,3	71,9	96,2	0,59	2,09	2,68	21,8	23,6	23,1	83,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	373,18	7,9
Drogovnjak	1.527,69	32,4
Debeljak	508,44	10,8
Sestoj v obnovi	159,55	3,4
Panjevec	2.152,75	45,5
Skupaj:	4.721,61	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,1
Jelka	0,0
Bor	24,9
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,2
Bukev	1,6
Hrast	20,1
Pl. lst.	4,0
Dr. tr. lst.	48,0
Meh. lst.	1,1
Iglavci	25,3
Listavci	74,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	10,3	43,4	32,9	10,7	2,7	25,3	24,3
Listavci	32,7	24,2	15,7	12,8	14,6	74,7	71,9
Skupaj	27,0	29,1	20,0	12,3	11,6	100,0	96,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	24.971	21,8											
Listavci	80.093	23,6											
Skupaj	105.064	23,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	79,69	79,69											
Priprava tal	ha	1,36	1,36											
Sadnja	ha	8,51	8,51											
Obžetev	ha	3,27	4,88											
Nega mladja	ha	28,06	28,06											
Nega gošče	ha	17,96	17,96											
Nega letvenjaka	ha	12,12	12,12											
Nega ml. drogovnjaka	ha	4,10	4,81											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	3,39	16,95											
Zaščita z ograjo	m	3.050,00	3.050,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,86	1,86											
Vzdrževanje travinj	ha	31,33	31,33											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	121,00	121,00											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	673,06	56,3	63,5	119,8	1,18	1,93	3,11	31,3	21,4	26,1	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	25,86	153,3	67,7	221,0	3,68	2,38	6,06	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	13,60	10,1	47,0	57,1	0,22	1,26	1,49	46,0	14,1	19,7	75,7
Skupaj vsi gozdovi	712,52	58,9	63,4	122,3	1,25	1,94	3,19	28,4	20,4	24,3	93,2

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	72,52	10,2
Drogovnjak	241,40	33,9
Debeljak	123,06	17,3
Sestoj v obnovi	18,04	2,5
Panjevec	257,50	36,1
Skupaj:	712,52	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,1
Jelka	0,1
Bor	46,3
Macesen	0,0
Ostali igl.	1,6
Bukev	1,0
Hrast	12,6
Pl. lst.	2,2
Dr. tr. lst.	34,1
Meh. lst.	1,8
Iglavci	48,2
Listavci	51,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,9	30,7	38,3	20,3	3,8	48,2	58,9
Listavci	39,2	25,5	15,1	10,4	9,8	51,8	63,4
Skupaj	23,6	28,1	26,2	15,2	6,9	100,0	122,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	11.932	28,4											
Listavci	9.229	20,4											
Skupaj	21.161	24,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci	0,0											
	Skupaj	0,0											

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	23,52	23,52											
Priprava tal	ha	0,96	0,96											
Sadnja	ha	2,68	2,68											
Obžetev	ha	0,72	2,05											
Nega mladja	ha	3,27	3,27											
Nega gošče	ha	0,51	0,51											
Nega letvenjaka	ha	1,79	1,79											
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,29	1,29											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,60	1,60											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	16,06	80,30											
Zaščita z ograjo	m	250,00	250,00											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	300,00	300,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	10,25	25,25											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondí po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	753,04	73,0	21,5	94,5	1,60	0,63	2,23	26,0	13,6	23,2	98,1
VAROVALNI GOZDOVI	32,27	22,9	52,8	75,8	0,45	1,35	1,79	35,4	13,5	20,2	85,1
Skupaj vsi gozdovi	785,31	70,9	22,8	93,7	1,55	0,66	2,21	26,1	13,6	23,1	97,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	117,79	15,0
Drogovnjak	336,21	42,7
Debeljak	111,96	14,3
Sestoj v obnovi	42,23	5,4
Panjevec	177,12	22,6
Skupaj:	785,31	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	0,0
Jelka	0,0
Bor	75,3
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,3
Bukev	0,1
Hrast	3,2
Pl. lst.	0,6
Dr. tr. lst.	20,2
Meh. lst.	0,3
Iglavci	75,7
Listavci	24,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,4	35,8	35,6	17,1	2,1	75,7	70,9
Listavci	45,3	28,2	13,5	9,2	3,8	24,3	22,8
Skupaj	18,1	34,0	30,2	15,2	2,5	100,0	93,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
Iglavci	14.542	26,1											
Listavci	2.439	13,6											
Skupaj	16.981	23,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	17,00	17,00											
Priprava tal	ha	4,83	4,83											
Sadnja	ha	17,96	17,96											
Obžetev	ha	12,49	12,49											
Nega mladja	ha	3,24	3,24											
Nega gošče	ha	2,41	2,41											
Nega letvenjaka	ha	22,68	22,68											
Nega ml. drogovnjaka	ha	13,22	13,22											
Graditev protipožarnih objektov	km	1,43	1,43											
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	45,75	228,75											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,10	0,10											

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

V zadnjem desetletju se je gozdna površina v GGE zmanjšala za 37,93 ha. Pred tem se je v prejšnjem ureditvenem obdobju površina povečala za 194,01 ha.

Glede na prejšnje ureditveno obdobje je bilo na novo določenih 126,28 ha gozdov. Večinoma gre za zaraščajoče površine, ki so kot posledica sukcesije dosegle stadij gozda.

Iz gozda je bilo skupaj izločenih 164,21 ha površin, od tega je bilo s krčitveno odločbo dovoljenih 25,27 ha krčitev, kar je relativno malo. Preostalo predstavljajo krčitve v ostale namene, nedovoljene krčitve gozda oziroma neskladja pri določanju gozdnega roba med dvema obnovama maske gozda, ki deloma izvirajo iz interpretacije DOF-a. Določen del izločenih površin iz gozda predstavljajo tudi površine, ki so zaradi posledic podnebnih sprememb doživele regresijo iz gozdnih površin nazaj v zaraščajoče površine.

Preglednica 138: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
Pretekli gozdnogospodarski načrt	6.257,37	100,0
Novo določene površine gozdov	126,28	2,0
Novo izločene gozdne površine*	79,96	1,3
Izkrčene površine v preteklem obdobju	84,25	1,3
Skupna površina gozda novega načrta	6.219,44	99,4
Površine v zaraščanju	641,38	
Druga gozdna zemljišča (niso gozd)	86,48	

* so površine, ki so bile v preteklem ureditvenem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene v gozd

V poglavju 1.1.6 se nahaja preglednica površin gozdnega prostora in struktura negozdnih površin, ki podrobneje prikazuje sedanjo razčlenitev ostalih gozdnih zemljišč ter gozdnega in negozdnega prostora.

Na karti št. P1 so v merilu 1 : 25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

13.2 Večfunkcionalna območja

13.2.1 Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Karta P2a prikazuje območja, kjer so na istem področju vsaj na drugi stopnji ovrednotene ekološke funkcije ter okolju prijazne socialne funkcije. Od okolju prijaznih socialnih funkcij imamo v GGE ovrednoteno: funkcijo varovanja naravnih vrednot, funkcijo varovanja kulturne dediščine, zaščitno funkcijo, higiensko zdravstveno ter estetsko funkcijo. Od ekoloških funkcij so prav vse ovrednotene vsaj na drugi stopnji, obsegajo pa večino gozdnega prostora.

Do prekrivanja teh dveh skupin funkcij prihaja na 412,05 ha gozdnih površin. Po večini so to gozdovi v širši okolici naselji Opatje selo, Temenica, Dornberk, Mirenski grad in v gozdnih rezervatih.

13.2.2 Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov

Karta P2b prikazuje območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije, ki so vsaj na drugi stopnji poudarjenosti ter okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna) prav tako vsaj drugi stopnji poudarjenosti.

Po definiciji so lahko kategorije konfliktnih območij funkcij:

1. območje – s 1. stopnjo poudarjenosti sta navzoči vsaj ena ekološka in vsaj ena okolje obremenjujoča socialna funkcija.

2. območje – z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

3. območje – z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti ter vsaj eno ekološko funkcijo 2. stopnje poudarjenosti.

4. območje – z navzočo vsaj eno ekološko in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo na ravni 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 139: Večfunkcionalna območja

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje	19,56	6,6
2. območje	30,57	10,2
3. območje	4,80	1,6
4. območje	243,68	81,6
Skupaj	298,61	100,0

Konfliktna območja so razmeroma razpršena po GGE. Večja območja se nahajajo v okolici Mirenskega gradu, Trstelja, Cirja in gradu Rihemberk.

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izraža povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³/ha ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh/ha:

- zelo velika intenzivnost (vsota obeh števil presega število 9);
- velika intenzivnost (vsota števil je od 7 do vključno 9);
- srednja intenzivnost (vsota števil je od 4 do vključno 6);
- majhna intenzivnost (vsota števil je od 1 do vključno 3);
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov 0.

Preglednica 140: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost	Površina (ha)	Delež (%)
Zelo velika intenzivnost	43,18	0,69
Velika intenzivnost	246,16	3,96
Srednja intenzivnost	1.027,43	16,52
Majhna intenzivnost	4.876,24	78,41
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	26,43	0,42
Skupaj	6.219,44	100,00

V veliki večini gozdov GGE se gospodari z majhno intenzivnostjo (78 %). V primerjavi s prejšnjih ureditvenim obdobjem se je delež povečal (65%). Zgolj na 0,7 % površine je intenzivnost gospodarjenja zelo velika.

Med vzroki za tako stanje je na prvem mestu majhna produktivnosti rastišč. Na produktivnejših rastiščih pa je omejujoči dejavnik predvsem velikost gozdne posesti in ekonomska nemotiviranost lastnikov za gospodarjenje z gozdom. Gozdovi brez načrtovanih ukrepov obsegajo 26,43 ha in predstavljajo gozdne rezervate.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Preglednica 141: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v GGE

Kategorija	Površina (ha)	Delež (%)
večnamenski gozdovi	6.136,81	98,68
gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	0,0
gpn, ukrepi niso dovoljeni	26,43	0,42
varovalni gozdovi	56,20	0,90
Skupaj	6.219,44	100,0

V GGE Goriško prevladujejo večnamenski gozdovi. Varovalni gozdovi so izločeni na 0,9 % površine, gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, pa na 0,42 % površine. Izločenih gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, pa ni.

Gozdovi s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni so razglašeni v odsekih 01098d in 01109a v gozdnih rezervatih Čuk in Nad Braniškim gradom.

13.5 Gozdovi za sanacijo

Stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja zaradi pomanjkanja meril ne prikazujemo.

13.6 Območja gozdov

13.6.1 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prosto živečih živali

V GGE Goriško območja, pomembna za ohranitev prosto živečih živali, niso določena.

13.6.2 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Preglednica 142: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območje	Površina (ha)	Gozd (ha)	Delež (%)
Posebna varstvena območja (Natura 2000)	8.321,23	5.924,81	71,2
Ekološko pomembna območja (EPO)	8.730,02	6.013,96	68,9

Območja Nature 2000 pokrivajo 5.924,81 ha gozdnih površin GGE. To so območja Kras (SPA, SI5000023), ki pokriva 8.096,53 ha površin oziroma 5.860,93 ha gozda, Kras (SAC: SI3000276), ki pokriva 6.752,93 ha površin oziroma 4.758,06 ha gozdov. Dolina Branice (SAC SI3000225), ki pokriva 1.495,38 ha površin oziroma 1.154,53 ha gozda in Dolina Vipave (SAC: SI3000226), ki pokriva 72,75 ha površin oziroma 12,18 ha gozda.

Preglednica 143: NATURA 2000 v GGE

KODA	Območje	tip	Površina gozda (ha)
SI5000023	Kras	SPA	5.860,93
SI3000225	Dolina Branice	SAC	1.154,53
SI3000276	Kras	SAC	4.758,06
SI3000226	Dolina Vipave	SAC	12,18

Posebna varstvena območja (PosVO) ali območja Natura 2000 so ekološko pomembna območja (EPO), ki so na ozemlju Evropske unije pomembna za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Natura 2000 območja so bila vzpostavljena leta 2004. Danes predstavljajo 37,9 % ozemlja Republike Slovenije.

Preglednica 144: EPO v GGE

KODA	Območje EPO	Površina gozda (ha)
51100	Kras	4.758,75
53400	Dolina Branice	1.164,56
92500	Dolina Vipave	90,64

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Po 83. – 89. členu Zakona o vodah [17] se za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda določi ogrožena območja zaradi:

1. poplav (poplavno območje),
2. erozije celinskih voda in morja (erozijsko območje),
3. zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje) in
4. snežnih plazov (plazovito območje).

V GGE Goriško so izločena erozijska območja z zahtevnimi ukrepi na površini 2.007,62 ha oz. 1.472,10 gozda. Erozijska območja se nahajajo na erodibilni flišni matični podlagi na severnem delu GGE.

V GGE Goriško prevladuje zanemarljiva verjetnost pojava plazov na površini 2.181,40 ha gozda in zelo velika verjetnost pojavljanja plazov pa na površini 62,41 ha.

Preglednica 145: Verjetnost pojavljanja plazov

Stopnja verjetnosti pojavljanja plazov	Skupna površina (ha)	Površina gozda (ha)
Zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov	4.217,82	2.181,40
Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.908,48	1.460,44
Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.899,81	1.526,98
Srednja verjetnost pojavljanja plazov	575,87	440,79
Velika verjetnost pojavljanja plazov	732,62	537,77
Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	210,66	62,41

V GGE Goriško so tudi z občinskim odlokom izločena vodovarstvena območja na skupni površini 6.988,74 ha, oz. na 4.881,26 ha gozdov.

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

13.8.1 Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno

Te površine so gozdni rezervati ter varovalni gozdovi, kjer je gozd objekt razglasitve, ki v GGE znašajo 75,97 ha.

13.8.2 Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno so v GGE gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi s posebnim namenom, sklenjena območja gozdov razen robnih površin (200 m), ki mejijo na urbane ali kmetijske površine ter gozdovi na območju gozdnih učnih poti (v pasu 50 m).

Prav tako ni dopustno krčenje tistih gozdnih sestojev na erozijsko ogroženem območju, na območjih ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavaajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije. V GGE, predvsem zaradi smernic Direkcije RS za vode, ki na območjih zahtevnih in strogih ukrepov ne dovoljuje krčitev gozda, tem kriterijem ustreza 3.456,36 ha gozdov ali 55,6 % celotne površine GGE.

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

13.9.1 Odprtost gozdov s prometnicami

V GGE je 30,51 km produktivnih gozdnih cest, 66,10 km protipožarnih prometnic I kategorije in 32,74 km produktivnih javnih prometnic. Problematika odprtosti je predstavljena v poglavju 1.3.

13.9.2 Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest

Na prednostnih območjih za izgradnjo gozdnih cest mora pravilna razdalja znašati vsaj 600 m, možni posek mora biti večji od 4 m³/ha/leto in intenzivnost gospodarjenja mora biti vsaj srednja. Tem kriterijem na ustreza približno 597 ha gozda, vendar je zaradi erozijsko ogroženih območij ta površina zmanjšana na 111 ha gozda.

Prednostna območja za gradnjo gozdnih cest obsegajo naslednje odseke ali dele odsekov: 01057, 01058b, 01058c, 01061a, 01061b, 01061c, 01062b, 01063b, 01064a, 01064b, 01064d, 01065a, 01066b, 01066c, 01067a, 01067b, 01067c, 01068, 01072b, 01072c, 01094a, 01094b, 01095d, 01096b, 01097a, 01097b, 01098a, 01098b, 01098c, 01100a, 01100b in 01100c.

13.9.3 Prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak

Odseki v katerih je odprtost manjša od 75 %, naklon manjši od 35°, možni posek večji od 4 m³/ha/leto, so prednostna območja za gradnjo gozdnih vlak.

Tem kriterijem ustrezajo deloma ali v celoti odseki: 01021a, 01021b, 01021c, 01022, 01023b, 01028a, 01028b, 01035b, 01051, 01052, 01054, 01057, 01058b, 01058c, 01061a, 01061b, 01061c, 01062b, 01063b, 01064a, 01064b, 01064d, 01065a, 01066b, 01066c, 01067a, 01067b, 01067c, 01068, 01072b, 01072c, 01094a, 01094b, 01096b, 01097a, 01097b, 01098a, 01098b in 01098c.

Skupna površina prednostnih območjih za izgradnjo gozdnih vlak znaša 499 ha gozda. Trenutno znaša skupna dolžina vlak v GGE 317.319 m.